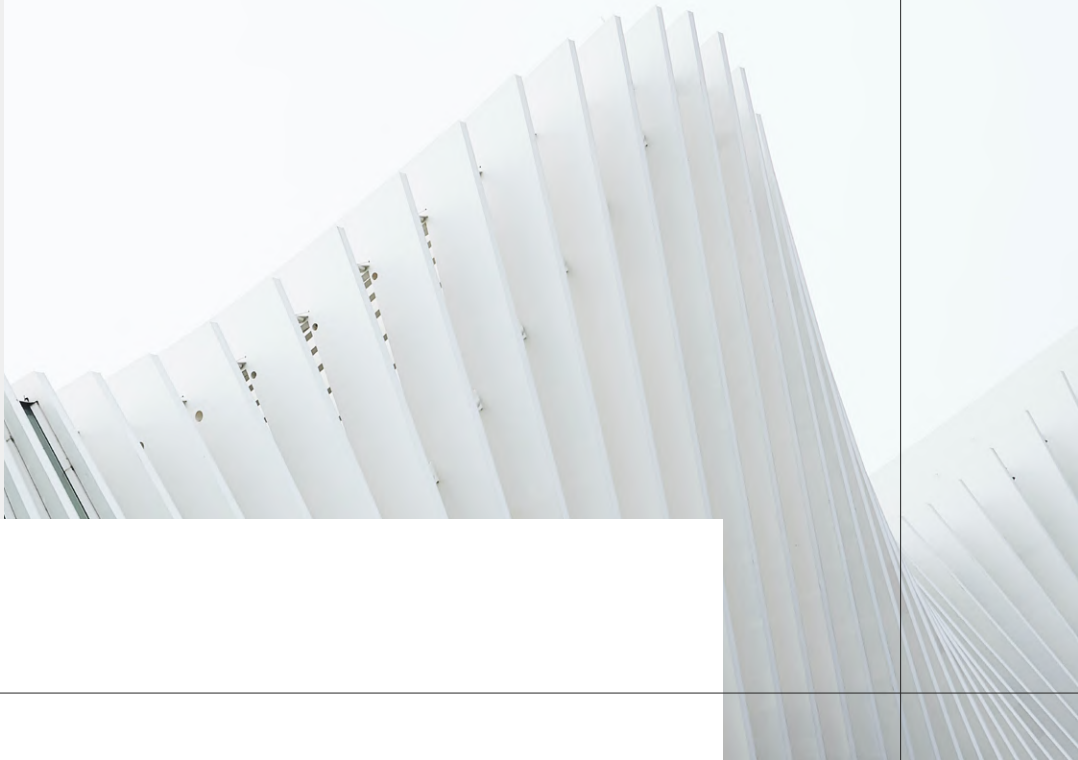

2020

EPSOG

Įmonių grupės metinė ataskaita

Turinys

VALDYBOS PIRMININKO KREIPIMASIS	3
GENERALINIO DIREKTORIAUS KREIPIMASIS	5
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA	9
01 BENDROJI INFORMACIJA APIE EPSO-G ĮMONIŲ GRUPĘ	12
02 MISIJA, VIZIJA, VERTYBĖS	24
03 STRATEGINIAI TIKSLAI	30
04 VEIKLOS APŽVALGA	47
05 RIZIKŲ VALDYMAS IR AUDITAS	65
06 AKCININKAI IR DIVIDENDAI	71
07 VALDYSENOS ATASKAITA	74
08 ATLYGIO POLITIKOS ĮGYVENDINIMO ATASKAITA	93
08 SPECIALIEJI ĮPAREIGOJIMAI	100
09 SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS PAŽANGOS ATASKAITA	102
10 FINANSINĖS ATASKAITOS	126
PRIEDAI	189

Finansinės ataskaitos patvirtintos 2021 m. balandžio 13 d.

Valdybos pirmininko kreipimasis

Gerbiamieji,

2020-įjį EPSO-G grupei buvo svarių pasiekimų ir kryptingų permainų metai užtikrinant patikimą šalies energijos perdavimo ir mainų sistemų darbą, strateginių projektų įgyvendinimo tęstinumą ir toliau daug dėmesio skiriant gerosios valdysenos praktikai visose grupės įmonėse.

Itin didelės pagarbos verta greita ir efektyvi EPSO-G grupės įmonių vadovų ir atsakingų asmenų reakcija rūpinantis darbuotojais ir taikant veiksmingas veiklos tęstinumo užtikrinimo bei prevencines priemones šalyje prasidėjus COVID 19 pandemijai.

Nežiūrint dėl pandemijos reikšmingai pasikeitusių veiklos sąlygų, visos grupės įmonės veikė pelningai, išsaugojo darbo vietas ir vykdė visus įsipareigojimus socialiniams ir verslo partneriams.

Dirbant ranka rankon su Baltijos šalių ir Lenkijos partneriais buvo tęsiami sinchronizacijos su kontinentine Europa darbai, užtikrintas patikimas elektros ir dujų tiekimas šalies gyventojams ir verslui, sukurtos geresnės galimybės dideliems energijos vartotojams greičiau prisijungti prie perdavimo tinklo ar tapti balansavimo rinkos dalyviu.

Kryptingai plėtojama dujų perdavimo infrastruktūra, regioninė integracija ir sklandus dujų biržos startas Suomijos rinkoje atvėrė naujas galimybes rinkos dalyviams pasinaudoti susiklosčiusiomis itin palankiomis kainomis pasaulinėje rinkoje. Tai prisidėjo prie kainų konvergencijos regione bei palengvino tarpvalstybinę prekybą tarp Suomijos ir Baltijos šalių dujų rinkų.

Tai, kad 2020-aisiais buvo atlikti sudėtingiausi dujų jungties GIPL klijimo darbai po didžiausiomis šalies upėmis, o nutiesta atkarpa išbandyta ir prijungta prie dujų perdavimo sistemos, leidžia mums jaustis užtikrintai, kad visi šio svarbaus projekto darbai užbaigti numatyto laiku. Dabar svarbu bendradarbiaujant su regiono partneriais rasti sprendimus, kaip efektyviau išnaudoti pradėsiančios veikti jungties ekonominį potencialą.

Gediminas Almantas

EPSO-G valdybos pirmininkas

Didžiuojamės, kad išlaikant grupės kasdienės veiklos ir strateginių pasirinkimų testinumą, pelnėme aukščiausių galimų valdymo vertinimą A+, o pagal dukterinių įmonių valdymo kokybę EPSO-G pripažinta lyderiu. Tai pasiekėme toliau skirdami daug dėmesio veiklos politikų įgyvendinimui visose grupės bendrovėse - ataskaitinio laikotarpio pabaigoje EPSO-G grupėje galiojo iš esmės visos gerąją valdymo praktiką reglamentuojančios politikos, taip pat ir 2020 m. patvirtinta EPSO-G grupės Atitikties valdymo politika bei ją įgyvendinanti atitikties valdymo metodika.

Remiantis šių dokumentų nuostatomis 2021 m. bus toliau kuriami ir užtikrinami grupėje vienoda atitikties valdymo sistema, kuri padės apsaugoti grupės bendrovės nuo finansinės ar reputacijos žalos, galinčios kilti dėl vidinių ir išorinių reikalavimų neatitinkančio elgesio. Didžiausias dėmesys ir papildomi resursai bus skiriami grupės bendrovės valdybų pasirinktoms prioritetinėms sritims, kuriose kyla ar gali kilti didžiausia neatitikties atvejų ar neatitikties rizikų atsiradimo tikimybė. Tam pasitarnaus ir kuriama ilgalaikė EPSO-G pirkimų strategija bei šiuolaikiška elektroninė dokumentų valdymo sistema.

Be to, EPSO-G valdyba 2020 m. patvirtino naują valdymo bendrovės organizacinę struktūrą, išplečiant kompetencijų ir funkcijų ratą. Šis pokytis yra susijęs su strateginiu pasirinkimu didinti holdingo kuriamą vertę visoms grupės įmonėms bei akcininkui.

Tai įžanga į kitą korporatyvines reformas etapą, kuris bus įgyvendinamas kartu su naująja grupės strategija iki 2030 metų. 2020 m. atliktų pokyčių fokusas buvo sutelktas į projektų, finansų, atitikties strateginį valdymą. Jis atspindi jau pasiektą grupės įmonių integracijos brandą, taip pat pasiruošimą naujos strategijos įgyvendinimui, kurios svarbiausiais elementais taps

energetinio saugumo, rinkų integracijos bei transformacijos klausimai kuriant darnią ir tvarią šalies energetikos ateitį.

Vykdydami kasdienę veiklą tuo pat metu privalome žvelgti į ateitį, suprasti vykstančius paradigminius pokyčius energetikos sektoriuje. 2020-aisiais Europoje pirmą kartą daugiau elektros energijos gauta iš atsinaujinančių gamtos išteklių nei iš iškastinio kuro. 2020-ieji pagrįstai laikomi tvary investicijų lūžio metais. Ta pačia - žalumo ir tvarumo - kryptimi kreipiami ne tik solidūs vyriausybės finansiniai įrankiai, bet pastebimai pasisuko ir verslo pasaulis.

Kita vertus, mes puikiai suprantame, kad skuboti sprendimai, kaip ir bet kurioje srityje, gali kelti riziką. Todėl šiame kontekste 2020 m. EPSO-G iniciatyva atlikta „Raida 2050“, studija, kurioje išanalizuoti 2020-2050 metų Lietuvos elektros energetikos sistemos raidos ir elektros rinkos scenarijai pagal Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje numatytus tikslus, tapo puikia priemone vertinant atsiveriančias naujas galimybes ir atsakomybę visoms EPSO-G grupės įmonėms, taip pat visam energetikos sektoriui.

Matant, kad šiandien energetikos sektorius keičiasi greičiau, nei kada nors iki šiol, taip pat privalome suprasti, kad pokyčių sėkmę visų pirma lemia darbuotojai - profesionalūs, įsitraukę ir gebantys paversti iššūkius naujomis galimybėmis.

Todėl, užtikrintai žvelgdamas į 2021-ųjų tikslus ir dėkodamas kiekvienam bendrovės klientui, darbuotojui, akcininkams bei valdybos, bei komitetų nariams už bendrą darbą, kviečiu visuose savo darbuose kuriant šalies energetikos ateitį visų pirma vadovautis mūsų vertybėmis: profesionalumu, bendradarbiavimu ir pažanga.

„Matant, kad šiandien energetikos sektorius keičiasi greičiau, nei kada nors iki šiol, taip pat privalome suprasti, kad pokyčių sėkmę visų pirma lemia darbuotojai - profesionalūs, įsitraukę ir gebantys paversti iššūkius naujomis galimybėmis.“

Generalinio direktoriaus kreipimasis

Gerbiami akcininkai, partneriai, darbuotojai ir visi interesų turėtojai,

Didžiuojusi pristatydamas konsoliduotus EPSO-G valdymo bendrovės ir įmonių grupės 2020 m. veiklos rezultatus. Jie rodo – nežiūrint dėl COVID-19 pandemijos reikšmingai pasikeitusių veiklos sąlygų, visos grupės įmonės dirbo pelningai, o 2020 m. finansinis rezultatas buvo geriausias nuo EPSO-G grupės veiklos pradžios. Tai pasiekėme dėl kiekvieno iš kolegų profesionalumo ir visų bendro darbo.

Uždirbome 270,5 mln. eurų pajamų. Tai beveik dešimtadaliu daugiau, palyginti su 251,0 mln. eurų 2019 metais. Veiklos pelnas prieš nusidėvėjimą, amortizacijos, palūkanų sąnaudas ir pelno mokestį (EBITDA) per šį laikotarpį išaugo nuo 47,8 mln. eurų iki 74,5 mln. eurų. Skola „Ignitis grupei“ už „Litgrid“ akcijas sumažino beveik 8 mln. eurų iki 148,6 mln. eurų. Grynas pelnas išaugo iki 40,1 mln. eurų, nuo 11,4 mln. eurų 2019 metais. Energijos perdavimo veikla yra reguliuojama, todėl uždirbtas pelno perviršis yra grąžinamas šalies vartotojams. Dalį perviršio grąžiname jau 2020 metais.

2020-aisiais kryptingai plėtojamos energijos perdavimo infrastruktūros ir regioninės rinkų integracijos nauda tapo daugiau nei akivaizdi.

Didžiausios įtakos pozityviai rezultatų dinamikai turėjo dėl palankių dujų kainų ir pradėjusios veikti jungties tarp Estijos ir Suomijos reikšmingai išaugusi dujų perdavimo paslaugų apimtis Latvijos kryptimi, o taip pat žymiai padidėjęs dujų vartojimas šalies energetikos sektoriuje. Tai atsivėrė dėl šiltesnių orų mažesnes pajamas metų pradžioje ir dėl lėtesnės šalies ūkio raidos beveik 2 proc. sumažėjusią elektros energijos perdavimo paslaugų apimtį. Veiklos rezultatui taip pat įtakos turėjo reguliuojamų paslaugų kainų pokytis bei mažesnės veiklos sąnaudos.

Rolandas Zukas

EPSO-G generalinis direktorius

Pernai metų pradžioje pradėjus veiklą Suomijos rinkoje ir reikšmingai išaugus biržos dalyvių bei sandorių skaičiui „GET Baltic“ prekybos apyvarta padidėjo daugiau nei du su puse karto, o bendrai biržoje buvo įsigyta 11 proc. viso Baltijos šalių ir Suomijos rinkoje suvartotų dujų.

Vartotojams palankios tendencijos tęsiasi biokuro rinkoje – dėl konkurencingos aplinkos biokuro sandorių kaina „Baltpool“ biržoje sumažėjo beveik penktadaliu. Itin pozityvu, kad centralizuotos šilumos gamintojai, išnaudodami biokuro rinkos teikiamas galimybes, vis daugiau dėmesio skiria kainų rizikai valdyti.

Iš esmės pertvarkius rangos darbų bendrovės „Tetas“ valdymą, sumažinus priklausomybę nuo vieno užsakovo įmonė dirba pelningai ir galimybių proaktyviai ieško atsinaujinančių energijos šaltinių rinkoje.

Tuo pat metu tęsėme strateginių elektros ir dujų perdavimo sistemų integracijos su Europa projektų įgyvendinimo darbus ir įvertinę galimus energetikos raidos scenarijus pradėdame planuoti savo darbus būtinus darnios energetikos ateičiai.

Pernai užbaigti dar du iš 14 Vyriausybės patvirtintų sinchronizacijai su Europos tinklais svarbių projektų, Europos Sąjunga skyrė maksimalią galimą paramą jūrinės jungties su Lenkija statybai bei sinchroninių kompensatorių įrengimui. Tai, kad jau atlikti sudėtingiausi dujų jungties GIPL kėlimo darbai po didžiausiomis šalies upėmis, o nutiesta atkarpa išbandyta ir prijungta prie dujų perdavimo sistemos, leidžia mums jaustis užtikrintai, kad iki metų pabaigos visi šio svarbaus projekto darbai užbaigti. Lygiaagrečiai dirbame su regiono partneriais, kaip efektyviau išnaudoti regioninį pradėsiančios veikti jungties potencialą.

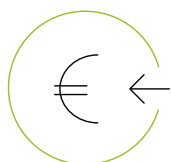
Tęsėme ir kitus svarbius suplanuotus darbus – aiškius kontūrus įgavo naujoji EPSO-G grupės strategija, kurioje remiantis atliktos RAIDA 2050 rezultatai, identifiкуotos svarbiausios grupės įmonių veiklos kryptys artimiausiam dešimtmečiui. Toliau skiriant daug dėmesio veiklos skaidrumui ir atskaitingumui, EPSO-G valdysenos kokybė vėl pelnė aukščiausią „A+“ įvertinimą. Tai rodo, kad esame ir galime būti dar geresni vadovaudamiesi naujosios atitikties politikos nuostatomis.

Gera suprantu, kad tai padaryti nebuvo lengva, ypač dirbant nuotoliniu būdu. Taip pat suprantu, kad COVID 19 rizikos niekur nedingo ir artimiausioje ateityje mums reiks dar daug ir sutelktai dirbti, neutralizuojant pandemijos įtaką mūsų įgyvendinamiems projektams. Mes ir toliau atidžiai stebime situaciją ir turime būti nuolat pasirengę atitinkamai koreguoti savo veiksmus.

Taip pat žinau, kad kiekvienas iš mūsų galime didžiuotis 2020 m. rezultatais. Dėl to užtikrintai žvelgdamas į ambicingus 2021 m. tikslus, tariau nuoširdų ačiū kiekvienam grupės darbuotojui, akcininkui, valdybos ir komitetų nariams. Už profesionalumą. Už bendradarbiavimą. Už gebėjimą įžvelgti atsiveriančias galimybes. Už ryžtą ne tik siekti, bet ir viršyti keliamus tikslus kuriant šalies energetikos ateitį.

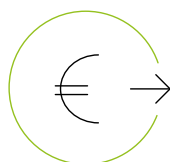
„Kiekvienas iš mūsų galime didžiuotis 2020 m. rezultatais. Dėl to užtikrintai žvelgdamas į ambicingus 2021 m. tikslus, tariau nuoširdų ačiū kiekvienam grupės darbuotojui, akcininkui, valdybos ir komitetų nariams. Už profesionalumą. Už bendradarbiavimą. Už gebėjimą įžvelgti atsiveriančias galimybes. Už ryžtą ne tik siekti, bet ir viršyti keliamus tikslus kuriant šalies energetikos ateitį.“

EPSO-G trumpai

7,8% ↑

ties per 2020 metus išaugo konsoliduotos EPSO-G pajamos **(iki 270,5 mln. eurų)**

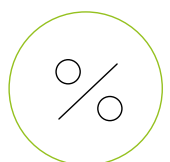
2,2% ↓

ties per 2020 metus sumažėjo konsoliduotos EPSO-G veiklos sąnaudos **(iki 230,0 mln. eurų)**

56,0% ↑

ties per 2020 metus padidėjo veiklos pelnas (EBITDA) **(iki 74,5 mln. eurų)**

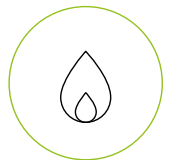
18,8%

tokia 2020 metais buvo EPSO-G grupės nuosavybės grąža

10 TWh ↓

ties elektros perduota Lietuvos gyventojams ir verslui **(-1,8 %)**

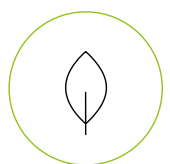
25 TWh ↑

ties gamtinių dujų perduota Lietuvos gyventojams ir verslui **(+6,9 proc.)**

2,5 karto ↑

ties per metus išaugo prekybos dujomis apimtis GET Baltic biržoje pradėjus veiklą Suomijos rinkoje

19,0% ↓

ties per 2020 m. atpigo biokuras išaugo įsigyto „Baltpool“ biržoje biokuro kiekis **(470 tūkst. Tne)**

A+

taip įvertintas EPSO-G grupės valdysenos skaidrumas ir atskaitingumas

Svarbiausi EPSO-G grupės veiklos rodikliai

	2020 m.	2019 m.	POKYTIS	
			+/-	%
PAJAMOS, tūkst. Eur	270 520	250 985	19 535	7,8%
EBITDA¹, tūkst. Eur	74 549	47 790	26 759	56,1%
GRYNASIS PELNAS, tūkst. Eur	40 085	11 403	28 682	251,5%
NUOSAVO KAPITALO GRĄŽA (ROE)², %	18,8%	6,0%		
DARBUOTOJŲ SKAIČIUS	1 081	993	88	8,9%
PERDUOTAS ELEKTROS ENERGIJOS KIEKIS, GWh	10 088	10 277	-189	-1,8%
TRANSPORTUOTAS DUJŲ KIEKIS, GWh	25 144	23 530	1 614	6,9%
GAMTINIŲ DUJŲ BIRŽOS APYVARTA, GWh	7 201	2 858	4 343	151,9%
ENERGIJOS IŠTEKLIŲ BIRŽOJE PARDUOTAS BIOKURO KIEKIS, tne	470	432	38	8,8%

¹ EBITDA = pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + finansinės veiklos sąnaudos - finansinės veiklos pajamos + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + turto vertės sumažėjimo sąnaudos (įskaitant ir ilgalaikio materialiojo turto neigiamą perkainojimą) + turto nurašymo sąnaudos

² Nuosavo kapitalo grąža = Grynasis pelnas / ((Nuosavas kapitalas laikotarpio pradžioje + Nuosavas kapitalas laikotarpio pabaigoje) / 2)

Nepriklausomo auditoriaus išvada

UAB „EPSO-G“ akcininkui

Mūsų nuomonė

Mūsų nuomone, atskirosios ir konsoliduotosios finansinės ataskaitos parodo tikrą ir teisingą UAB „EPSO-G“ (toliau – Bendrovė) ir jos patrunuojamųjų įmonių (toliau visos kartu – Grupė) 2020 m. gruodžio 31 d. atskirosios ir konsoliduotosios finansinės būklės ir tuomet pasibaigusių metų Bendrovės ir Grupės atskirųjų ir konsoliduotųjų finansinių veiklos rezultatų bei atskirųjų ir konsoliduotųjų pinigų srautų vaizdą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikyti Europos Sąjungoje.

Mūsų audito apimtis

Bendrovės ir Grupės atskirąsias ir konsoliduotąsias finansines ataskaitas sudaro:

- 2020 m. gruodžio 31 d. konsoliduota ir Bendrovės finansinės būklės ataskaita;
- tuomet pasibaigusių metų konsoliduota ir Bendrovės bendrųjų pajamų ataskaita;
- tuomet pasibaigusių metų konsoliduota ir Bendrovės nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos;
- tuomet pasibaigusių metų konsoliduota ir Bendrovės pinigų srautų ataskaita; ir
- atskirųjų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, apimantis reikšmingus apskaitos principus ir kitą aiškinamąją informaciją.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus (TAS). Mūsų atsakomybė pagal TAS toliau aprašyta mūsų išvados pastraipoje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“.

Manome, kad gauti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei.

Nepriklausomumas

Esame nepriklausomi nuo Bendrovės ir Grupės vadovaujantis Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos parengtu Tarptautiniu buhalterijų profesionalų etikos kodeksu (įskaitant Tarptautinius nepriklausomumo reikalavimus) (toliau - TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu, kurie taikytini atliekant atskirųjų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą Lietuvos Respublikoje. Taip pat laikomės kitų TBESV kodekse bei Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme numatytų etikos reikalavimų.

Išvada apie kitą informaciją, įskaitant konsoliduotąjį metinį pranešimą

Už kitą informaciją yra atsakinga vadovybė. Kita informacija apima konsoliduotąjį metinį pranešimą, tačiau neapima atskirųjų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų, mūsų auditoriaus išvados apie šias ataskaitas bei neapima informacijos apie skaidrumo gairių laikymąsi, pranešimo apie AB Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso laikymąsi.

Mūsų nuomonė apie atskirąsias ir konsoliduotąsias finansines ataskaitas (toliau – finansinės ataskaitos) neapima kitos informacijos, įskaitant konsoliduotąjį metinį pranešimą.

Mums atliekant finansinių ataskaitų auditą mūsų atsakomybė – perskaityti pirmiau minėtą kitą informaciją ir įvertinti, ar yra reikšmingas nesuderinamumas tarp kitos informacijos ir finansinių

ataskaitų ar audito metu mūsų įgytų žinių ir ar kitaip nepaaiškėja, kad šioje kitoje informacijoje yra reikšmingų iškreipimų.

Konsoliduotojo metinio pranešimo atžvilgiu mes įvertinome, ar konsoliduotajame metiniame pranešime pateikta Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatyme, Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme numatyta informacija.

Remiantis audito metu atliktu darbu, mūsų nuomone:

- finansinių metų, už kuriuos parengtos finansinės ataskaitos, konsoliduotajame metiniame pranešime pateikta informacija atitinka duomenis, pateiktus finansinėse ataskaitose; ir
- konsoliduotasis metinis pranešimas yra parengtas laikantis Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatymo bei Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimų.

Be to, privalome informuoti, ar, atsižvelgiant į audito metu gautą informaciją ir įgytą supratimą apie Bendrovę ir Grupę bei jų aplinką, nustatėme reikšmingų iškreipimų konsoliduotajame metiniame pranešime, kurį gavome iki šios auditoriaus išvados išleidimo dienos. Šiuo atžvilgiu nėra nieko, apie ką turėtume informuoti.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų, kurios parodo tikrą ir teisingą vaizdą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikyti Europos Sąjungoje, parengimą bei už tokią vidaus kontrolės sistemą, kuri, vadovybės nuomone, yra būtina finansinių ataskaitų parengimui be reikšmingų iškreipimų, galinčių atsirasti dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Bendrovės ir Grupės gebėjimą toliau tęsti veiklą ir atitinkamai atskleisti dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ir Grupę ar nutraukti jų veiklą arba yra priversta tai padaryti, neturėdama jokios kitos realios alternatyvos.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Bendrovės ir Grupės finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškreiptos dėl apgaulės ar klaidos, ir parengti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, tačiau jis nėra garantija, kad auditas, atliktas pagal TAS, visada atskleis reikšmingą iškreipimą, jei toks yra. Iškreipimai, galintys atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie gali turėti įtakos finansinių ataskaitų naudotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis šiomis finansinėmis atskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir vadovaujamės profesinio skepticizmo principu. Taip pat:

- nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškreipimo dėl apgaulės ar klaidos rizikas, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokias rizikas ir surenkame audito įrodymus, kurie suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei. Reikšmingo iškreipimo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškreipimo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas;
- išsiaiškiname su auditu susijusią vidaus kontrolę, kad galėtume parengti esant konkrečioms aplinkybėms tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad galėtume pakeičyti nuomonę apie Bendrovės ir Grupės vidaus kontrolės efektyvumą;

- įvertiname taikomų apskaitos principų tinkamumą bei vadovybės naudojamų apskaitinių įvertinimų ir susijusių atskleidimų pagrįstumą;
- padarome išvadą dėl vadovybės taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais audito įrodymais, egzistuoja reikšmingas neapibrėžtumas, susijęs su įvykiais ar sąlygomis, dėl kurių gali kilti reikšmingų abejonių dėl Bendrovės ir Grupės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jei tokių atskleidimų nepakanka, privalome modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, surinktais iki auditoriaus išvados išleidimo dienos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bendrovė ir Grupė negalės toliau tęsti savo veiklos;
- įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai bei įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją;
- surenkame pakankamų ir tinkamų audito įrodymų apie įmonių finansinę informaciją ar jų vykdomą veiklą Grupėje, kad galėtume pareikšti nuomonę apie konsoliduotąsias finansines ataskaitas. Atsakome už vadovavimą Grupės auditui, jo priežiūrą ir atlikimą. Tik mes atsakome už pareikštą audito nuomonę.

Mes, be kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie planuojamą audito apimtį, audito atlikimo laiką ir reikšmingus pastebėjimus audito metu, įskaitant visus svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

UAB „PricewaterhouseCoopers“ vardu

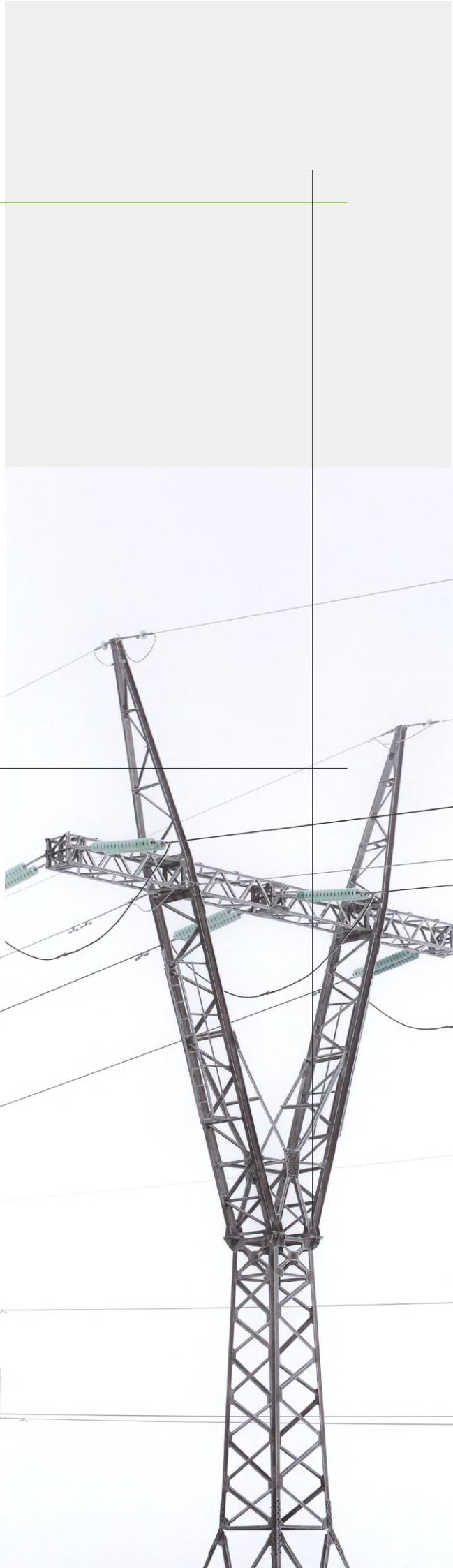
Rasa Radzevičienė
Partneris
Auditoriaus pažymėjimo Nr.000377

Vilnius, Lietuvos Respublika
2021 m. balandžio 13 d.

Elektroniniu auditoriaus parašu pasirašoma tik Nepriklausomo auditoriaus išvada

01

Bendroji informacija apie EPSO-G įmonių grupę

01

Bendroji informacija apie EPSO-G įmonių grupę

Konsoliduotas EPSO-G valdymo bendrovės ir įmonių grupės pranešimas parengtas už 12 mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2020 m. gruodžio 31 d.

EPSO-G yra 100 proc. valstybės valdoma energijos perdavimo ir mainų įmonių grupė. Valdymo bendrovės UAB „EPSO-G“ akcininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija.

BENDROVĖS PAVADINIMAS	UAB „EPSO-G“
TEISINĖ FORMA	Uždaroji akcinė bendrovė
REGISTRAVIMO DATA IR VIETA	2012-07-25, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras
ĮMONĖS KODAS	302826889
BUVEINĖS ADRESAS	Gedimino pr. 20, LT-01103 Vilnius
ADRESAS KORESPONDENCIJAI	Gedimino pr. 20, LT-01103 Vilnius
TELEFONAS	+370 665 20038
EL. PAŠTAS	info@epsog.lt
INTERNETO TINKLAPIS	www.epsog.lt
ISTATINIS KAPITALAS	22 482 695 Eur
VIENINTELIS AKCININKAS	Lietuvos Respublika, kurios turtines ir neturtines teises įgyvendina LR energetikos ministerija

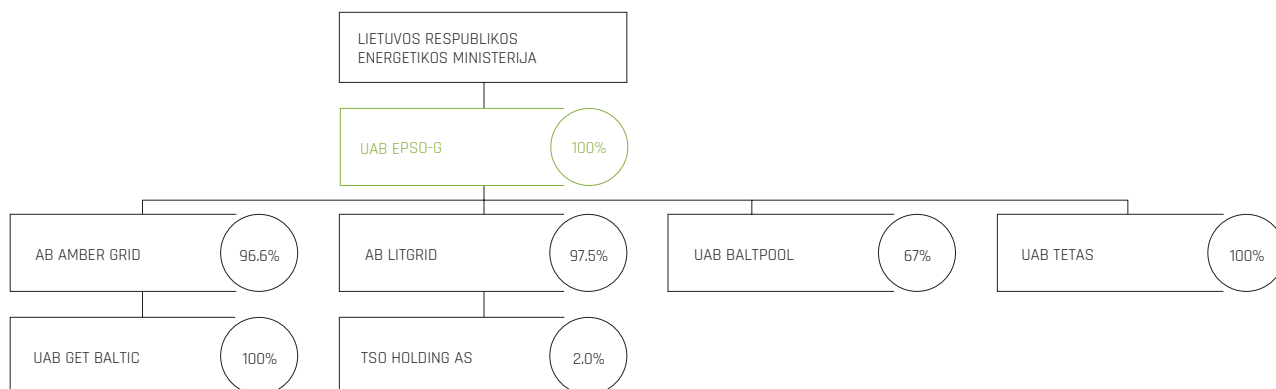
Svarbiausia 1 081 kvalifikuotą darbuotoją turinčios EPSO-G grupės veikla yra užtikrinti nepertraukiamą, stabilų elektros energijos perdavimą aukštos įtampos tinklais ir gamtinių dujų transportavimą aukšto slėgio vamzdynais bei efektyvų šių perdavimo

sistemų valdymą, priežiūrą ir plėtrą. Grupei priklausančios bendrovės taip pat valdo ir plėtoja biokuro, gamtinių dujų bei medienos prekybos platformas, skirtas užtikrinti sąlygas skaidriai konkurencijai energijos išteklių ir apvaliosios medienos rinkoje.

Visų EPSO-G grupei priklausančių įmonių pareiga – efektyviai ir numatytu laiku įgyvendinti akcininko lūkesčių laiške išskeltus valstybei svarbius energijos perdavimo ir mainų infrastruktūros plėtros projektus prisidedant prie Nacionalinėje energetikos strategijoje nustatytų tikslų įgyvendinimo, taip kuriant tvarią ilgalaikę vertę akcininkui Lietuvos valstybei, žmonėms ir šalies ūkiui.

2020 m. gruodžio 31 d. „EPSO-G“ grupę (toliau – EPSO-G grupė arba Grupė) sudarė valdymo bendrovė UAB „EPSO-G“ (toliau – EPSO-G arba Bendrovė), keturios tiesiogiai kontroliuojamos grupės įmonės (LITGRID AB (toliau – „Litgrid“), AB „Amber Grid“ (toliau – „Amber Grid“), BALTPOOL UAB (toliau – „Baltpool“), UAB „TETAS“ (toliau – „Tetas“) ir netiesiogiai kontroliuojama UAB GET Baltic (toliau – GET Baltic)).

EPSO-G įmonių grupės struktūra 2020 m. gruodžio 31 d:

PAVADINIMAS	LITGRID AB	AB „AMBER GRID“	BALTPOOL UAB	UAB „TETAS“	UAB GET BALTIC
TEISINĖ FORMA	Akcinė bendrovė	Akcinė bendrovė	Uždaroji akcinė bendrovė	Uždaroji akcinė bendrovė	Uždaroji akcinė bendrovė
IREGISTRAVIMO DATA IR VIETA	2010-11-16, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras	2013-06-11, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras	2009-12-10, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras	2005-12-08, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras	2012-09-13, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras
ĮMONĖS KODAS	302564383	303090867	302464881	300513148	302861178
BUVEINĖS ADRESAS	Viršuliškių skg. 99B, LT-05131, Vilnius	Savanorių pr. 28, LT-03116 Vilnius	Žalgirio g. 90, LT-09303, Vilnius	Senamiesčio g. 102B, LT-35116, Panevėžys	Savanorių pr. 28, LT-03116 Vilnius
TELEFONAS	+370 5 278 2777	+370 5 236 0855	+370 5 239 3157	+370 640 38334	+370 5 236 0000
FAKSAS	+370 5 272 3986	+370 5 236 0850			
EL. PAŠTAS	info@litgrid.eu	info@ambergrid.lt	info@baltpool.eu	info@tetas.lt	info@getbaltic.com
INTERNETO TINKLAPIS	www.litgrid.eu	www.ambergrid.lt	www.baltpool.eu	www.tetas.lt	www.getbaltic.com
VEIKLOS POBŪDIS	Elektros energijos perdavimo sistemos operatorius	Gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius	Energijos išteklių ir medienos biržos operatorius, VIAP lėšų administratorius	Specializuotos transformatorinių pastatų, skirstomųjų punktų techninės priežiūros, remonto ir įrengimo paslaugos, testavimo ir bandymo darbai, energetikos objektų projektavimas	Gamtinių dujų biržos operatorius
EPSO-G VALDOMA AKCIJŲ DALIS	97,5 proc.	96,6 proc.	67,0 proc.	100,0 proc.	96,6 proc.

1.1. EPSO-G grupė

Energijos perdavimo ir mainų įmonių grupės valdymo bendrovė EPSO-G įsteigta 2012 m. liepos 25 d., įgyvendinant Lietuvos Respublikai iš Europos Sąjungos teisės kylančius privalomus III energetinio paketo reikalavimus dėl energijos gamybos ir skirstymo bei perdavimo veiklų atskyrimo. Pradžioje Bendrovė veikė kaip finansinis holdingas, kurio pagrindinė funkcija buvo konsoliduoti grupės įmonių finansinius rezultatus.

Lietuvai siekiant tapti Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) nare, LR Vyriausybės bei tiesioginio akcijų valdytojo, Lietuvos energetikos ministerijos, sprendimais, 2015-2016 m. nutarta iš esmės pertvarkyti EPSO-G į aktyvią valdymo bendrovę, kuri tiesiogiai dalyvauja patrunuojamų bendrovių valdyme, vykdo jų veiklos priežiūrą bei kontrolę, atlieka kitas savarankiškas su Grupės integruotu valdymu susijusias funkcijas.

Vadovaujantis LR Vyriausybės ir LR energetikos ministerijos sprendimais, 2015 m. rugsėjo 7 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-212 buvo patvirtintos „Valstybės valdomų energetikos sektoriaus įmonių grupės korporatyvinio valdymo gairės“, kurios įtvirtino naują Grupės korporatyvinio valdymo modelį ir pagrindines funkcijas.

2020 m. gruodžio 31 d. EPSO-G grupę sudarė valdymo bendrovė, elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros valdantys perdavimo sistemų operatoriai, gamtinių dujų, biokuro bei medienos biržas valdantys rinkos operatoriai bei infrastruktūros priežiūros paslaugas teikiančios įmonės:

1.2. EPSO-G valdymo bendrovė

EPSO-G, UAB yra valdymo bendrovė, kuriai vienintelio akcininko – LR energetikos ministerijos – keliamas tikslas yra kurti pažangią, efektyviai valdomą, ilgalaikę naudą akcininkams teikiančią energijos perdavimo ir biržų operatorių grupę, užtikrinančią strateginių Lietuvos energetikos interesų įgyvendinimą ir prisidedančią prie šalies konkurencingumo didinimo bei visuomenės gerovės kūrimo.

Įgyvendindama Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje (toliau tekste NENS), pagal akcininko lūkesčių laiške nubrėžtas veiklos kryptis valdymo bendrovė nustato Grupės ir ją sudarančių bendrovių strateginius tikslus ir uždavinius, prižiūri jų įgyvendinimą, identifikuoja ir valdo veiklos rizikas bei taiko priemones Grupės įmonių veiklos efektyvumui didinti.

Valdymo bendrovė taip pat nustato gerąją verslo praktiką atitinkančias veiklos taisykles, koordinuoja Grupei priklausančių įmonių veiklą audito, žmogiškųjų išteklių, rizikos valdymo, socialinės atsakomybės, inovacijų, komunikacijos bei kitose veiklos sferose ir atskaitingumą didinančiose srityse, taip kurdama tvarią ilgalaikę vertę Lietuvos žmonėms ir verslui.

Vienoda geroji EPSO-G grupės įmonių valdysenos praktika yra įgyvendinama remiantis Korporatyvinio valdymo politika, prie kurios yra prisijungusios grupės bendrovės ir valdymo bendrovės nominuotiems atstovams tiesiogiai dalyvaujant patrunuojamų įmonių valdybų darbe.

EPSO-G valdymo bendrovė priežiūros bei kontrolės funkcijas vykdo šiomis priemonėmis:

- priimdama visuotinio EPSO-G akcininkų susirinkimo kompetencijai priskiriamus sprendimus patrunuojamose Grupės bendrovėse, taip užtikrinant veiklos kryptį, tikslų, uždavinių ir priemonių sąsajas;
- nominuodama valdymo bendrovės atstovus į Grupės įmonių valdybas, taip užtikrindama kryptingą akcininko išskeltų tikslų įgyvendinimą, derinant patrunuojamų grupės įmonių veiklos strategijas su Grupės strategijos kryptimis;
- organizuodama ir vykdydama Audito komiteto darbą, taip užtikrindama priimamų sprendimų skaidrumą, kontrolę ir atskaitingumą Grupėje;
- organizuodama ir vykdydama Atlygio ir skyrimo komiteto darbą, taip užtikrindama vienodus skyrimo ir atlygio mokėjimo principus Grupėje;
- vykdydama centralizuotą Grupės mastu veikiančią vidaus auditą, kuris yra tiesiogiai atskaitingas audito komitetui bei Bendrovės valdybai ir nėra pavaldus Bendrovių administracijai;
- priimdama svarbias sritis reglamentuojančias veiklos politikas, taip diegdama gerąją tvarios plėtros praktiką Grupėje;
- parengdama tipinius, standartizuotus dokumentų projektus, kurie suvienodina Grupės bendrovių veiklą;
- įgyvendindama funkcinių veiklos sričių kuravimą Grupėje;
- teikdama konsultacines paslaugas Grupės įmonėms.

1.2.1. EPSO-G valdymo bendrovės uždaviniai, funkcijos ir veikla juos įgyvendinant

EPSO-G UŽDAVINIAI	PROJEKTAI / FUNKCIJOS	VEIKLA
Strateginių projektų valdymas	Sinchronizacija	• Strateginių projektų įgyvendinimo kontrolė • Interesų atstovavimas Lietuvos ir tarptautinėse institucijose • Veiksmų koregavimas dėl rezultato ir integruotumo užtikrinimas
	GIPL	• Viešųjų pirkimų skaidrumo ir efektyvumo užtikrinimas
Įmonių valdymas	Kompetentingas akcininko interesų atstovavimas Grupės įmonių valdymo organuose	• Grupės strategija ir bendri tikslai, įgyvendinantys akcininko lūkesčius • Integruotos, vienodais principais pagrįstos finansų ir verslo valdymo praktikos (vieningos grupės politikos) • Gerųjų verslo praktikų diegimas
	Tikslų nustatymas ir integravimas	• Įmonių veiklos planų derinimas ir tvirtinimas • Metinių tikslų nustatymas valdybose, suderinamumo užtikrinimas
	Galimybių identifikavimas ir plėtros įgalinimas	• Keliami ambicingi tikslai, kuriamos naujos veiklos, naujų įmonių įsigijimai
	Efektyvumo užtikrinimas	• Įmonių grupės veiklos efektyvumo įvertinimas ir optimizavimo priemonių numatymas ir įgyvendinimas • Biudžeto uždaviniai ir veiklos sąnaudų kontrolė • Vienodas, brandus ir su rinka palyginamas atlygio valdymas
	Veiklos kontrolė	• Centralizuota audito funkcija • Veiklos planų įgyvendinimo priežiūra • Metinių rezultatų įvertinimas valdybose
	Atitikties ir rizikų valdymas	• Atitikties valdymo principų nustatymas • Rizikų valdymo priemonių nustatymo ir valdymo kontrolė
	Atskaitomybė akcininkui	• Atskaitomybė pagal lūkesčių laiško reikalavimus • Kokybiška ir greita informacija apie grupės įmonių būklę • Kokybiška ir greita informacija apie projektų būklę • Formalioji ir neformalioji komunikacija
Atskaitingumo užtikrinimas	Santykių su interesų turėtojais valdymas	• Interesų turėtojų grupių identifikavimas • Interesų turėtojų lūkesčių nustatymas • Komunikacijos strategijos ir funkcinės lyderystės rizikų valdymui užtikrinimas • Komunikacija
	Pirkimų kriterijai, kontrolė	• Dalyvavimas pirkimų komisijose • Esminių sutarčių sąlygų analizė, vertinimas ir tvirtinimas valdybose
	Veiklos ir elgsenos modelių nustatymas	• Bendros vertybės, politikos ir tvarkos, kuriomis vadovaujasi visos grupės įmonės
	Skaidrumas	• Atskaitomybės suinteresuotosioms šalims užtikrinimas • Korupcijos prevencijos užtikrinimas
	Finansų valdymas	• Bendras išdo valdymas
Sinergijų užtikrinimas	Veiklų valdymas	• Bendri pirkimai • Paslaugos grupės įmonėms • Dalijimasis žiniomis (angl. know-how) • Inovacijų paieška ir įgyvendinimas

1.2.2. Klientai

EPSO-G klientas – tai Grupės akcininkas ir Grupės įmonės. Kokybiškiems, lemiamą įtaką valdomų bendrovių veiklai darantiems valdymo sprendimams, efektyviai veiklos kontrolei bei konsultavimui užtikrinti yra būtini aukštos kvalifikacijos specialistai ir gera valdymo bendrovės dalykinė reputacija.

1.3. LITGRID

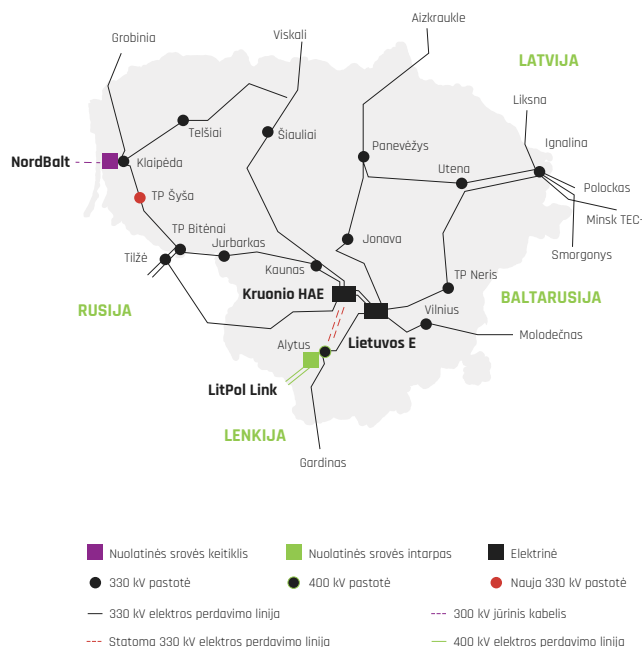
„Litgrid“ yra elektros perdavimo sistemos operatorius, kuris užtikrina patikimą elektros energijos perdavimą bei elektros energijos balansą, valdo ir eksploatuoja aukštos įtampos elektros perdavimo tinklą ir nuolatinės srovės jungtis „LitPol Link“ bei „NordBalt“. Bendrovė rūpinasi perdavimo tinklo ir elektros energijos rinkos plėtra, koordinuoja elektros srautus ir palaiko stabilų šalies energetikos sistemos darbą.

Vadovaujantis Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje įtvirtintais ilgalaikiais tikslais, svarbiausios „Litgrid“ veiklos sritys ir atsakomybės yra: šalies elektros energetikos infrastruktūros palaikymas ir integracija su Vakarų ir Šiaurės Europos elektros energetikos infrastruktūra; elektros rinkos vystymas ir dalyvavimas kuriant bendrą Baltijos šalių bei Europos elektros rinką; Lietuvos ir kontinentinės Europos elektros energetikos sistemų integracija darbiui sinchroniniu režimu. Įgyvendindama sinchronizacijos su žemyninės Europos tinklais programą, „Litgrid“ vykdo 14 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų strateginės svarbos projektų.

Bendrovės misija – patikimas ir kokybiškas elektros energijos perdavimas Europos rinkoje, kuriantis vertę visuomenei.

2020 m. gruodžio 31 d. „Litgrid“ Lietuvoje prižiūrėjo 2 745,4 kilometrų aukštosios įtampos (400-330-110 kV) linijų bei 237 transformatorių pastotes ir skirstyklos. Siekiant palaikyti stabilų oro linijų tarnavimo amžių ir užtikrinti stabilų įrenginių darbą, 2020 m. 27-iose 110-330 kV transformatorių pastotėse ir skirstyklose atliktas įrenginių remontas, suremontuota 1 696,7 km 110 ir aukštesnės įtampos oro linijos, pakeista 438 vnt. atramų 27,7 km žaibosaugos trosų, išvalyta 1 466 tūkst. hektarų oro linijų trasų.

Išsami informacija apie EPSO-G valdymo bendrovės veiklą 2020 m. yra pateikta šio tarpinio pranešimo 7-ajame skirsnyje „Valdysenos ataskaita“.

1.3.1. „LITGRID“ teikiamos paslaugos

- elektros energijos perdavimas aukštosios įtampos (110 ir 330 kV) elektros įrenginiais.** Perdavimo sistemos operatorius persiunčia elektros energiją iš gamintojų vartotojams, prijungtiems prie perdavimo tinklo ir skirstomųjų tinklų operatoriams. Elektros energijos perdavimas yra valstybės reguliuojama veikla. Pagrindinė elektros energijos perdavimo sistemos operatoriaus veikla – valdyti aukštos įtampos elektros perdavimo tinklą ir užtikrinti patikimą, efektyvų, kokybišką, skaidrų ir saugų elektros energijos perdavimą.
- sisteminės paslaugos patikimam sistemos darbiui palaikyti.** Perdavimo sistemos operatorius „Litgrid“ iš energijos gamintojų perka galios rezervo užtikrinimo elektros energijos gamybos įrenginiuose, reaktyviosios galios ir įtampos valdymo, avarijų, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo paslaugas ir teikia vartotojams sisteminės paslaugas. Galios rezervas reikalingas, kai staiga neplanuotai sumažėja elektros energijos gamyba arba išauga jos suvartojimas.

- **prekyba balansavimo ir reguliavimo elektros energija užtikrinant gamybos ir vartojimo balansą.** Perdavimo sistemos operatorius organizuoja prekybą balansavimo elektros energija, perka ir parduoda balansavimo elektros energiją, reikalingą šalies elektros energijos gamybos ir vartojimo balansui užtikrinti. Reguliavimo elektros energija – perdavimo sistemos operatoriaus nurodymu nupirkta ir/ar parduota elektros energija, reikalinga šalies elektros energijos suvartojimo ir gamybos balansavimo funkcijai atlikti. Perdavimo sistemos operatorius organizuoja prekybą reguliavimo elektros energija aukcione. „Litgrid“ kartu su Estijos ir Latvijos operatoriais organizuoja bendrą Baltijos šalių balansavimo energijos rinką, kurioje valdomas bendras Baltijos šalių balansas ir prekiaujama balansavimo energija vienodais principais ir sąlygomis.
- **viešuosius interesus atitinkančios paslaugos.** Tai paslaugos, užtikrinančios ir didinančios nacionalinį energetinį saugumą ir elektros energijos, gaminamos iš atsinaujinančių išteklių, integraciją ir panaudojimą. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sąrašą, teikėjus ir teikimo tvarką tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, vadovaudamasi viešaisiais interesais elektros energetikos sektoriuje. VIAP lėšos – tai lėšos, sumokamos VIAP paslaugų teikėjams. Litgrid¹ teikia šias VIAP paslaugas: elektros energijos gamybos įrenginių, naudojančių vėją, biomasės, saulės energiją ar hidroenergią, prijungimas prie perdavimo tinklo, perdavimo tinklo optimizavimas, plėtra ir (ar) rekonstrukcija, susijusi su atsinaujinančių energijos išteklių naudojančių gamintojų pagamintos elektros energijos priėmimu ir persiuntimu; gamintojų iš atsinaujinančių energijos išteklių, prijungtų prie perdavimo tinklo, kuriems skirta atleidimo nuo balansavimo atsakomybės skatinimo priemonė, pagamintos elektros energijos balansavimas.

• **aukštos įtampos nuolatinės srovės jungčių techninės priežiūros, eksploatacijos ir valdymo paslaugos.**

1.3.2. Elektros perdavimo sistemos operatoriaus klientai

„Litgrid“ tiesioginiai klientai yra elektros perdavimo tinklo naudotojai ir už balansą atsakingos šalys balansavimo paslaugų teikėjai, atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai ir nepriklausomi tiekėjai.

Perdavimo tinklo naudotojai:

- skirstomųjų tinklų operatorius ESO AB ir UAB „Dainavos elektra;

- elektros energijos vartotojai, kurių elektros įrenginiai yra prijungti prie elektros perdavimo tinklo ir kurie perka elektrą vartojimui;
- prie perdavimo tinklo prijungti elektros energijos gamintojai.

Balansavimo ir reguliavimo elektros energijos tiekėjai – tai elektros energijos gamintojai ir tiekėjai.

1.3.2. Svarbiausi „Litgrid“ grupės finansiniai rodikliai

	2020 m.	2019 m.	POKYTIS	
			+/-	%
PAJAMOS , tūkst. Eur	207 516	183 913	23 603	12,8%
EBITDA¹ , tūkst. Eur	51 199	22 155	29 044	131,1%
GRYNASIS PELNAS , tūkst. Eur	26 603	2 959	23 644	799,1%
TURTAS , tūkst. Eur	414 353	376 198	38 155	10,1%
DARBUOTOJŲ SKAIČIUS²	308	290	18	6,2%

¹ EBITDA = pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + finansinės veiklos sąnaudos - finansinės veiklos pajamos + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + turto vertės sumažėjimo sąnaudos (įskaitant ir ilgalaikio materialiojo turto neigiamą perkainojimą) + turto nurašymo sąnaudos

1.4. AMBER GRID

„Amber Grid“ yra gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius atsakingas už gamtinių dujų perdavimą ir magistralinių dujotiekių eksploatavimą, saugią ir patikimą dujų perdavimo sistemos veiklą bei plėtrą, taip pat administruoja dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių (AEI), nacionalinį kilmės garantijų registrą.

Bendrovės misija yra efektyviai ir patikimai vykdyti dujų perdavimą, sudarant palankias sąlygas konkurencijai dujų rinkoje ir atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai.

„Amber Grid“ valdomą perdavimo sistemą sudaro magistraliniai dujotiekliai, dujų kompresorių stotys, dujų skirstymo stotys, dujų apskaitos stotys, dujotiekių apsaugos nuo korozijos įrenginiai, duomenų perdavimo ir ryšio sistemos bei kitas turtas priskirtas perdavimo sistemai.

Lietuvos dujų perdavimo sistema yra sujungta su Latvijos, Baltarusijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities gamtinių dujų perdavimo sistemomis, Klaipėdos SGD terminalu, Lietuvos skirstymo sistemų operatorių skirstymo sistemomis ir tiesiogiai prie perdavimo sistemos prijungtomis vartotojų sistemomis.

2020 m. gruodžio 31 d. Bendrovė eksploatavo 67 (2019 m. – 68) dujų skirstymo stotis (DSS) ir dujų apskaitos stotis (DAS) bei 2 dujų kompresorių stotis (DKS).

Eksploatuojamų vamzdinių ilgis sudarė 2 115 km (2018 m. – 2 115 km), skersmuo – nuo 100 iki 1 220 mm. Didžiosios dalies perdavimo sistemos projektinis slėgis – 54 bar.

1.4.1. Paslaugos

„Amber Grid“ sistemos naudotojams, kitiems operatoriams, dujų rinkos dalyviams teikia gamtinių dujų perdavimo paslaugas Lietuvos teritorijoje: perduoda dujas Lietuvos vartotojams, taip pat transportuoja gamtines dujas į Latviją ir Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį.

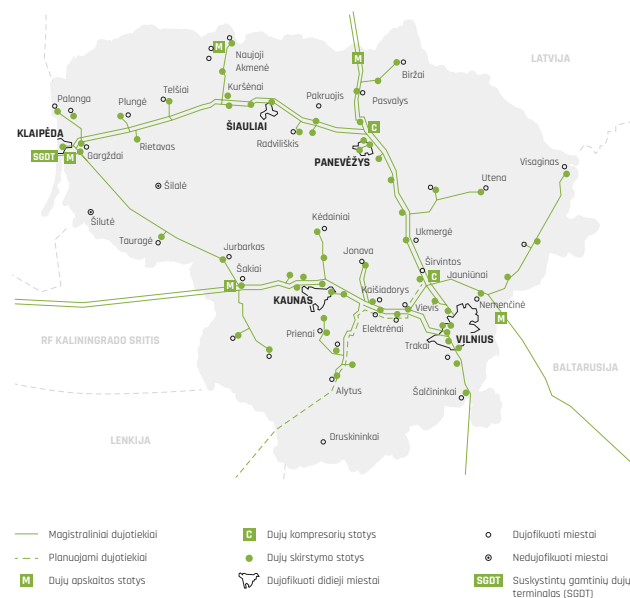
Bendrovė sistemos naudotojams, kitiems operatoriams, dujų rinkos dalyviams teikia šias paslaugas:

- dujų perdavimo Lietuvos teritorijoje;
- dujų srautų balansavimo perdavimo sistemoje;
- SGD terminalo, jo infrastruktūros, jungties įrengimo bei pastoviosios eksploatavimo sąnaudoms ir paskirtojo tiekėjo būtinojo suskystintų gamtinių dujų kiekio tiekimo pagrįstoms sąnaudoms kompensuoti skirtų lėšų administravimo;
- dujų, pagamintų iš AEI, kilmės garantijų registro administravimo.

1.4.2. Klientai

„Amber Grid“ klientai yra didelės Lietuvos pramonės įmonės ir vidutinės Lietuvos verslo bendrovės, elektros, centralizuotos šilumos gamybos įmonės. Taip pat Baltijos ir trečiųjų šalių energetikos, gamtinių dujų tiekimo įmonės, kurioms teikiamos gamtinių dujų perdavimo paslaugos. 2020 m. gruodžio 31 d. „Amber Grid“ paslaugomis naudojosi 108 sistemos naudotojai, (2019 m. – 105 sistemos naudotojai).

Gamtinių dujų perdavimo sistema Lietuvoje

1.4.3. GET BALTIC

„Amber Grid“ valdo 100 proc. GET Baltic akcijų. GET Baltic yra licencijuota gamtinių dujų rinkos operatorė, turinti registruoto duomenų teikimo subjekto statusą (RRM) suteiktą ACER agentūros. Bendrovė administruoja elektroninę prekybos sistemą, kurioje yra vykdoma prekyba trumpalaikiais ir ilgalaikiais gamtinių dujų produktais Lietuvos, bendroje Latvijos ir Estijos, Suomijos prekybos aikštelėse. Kurdama gamtinių dujų prekybai pritaikytus sprendimus GET Baltic siekia didinti didmeninės gamtinių dujų rinkos likvidumą, konkurencingumą ir skaidrumą Baltijos šalyse ir Suomijoje.

2020 m. GET Baltic tapo pokyčių ir sparčios plėtros metais. Nuolat tobulinama biržos veikla bei sklandus startas Suomijos rinkoje turėjo itin teigiamą poveikį bendrovės finansiniams rezultatams.

2020 m. sausio 1 d. GET Baltic pradėjo veiklą Suomijoje, tapdama viena regionine prekybos platforma Baltijos šalių ir Suomijos dujų rinkos dalyviams bei pradėdama teikti susietųjų pajėgumų paskirstymo paslaugą Suomijos perdavimo sistemos operatoriui Gasgrid Finland Oy.

Atsižvelgiant į Latvijos ir Estijos gamtinių dujų rinkų sujungimą, nuo 2020 m. pradžios prekybos aikštelės GET Baltic biržoje taip pat buvo sujungtos į vieną prekybos aikštelę.

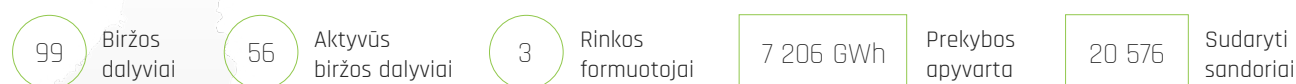
Siekiant sukurti palankesnes sąlygas prekiauti antriniams perdavimo sistemos pajėgumais Suomijoje, per ataskaitinį laikotarpį buvo įgyvendintas Europiniais standartais paremtas Antrinių perdavimo sistemos pajėgumų prekybos platformos sukūrimo projektas. Nuo 2020 m. gruodžio 1 d. Suomijoje veikia GET Baltic valdoma antrinių pajėgumų prekybos platforma.

Siekdama suteikti klientams papildomų galimybių skirtų efektyviai integruoti esamas paslaugas į klientų IT sistemas ir pagerinti vartotojo patirtį greitai, patogiai ir tiksliai gaunant bei siunčiant duomenis, GET Baltic 2020 m. pabaigoje pasiruošė teikti Duomenų mainų paslaugą naudojant REST API sprendinį.

Taip, įgyvendinat bendrovei keliamus tikslus, buvo sukurtos palankesnės sąlygos kainų konvergencijai regione bei palengvinta tarpvalstybinė prekyba tarp Suomijos ir Baltijos šalių gamtinių dujų rinkų.

2020 m. išplėtus GET Baltic biržos geografinės veiklos ribas, kartu užtikrinta nepertraukiama prekybos galimybė: prekyba GET Baltic biržoje pradėta vykdyti 24/7.

GET Baltic veikla 2020 m.

	BIRŽOS DALYVIŲ SKAIČIUS	RINKOS FORMUOTOJŲ SKAIČIUS	PIRKIMO APYVARTA, GWh	PARDAVIMO APYVARTA, GWh
SUOMIJA	27	1	2 696	1 993
LATVIJA-ESTIJA	21	2	824	1 640
LIETUVA	71	1	3 687	3 574

1.4.3. Svarbiausi „Amber Grid“ grupės finansiniai rodikliai

	2020 m.	2019 m.	POKYTIS	
			+/-	%
PAJAMOS , tūkst. Eur	54 756	54 562	194	0,4%
EBITDA¹ , tūkst. Eur	24 343	24 636	-293	-1,2%
GRYNASIS PELNAS , tūkst. Eur	11 838	-21 608	33 446	154,8%
TURTAS , tūkst. Eur	256 129	245 705	10 424	4,2%
DARBUOTOJŲ SKAIČIUS²	323	334	-11	-3,3%

¹ EBITDA = pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + finansinės veiklos sąnaudos - finansinės veiklos pajamos + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + turto vertės sumažėjimo sąnaudos (įskaitant ir ilgalaikio materialiojo turto neigiamą perkainojimą) + turto nurašymo sąnaudos

1.5. BALTPOOL

„Baltpool“ yra energijos išteklių ir prekybos mediena biržos operatorius, kuris organizuoja prekybą, t. y. sudaro vienodas sąlygas rinkos dalyviams įsigyti biokuro ir medienos konkurencijos sąlygomis, taip užtikrinant didžiausią naudą vartotojams ir grąžą valstybei.

„Baltpool“ taip pat organizuoja į centralizuotus tinklus tiekiamos šilumos aukcionus ir vykdo elektroninės medienos pardavimo sistemos administratoriaus funkcijas.

Bendrovei keliamas tikslas – sudaryti vienodas sąlygas rinkos dalyviams įsigyti biokuro ir medienos konkurencijos sąlygomis ir taip sudaryti sąlygas formuotis pasiūlos ir paklausos santykių atspindinčioms kainoms.

Biržos veikla vykdoma Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje, Danijoje, Suomijoje („Finbex“) ir Švedijoje su partneriu „Svebio“.

1.5.1. „Baltpool“ klientai pagal vykdomas veiklas

- **Biokuro biržos** veikloje klientai yra biokuro pirkėjai (centralizuotos šilumos tiekimo įmonės, nepriklausomi šilumos gamintojai ir kitos įmonės, savo veikloje naudojančios biržoje prekiuojamus biokuro produktus) ir biokuro tiekėjai (medienos granulių ir skiedrų gamintojai bei tiekėjai);
- **Medienos aukcionų organizavimo** veikloje klientai yra medienos pardavėjai – Valstybinių miškų urėdija ir jos teritoriniai padaliniai. Medienos pirkėjai – įmonės, savo veikloje naudojančios medienos produktus: nuo medienos apdirbimo įmonių iki biokuro tiekimo įmonių.
- **Šilumos aukcionų organizavimo** veikloje svarbiausi klientai yra šilumos tiekimo įmonės, kurios įpareigos joms reikalingą šilumos kiekį iš nepriklausomų šilumos tiekėjų supirkti šilumos aukcionuose ir nepriklausomi šilumos tiekėjai, kurie yra prijungti prie šilumos tiekimo sistemų ir parduoda šilumą aukcione.
- **VIAP lėšų administravimo** veiklos klientai yra elektros energijos vartotojai, kurie pagal galiojantį teisinį reguliavimą privalo mokėti VIAP lėšas už savo suvartotą elektros energiją. Iš elektros energijos vartotojų, prijungtų prie skirstomojo tinklo, VIAP lėšos yra surenkamos per skirstomojo tinklo operatorių. Vartotojai, prijungti prie perdavimo sistemos operatoriaus valdomų tinklų, VIAP lėšas administratoriui perveda tiesiogiai. Bendrovės klientais taip pat yra energetikos įmonės, teisės aktų nustatyta tvarka teikiančios viešuosius interesus atitinkančias paslaugas: elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių, teikiančių elektros energijos gamybos, kuri yra būtina elektros energijos tiekimo saugumui užtikrinti, paslaugas ir kitas paslaugas, nustatytas Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje tiekimo tvarkos apraše.

1.5.2. 2020 m. „Baltpool“ biokuro biržoje Lietuvoje

- 2020 m. gruodžio 31 d. biokuro biržoje buvo registruoti 325 dalyviai (239 pardavėjai ir 100 pirkėjai);
- prisijungė 17 naujų rinkos dalyvių (11 pardavėjai ir 6 pirkėjai);
- sudarytų sandorių skaičius siekė 5 530 (jų vertė 53 703 054 Eur);
- vidutinė svertinė sudarytų sandorių kaina siekė 9,99 Eur/MWh. 2019 m. vidutinė svertinė kaina buvo 12,45 Eur/MWh;
- BWCS SPOT LT (BALTPOOL WOOD CHIPS SPOT LITHUANIA) indeksas per 2020 m. svyravo nuo 7,83 Eur/MWh iki 10,33 Eur/MWh. 2020 m. pabaigoje paskutinė užfiksuota kaina – 9,79 Eur/MWh.

1.5.3. 2020 m. „Baltpool“ biokuro biržoje Latvijoje, Estijoje, Suomijoje, Lenkijoje, Danijoje ir Švedijoje

- 2020 m. gruodžio 31 d. sistemoje buvo registruoti 73 Latvijos rinkos dalyviai. Per 2020 m. prisijungė 5 nauji rinkos dalyviai. Sudarytų sandorių skaičius siekė 78. Jų vertė – 1 130 226 Eur (2019 m. sandorių skaičius siekė 87. Jų vertė – 666 114 Eur);
- 2020 m. gruodžio 31 d. sistemoje buvo registruoti 16 Estijos rinkos dalyvių. Per 2020 m. prisijungė 6 nauji rinkos dalyviai, tarp jų ir didžiausias Estijos energijos tiekėjas „Enefit Energiatootimine“, turintis tris elektrines Ida-Viru regione. Sudarytų sandorių skaičius siekė 27 – jų vertė 194 715 Eur. Prekyba Estijoje prasidėjo 2020 m. antrą ketvirtį;
- 2020 m. gruodžio 31 d. sistemoje buvo registruoti 4 Lenkijos rinkos dalyviai. Per 2020 m. prisijungė 2 dalyviai;
- Danijoje veikiančioje biokuro biržoje „Biomassxpool“, kuri sukurta naudojant „Baltpool“ prekybos platformos sistemą, per 2020 m. sudaryti 6 sandoriai, kurių bendra vertė – 4 438 178 DKK (596 635,65 Eur). „Biomassxpool“ 2020 m. gruodžio 31 d. buvo registruota 70 rinkos dalyvių iš kurių 8 iš Lietuvos, 10 iš Latvijos ir vienas – Estijos eksportuotojas. Nuo 2021 m. sausio 1 d. „Baltpool“ Danijos Karalystėje pradėjo veiklą savo prekinio ženklu – „Baltpool“;
- Suomijoje „Finbex“ prekyba „Baltpool“ biržoje pradėta 2020 m. rudenį. 2020 m. gruodžio 31 d. prie biržos buvo prisijungę 6 dalyviai (4 pirkėjai, 2 pardavėjai);
- pasirašyta partnerystės sutartis su biokuro pirkėjus ir pardavėjus Švedijoje vienijančia asociacija „Svebio“. Švedijos rinkos dalyvių registracijos pradžia ir prekyba numatoma 2021 m. pradžioje;

1.5.4. 2020 m. „Baltpool“ šilumos aukciono duomenų valdymo sistemoje

- gruodžio 31 d. buvo registruoti 60 dalyvių (13 pirkėjų ir 60 pardavėjų);
- siūlomas parduoti šilumos kiekis per 2020 m. sudarė 6 643 900 MWh;
- suprekiauta 4 902 322 MWh šilumos, kurios svertinė kaina buvo 2,02 ct/kWh. Tuo pačiu laikotarpiu pernai prekybos apimtis buvo 4 683 419 MWh, o svertinė kaina – 2,69 ct/kWh.

1.5.5. 2020 m. „Baltpool“ elektroninėje medienos pardavimo sistemoje

- įvyko 1 131 aukcionų – 239-iais daugiau, palyginti su 2019 metais;
- sudaryti 4 920 sandorių – 1 079 daugiau, palyginti nei 2019 metais;
- gruodžio 31 d. bendras užsiregistravusių dalyvių skaičius – 1 017 (patvirtintos registracijos), 1 730 (visos registracijos), iš kurių aktyviai pavedimus teikė 396 nariai;
- per 2020 m. prie sistemos prisijungė 76 nauji dalyviai;
- sandorių apimtis, palyginti 2019 metais, išaugo nuo 2 139 972 ktm iki 2 804 614 ktm.

1.5.6. Specialūs įpareigojimai

LR Vyriausybės 2012 m. lapkričio 7 d. nutarimu Nr. 1338 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administratoriaus paskyrimo“ „Baltpool“ paskirta įgyvendinti specialųjį įpareigojimą – vykdyti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje (toliau – VIAP) lėšų administratoriaus funkcijas. Išsamiai informacija ir ataskaitos apie šios funkcijos vykdymą yra viešai skelbiama „Baltpool“ internetiniame puslapyje <https://www.baltpool.eu/lt/viap-gautos-ismoketos-likutis/>.

1.5.7. Svarbiausi „Baltpool“ veiklos rodikliai

	2020 m.	2019 m.	POKYTIS	
			+/-	%
PAJAMOS , tūkst. Eur	1 132	975	157	16,1%
EBITDA¹ , tūkst. Eur	273	169	104	61,5%
GRYNASIS PELNAS , tūkst. Eur	182	92	90	97,8%
TURTAS , tūkst. Eur	45 953	67 637	-21 684	-32,1%
DARBUOTOJŲ SKAIČIUS	18	17	1	5,9%

¹ EBITDA = pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + finansinės veiklos sąnaudos – finansinės veiklos pajamos + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + turto vertės sumažėjimo sąnaudos (įskaitant ir ilgalaikio materialiojo turto neigiamą perkainojimą) + turto nurašymo sąnaudos

1.6. TETAS

UAB „Tetas“ pagrindinė veikla – inžinerinių tinklų t. y. elektros įrenginių iki 400 kV įtampos statyba ir remontas. Taip pat bendrovė vykdo statybos darbus – stato ir montuoja statybines konstrukcijas, montuoja elektros energijos tiekimo ir skirstymo įrenginius, tiesia elektros tinklus, vykdo statinių elektros inžinerinių sistemų įrengimo darbus:

- Elektros įrenginių iki 400 kV įtampos statyba ir eksploatacijos darbai: atliekami elektros linijų, elektros skirstyklų ir pastočių iki 400kV, galios transformatorių ir kitų objektų statybos, rekonstravimo, techninės priežiūros ir remonto darbai.
- Elektros tinklų tiesimas: atliekami 0,4-110 kV naujų kabelinių linijų tiesimas, techninė priežiūra ir rekonstravimas.
- Atsinaujinančių energetinių išteklių montavimas: saulės elektrinių montavimas, įrangos tiekimas/komplektavimas, techninė priežiūra ir gedimų šalinimas.
- Naujų elektros energijos vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie tinklų darbai, įskaitant ir vartotojo nuosavybėje esančių elektros tinklų montavimo darbai.
- Atliekami relinės apsaugos ir automatikos (RAA) konfigūravimo ir paleidimo – derinimo darbai.

- Ruošiami ypatingos svarbos energetikos ir ryšių statinių statybos, rekonstravimo ir remonto projektai ar atskiros jų dalys nuo objekto kūrimo pradinės studijos iki projekto parengimo. Atliekami projekto vykdymo priežiūros darbai.

- Ruošiami naujų elektros energijos vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie tinklų projektai.

UAB „TETAS“ taip pat vykdo optinių ryšių kabelių inžinerinės infrastruktūros įrengimo darbus, bei pradėjo teikti fotovoltinių saulės jėgainių projektavimo paslaugas ir įrengimo darbus.

Bendrovėje yra suformuotas projektavimo paslaugas teikiantis padalinys, užtikrinantis aukštos intelektualinės ir pridėtinės vertės paslaugų teikimą. Taip pat Bendrovė rinkai teikia unikalios elektros įrenginių bandymo ir diagnostikos paslaugas.

Atsinaujinančių energetinių išteklių montavimas (AEI) (pvz. saulės elektrinių modulių montavimas) ir eksploatacijos darbai bei jų plėtra užsienio rinkose šiuo metu yra prioritetinės Bendrovės veiklos kryptys. Bendrovė 2019 m. pradėjo teikti paslaugas Vokietijos rinkai. Per 2020 m. pajamos iš užsienio rinkų siekė 13 proc. 2020 m. pradėta vykdyti AEI veikla.

1.6.1. Svarbiausi „Tetas“ veiklos rodikliai

	2020 m.	2019 m.	POKYTIS	
			+/-	%
PAJAMOS , tūkst. Eur	26 110	14 746	11 364	77,1%
EBITDA¹ , tūkst. Eur	2 218	949	1 269	133,7%
GRYNASIS PELNAS , tūkst. Eur	854	-205	1 059	-
TURTAS , tūkst. Eur	11 926	8 396	3 530	42,0%
DARBUOTOJŲ SKAIČIUS	395	338	57	16,9%

¹ EBITDA = pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + finansinės veiklos sąnaudos – finansinės veiklos pajamos + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + turto vertės sumažėjimo sąnaudos (įskaitant ir ilgalaikio materialiojo turto neigiamą perkainojimą) + turto nurašymo sąnaudos

02

Misija, vizija, vertybės

02

Misija, vizija, vertybės

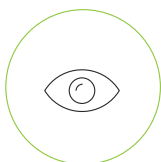
Jgyvendindami akcininko laiške EPSO-G valdymo bendrovei keliamus tikslus, kuriame pažangią, skaidrią, efektyviai valdomą ir ilgalaikę naudą akcininkams teikiančią ateities energetikos įmonių grupę, užtikrinančią energijos tiekimo saugumą ir patikimumą, efektyvią energijos perdavimo sistemų ir prekybos platformų veiklą bei suteikiančią galimybę regiono vartotojams laisvai keistis energija ir gauti ją konkurencinga kaina visada, kai to reikia.

EPSO-G grupės kuriama vertė – saugi, tvari ir konkurencinga energetikos rinka.

Saugi – energija perduodama saugiai ir patikimai.

Tvari – galimybė laisvai keistis energija ir gauti ją geriausia kaina, visada, kai to reikia.

Konkurencinga – atvira rinkos dalyviams rinktis.

PERSPEKTYVA

Vizija – efektyviai tarptautinėje erdvėje veikianti ateities energetikos grupė

PASKIRTIS

Misija – užtikrinti ir kurti saugią, tvarią ir atvirą energetikos rinką, didinančią šalies ūkio konkurencingumą ir visuomenės gerovę

VERTYBĖS

Profesionalumas
Bendradarbiavimas
Pažanga

EPSO-G vizija

Efektyviai tarptautinėje erdvėje veikianti ateities energetikos grupė.

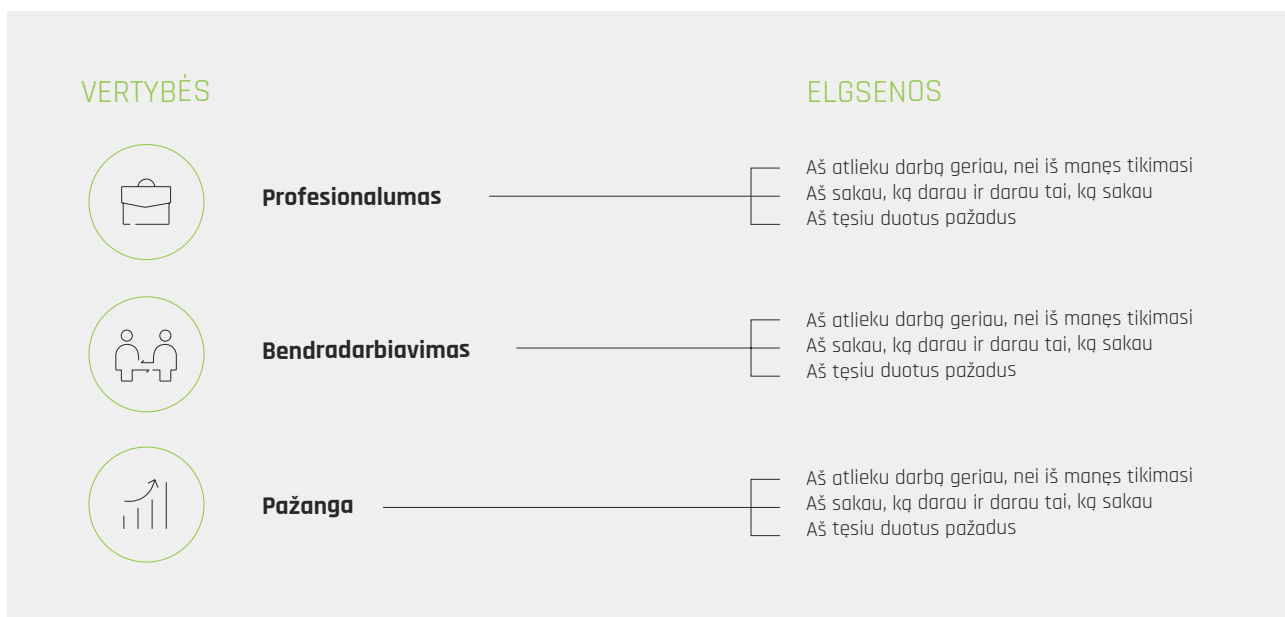
EPSO-G misija

Užtikrinti bei kurti saugią, tvarią ir atvirą energetikos rinką, didinančią šalies ūkio konkurencingumą ir visuomenės gerovę.

Misijos įgyvendinimas, vizijos siekimas ir visa EPSO-G grupės veikla yra grindžiama pamatinėmis žmogiškosiomis ir profesionalumais, bendradarbiavimu ir pažanga.

EPSO-G vertybės:

- **Profesionalumas** – siekiame, kad kiekvienas darbuotojas grupėje būtų pripažintas ir galėtų augti kaip savo srities profesionalas. Suprantame profesinių žinių, praktinės patirties ir nuolatinio mokymosi svarbą grupės rezultatams ir veiklos tęstinumui užtikrinti.
- **Bendradarbiavimas** – akcentuojame nuoširdų ir konstruktyvų bendradarbiavimą tarpusavyje, sudarantį sąlygas darniai siekti užsibrėžtų tikslų.
- **Pažanga** – atvirumas naujoms veiklos praktikoms ir idėjoms skatina kurti, atsinaujinti, įgyvendinti prasmingus pokyčius bei veda mus į priekį.

2.1. Veiklos ir reguliacinė aplinka

2020 m. EPSO-G įmonių grupės veiklai didžiausios įtakos turėjo reikšmingi oro temperatūros nuokrypiai nuo standartinės klimato normos pirmąjį metų ketvirtį, dėl COVID 19 pandemijos mažesnė elektros energijos perdavimo paslaugų paklausa ir dėl itin palankių dujų kainų išaugusi dujų perdavimo apimtis.

2020 m. pigesnė elektra iš Šiaurės šalių didmeninėje rinkoje ir mažesnė jos paklausa Lietuvos rinkoje sudarė sąlygas didmeninių elektros kainų kritimui. Nors metų pabaigoje elektros kaina padidėjo, 2020 m. Lietuvoje buvo fiksuota mažiausia didmeninė elektros kaina nuo 2012 metų. Tokią situaciją rinkoje lėmė smarkiai išaugę vėjo elektrinių pagaminamos energijos kiekiai, rekordiškai aukštas vandens rezervų lygis Skandinavijos šalyse, kritusios naftos ir dujų kainos ir dėl pandemijos šalies ūkyje mažesnė elektros energijos paklausa.

Lietuvoje vidutinė didmeninė elektros rinkos kaina, palyginti su 2019 m. sumažėjo 26 proc. iki 34 EUR / MWh, Pagal importo/eksporto (saldo) santykį, 2020 m. 52 proc. Lietuvos elektros energijos poreikio buvo importuota: 42 proc. – iš Skandinavijos per „NordBalt“ jungtį, 33 proc. elektros importo sudarė elektra iš trečiųjų šalių, 19 proc. buvo importuota per sieną su Latvija ir 5 proc. per „LitPol Link“ jungtį su Lenkija.

2020 m. metinis elektros energijos suvartojimas Lietuvoje buvo 2 proc. mažesnis, palyginti su 2019 metais. Nežiūrint COVID-19 pandemijos sukeltą trumpalaikio elektros vartojimo sumažėjimo, „Litgrid“ prognozuoja kad elektros paklausa per ateinančią dešimtmetį augs vidutiniškai po 2 proc. kasmet ir 2029 metais sieks 14,7 TWh (2019 m. – 12,16 TWh). Elektros energijos vartojimui

didžiausios įtakos turės bendros ekonomikos tendencijos, didėjantis elektros energijos sunaudojimo efektyvumas, elektra varomų automobilių ir šilumos siurblių skaičius bei suvartojamas elektros energijos kiekis.

Mažesnės elektros perdavimo paslaugų paklausos poveikį EPSO-G grupės rezultatams amortizavo dėl itin palankios dujų kainos SGD rinkoje išaugęs dujų vartojimas Lietuvoje bei tranzitas Latvijos kryptimi, taip pat lūkesčius viršijęs GET Baltic biržos veikla Suomijos rinkoje ir 2020 m. pradžioje pradėjusi veikti dujų perdavimo jungtis tarp Estijos ir Suomijos.

„Amber Grid“ duomenimis, 2020 m. Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos vartotojams transportuota 33 teravatvalandės (TWh) gamtinių dujų. Tai – 12 proc. daugiau, palyginti su 2019 m., kai Baltijos šalių regiono poreikiams buvo transportuota 29,5 TWh gamtinių dujų. Per Lietuvos dujų perdavimo infrastruktūrą Baltijos šalių ir Suomijos aprūpinimas dujomis 2020 m. išaugo iki 8 TWh per metus. Tai didžiausias perduotas dujų kiekis Šiaurės kryptimi

Tam teigiamos įtakos turėjo ir 2020 m. pradžioje Suomijos rinkoje pradėjusi veiklą „GET Baltic“ dujų birža. Dėl to prekybos apyvarta biržoje, palyginti su 2019 m., išaugo daugiau nei du su puse karto, o bendrai biržoje buvo įsigyta 11 proc. viso Baltijos šalių ir Suomijos rinkoje suvartotų dujų. Numatoma, kad Lietuvos vaidmuo bendroje regiono dujų rinkoje dar labiau išryškės 2021 m. pabaigoje užbaigus dujotiekių jungties su Lenkija statybą ir 2022 m. pradžioje pradėjus naudoti naują, alternatyvų dujų gabenimo kanalą.

Dėl suskystintų gamtinių dujų konkurencingumo rinkoje, didelis buvo ir dujų transportavimas per Klaipėdos SGD terminalą. 2020 metais, kaip ir 2019 m. dujų importas per SGD terminalą sudarė 65 proc. viso per Lietuvą į ES dujų rinką patiekto dujų kiekio. 2018 m. šis rodiklis siekė 35 proc.

2020 m. toliau augo dujų vartojimas Lietuvoje – per ataskaitinį laikotarpį šalyje buvo suvartota 25,1 TWh dujų arba 7 proc. daugiau nei 2019-ais metais, kai buvo fiksuojamas 5 proc. dujų vartojimo augimas. Dėl palankių kainų pasaulio rinkose dujas kaip kurį vėl pradėjus naudoti Lietuvos elektros gamybos sektoriuje, 2020 m. šalyje buvo suvartotas didžiausias dujų kiekis per pastaruosius penkerius metus.

„Amber Grid“ vertinimu sukurta infrastruktūra užtikrina dujų sistemos naudotojų poreikius atitinkančius srautus, yra pakankamai pralaidi juos perduoti ir atspari nepalankių aplinkybių atvejais. Specialistai skaičiuoja, kad kurį laiką mažėjęs dujų vartojimas Lietuvoje ateinančiais metais stabilizuosis ir sieks 21 TWh per metus.

Vartotojams palankios tendencijos tęsiasi biokuro rinkoje – 2020 m. biokuro sandorių kainai „Baltpool“ biržoje sumažėjus 19,4 proc, 2020-2021 m šildymo sezonas yra palankiausias centralizuotą šilumą naudojančioms gyventojams per pastaruosius keletą metų. Itin pozityvu, kad centralizuotos šilumos gamintojai, išnaudodami biokuro rinkos teikiamas galimybes, vis daugiau dėmesio skiria kainų rizikai valdyti.

2020 m. paskelbus valstybės lygio ekstremalią situaciją Lietuvoje dėl koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės, EPSO-G grupėje buvo taikomos veiklos tęstinumo užtikrinimo bei prevencinės priemonės: paskirti atsakingi darbuotojai už situacijos stebėjimą bei informacijos teikimą Bendrovės vadovybei, identifikuoti kritines funkcijas atliekančias ir pagrindines sistemas administruojančias padalinius ir darbuotojai, taikomos papildomos organizacinės priemonės sistemų valdymo centruose, suplanuotos techninės ir pavadavimo priemonės, esant viruso išplitimui. Grupės bendrovėse peržiūrėti ekstremalių situacijų valdymo planai, parengti papildomi dokumentai bei įgyvendinimo priemonės – kritinių veiklų sąrašai, priemonių, reikalingų, kad šios veiklos būtų nepertraukiamos, išteklių ir atsakingų asmenų sąrašai bei kiti dokumentai ir priemonės.

Atsižvelgiant į COVID-19 pandemijos įtaką Tarptautinės energetikos agentūra (TEA) prognozuoja, kad pasaulinė energijos

paklausa grįš į prieškrizinį lygį 2023 m. suplanuotų politikų (angl. Stated policies scenario, STEPS) atveju arba 2025 m. uždelsto ekonomikos scenarijaus (angl. Delayed Recovery Scenario, DRS) atveju.

Remiantis Finansų ministerijos 2020 m. sausio 29 d. dėl COVID-19 viruso poveikio 2020 m Lietuvos ekonomika traukėsi 1,3 proc. 2021-2023 m. prognozuojamas 2,8 -3,1 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP) augimas.

EPSO-G grupės veiklas bei strateginius pasirinkimus reikšmingai įtakoja nacionalinio ir ES lygmens teisėkūros iniciatyvos bei strateginio planavimo dokumentai:

- Nacionaliniu lygmeniu, svarbiausi EPSO-G grupės veiklą įtakojantys strateginiai planavimo dokumentai – 2018 m. LRS patvirtinta atnaujinta Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija (toliau – NENS) bei 2020 m. patvirtintas ir Europos Komisijai teikiamas Nacionalinis energetikos ir klimato srities veiksmų planas (toliau – NEKS). NENS Lietuva išsikėlė ambicingus tikslus, kuriais ženkliai prisidės prie Energetikos sąjungos, Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m., Paryžiaus susitarime nustatytų tikslų ir 2030 m. ES energetikos ir klimato politikos tikslų įgyvendinimo. Jais siekiama padidinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį (įskaitant ir biometano bei kitų iš AEI pagamintų dujų) šalies bendrajame galutiniame energijos suvartojime: 2030 m. – 45 proc., o nuo 2050 m. – 80 proc.
- ES kontekste EPSO-G grupei itin svarbus „Žaliojo kursas“ – ES skėtinė strategija ir veiksmų planas, apimantys įvairius ekonomikos sektorius – siekiama, kad iki 2050 m. Europa taptų klimatui neutraliu kontinentu, tuo tarpu CO2 emisijos 2030 m. būtų sumažintos 50-55 proc. lyginant su 1990 m. „Žaliojo kurso“ apimtyje 2020 m. pristatytos Energetikos sistemų integracijos, Vandenilio ir Jūrinio vėjo strategijos tiesiogiai įtakoja Grupės įmonių (visų pirma perdavimo sistemos operatorių) planus bei joms keliamus ilgalaikius tikslus, akcentuoja naujų technologijų integracijos ir tarpsektorinių iniciatyvų svarbą. 2021 m. Europos Komisija ketina pristatyti teisinių iniciatyvų, padėsiančių pasiekti ambicingus klimato kaitos mažinimo tikslus, peržiūros paketą, tame tarpe numatoma peržiūrėti Atsinaujinančių energijos išteklių direktyvą.

„EPSO-G grupės veiklas bei strateginius pasirinkimus reikšmingai įtakoja nacionalinio ir ES lygmens teisėkūros iniciatyvos bei strateginio planavimo dokumentai.“

2.2. Reguliacinė aplinka

EPSO-G grupės įmonių vykdomos elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo veiklos bei energijos išteklių ir dujų rinkų operatorių veiklos yra licencijuojamos. Licencijos suteikia išskirtines teises teikti perdavimo ir rinkų operatorių paslaugas Lietuvos Respublikos teritorijoje.

EPSO-G įmonių grupei priklausantys elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo sistemų operatoriai yra vieninteliai Lietuvoje, galintys teikti šias paslaugas. Jie veikia natūralios monopolijos sąlygomis, todėl jų vykdomų veiklų kainos yra valstybės reguliuojamos. EPSO-G grupei priklausančių energijos išteklių ir dujų rinkos operatorių nustatomi prekybos biržose į kainai yra derinami su reguliuojančia institucija.

Reguliavimo funkciją ir licencijuojamos veiklos vykdymo priežiūrą Lietuvoje atlieka Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba arba VERT).

Nuo reguliuojančios institucijos priimamų sprendimų tiesiogiai priklauso reguliuojamų EPSO-G grupės įmonių finansiniai rezultatai, skiriamos lėšos būtinoms veiklos sąnaudoms, investicijoms elektros ir dujų perdavimo sistemų patikimumui užtikrinti, taip pat galimybės strateginius projektus finansuoti nuosavomis ar skolintomis lėšomis.

Elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo kainos reguliuojamos nustatant viršutinės kainų ir (ar) pajamų ribas. Leidžiamą pajamų lygį sudaro pagrįstos būtinosios sąnaudos, įskaitant protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą. Konkrečias paslaugų kainas, neviršijančias nustatytų viršutinių ribų, nustato paslaugų teikėjai, o Taryba, patikrinusi ir nustatčiusi, kad jos apskaičiuotos laikantis kainų ir (ar) tarifų nustatymo reikalavimų, nustatytų kainų ir (ar) pajamų viršutinių ribų skaičiavimo metodikose, bei, kad jos nediskriminuoja vartotojų ir nėra klaidingos, jas tvirtina.

Elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainų ir (ar) pajamų viršutinės ribos nustatomos penkerių metų reguliavimo periodui (motyvuotu VERT sprendimu periodo trukmė gali būti keičiama), jos gali būti koreguojamos, kai yra vieno ar kelių veiksnių, kuriais remiantis buvo nustatytos, reikšmingų pokyčių, įskaitant paslaugų apimtį, infliacijos, mokesčių, kitų objektyvių, nuo operatorių nepriklausančių, veiksnių. Elektros energijos perdavimo kainų viršutinės ribos gali būti koreguojamos ne dažniau kaip du kartus per metus, gamtinių dujų – viena kartą per metus.

Nuo 2020 m. sausio 1 d. galiojo perdavimo sistemų operatorių nustatytos ir Tarybos patvirtintos elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo kainos 2020 metams.

Vidutinė 2020 m. „Amber Grid“ taikoma perdavimo paslaugų kaina Lietuvos vartotojų poreikiams (vertinant ilgalaikes ir trumpalaikes paslaugas), palyginti su 2019 metais taikyta vidu-

tine kaina, mažėjo daugiau kaip 16 proc. – iki 1,22 Eur/MWh. Šiam mažėjimui didžiausią įtaką turėjo tai, kad 2020 metams „Amber Grid“ leidžiamų pajamų dydis buvo mažinamas nustatytu investicijų grąžos viršijimo dydžiu už ankstesnius laikotarpius.

Vidutinė 2020 m. patvirtinta „Litgrid“ elektros energijos perdavimo paslaugos kaina 0,814 ct/kWh, palyginus su 2019 m., buvo beveik 24 proc. didesnė. Šiam padidėjimui didžiausią įtaką turėjo tai, kad 2019 metams „Litgrid“ leidžiamų pajamų dydis buvo mažinamas nustatytu investicijų grąžos viršijimo dydžiu už ankstesnius laikotarpius.

2020 m. taip pat galiojo nuo 2020 m. sausio 1 d. taikyta VERT patvirtinta vidutinė, nediferencijuota „Litgrid“ sisteminių paslaugų kaina, kuri, palyginti su 2019 m. taikyta (0,615 ct/kWh), padidėjo beveik 28 proc. – iki 0,785 ct/kWh. Esminės priežastys, lėmusios šios kainos pokytį, buvo sąnaudos, reikalingos užtikrinti elektros energetikos sistemos izoliuotą darbą visus metus, taip pat „Litgrid“ faktiškai patirtos, bet neįvertintos ankstesnio laikotarpio kainoje Lietuvos elektrinės 7 bloko išlaikymo ir konservavimo sąnaudos bei Lietuvos elektrinės 7-8 blokų išlaikymo ir konservavimo sąnaudos, skirtos Baltijos šalių izoliuoto darbo bandymui atlikti.

Iki 2020 m. rugsėjo 1 d. – taikytas „Baltpool“ prekybos biokuro biržoje įkainis, palyginti su anksčiau galiojusiu įkainiu, buvo 21,3 proc. mažesnis (0,48 Eur/tne). Tai labiausiai lėmė „Baltpool“ 2017–2018 m. uždirbtos pajamos, vykdant aktyvią prekybą biokuro biržoje, todėl ši suma grąžinama mažinant paslaugų kainą biržos dalyviams. VERT sprendimu, nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. pratęstas šio sandoriams Lietuvoje biokuro tiekėjams taikomo įkainio galiojimas. Įkainis konvertuotas į kitus vienetų – nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. taikomas 0,04127Eur / MWh (be PVM) įkainis (konvertuota taikant koeficientą 1 tne = 11,63 MWh).

2021 m. sausio 1 d. įsigaliojo pakoreguotos perdavimo sistemų operatorių nustatytos ir Tarybos patvirtintos elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo kainos bei „Litgrid“ sisteminių paslaugų kaina.

2020 m. gegužės 28 d. Taryba, atsižvelgdama į Tarybos 2020 m. gegužės 7 d. sprendimu pakoreguotą gamtinių dujų perdavimo veiklos viršutinę ribą, patvirtino „Amber Grid“ valdybos nustatytas gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainas, įsigaliosiančias nuo 2021 m. sausio 1 d.

Patvirtinta, kad vidutinė dujų perdavimo paslaugų kaina Lietuvos vartotojų poreikiams 2021 metais sudarys 1,40 Eur/MWh, ir, palyginti su 2020 metais taikyta vidutine kaina (1,22 Eur/MWh), didės apie 15 proc., o palyginti su 2019 m. vidutine kaina (1,46 Eur/MWh) – bus mažesnė apie 4 proc. Šiam pokyčiui didžiausios įtakos turėjo vienkartinė investicijų grąžos korekcija 2020 metams už ankstesnius laikotarpius.

2020 m. spalio 1 d. Taryba patvirtino 0,721 ct/kWh elektros energijos perdavimo aukšto įtampos tinklais paslaugos kainos viršutinę ribą, kuri įsigaliojo nuo 2021 m. sausio 1 dienos, ir, palyginti su taikyta 2020 m. (0,814 ct/kWh), yra apie 11 proc. mažesnė. Šiam pokyčiui didžiausią įtaką turėjo „Litgrid“ 2018-2019 m. gauta didesnė, nei Tarybos nustatyta, investicijų grąža. Neviršijant šios ribos bei atsižvelgiant į Tarybos 2020 m. spalio 16 d. sprendimą dėl elektros energijos sisteminių paslaugų kainos, „Litgrid“ nustatė elektros energijos perdavimo paslaugų kainas ir jų taikymo tvarką, kurią, kaip numatyta teisės aktuose, 2021 m. spalio 29 d. paskelbė Taryba.

Nuo 2021 m. sausio 1 d. patvirtinta vidutinė elektros energijos perdavimo paslaugos kaina sumažėjo atitinkamai apie 11 proc. - iki 0,721 ct/kWh.

Tarybos patvirtinta „Litgrid“ sisteminių paslaugų vidutinė nediferencijuota kaina nuo 2021 m. sausio 1 d. sumažėjo beveik 3 proc. - iki 0,762 ct/kWh. Esminės priežastys, lėmusios šios kainos pokytį, buvo prognozuojamos 2021-iesiems metams mažesnės galios rezervų sąnaudos (ypač - tretinio aktyviosios galios rezervo paslaugos sąnaudos, kurios dėl ženklių mažesnės tretinio aktyviosios galios rezervo paslaugos įsigijimo kainos yra apie 34 proc. mažesnės, palyginti su nustatytomis 2020-iesiems metams), taip pat prognozuojamos mažesnės sąnaudos, reikalingos elektros energetikos sistemos izoliuoto darbo užtikrinimui bei reaktyviosios galios valdymui.

2020 m. gruodžio 3 d. Taryba patvirtino „Litgrid“ parengtas naujas balansavimo paslaugų ir disbalanso sutarčių standartines sąlygas, kurios leidžia nuo 2021 m. veikti balansavimo pajėgumų rinkai ir paklausos telkimo paslaugoms. Sukurtas naujas balansavimo rinkos segmentas - balansavimo pajėgumų rinka, kurioje „Litgrid“ kasdien vykdydys aukcionus kiekvienai valandai ir balansavimo pajėgumai bus užsakomi iš rinkos dalyvių pagal realų poreikį tai valandai už mažiausią pasiūlytą pajėgumo kainą. Iki šiol balansavimo paslauga - vadinamasis antrinis rezervas - buvo perkamas visiems metams į priekį. Taip pat nuo 2021

m. balansavimo paslaugas gali teikti ne tik elektros gamintojai, bet ir nepriklausomi paklausos telkėjai, prirėkus už tam tikrą kainą sumažinsiantys vartojimą.

Balansavimo pajėgumų aukcionas Lietuvoje - pirmas žingsnis link regioninio balansavimo pajėgumų rinkos mechanizmo, kuris numatomas įdiegti Baltijos šalyse iki Baltijos šalių elektros sistemų sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais. Trijų Baltijos šalių perdavimo sistemų operatoriai 2020 m. rudenį parengė Baltijos dažnio valdymo bloko ir bendros balansavimo pajėgumų rinkos koncepciją, taip pat atliko rinkos konsultaciją dėl šio dokumento, kuriame numatyta, kaip po sinchronizacijos bus valdomas sistemos dažnis ir organizuojama balansavimo pajėgumų rinka.

Nauji rinkos mechanizmai bei galimybės nepriklausomiems paklausos telkėjams dalyvauti balansavimo rinkoje leis efektyviausiu būdu valdyti balansavimo paslaugų kaštus: sisteminių paslaugų tarifą bei elektros rinkos dalyvių disbalanso kaštus.

Keisdama standartines balansavimo ir disbalanso sutarčių sąlygas, „Litgrid“ įgyvendina 2020 m. birželį priimtus Elektros energetikos įstatymo pakeitimus ir 2019 m. Europos Sąjungos reglamentą Nr. 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos. 2020 m. pabaigoje „Litgrid“ buvo yra sudariusi balansavimo sutartis su penkiais elektros gamintojais ir vienu paklausos telkėju.

Siekiant didinti pasinaudojimo gamtinių dujų perdavimo sistema paprastumą ir lankstumą bei skatinti regioninės dujų rinkos plėtrą, nuo 2020 m. įleidimo taškuose perdavimo paslaugų kainos harmonizuotos su kaimyninėje tarifų zonoje, apimančioje Latviją, Estiją ir Suomiją, įleidimo kainomis. Be to, siekiant sudaryti kuo geresnes sąlygas rinkos dalyviams pasinaudoti Lietuvos SGD terminalu ir didinti konkurencinį spaudimą kainoms dujų rinkoje, nuo 2019 m. taikoma 75 proc. nuolaida perdavimo paslaugų kainai Klaipėdos įleidimo taške. Tokia pati kainodara bus taikoma 2021 metais.

„Nuo 2021 m. sausio 1 d. patvirtinta vidutinė elektros energijos perdavimo paslaugos kaina sumažėjo atitinkamai apie 11 proc. - iki 0,721 ct/kWh“

03

Strateginiai tikslai

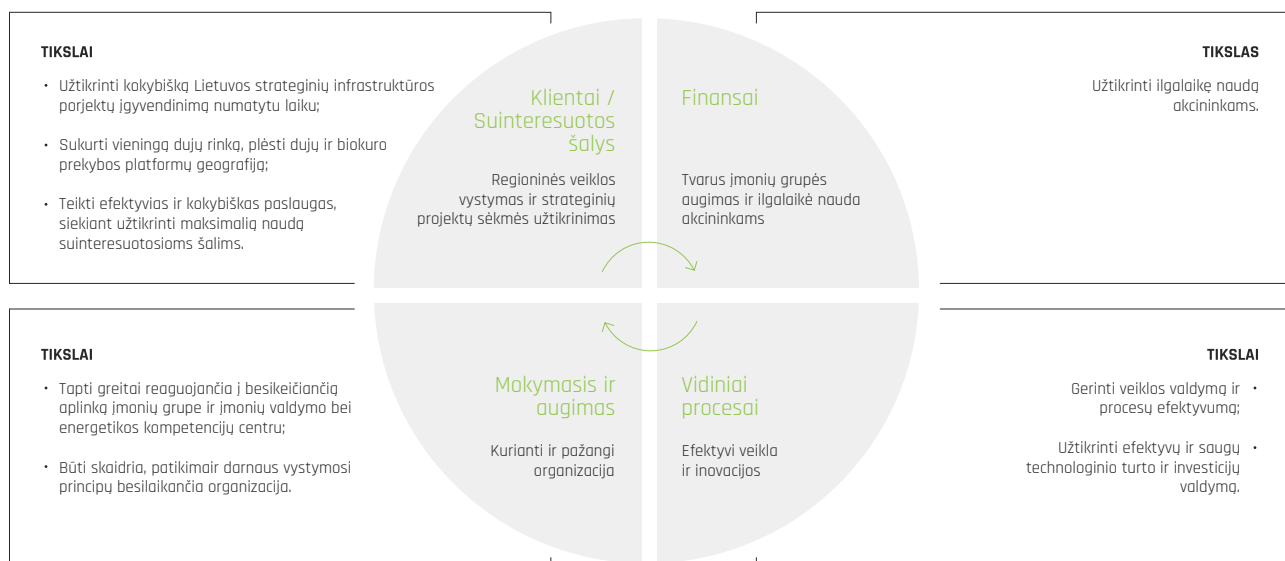
03

Strateginiai tikslai

3.1. Strategijos kryptys

2020 m. EPSO-G grupės strateginės kryptys nesikeitė - buvo tęsiamas 2019 m. atnaujintos strategijos tikslų įgyvendinimas, telkiant dėmesį keturioms veiklos kryptims. Tai regioninės veiklos vystymas ir strateginių projektų sėkmės užtikrinimas, tvarus įmonių grupės augimas ir ilgalaikė nauda akcininkams, efektyvi veikla ir inovacijos bei kuriančios ir pažangos organizacijos sukūrimas.

Strateginės kryptys atitinka vienintelio akcininko - energetikos ministerijos - lūkesčių laiške suformuluotus tikslus. Laiške nurodyti įmonių grupės veiklos vertinimo rodikliai, atskaitomybė bei akcininkui svarbios užduotys. Akcininko lūkesčių laiškas yra skelbiamas EPSO-G tinklalapyje „Tikslai ir atskaitomybė“ skiltyje.

3.1.1. Strateginių projektų įgyvendinimas

EPSO-G grupė elektros ir gamtinių dujų sektoriuje įgyvendina strateginius energetikos projektus, nuo kurių sėkmės priklauso Lietuvos ir Baltijos regiono energetikos bei geopolitinė perspektyva bei verslo konkurencingumas.

Siekiant svarbiausio tikslo - integracijos į bendrą Europos energetikos sistemą, elektros ir gamtinių dujų sektoriuose įgyvendinami reikšmingi projektai:

- Baltijos šalių sinchronizacija su kontinentinės Europos tinklais - pagrindinis tikslas yra iki 2025 m. pritaikyti Europos sąjungos teisinę bazę elektros rinkos, elektros sistemos valdymo ir plėtros srityse, bei eliminuoti politizuojamą ir diskriminuojančių sistemos valdymo praktiką. Baltijos šalių sinchroninis darbas su KET yra svarbus politiniais ir techniniais aspektais: sistemos valdymas pagal nediskriminuojančius, su kitais PSO suderintus principus, atitinkančius ES trečiojo energetikos dokumentų paketo reikalavimus; lygiavertės konkurencijos su trečiosiomis šalimis elektros rinkoje galimybės; sąlygos prekiauti ir užsitikrinti elektros energijos rezervus bendroje Europos rinkoje; decentrali-

zuotas, pagal elektrinių technologines galimybes vykdomas dažniau reguliavimas, kuris užtikrins didesnę Baltijos šalių EES savarankiškumą.

- Dujotiekio tarp Lenkijos ir Lietuvos statyba (GIPL) - tai gamtinių dujų infrastruktūra, sujungianti Lenkijos bei Lietuvos, o tuo pačiu ir Baltijos šalių bei Suomijos gamtinių dujų perdavimo sistemas su Europos Sąjungos (ES) sistema. Gamtinės dujos jungtimi galės tekėti abiem kryptimis. GIPL dujotiekis drieksis nuo Jauniūnų dujų kompresorių stoties (DKS) Širvintų rajone iki Holovčycių DKS Lenkijos pusėje. Planuojama jungtį tarp Lenkijos ir Lietuvos nutiesti iki 2021 m. pabaigos.

Abu projektus Europos Komisija yra pripažinusi Europai svarbiais projektais (angl. Projects of Common Interest, PCI).

Išsami informacija apie šiuos projektus bei jų įgyvendinimo pažangą pateikta 3.4 skyriuje „Reikšmingų infrastruktūros projektų santrauka“.

3.1.2. Rinkų plėtra

Bendra Baltijos šalių dujų rinka yra strateginis Lietuvos interesas. Tai svarbu siekiant mažinti su iki šiol stebėtu mažėjančiu dujų perdavimo infrastruktūros naudojimo lygiu susijusią riziką.

2020 m. buvo tęsiamos derybos dėl specialių Lietuvos dalyvavimo bendroje rinkoje sąlygų pagal formulę „3+1“. 2020 m. balandžio 20 d. pritarta atnaujintam Baltijos regiono dujų rinkos sukūrimo veiksmų planui, kuriame numatyti rinkų integraciniai veiksmai 2020-2022 m., apimančios harmonizuotą dujų transportavimo kainodarą, tarpvalstybinių tarifų atsisakymą ir PSO tarpsteminio kompensavimo (angl. Inter-TSO compensation (ITC)) mechanizmo principus, regioninės dujų perdavimo sistemos pajėgumų paskirstymo sistemą, duomenų mainų principus, bendrą informacinę sistemą. Pažymėtina, kad dėl Lietuvos prisijungimo prie kaimyninės dujų perdavimo kainų zonos, apimančios Latviją, Estiją ir Suomiją (toliau vadinama FINESTLAT kainų zona), ir taikytinų Baltijos šalių ir Suomijos dujų rinkos integracijos priemonių aktyviai tęsiamos diskusijos siekiant, kad jos būtų naudingos visoms suinteresuotoms šalims.

2020 m. Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos perdavimo sistemos operatorių užsakymu buvo inicijuota studija dėl Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos gamtinių dujų rinkos integracijos (toliau - Integravimosi studija), įskaitant dėl galimybės Lietuvai susijungti su nuo 2020 m. veikiančia kaimynine FINESTLAT kainų zona, kuri apima ir kaštų kompensavimo tarp perdavimo sistemos operatorių mechanizmo (ITC) sukūrimą. 2020 m. užbaigtus pirmąjį studijos etapą, kurio apimtyje buvo identifikuota bendros zonos, panaikinus tarpvalstybinius tarifus tarp Lietuvos ir

Latvijos, įtaka vidutinėms didmeninėms dujų kainoms ir dujų srautų persiskirstymui regione, taip pat bendrai soc.- ekonominei gerovei, nuspėsta pradėti antrąjį studijos etapą - rengti ITC mechanizmą, ir po to tęsti derybas dėl bendros tarifų zonos. Sprendimą dėl bendros kainų zonos suformavimo visoms pusėm naudingomis sąlygomis siekiama priimti 2021 metais.

2020 m. gruodžio 16 d. Taryba, atsižvelgdama į tai, kad nuo 2022 m. pradeda veikti dujų perdavimo jungtis su Lenkija (GIPL), paskelbė viešajai konsultacijai (vykstančiai iki 2021 m. vasario 17 d.) dokumentą dėl Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus AB „Amber Grid“ teikiamų paslaugų kainų nustatymo metodikos ir preliminarinių kainų likusiam dujų perdavimo kainų reguliavimo periodui - 2022-2023 metams. Jame numatyti ir nuo 2022 m. naujai įsteigiamo tarpvalstybinio dujų sistemų sujungimo taško tarp Lenkijos ir Lietuvos - vadinamo Santakos (GIPL) dujų įleidimo ir išleidimo taško - kainodaros principai.

Viešoji konsultacija vykdoma 2017 m. kovo 16 d. Europos Komisijos reglamento (ES) Nr. 2017/460, kuriuo nustatomas suderintos gamtinių dujų perdavimo tarifų struktūros tinklo kodeksas, reikalavimais. Galutinis sprendimas dėl taikytinų kainų nuo 2022 m. bus priimtas Tarybos ne vėliau nei iki 2021 m. gegužės 31 d., įvertinant konsultacijos metu gautas pastabas, pasiūlymus, Energetikos reguliuojančių institucijų bendradarbiavimo agentūros (ACER) rekomendacijas bei įvertinant galutinį Tarybos perdavimo sistemos operatoriui nustatytą leidžiamų pajamų lygį 2022 metams.

Atlikusi reikiamus parengiamuosius darbus, 2020 m. sausio 1 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos rinkose veikianti regioninė dujų birža GET Baltic pradėjo veiklą Suomijoje, tapdama viena regioninė prekybos platforma Baltijos šalių ir Suomijos dujų rinkos dalyviams. Suomijos dujų rinkos dalyviams suteikta galimybė prekiauti trumpalaikių ir ilgalaikių sandorių rinkose, taip pat pasinaudoti netiesioginių pajėgumų paskirstymo modeliu, kuris veikia kaip integruotos prekybos modelis. Tai prisidėjo prie kainų konvergencijos regione bei palengvino tarpvalstybinę prekybą tarp Suomijos ir Baltijos šalių dujų rinkų. Sėkmingas startas Suomijos rinkoje lėmė, kad GET Baltic prekybos dujomis apyvarta per 2020 m. išaugo 2,5 karto iki 7,2 TWh. Tai sudarė daugiau kaip 11 proc. viso Baltijos-Suomijos šalių dujų poreikio ir buvo didžiausia prekybos dujomis apyvarta per GET Baltic veiklos istoriją.

Taip pat pažymėtina, kad liberalizavus Suomijos rinką ir pradėjus veikti dujų perdavimo jungčiai su Estija atsivėrė galimybės rinkos dalyviams pasinaudoti itin palankiomis dujų kainomis tarptautinėje rinkoje importuojant jas per Klaipėdos suskystintų dujų terminalą. Dėl to dujų tranzitas į Latviją per Lietuvos dujų perdavimo infrastruktūrą Baltijos šalių ir Suomijos poreikiams bei dujų saugojimui Latvijos Inčukalnio dujų saugykloje pernai išaugo 33 proc. iki 8 TWh per metus ir buvo didžiausias „Amber Grid“ perduotas dujų kiekis Latvijos kryptimi.

3.1.3. Efektyvios ir kokybiškos paslaugos

Didžiausią naudą Lietuvos energijos vartotojams energijos perdavimo sistemos operatoriai suteikia sukurdami palankias sąlygas energijos perdavimui į rinką iš įvairių šaltinių. Tinkamos infrastruktūros ir aiškių pasinaudojimo ja taisyklių sukūrimas atveria vartotojams galimybę paprastai ir patogiai keistis energija.

Atsižvelgiant į tai, keliamas tikslas sukurti veikiančias harmonizuotas pasinaudojimo gamtinių dujų perdavimo sistema sąlygas Baltijos šalyse, elektros sektoriuje užtikrinti tarp sisteminių jungčių prieinamumą (be trečiųjų šalių poveikio) ≥ 95 proc.. Taip pat, stebint ir siekiant užtikrinti Lietuvos elektros energetikos sistemos adekvatumą, bendradarbiaujant su atsakingomis institucijomis, siekti sukurti galios rinkos mechanizmus, kurie skatintų subalansuotas investicijas į patikimai prieinamas vietinės generacijos vystymą ir (ar) esamos išlaikymą.

„Amber Grid“, siekdamas regioninės rinkos integracijos, nustatė gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainas, sudarančias palankias sąlygas rinkos dalyviams pasinaudoti SGD terminalu - 2020 metams taikyta 75 proc. nuolaida perdavimo paslaugų kainai Klaipėdos įleidimo taške. Taip pat, siekiant didinti pasinaudojimo perdavimo sistema paprastumą ir lankstumą bei skatinti regioninės dujų rinkos vystymąsi, perdavimo paslaugų kainas įleidimo taškuose buvo harmonizuotas su įleidimo kainomis kaimyninėje tarifų zonoje, apimsiančioje Latviją, Estiją ir Suomiją, be to įleidimo taškuose ir išleidimo taške su Latvija 2020 m. taikyti žemesni trumpalaikių paslaugų kainų daugikliai, palyginti su taikomais 2019 metais.

„Baltpool“, tapusi Lietuvos biokuro prekybos centru, užtikrinančiu biokuro tiekimo stabilumą konkurencine kaina, įtraukiančiu į tiekimo grandinę ir smulkiuosius biokuro tiekėjus, taip skatinančiu tvarią biokuro rinkos plėtrą, adaptavusi prie konkrečios šalies poreikių rinkos platformą ir jau pradėjusi veiklą regioninėje rinkoje - sukūrusi sąlygas naudotis biržos platforma paslaugomis Latvijos, Danijos, Estijos, Suomijos, Lenkijos rinkos dalyviams, tęsė geografinę plėtrą į Švedijos rinką. 2020 m. pradėtas bendradarbiavimas su Švedijos biokuro pirkėjus ir pardavėjus jungiančia asociacija „Svebio“, intensyviai vyko biokuro biržos pristatymo renginiai Švedijos rinkos dalyviams, Planuojama, kad Švedijos dalyvių prekyba ir registracija prasidės 2021 m. pradžioje, tuo tarpu prekyba laivais ir didesni sandorių masėtai padidins aktyvumą bei konkurencingumą biržoje.

Toliau sėkmingai vykdomi šilumos aukcionai ir prekyba apvalia mediena, o medienos skiedrų kainų indeksas BALTPool WOOD CHIPS SPOT LITHUANIA (BWCS Lithuania) bei TIMBER SPOT LITHUANIA medienos indeksas jau tapo svarbiais orientyrais rinkos dalyviams objektyviai įvertinti esamą situaciją ir stebėti kainos pokyčius bei tendencijas biokuro bei medienos rinkose.

2020 m. tarp sisteminių jungčių su Švedija ir Lenkija „NordBalt“ ir „LitPol Link“ importo ir eksporto srautai padidėjo 11 procentų. Bendras šių jungčių prieinamumas rinkai buvo atitinkamai 95,6 ir 92,4 procentai. Palyginti, prieinamumas 2019 m. buvo atitinkamai 97,6 ir 97,9 procentai. „NordBalt“ prieinamumo sumažėjimui 2020 m. didžiausią įtaką turėjo birželį įvykęs gedimas Švedijos pusėje, „LitPol Link“ - planiniai remonto darbai.

Elektros perdavimo sistemos operatorius vertina Lietuvos elektros energetikos sistemos adekvatumą. 2020 m. atnaujinta LEES adekvatumo studija 2020 - 2030 m. pagal Europos elektros perdavimo sistemos operatorių asociacijos ENTSO-E vidutinio laikotarpio adekvatumo vertinimą (angl. Mid-term Adequacy Forecast, MAF 2019). Atsižvelgiant į šio vertinimo rezultatus, Lietuvoje buvo tęsiamas projekto, kurio tikslas - sukurti ir taikyti pajėgumų mechanizmą, kuris užtikrintų skaidrią, technologiškai neutralią ir konkurenciją pagrįstą sistemą, kurios pagalba valstybė skatintų nepertraukiamai prieinamas, lanksčias ir greitai aktyvuojamas elektros energijos gamybos, kaupimo ir regulavimo apkrova pajėgumus, būtinus užtikrinti patikimą elektros energijos tiekimą šalyje po 2025 m., įgyvendinimas.

Šio projekto apimtyje 2020 m. birželio 4 d. LRS priimtas Elektros energetikos įstatymo pakeitimas, reikalingas ilgalaikio pajėgumų mechanizmo įgyvendinimui, lapkričio 18 d. LRV patvirtintas Pajėgumų mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašas, parengti įgyvendinamųjų teisės aktų projektai, tęstas derinimas su Europos Komisijos konkurencijos generaliniu direktoratu. Suderinta nuomonė su Europos Komisija dėl siūlomo mechanizmo pagrįstumo ataskaitos rengimo metu nebuvo pasiekiama.

3.1.4. Tvarus augimas ir ilgalaikė nauda

Tvaraus įmonių grupės augimo ir ilgalaikės naudos akcininkams užtikrinimo kryptyje numatytas finansinis tikslas - nuosavo kapitalo grąžos rodiklis. Jis parodo kaip efektyviai EPSO-G grupės veikloje naudojamas akcininkų investuotas kapitalas.

EPSO-G grupės finansinis tikslas suformuotas atsižvelgiant į tai, kad grupės veikla tiesiogiai priklauso nuo reguliavimo principų

bei valstybės interesus užtikrinančių strateginių infrastruktūros projektų įgyvendinimo.

Siekama, kad EPSO-G vidutinė nuosavo kapitalo grąža būtų didesnė nei Lietuvos vyriausybės keliamas tikslas 2019-2021 m. laikotarpiui - 5,7 procento. 2020 m. EPSO-G grupės nuosavybės grąža rodiklis buvo didesnis už nustatytąjį.

3.1.5. Efektyvus veiklos ir procesų valdymas

Efektyvus ir vienodais principais pagrįstas veiklos ir finansų valdymas Grupės lygiu užtikrinamas diegiant vienodas veiklos ir finansų valdymo praktikas. Įgyvendinant gerosios valdysenos sistemą, Grupėje taikoma korporatyvinio valdymo politika. Tai vienas svarbiausių grupės dokumentų, įtvirtinantis bendrą gerosios valdysenos praktiką, kuri remiasi bendradarbiavimu bei sprendimų priėmimo procesų aiškumu ir skaidrumu.

EPSO-G dokumentai, nustatantys pagrindinius integruoto veiklos ir finansų valdymo principus įmonių grupėje, kiti dokumentai arba jų santraukos skelbiami EPSO-G internetinėje svetainėje: www.epsog.lt „Veiklos politikos“ skiltyje.

Siekiant didinti valdymo bendrovės kuriamą vertę Grupės bendrovėms ir akcininkui, nustatius prioritetines funkcines sritis ir paskyrus Grupės ir bendrovių funkcinį sričių kuratorių, Grupėje tęsiamas ir tobulinamas funkcinio kuravimo modelio įgyvendinimas.

Svarbu pažymėti, kad nuo 2019 m. EPSO-G grupėje skiriamas padidintas dėmesys inovatyviems sprendimams, kurie prisideda prie Grupės veiklos efektyvumo didinimo bei iššūkių, susijusių su veiklos aplinkos pokyčiais, suvaldymo. Įmonių grupėje veikia Inovacijų ir plėtros komitetas – patariamasis EPSO-G valdybos organas, veikiantis grupės mastu, kuris teikia išvadas, nuomones, rekomendacijas ir pasiūlymus valdybai dėl inovacijų

skatinimo, plėtros, grupės veiklos efektyvumo didinimo. 2020 m. birželio 10 d. patvirtintais Inovacijų ekosistemos funkcinis veiklos planas. Inovatyviais sprendimais siekiama prisidėti prie Grupės, bendrovių, o taip pat Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo.

2020 m. vykdytas ir baigtas projektas „Raida 2050“, kurio apimtyje analizuoti 2020-2050 metų Lietuvos elektros energetikos sistemos raidos ir elektros rinkos scenarijai pagal nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje numatytus tikslus bei įvertintos įgyvendinimo galimybės, taip pat atlikta Power to Gas (P2G) ir vandenilio technologijų pritaikymo Lietuvoje galimybių analizė.

Siekiant efektyviai ir tvariai vykdyti grupei iš Energijos vartojimo efektyvumo įstatymo kylančius energijos vartojimo efektyvumo Lietuvoje didinimo tikslus, įvykdžius įsipareigojimus pagal anksčiau pasirašytus susitarimus, 2020 m. Energetikos ministerija kartu su didžiausiomis energetikos įmonių grupėmis EPSO-G ir „Ignitis grupė“ pasirašė naujus susitarimus, kuriais įmonės įsipareigoja iki 2030 m. sutaupyti ne mažiau nei 1,6 TWh galutinės energijos. EPSO-G dukterinės įmonės „Amber Grid“ bei „Litgrid“ įsipareigoja iki 2030 metų sutaupyti ne mažiau nei 4,19 GWh galutinės energijos. Įmonių sutaupymo tikslai nustatyti, atsižvelgiant į kiekvienos įmonės specifiką, vykdomas veiklas ir jų pobūdį.

3.1.6. Efektyvus ir saugus technologinio turto ir investicijų valdymas

EPSO-G grupės tikslas technologinį turtą bei investicijas valdyti efektyviai ir racionaliai. Grupės įmonėse, valdančiose technologinį turtą - „Amber Grid“ ir „Litgrid“ taikoma bendrai sutartus turto valdymo principus nustatanti Grupės Technologinio turto vystymo ir eksploatavimo politika. Siekiama, kad technologinio

turto valdymas būtų grįstas duomenų ir rizikos vertinimu, gerąja turto valdymo praktika bei atitiktų ISO 55000 standarto reikalavimus, todėl 2020 m. buvo parengtas strateginis projekto gairių pasiekimo planas.

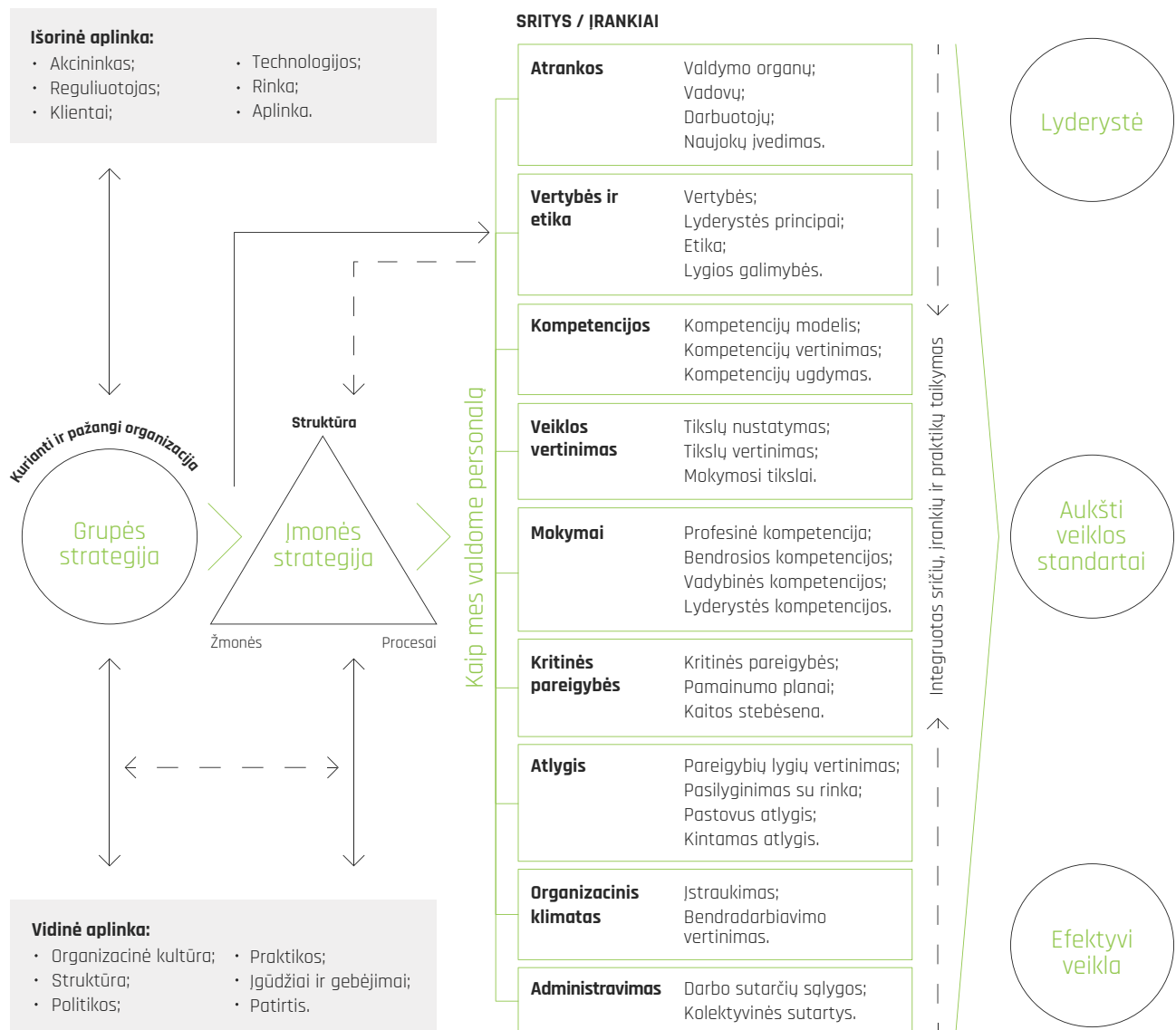
3.1.7. Greitai reaguojanti į besikeičiančią aplinką įmonių grupė ir energetikos kompetencijų centras

Greitas, kokybiškas sprendimų priėmimas ir reagavimas į besikeičiančią aplinką – tai, kas lemia užsibrėžtų strateginių tikslų įgyvendinimo sėkmę. EPSO-G grupės įmonėse dirba aukštos kvalifikacijos darbuotojai, sukaupia tarptautinių projektų įgyvendinimo praktinę patirtis.

EPSO-G grupėje žmogiškųjų išteklių valdymo strategija ataskaitiniu laikotarpiu buvo nukreipta į kompetencijų išlaikymą, vystymą ir naujų pritraukimą.

Organizacijos vystymas

Žmogiškojo kapitalo valdymas įgyvendinant funkcinės lyderystės modelį

2020 m. Grupės įmonėse buvo parengti kompetencijų modeliai, apimantys bendrąsias ir vadovavimo kompetencijas, vyko darbo procesų pertvarka, prisitaikant prie nuotolinio darbo organizavimo, buvo suplanuoti ir įgyvendinti darbuotojų įsitraukimo didinimo veiksmai remiantis atlikto įsitraukimo tyrimo rezultatais. Atliepiant šiuolaikines darbuotojų motyvavimo tendencijas ir rūpinantis Grupės darbuotojų sveikata, 2020 m. buvo užbaigtas savanoriško darbuotojų sveikatos draudimo paslaugų pirkimas.

Didelę įtaką darbuotojų savijautai ir darbo organizavimui turėjo dėl Covid-19 viruso šalyje įvestas karantinas, kai didžioji dauguma Grupės darbuotojų per trumpą laiką išmoko dirbti nutolusiose darbo vietose (iš namų), panaudojant nuotolinį darbą

palengvinančias technologijas ir sustiprino tarpusavio bendradarbiavimą organizuojant komandų susitikimus nuotoliniu būdu.

Siekiant didinti darbuotojų įsitraukimą veiklos strategijoje numatyty tikslų įgyvendinimui, EPSO-G grupėje kasmet vykdomas darbuotojų įsitraukimo tyrimas, pagal tarptautiniu mastu pripažintą metodiką. Tyrimo metu darbuotojai anonimiškai išsako savo nuomonę apie tikslų ir krypties aiškumą, darbo organizavimą, darbo procesus, darbo krūvį, atlygį, tobulėjimo galimybes, pasitikėjimą vadovais, bendradarbiavimą ir kitus aspektus. Tyrimo duomenimis dėl taikytų įsitraukimo priemonių per 2020 metus EPSO-G grupės darbuotojų įsitraukimo rodiklis padidėjo aštuonias punktais iki 66.

3.1.8. Skaidri, patikima ir darnaus vystymosi principų besilaikanti organizacija

Aukščiausių profesinės etikos standartų laikymasis, nuolatinis visuomenės informavimas apie vykdomus strateginius projektus, rinkos tendencijas, teikiamas paslaugas, finansinius rezultatus - rodikliai, parodantys, kad organizacija yra atskaitinga, atvira ir patikima.

Tam Grupėje vadovaujamosi EPSO-G grupės įmonių skaidrumo ir komunikacijos politika, akcentuojančia atskaitingumą interesų turėtojams. Grupės komunikacijos strategijoje pasiskirstyta atsakomybėmis ir numatytas komunikacijos periodiškumas, turintis bei atsakingi asmenys.

Kryptingai siekiant pelnyti pasitikėjimą vykdomais strateginiais projektais ir itin daug dėmesio skiriant veiklos skaidrumui bei atskaitingumui, 2020 m. EPSO-G įmonių grupė buvo įvertinta

už pažangiausių dukterinių įmonių valdyseną, o bendroji valdysenos kokybė pelnė „A+“ įvertinimą. Ataskaitiniais metais pirmą kartą pagal vienodus kriterijus VKC atlikus kiekvienos iš tiesiogiai EPSO-G patirnuojamų bendrovių - suteiktas „A“ įvertinimas.

EPSO-G - energetikos įmonių grupė didelę reikšmę teikia atsakomybei visuomenei ir aplinkai, kurioje veikiama, taikomas taršos prevencijos priemonės, ne tik racionaliai naudojant būtinuosius materialinius išteklius, bet ir ugdant darbuotojų kompetencijas bei atsakingą požiūrį į savo darbą, aplinkos apsaugą ir skatinant dalintis sukaupta patirtimi tarp Grupės įmonių. Numatoma, kad nuo 2021 m. EPSO-G kasmet vertins grupės įmonių poveikį aplinkai bei parengs poveikio aplinkai ir visuomenei mažinimo planus iki 2030 m.

„Kryptingai siekiant pelnyti pasitikėjimą vykdomais strateginiais projektais ir itin daug dėmesio skiriant veiklos skaidrumui bei atskaitingumui, 2020 m. EPSO-G įmonių grupė buvo įvertinta už pažangiausių dukterinių įmonių valdyseną, o bendroji valdysenos kokybė pelnė „A+“ įvertinimą.“

3.2. Veiklos ir finansiniai tikslai

Remiantis akcininko lūkesčių laiške nurodytomis ir strategijoje patvirtintomis kryptimis, EPSO-G valdyba valdymo bendrovei išskėlė šiuos 2020 m. veiklos tikslus.

EPSO-G 2020 m. veiklos tikslai

METINIS TIKSLAS	SIEKTINAS RODIKLIO DYDIS	TIKSLO SVORIS	MATAVIMO VIENETAI	NUSTATYTAS RODIKLIO DYDIS
Energetikos kompetencijų centro praktikos išvystymas	Išgrynintos Grupės propritetinės kompetencijų sritys (pvz. dujų, elektros rinkų efektyvus vystymas, atsinaujinančių integracija, darni tinklo plėtra, energetikos sistemos adekvatumas, inovacijos) ir parengtas kompetencijų centro veiklos planas ir atlikti veiklos plane 2020 m. numatyti veiksmų.	20%	proc.	100%
Grupės įmonių strateginių projektų įgyvendinimo valdymas	1. Sinchronizacijos su KET programos projektų tarpinių gairių vykdymas laiku (vėlavimas neviršija tolerancijos ribų) - rodiklio svoris 20%; 2. Palaikomas ir laiku atnaujinamas Sinchronizacijos su KET finansavimo modelis - rodiklio svoris 20%; 3. GIPL projekto tarpinių gairių vykdymas laiku (vėlavimas neviršija tolerancijos ribų) - rodiklio svoris 20%; 4. Įkurta Grupės PMO (Project Management Office), kuris veikia kaip Grupės projektų valdymo kompetencijų centras - rodiklio svoris 40%.	30%	proc.	100%
Įgyvendinama Grupės įmonių plėtra: 1. BALTPPOOL prekybos apimčių užsienio rinkose didinimas; 2. TETAS veiklos AEI įrengimo ir/ar eksploatavimo srityje vystymas; 3. Naujų GET Baltic biržos produktų bei paslaugų vystymas.	1. BALTPPOOL pajamų augimas iš užsienio siekia ne mažiau nei 90% lyginant su 2019 m. - rodiklio svoris 33%; 2. Parengtas ir patvirtintas TETAS ilgalaikis veiklos planas AEI srityje - rodiklio svoris 34%; 3. Atlikta Europos žaliavų biržų produktų ir paslaugų analizė ir priimti sprendimai dėl identifiкуotų naujų produktų ir (ar) paslaugų vystymo GET Baltic biržoje - rodiklio svoris 33%.	15%	proc.	100%
Projektų ar veiklų, tiesiogiai susijusių su IT funkciniu Veiklos planu, inicijavimas	Inicijuoti ir patvirtinti trys skaitmenizavimo projektai / priemonės grupės įmonėse.	10%	proc.	100%
Valdymo bendrovės kuriamas vertės didinimas	1. Grupės įmonėse įgyvendintos per 2020 m. numatytos įgyvendinti politikos - rodiklio svoris 30%; 2. Parengta Grupės strategija 2030 ir grupės mastu nustatyti ilgalaikiai darnumo tikslai ir rodikliai - rodiklio svoris 70%.	15%	proc.	100%
Nuosavybės grąžos rodiklis (ROE)	ROE 2020 m. $\geq$ 12,5%	10%	proc.	100%

VISO: 100%

Už nustatytų tikslų įgyvendinimą EPSO-G generalinis direktorius yra atsakingas valdybai. Bendrovei keliama veiklos finansiniai ir nefinansiniai tikslai yra tapatūs EPSO-G generalinio direktoriaus tikslams.

Valdymo bendrovės valdyba kiekvienais metais atlieka tikslų pasiekimo įvertinimą. Jo rezultatas lemia kintamos atlygio dalies dydį, neviršijantį atlygio politikoje nustatytos proporcijos.

EPSO-G valdymo bendrovei išskirti tikslai, valdybos vertinimu, 2020 m. buvo įvykdyti 90,4 proc.

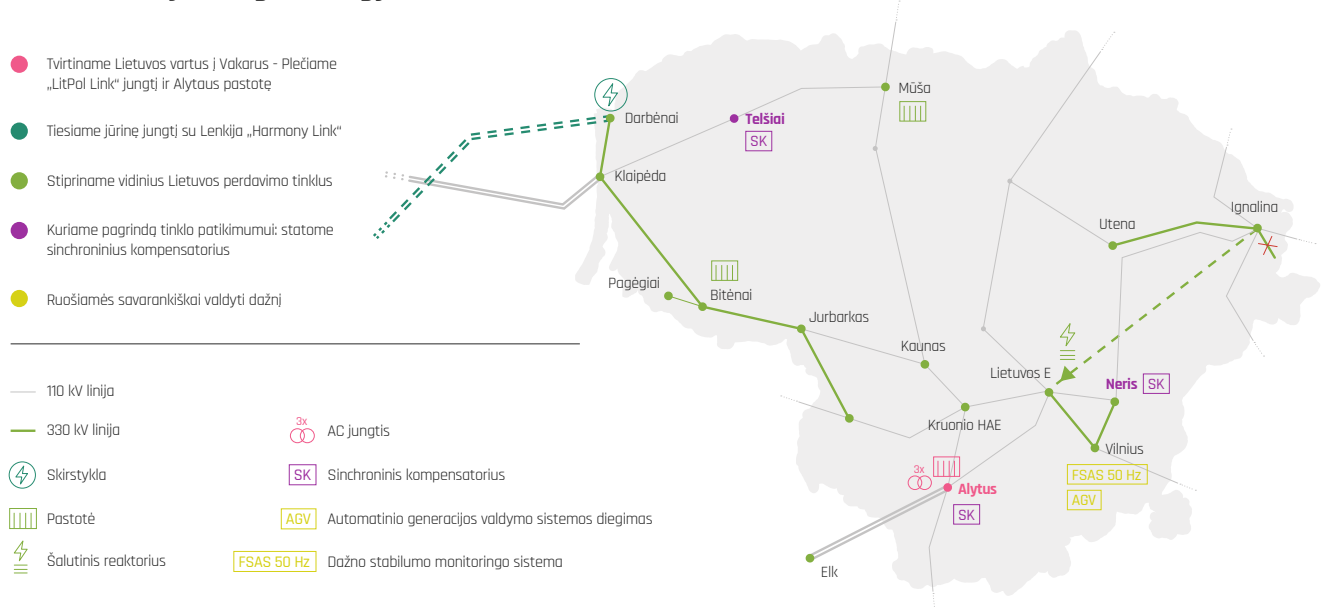
3.3. Reikšmingų infrastruktūros projektų santrauka

3.3.1. Elektros energetikos sistemos parengimas sinchroniniam darbui su kontinentinės Europos tinklais

Baltijos šalių sinchronizacija su kontinentinės Europos tinklais - pagrindinis tikslas yra iki 2025 m. pritaikyti Europos sąjungos teisinę bazę elektros rinkos, elektros sistemos valdymo ir plėtros srityse, bei eliminuoti politizuojamą ir diskriminuojančią sistemos valdymo praktiką. Baltijos šalių sinchroninis darbas su KET yra svarbus politiniais ir techniniais aspektais: sistemos valdymas pagal nediskriminuojančius, su kitais PSO suderintus

principus, atitinkančius ES trečiojo energetikos dokumentų paketo reikalavimus; lygiavertės konkurencijos su trečiosiomis šalimis elektros rinkoje galimybės; sąlygos prekiauti ir užsitikrinti elektros energijos rezervus bendroje Europos rinkoje; decentralizuotas, pagal elektrinių technologines galimybes vykdomas dažnio reguliavimas, kuris užtikrins didesnį Baltijos šalių EES savarankiškumą.

Sinchronizacijos programos įgyvendinimas

Sinchroniškas darbas su kontinentinės Europos elektros tinklais užtikrins:

- energetikos sistemų patikimą darbą ir saugų elektros perdavimą;
- tarpusavyje derinamus veiksmus prižiūrint įrenginius ir planuojant tinklo plėtrą;
- bendras energetikos sistemų valdymo taisykles - tinklų kodeksus, kurie vienodai bus taikomi visose Europos Sąjungos valstybėse;
- elektros prieinamumą iš Vakarų Europos energetikos sistemų.

Pabrėžiant integracijos su žemyninės Europos elektros perdavimo sistema svarbą, 2020 m. balandžio 14 d. LR Vyriausybė įsteigė specialią elektros tinklų sinchronizavimo projektui skirtą komisiją,

kuri užtikrina darbų koordinavimą aukščiausiu lygiu. Komisijai vadovauja šalies ministras pirmininkas. Jos darbe dalyvauja energetikos, aplinkos, finansų, užsienio reikalų ir žemės ūkio ministrai, taip pat „Litgrid“ ir EPSO-G vadovai.

2020 m. LR Seimas priėmė Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais įstatymo pakeitimą, kuriuo sinchronizavimo su Europos elektros tinklais projektui nustatė specialiuosius saugumo reikalavimus. Jie skirti efektyviai valdyti galimas rizikas ir sklandžiai įgyvendinti elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais infrastruktūros projektus.

Įstatymu numatyta pareiga perdavimo sistemos operatoriui „Litgrid“ užtikrinti perdavimo sistemos stabilumą, saugumą, patikimumą, konfidencialios informacijos apsaugą, rangovų atitikties nacionalinio saugumo interesams, kibernetinės saugos ir įrenginių saugumo reikalavimus.

Bendradarbiavimas su Baltijos šalių ir Lenkijos perdavimo sistemų operatoriais:

Sinchronizacijos su KET programos sklandus įgyvendinimas yra glaudžiai susijęs ir priklauso nuo tarptautinio bendradarbiavimo ir veiksmų derinimo su regiono partnerėmis, ypač su Latvija, Estija ir Lenkija.

2020 m. „Litgrid“ aktyviai tęsė šį bendradarbiavimą trimis kryptimis:

Sinchronizacijos programų koordinavimas:

- 2020 m. balandžio 1 d. sinchronizacijos tikslų siekiantys Baltijos šalių elektros perdavimo sistemų operatoriai sutarė dėl regioninio bendradarbiavimo modelio, padėsiančio trims Baltijos šalims veikti drauge ir kartu įgyvendinti svarbius sinchronizacijos su Vakarų Europos elektros tinklais projektus greičiau, efektyviau ir mažesnėmis sąnaudomis. Pasirašytame sinchronizacijos programų regioninio bendradarbiavimo sąlygų dokumente numatyta, kad Baltijos šalių operatoriai drauge rengs, įgyvendins ir testuos izoliuoto darbo planus, apmokys visų trijų šalių elektros perdavimo sistemos operatorių darbuotojus veikti kartu; parengs Baltijos šalių elektros perdavimo sistemų avarinio prisijungimo prie KET planą; atliks Baltijos šalių elektros perdavimo sistemų stabilaus darbo užtikrinimo sąlygų nustatymo studijas.
- 2020 m. balandžio 28 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos elektros perdavimo sistemos operatoriai pasirašė memorandumą ir sutarė, kad 2025 m. šalims prisijungus prie Vakarų Europos elektros tinklų, jie kartu valdys energetikos sistemos dažnį Baltijos šalių galios ir dažnio valdymo bloke. Memorandume taip buvo įtvirtintas šalių ketinimas kurti bendrą galios rezervų rinką.
- 2020 m. spalio 7 d. Baltijos šalių elektros perdavimo sistemų operatoriai „Litgrid“, „Augstprieguma tikslas“ ir „Elering“ parengė Baltijos dažnio valdymo bloko ir bendros balansavimo pajėgumų rinkos koncepciją. Šiame dokumente numatyta, kaip po sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais 2025 m. bus valdomas sistemos dažnis ir organizuojama balansavimo pajėgumų rinka.
- 2020 m. spalio 15 d. Baltijos šalių elektros perdavimo sistemų operatoriai parengė naujas Baltijos balansavimo energijos rinkos taisykles, kuriose numatytas veikimas bendroje Europos balansavimo platformoje MARI. Prisijungimas prie šios platformos, numatomas 2023-2024 m., padidins sistemos patikimumą, operatorių ir rinkos dalyvių veiklos efektyvumą bei sukurs galimybes integruoti daugiau elektros gamybos iš atsinaujinančių išteklių. Prisijungimas prie bendrų Europos rinkos platformų ir dalyvavimas bendruose sistemos valdymo ir rinkos mechanizmuose yra būtina sąlyga Baltijos šalių sinchronizacijai su kontinentinės Europos tinklais. Bendra Europos operatorių rankinio aktyvinimo rezervų iniciatyva (angl. Manually Activated Reserves Initiative, MARI) apima balansavimo produktų standartizavimą, aktyvinimo principų suvienodinimą visose Europos

šalyse. Būtent šios charakteristikos ir procesai aprašyti naujose Baltijos šalių balansavimo rinkos taisyklėse. Priskausomai nuo pasirinkto scenarijaus prisijungimas turėtų įvykti nuo 2023 m. trečiojo ketvirčio iki 2024 m. trečiojo ketvirčio.

Bendrų projektų įgyvendinimas:

Techninis Baltijos šalių sistemų sinchronizavimo scenarijus numato, kad sinchronizacija su KET vyks esama jungtimi tarp Lietuvos ir Lenkijos „LitPol Link“ nutiesiant naują jūrinį kabelį tarp šių valstybių. Šį scenarijų 2018 m. rugsėjo 14 d. patvirtino Baltijos energijos rinkos jungčių plano (BEMIP) aukšto lygio grupė Tinklų sinchronizavimo procesą prižiūri Europos elektros perdavimo sistemos operatorių asociacijos (ENTSO-E) kontinentinės Europos regioninė grupė, o projektą „Harmony Link“ įgyvendina „PSE“ ir „Litgrid“.

Planuojamas „**Harmony Link**“ jungties galimumas 700 MW, ilgis - apie 450 km.

Įgyvendinant šį bendrą su PSE „Harmony Link“ projektą:

- 2020 m. gegužės 26 d. Lietuvos ir Lenkijos elektros perdavimo tinklo operatoriai „Litgrid“ bei PSE S.A. pasirašė „Harmony Link“ jungties projekto įgyvendinimo bendradarbiavimo sutartį. Šia sutartimi abiejų šalių elektros perdavimo sistemų operatoriai įsipareigoja lygiomis dalimis prisidėti prie jūrinės jungties „Harmony Link“ įrengimo.
- 2020 m. birželio 2 d. „Litgrid“ ir PSE elektros jungties „Harmony Link“ projekto įgyvendinimui pasitelkė Austrijos kapitalo tarptautinę grupę „ILF Consulting Engineers“, kuri rengs technines specifikacijas projekto svarbiausių elementų – povandeninio kabelio ir keitiklių stočių – rangos pirkimams, taip pat padės su kita projekto dokumentacija. Sutarties vertė – 1,367 mln. eurų. Ji apima įgyvendinimo studijos darbus, leidimų tiesti kabelį Švedijos išskirtinėje ekonominėje zonoje gavimą, pirkimų dokumentacijos kabeliui ir keitiklių stotims parengimą, konsultavimą pirkimų klausimais, kabelio įgilinimo rizikos vertinimo studiją.
- 2020 m. liepos 9 d. „Litgrid“ paskelbė konsultacinių paslaugų pirkimą, siekiant pasitelkti ekspertus, turinčius patirtį įrengiant aukštos įtampos nuolatinės srovės elektros kabelius ir keitiklių stotis, kad užtikrinti sklandų projekto įgyvendinimą. Konsultantai vertins parengtus dokumentus, pavyzdžiui technines specifikacijas ir reikalavimus, teiks tikslines konsultacijas iškilus techniniams, komerciniams, reguliaciniams klausimams projekto įgyvendinimo eigoje. Numatyta, kad „Litgrid“ projekto metu, iki 2025 metų, gali pasinaudoti iki 2 250 val. konsultacijų su projektu susijusiais klausimais: dėl planavimo ir valdymo, finansavimo, pirkimų, techninių jungties parametrų ir specifikacijų, dialogo su galimais tiekėjais, prijungimo prie perdavimo tinklo ir kitko.

- 2020 m. rugpjūčio 12 d. parengta ir pateikta viešam svarstymui jūrinės jungties „Harmony Link“ ir darbėnų skirstyklos vystymo plano koncepcija ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) ataskaita taip siekiant sudaryti sąlygas šios infrastruktūros darniai plėtrai.
- 2020 m. lapkričio 25 d. „Litgrid“ ir PSE pasirašė sutartį su konsorciumu, kurį sudaro MEWO S.A., Gdynės jūrų universitetas ir UAB „Garant Diving“, dėl dugno tyrimo Baltijos jūros zonoje, kurioje planuojama tiesti „Harmony Link“ elektros jungtį, sujungiančią Lenkiją ir Lietuvą. Pagal šią sutartį konsorciumas atliks jūros dugno geofizinius ir geotechninius tyrimus suplanuotoje kabelio trasoje tarp Lietuvos ir Lenkijai priklausančių Baltijos jūros pakrančių. Paruoštoje ataskaitoje bus aprašyta jūros dugno būklė kabelio trasos zonoje ir pateikta informacija, būtina kabelio tiesimo ir apsaugos strategijai. Ataskaita taip pat padės nustatyti tam tikrų objektų, pavyzdžiui, sudužusių laivų, nesprogusių sprogmenų ar kitų jūros dugne esančių pavojingų nuolaužų, buvimo vietą.
- Kartu su Latvijos ir Estijos operatoriais, „Litgrid“ dalyvauja Sinchronizacijos programos studijų paketo pirkime iš ENTSO-E Kontinentinės Europos regioninės grupės narių sudaryto konsorciumo. Pasirašyta bendroji rėminė sutartis dėl įsigijimų, o paslaugų pirkimo pabaiga numatoma 2021 m. pirmąjį ketvirtį.

Programos finansavimas:

2020 m. gegužės mėnesį „Litgrid“ kartu su PSE (Lenkija), AST (Latvija) ir Elering (Estija) pateikė paraišką Baltijos Sinchronizacijos projekto II etapo įgyvendinimo finansavimui iš Europos Infrastruktūros tinklų priemonės (EITP, CEF – Connecting Europe Facility). Tai pirmas kartas, kai paraišką ES teikė keturios šalys.

2020 m. spalio 2 d. Europos Sąjungos infrastruktūros tinklų fondo „Connecting Europe Facility“ (CEF) koordinacinis komitetas skyrė maksimalią galimą paramą kartiniam Baltijos šalių sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais projektams. Pagal bendrą Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos perdavimo sistemų operatorių paraišką suteikta 719,7 mln. Eur parama skirta užtikrinti sklandų didžiausių infrastruktūros projektų įgyvendinimą ir leis jau 2025 m. Baltijos šalims pradėti veikti vienu dažniu su Lenkija ir kitomis kontinentinės Europos šalimis. Maksimalaus 75 proc. intensyvumo parama skirta svarbiausiems ir jau pradėtiems vykdyti sinchronizacijos projektams. Jūrinės Lietuvos ir Lenkijos jungties „Harmony Link“ statybai skirta 493 mln. Eur parama, sinchroninių kompensatorių įrengimui Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje – 166,5 mln. Eur, likusi dalis – tinklų modernizavimui bei plėtrai, kuri reikalinga „Harmony Link“ jungties integravimui.

2020 m. gruodžio 14 d. „Litgrid“, AST, „Elering“ ir PSE pasirašė finansavimo sutartį su Europos Komisijos Inovacijų ir tinklų pro-

gramų vykdomąja įstaiga (Innovation and Networks Executive Agency, INEA) dėl antrojo Baltijos šalių sinchronizacijos projekto etapo finansavimo. Europos infrastruktūros tinklų priemonės (Connecting Europe Facility, CEF) koordinacinis komitetas nusprendė remti pagrindinius antrojo sinchronizacijos etapo projektus maksimaliu galimu 75 proc. intensyvumu.

Investicijos:

Bendra sinchronizacijos su KET projekto investicijų vertė, trims Baltijos šalims – iki 1 650 mln. Eur. Šis projektas yra įtrauktas į Europos Komisijos Bendrojo intereso projektu sąrašą. Projektas yra įgyvendinamas atskirais finansavimo etapais.

- Bendra trijų Baltijos šalių pirmojo finansavimo etapo investicijų vertė siekia 430,4 mln. eurų, iš jų 166,33 mln. eurų – Lietuvos elektros energetikos sistemos atnaujinimui ir sustiprinimui. 2019 m. pirmajam investicijų etapui ES Lietuvai skyrė 124,7 mln. eurų, arba 75 proc. reikiamos sumos iš Europos tinklų infrastruktūros priemonės.
- Bendra Baltijos šalių ir Lenkijos antrojo finansavimo etapo įgyvendinimo investicijų vertė siekia 959,6 mln. eurų, iš jų 400,6 mln. eurų Lietuvai tenkanti investicijų dalis. Šio darbų etapo investicijų vertė yra didžiausia dėl numatomos jūrinės jungties „Harmony link“ statybos ir numatamų statyti sinchroninių kompensatorių Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. 2020 m. gruodžio mėn. pasirašytoje paramos sutartyje Lietuvai skirta 300,45 mln. eurų parama. Be to, 2019 m. su EK buvo pasirašyta sutartis dėl Sinchronizacijos projekto II etapo parengiamųjų darbų finansavimo. Lenkijos ir Lietuvos bendros investicijos pagal šią sutartį sudaro 20,58 mln. eurų, tame tarpe Lietuvos investicijos – 8,12 mln. eurų. Iš CEF bus finansuojama 50 proc. investicijų, kas sudaro 10,29 mln. eurų abiem šalims ir 4,06 mln. eurų – Lietuvai.

2020 m. balandžio 27 d. Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos energetikos reguliuotojai pasirašė bendrą Baltijos šalių ir Lenkijos nacionalinių reguliavimo institucijų susitarimą dėl tarpvalstybinio kaštų pasidalijimo įgyvendinant bendro intereso projekto „Baltijos šalių elektros energijos sistemos integravimas į Europos tinklus ir sinchronizavimas su jais“ antrąjį etapą.

Atsižvelgiant į tai, kad kiekviena šalis gauna teigiamą naudą, reguliuotojai priėmė bendrą sprendimą, jog kiekvienos šalies patiriami investicijų kaštai bus dengiami atitinkamo Baltijos šalių perdavimo sistemos operatoriaus (PSO).

Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos energetikos reguliuotojų susitarimas – vienas iš reikalavimų elektros energijos perdavimo sistemos operatoriams teikiant bendrą paraišką Europos Komisijai, siekiant finansuoti dalį investicijų projekto kaštų.

Valstybinės svarbos projektų įgyvendinimo pažanga

Sinchronizacijos su KET tikslo įgyvendinimui 2019 m. rugsėjo 4 d. nutarimu Nr. 918 Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių planą (toliau – Sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių planas arba VPP) ir įpareigojo „Litgrid“, kaip Lietuvos elektros perdavimo sistemos operatorių, įgyvendinti šį planą glaudžiai bendradarbiaujant su Baltijos šalių bei Lenkijos operatoriais ir prižiūrint Lietuvos Respublikos Energetikos ministerijai.

2020 m. sinchronizacijos programos pažanga buvo pristatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybei du kartus (balandžio ir spalio mėnesį), pristatant pasiektus rezultatus, numatomus įgyvendinimo terminus ir svarbiausias sprendimas problemas.

Visi VPP veiksmai ir priemonės, kurių įgyvendinimo terminai buvo numatyti 2020 m. buvo įvykdyti (14 veiksmų), išskyrus LitPol Link jungties išplėtimą, kuriam LR Vyriausybė patvirtino atnaujintą baigimo terminą – 2021 m. II ketvirtis. Papildomai per 2020 metus užbaigtas vienas veiksmas, kurio įgyvendinimo terminas yra 2021 m.

2020 m. buvo įgyvendinti du sinchronizacijos programai svarbūs projektai. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo įgyvendinti trys iš 14 programoje numatytų projektų.

LitPol Link Jungties išplėtimas

„LitPol Link jungties išplėtimas“ yra vienas iš kertinių projektų Sinchronizacijos programai ir ypač – avarinio prisijungimo sinchroniniu režimu prie Lenkijos elektros tinklų galimybei užtikrinti. 2020 metais padaryta žymi pažanga vykdant numatytus statybos darbus:

- gauti statybą leidžiantys dokumentai projekte numatytiems objektams;
- pabaigtas elektrotechninių įrenginių montavimas 400 kV Keitlikio pastotėje (neskaitant trijų auto transformatorių)
- pabaigti 110 kV oro linijų Alytus-Igliauka, Alytus-Prienai, Alytus-Šeštokai rekonstrukcijos ir kabeliavimo darbai, linija įjungta;
- pabaigti 330 kV oro linijos Alytus-Keitiklis išplėtimo darbai;
- pabaigti 330 kV Alytaus transformatorinės pastotės rekonstrukcijos darbai.

Dėl COVID-19 pandemijos, įtakojusios trijų 600 MVA autotransformatorių, užsakyto 2019 metais, gamybą, šios įrangos tiekimasis iš gamyklos buvo nukeltas į 2021 m. II ketvirtį. Palaikomas nuolatinis kontaktas su gamintoju ir statybos rangovu, kad ši esminė įranga būtų pristatyta per trumpiausią galimą laikotarpį.

110 kV oro linijos „Pagėgiai-Bitėnai“ statyba

2020 m. birželio mėnesį „Litgrid“ pabaigė 110 kV elektros perdavimo linijos Pagėgiai-Bitėnai statybą. Į 17,1 km ilgio liniją Vakarų Lietuvoje investuota daugiau nei 5 mln. Eur. Nauja linija padidino elektros energijos perdavimo patikimumą Pagėgių savivaldybės bei visos Vakarų Lietuvos elektros vartotojams. Tai antrasis iš keturiolikos Vyriausybės patvirtintų ir jau įgyvendintų sinchronizacijos projektų.

Linijos Pagėgiai-Bitėnai statyba priskiriama pirmajam sinchronizacijos projektų etapui, kurio metu stiprinamas ir modernizuojamas vidaus tinklas. Antrojo ir paskutinio etapo metu numatoma Lietuvos ir Lenkijos jūrinio aukštos įtampos nuolatinės srovės kabelio „Harmony Link“ statyba bei sinchroninių kompensatorių statyba. Abiejų etapų pabaiga numatoma 2025 m.

Linija Pagėgiai-Bitėnai padidins elektros perdavimo patikimumą visoms prie 110 kV tranzitinės linijos Klaipėda-Pagėgiai-Jurbarkas prijungtoms transformatorių pastotėms (Šilutės, Juonaičių, Usėnų, Pagėgių, Taurų, Tauragės). Projekto vertė 5,069 mln. Eur (be PVM), jis dalinai finansuojamas ES fondų lėšomis. Trasos ilgis – 17,1 km, iš kurių 10,2 km – oro linija, 6,9 km – kabelinė linija.

330 kV oro linijos „Lietuvos E-Vilnius“ statyba

2020 m. buvo įgyvendinta 43 km oro linijos, jungiančios Elektrėnus su Vilniumi, rekonstrukcija, kurios metu 330 kV elektros perdavimo oro linija Lietuvos elektrinė-Vilnius pertvarkyta iš vienos grandies į dviejų grandžių liniją. Šis pokytis reiškia, kad Lietuvos elektrinės transformatorių pastotė Elektrėnuose ir Vilniaus transformatorių pastotė Trakų Vokėje jungia nebe viena, o dvi linijos, kurias laiko tos pačios atramos. Abi linijos įjungtos per lapkritį, o gruodį gautas paskutinis statybos darbų užbaigimą patvirtinantis dokumentas. Projektas užbaigtas anksčiau, nei Vyriausybės patvirtintame sinchronizacijos veiksmų ir priemonių plane numatyta pabaiga 2021 m. birželio 30 dieną. Linijos Lietuvos elektrinė-Vilnius rekonstrukcijos projektas pradėtas 2016 m. vasarą, o rangos darbai – 2019 m. pradžioje. Iš viso investuota 19,2 mln. eurų.

Šiaurės rytų Lietuvos elektros perdavimo tinklo optimizavimas ir paruošimas sinchroniniam darbui su kontinentinės Europos energetikos sistema

2020 m. padaryta žymi pažanga įgyvendinant planuojamą 2021 m. pabaigti Šiaurės Rytų Lietuvos elektros perdavimo tinklo optimizavimo ir paruošimo sinchroniniam darbui su kontinentinės Europos energetikos sistema projektą:

- 2020 m. birželio mėn. iš rekonstruojamos Ignalinos AE transformatorių pastotės į Lietuvos elektrinės transformatorių pastotę pervežtas valdomas šuntinis reaktorius. Jis buvo sumontuotas, išbandytas ir įjungtas pilnai eksploatacijai.
- 2020 m. gruodžio mėnesį po rekonstrukcijos įjungtos Ignalinos AE ir Utenos 330 kV skirstyklos. 2021 metais numatoma įjungti autotransformatorius, atlikti senų įrenginių griovimo, 110 kV skirstyklų rekonstrukcijos darbus.

Sinchroninių kompensatorių įgyvendinimas Lietuvos elektros energetikos sistemoje

2020 metais buvo tęsiami pasirengimo trijų sinchroninių kompensatorių (SK) įsigijimui darbai. Gegužės mėnesį pabaigtas Italijos įmonės CESI vykdytas SK techninės specifikacijos rengimo konsultacinis projektas. Iš karto po to, remiantis parengta technine specifikacija, vykdyta rinkos konsultacija.

2020 m. rugsėjo 2 d. paskelbtas pirkimas sinchroninių kompensatorių Alytaus, Telšių ir Neries pastatėse projektavimo, gamybos ir įrengimo darbams. Numatoma, kad visas projektas bus pabaigtas 2024 metais.

Lygiagrečiai pradėti darbai dėl pastočių rekonstrukcijos, reikalingos SK įrengti. Kovo 10 d. sudarytos sutartys su UAB „Tetas“, kuris vykdys Alytaus ir Telšių pastočių rekonstrukcijos darbus.

Centralizuota projektų įgyvendinimo kontrolė

EPSO-G grupėje centralizuojant projektų kontrolės sritį, 2020 m. veiklą pradėjo EPSO-G Grupės projektų portfelio vadovė. Tęsiant projektų kontrolės centralizavimą, EPSO-G bendrovėje įsteigtos dvi ePMO projektų vadovų pareigybės (angl. ePMO – enterprise project management office).

Tai leis toliau tobulinti vienodą projektų valdymo kultūrą visose grupės bendrovėse, teikti metodinę pagalbą bendrovių padaliniams ir projektų vadovams dėl projektų įgyvendinimo, rizikų ar problemų valdymo bei kitais su šiomis funkcijomis susijusiais klausimais.

EPSO-G ePMO projektų vadovų funkcijos:

- centralizuota projektų portfelio, programų ir projektų įgyvendinimo kontrolė bei atitikimo galiojantiems procesams patikra;
- projektų įgyvendinimo radikalių duomenų surinkimas, projektų ir jų portfelio ataskaitų parengimas ir pristatymas vadovybei;
- efektyvių projektų valdymo ir kontrolės metodų, procedūrų ir įrankių kūrimas, pažangiausių projektų valdymo praktikų Grupėje diegimas;
- Grupės darbuotojų konsultavimas.

Projektų įgyvendinimo statusas 2020 m. gruodžio 31 d.

NR.	PROJEKTAS	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1.	330 kV Bitėnų transformatorių pastatės išplėtimas		100%							
2.	110 kV elektros perdavimo linijos Pagėgiai-Bitėnai statyba		100%							
3.	330 kV elektros perdavimo linijos Kruonio HAE-Bitėnai statyba					30%				
4.	30 kV elektros perdavimo linijos Darbėnai-Bitėnai statyba					30%				
5.	30 kV elektros perdavimo linijos Lietuvos elektrinė-Vilnius rekonstravimas		100%							
6.	„LitPol Link“ jungties išplėtimas		89%							
7.	Šiaurės rytų Lietuvos elektros perdavimo tinklo optimizavimas ir paruošimas sinchroniniam darbui su KET		88%							
8.	Naujų sinchroninių kompensatorių įrengimas Lietuvos EES					21%				
9.	30 kV EPL Vilnius-Neris statyba					24%				
10.	30 kV skirstyklos „Darbėnai“ statyba					14%				
11.	30 kV skirstyklos „Mūša“ statyba					15%				
12.	„Harmony Link“ jungties statyba					15%				
13.	Elektros energetikos sistemos dažnio stabilumo vertinimo (FSAS) valdymo sistemos įrengimas					12%				
14.	Automatinio generacijos valdymo sistemos įdiegimas					11%				

3.3.2. Dujotiekių jungtis tarp Lenkijos ir Lietuvos

Šiuo projektu siekiama integruoti Baltijos šalių ir Suomijos dujų rinkas į bendrą ES dujų rinką, diversifikuoti dujų tiekimo šaltinius ir padidinti dujų tiekimo saugumą. „Amber Grid“ įgyvendina dujotiekio projekto dalį Lietuvos teritorijoje, o Lenkijos Respublikos teritorijoje – Lenkijos dujų perdavimo sistemos operatorius GAZ-SYSTEM S.A.

Dujotiekių jungtis tarp Lenkijos ir Lietuvos (GIPL) – tai gamtinių dujų infrastruktūra, sujungianti Lenkijos ir Lietuvos, o tuo pa-

čiu Baltijos šalių bei Suomijos perdavimo sistemas su Europos Sąjungos (ES) sistema.

Europos Komisija GIPL projektą pripažino didelės svarbos dujų tiekimo saugumą užtikrinančiu infrastruktūros projektu, reikšmingai prisidedančiu prie ES energetinio saugumo užtikrinimo. „Amber Grid“ GIPL projektą įgyvendina kartu su Lenkijos dujų perdavimo sistemos operatoriumi GAZ-SYSTEM S.A.

Vamzdžio diametras
 $\varnothing$ 700 mm

Jungties pajėgumai

LIETUVA	LENKIJA
74 GWh per parą	58 GWh per parą
27 GWh per metus	21 GWh per metus

Bendras dujotiekio ilgis

LIETUVA	LENKIJA
508 km → 165 km	343 km

GIPL projekto tikslai:

- integruoti Baltijos šalių ir Suomijos dujų rinkas į bendrą ES dujų rinką,
- diversifikuoti dujų tiekimo šaltinius,
- padidinti dujų tiekimo saugumą.

Bendras planuojamo dujotiekio ilgis bus 508 km, iš kurių Lietuvos teritorijoje – 165 km. Pastačius dujotiekių jungtį bus sukurti pajėgumai, leisiantys Baltijos šalių kryptimi transportuoti iki 27 TWh gamtinių dujų per metus, Lenkijos kryptimi – iki 21 TWh per metus, o Baltijos šalių dujų ir Suomijos rinkos taps bendros ES dujų rinkos dalimi.

GIPL projekto nauda:

- integruos Baltijos šalių ir Suomijos dujų rinkas į bendrą ES dujų rinką,
- sukurs prieigą prie alternatyvių dujų tiekimo šaltinių, kelių bei sandorio šalių ir padidins dujų rinkos konkurencingumą,
- padidins dujų tiekimo saugumą ir patikimumą – sukuriant tiek papildomus dujų perdavimo pajėgumus, tiek galimybes taikyti ES šalių solidarumo mechanizmus ekstremalios situacijos atveju,
- sudarys sąlygas lanksčiau ir efektyviau panaudoti Lenkijos ir Lietuvos SGD terminalus ir perdavimo tinklus,
- padidins dujų prekybos likvidumą Lenkijos ir Baltijos šalių prekybos zonose, sustiprins jų regioninį vaidmenį.

Svarbūs įvykiai per ataskaitinį laikotarpį:

- 2020 m. sausį „Amber Grid“ kartu su rangovais pradėjo dujotiekių jungties su Lenkija GIPL statybos projektą. Pradėta žymėti dujotiekių trasa, sprogmenų paieška dujotiekio statybos darbų zonoje, nustatytose vietose pradėti archeologiniai tyrinėjimai. Šausio viduryje į Lietuvą buvo atgabenti pirmi dujotiekiui reikalingi vamzdžiai.
- 2020 m. birželį, tiesiant dujotiekį, sklandžiai atlikti sudėtingi horizontalaus kryptinio gręžimo (HDD) po Neries upės darbai.
- 2020 m. birželį Bendrovė pasirašė iki 65 mln. eurų vertės paskolos sutartį su Europos investicijų banku (EIB) dėl GIPL dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos finansavimo.
- 2020 m. rugpjūtį užbaigti dujotiekio tiesimo po Nemuno upės darbai.
- 2020 m. spalį įrengta GIPL dujotiekio dalis prijungta prie veikiančios Lietuvos dujų perdavimo sistemos.

- 2020 m. gruodį dujomis užpildyta 72 km naujojo dujotiekio atkarpa.
- Per 2020 metus įgyventa 61 proc. viso GIPL dujotiekio statybos projekto.

Investicijos:

GIPL projektas finansuojamas „Amber Grid“ bei GAZ-SYSTEM S.A. nuosavomis ir skolintomis lėšomis, ES finansinės paramos pagal Europos Komisijos transeuropinių energetikos tinklų (TEN-E) programą bei Infrastruktūros tinklų priemonę (CEF). Be ES finansinės paramos GIPL projekto statybos darbus finansuos Lietuva, Latvija ir Estija pagal tarpvalstybinį sąnaudų paskirstymo sprendimą, padengdamos dalį GIPL investicijų Lenkijos teritorijoje. Numatoma, kad 500 mln. eurų vertės GIPL projekto investicijos Lietuvos pusėje dėl didelės konkurencijos pirkimų konkurse bus 22 mln. eurų mažesnė, palyginti su pradžioje planuotais 136 mln. eurų.

Daugiau informacijos apie GIPL projektą, jo eigą ir naujienas galima rasti projekto interneto tinklapyje (www.ambergrid.lt/lt/projektai/dujotiekiu-jungtis-tarp-lenkijos-ir-lietuvos-gipl).

3.3.3. Dujotiekių jungties tarp Latvijos ir Lietuvos pajėgumų padidinimas

Projektu siekiama padidinti dujotiekių jungties tarp Latvijos ir Lietuvos pajėgumus, užtikrinti gamtinių dujų tiekimo saugumą ir patikimumą, efektyvesnį infrastruktūros panaudojimą bei geresnę Baltijos šalių dujų rinkų integraciją. Taip pat bus sudarytos geresnės sąlygos naudotis Latvijos Inčukalnio požemine dujų saugykla. Projekto vykdytojai – „Amber Grid“ ir Latvijos perdavimo sistemos operatorius AS „Conexus Baltic Grid“.

Dujotiekių jungties tarp Latvijos ir Lietuvos galimybių studija ir kaštų naudos analizė, kurioje įvertinta regiono rinkos dujų paklausa ir srautų modeliavimas, parodė, kad regiono dujų poreikio ir tiekimo saugumo užtikrinimui, po to, kai bus sukurta kita regiono dujų perdavimo infrastruktūra, t. y. nutiestos dujotiekių jungtys tarp Suomijos ir Estijos (Balticconnector) bei Lenkijos ir Lietuvos (GIPL) ir kita, tarp Lietuvos ir Latvijos bus reikalingi didesni perdavimo pajėgumai – iki 130,47 GWh per parą Latvijos kryptimi ir iki 119,5 GWh per parą Lietuvos kryptimi.

Įgyvendinus projektą, padidėję dujų perdavimo pajėgumai tarp Lietuvos ir Latvijos bus vertingi ir dėl tuomet jau veikiančios GIPL jungties tarp Lietuvos ir Lenkijos.

Jungties pajėgumams padidinti, Lietuvos teritorijoje numatoma padidinti Kiemėnų dujų apskaitos stoties pajėgumus ir pertvarkyti dujotiekį prie Panevėžio kompresorių stoties. Latvijos teritorijoje reikės rekonstruoti dalį magistralinių dujotiekių pietinėje, centrinėje ir vakarinėje šalies dalyse, siekiant padidinti maksimalų projektinį slėgį dujotiekiuose iki 50 bar, ir įrengti naują kompresorių statį šalia Inčukalnio požeminės dujų saugyklos. Projektą numatoma įgyvendinti iki 2023 m. pabaigos.

Investicijos:

Planuojama projekto investicijų suma – 10,2 mln. Eur, iš jų, Lietuvos teritorijoje – 4,7 mln. Eur.

Svarbūs įvykiai per ataskaitinį laikotarpį:

2020 m. liepos 13 d. Bendrovė pasirašė sutartį dėl projektavimo darbų, kuriuos planuojama atlikti per 2021 m. Statybos darbai prasidės 2022 m. pradžioje ir truks iki 2023 m. pabaigos.

3.4. Perdavimo tinklo plėtra

Gerbdamos interesų turėtojų teisę iš anksto įvertinti artimoje aplinkoje plėtojamų projektų poveikį jų ekonominiams ir socialiniams interesams, EPSO-G grupės bendrovės, kurios yra per-

davimo sistemų operatoriai, periodiškai atnauja ir skelbia dešimties metų tinklo plėtos planus.

3.4.1. Elektros energijos perdavimo tinklų plėtos planas

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos (LR) Elektros energetikos įstatymu, elektros perdavimo sistemos operatorius (PSO) yra atsakingas už elektros energetikos sistemos darbo stabilumą ir patikimumą, nacionalinės balansavimo funkcijos atlikimą ir sisteminių paslaugų teikimą LR teritorijoje, elektros energetikos sistemos (EES) perdavimo tinklo (PT) ir jungiamųjų linijų su kitų šalių elektros energetikos sistemomis eksploatavimą, priežiūrą, valdymą bei plėtrą, mažinant pralaidumo perdavimo tinkluose apribojimus ir atsižvelgiant į elektros energetikos sistemos bei elektros tinklų naudotojų poreikius.

2020 m. „Litgrid“ atnauja „Lietuvos elektros energetikos sistemos 400-110 kV tinklų plėtos planą 2020-2029 m.“ Jame pateikiamos elektros galios ir energijos vartojimo poreikių, elektrinių (gamybos įrenginių) galių prognozės, elektros sistemos adekvatumo vertinimas, elektros rinkos ir sistemos elektros galių ir energijos balansų prognozė, taip pat informacija apie elektros perdavimo tinklą, jo plėtrą ir atstatymą, inovacijas bei numatomas investicijas.

Dešimties metų tinklo plėtos plane numatoma, kad :

- 2020-2029 m. elektros perdavimo tinklo vystymui gali reikėti apie 1,3 mlrd. eurų. Kiek daugiau nei pusė planuojamų investicijų bus skirtos strateginių valstybės projektų įgyvendinimui. Kitą pusę (apie 46 proc.) numatomų investicijų ketinama skirti tinklo efektyviai plėtrai ir sistemingam atnaujinimui, fizinei ir informacinei saugai, informacinių sistemų plėtrai, taip pat tyrimams ir inovacijoms.
- ruošiantis prisijungimui prie Europos, bus užbaigta jūrinės elektros jungties su Lenkija „Harmony Link“ statyba, optimizuotas Šiaurės Rytų Lietuvos perdavimo tinklas, įrengti trys autotransformatoriai Alytaus transformatorių pastotėje. Bus nutiesta ir rekonstruota apie 520 km elektros perdavimo linijų, bus įrengtos dvi naujos 330 kV skirstyklos. Be tinklo vystymo prisijungimui prie Europos, „Litgrid“ planuoja dar 72 km naujų linijų nutiesti siekiant užtikrinti elektros tinklo patikimumą. Taip pat planuojama rekonstruoti apie 87 transformatorių pastotes.
- nežiūrint COVID-19 pandemijos sukulto trumpalaikio elektros vartojimo sumažėjimo, prognozuojama, kad elektros paklausa per ateinantį dešimtmetį augs vidutiniškai po 2 proc. kasmet ir 2029 metais sieks 14,7 TWh (2020 m. – 12,16 TWh). Elektros energijos vartojimui didžiausios įtakos turės bendros ekonomikos tendencijos, didėjantis elektros energijos sunaudojimo efektyvumas, elektra varomų automobilių ir šilumos siurblių skaičius bei suvartojamas elektros energijos kiekis.
- elektromobilių skaičius 2029 m. šalyje gali siekti apie 106 tūkst. ir jie naudos apie 179 GWh elektros energijos per metus. Palyginti, 2019 m. pabaigoje elektromobilių Lietuvoje buvo 1357. „Litgrid“ skaičiuoja, kad perdavimo sistemoi problemų nekiltų ir jei elektromobilių skaičius šalyje būtų dvigubai didesnis, nei prognozuojama – perdavimo sistema tam bus paruošta.
- itin daug dėmesio skiriama įvertinti tinklo gebėjimui prisitaikyti atsinaujinančių energetikos šaltinių integracijai bei energijos kaupimo technologijų diegimui. Pirmiausiai Vilniaus transformatorių pastotėje 2021 m. bus įrengta, bandomoji 1 MW galios ir 1 MWh talpos baterijų energijos kaupimo sistema. Taip bus patikrintas baterijų kaupimo sistemų panaudojimo galimybės realiomis Lietuvos elektros energetikos sistemos sąlygomis. Gauti rezultatai ir žinios padės „Litgrid“ ugdyti kompetencijas ir diegti energijos kaupiklius ateityje bei apibrėžti baterijų galimas teikti papildomas paslaugas.
- atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai. Planuojama, kad 2030 m. bus pasiektas NENS keliamas tikslas – vietinė generacija bus pasigaminama apie 70 proc. elektros energijos poreikio.

„Litgrid“ 10 metų elektros perdavimo tinklo plėtos planas yra skelbiamas <https://www.litgrid.eu/index.php/tinklo-pletra/lietuvas-elektros-perdavimo-tinklu-10-metu-pletos-planas-/3850>

3.4.2 Gamtinių dujų perdavimo tinklo plėtros planas

2020 m. spalio 1 d. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba pritarė „Amber Grid“ parengtam Gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus dešimties metų (2020–2029 m.) tinklo plėtros planui. 2019 m. pasikeitus Gamtinių dujų įstatymui, dešimties metų „Amber Grid“ dujų perdavimo tinklo plėtros ir investicijų planas yra atnaujinamas kas du metus.

Dešimties metų „Amber Grid“ tinklo plėtros planas parengtas atsižvelgiant į valstybės strateginių dokumentų nuostatas, dujų rinkos dalyvių poreikius, tiekimo patikimumo bei efektyvaus perdavimo sistemos veikimo užtikrinimą, bendrovės strategiją, bendrovės aplinkos apsaugos politiką ir teisės aktų reikalavimus.

Atnaujintame „Amber Grid“ dešimtmečiame 2020–2029 m. plane numatytos dujų perdavimo sistemos plėtros investicijos, kuriomis siekiama Europos Sąjungos ir Lietuvos strateginių dujų sektoriaus tikslų – užtikrinti dujų tiekimo saugumą ir patikimumą, skatinti konkurencingumą, integruoti Baltijos šalių dujų rinkas į bendrą Europos dujų rinką, bei plėtoti bendrą Baltijos šalių regioninę dujų rinką.

Taip pat tinklo plėtros plane numatytos pagrindinės perdavimo sistemos vystymo kryptys, tarp jų – dėmesys inovacijoms, tinklo skaitmenizacijai ir žaliosios energetikos plėtrai.

2020–2029 m. tinklo plėtros plane numatyta įgyvendinti šiuos strateginius dujų infrastruktūros projektus:

- 2020–2029 m. elektros perdavimo tinklo vystymui gali reikėti 2021 metų pabaigos, kartu su Lenkijos dujų perdavimo sistemos operatoriumi, numatoma pastatyti dujotiekių jungtį tarp Lenkijos ir Lietuvos. Šio projekto tikslas – integruoti Baltijos šalių dujų rinkas į bendrą Europos dujų rinką, diversifikuoti dujų tiekimo šaltinius ir padidinti dujų tiekimo saugumą
- kartu su Latvijos dujų perdavimo sistemos operatoriumi planuojama įgyvendinti dujotiekių jungties tarp Lietuvos ir Latvijos pajėgumų padidinimo projektą. Projekto tikslas – užtikrinti gamtinių dujų tiekimo saugumą ir patikimumą, efektyvesnį infrastruktūros panaudojimą bei geresnę Baltijos šalių dujų rinkų integraciją ir bendros rinkos funkcionavimą. Projektą užbaigti planuojama 2023 m. pabaigoje.

Šalia strateginių infrastruktūros projektų, plėtros plane numatytos ir perdavimo sistemos plėtros, atnaujinimo bei modernizavimo investicijos, leisiančios padidinti gamtinių dujų tiekimo saugumą, patikimumą, esamų perdavimo sistemos pajėgumų pakankamumą ir sistemos elementų skaitmenizavimą. Reikšminga šių investicijų dalis finansuojama Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis.

Numatoma, kad per ateinančius penkerius metus investicijos į dujų perdavimo tinklą sieks apie 229 mln. eurų, iš jų pusė – dujotiekių jungties tarp Lietuvos ir Lenkijos projektui įgyvendinti.

„Amber Grid“ vertinimu sukurta infrastruktūra užtikrina dujų sistemos naudotojų poreikius atitinkančius srautus, yra pakankamai pralaidi juos perduoti ir atspari nepalankių aplinkybių atvejais. Specialistai skaičiuoja, kad kurį laiką mažėjęs dujų vartojimas Lietuvoje ateinančiais metais stabilizuosis ir sieks 21 TWh per metus.

Išliekant stipriai konkurencijai SGD rinkoje, prognozuojama, kad ir toliau didesni dujų kiekiai Lietuvą ir Baltijos šalis pasieks per Klaipėdos SGD terminalą lyginant su dujų srautu, tiekiamu iš Baltarusijos. 2020 m. apie 65 proc. dujų bus įleista per Klaipėdos SGD terminalą, likusi dalis – 31 proc. – per sienos su Baltarusijos tašką ir 4 proc. per Latvijos tašką. Pernai dėl itin palankių SGD kainų buvo perduotas istoriškai didžiausias gamtinių dujų kiekis į Latviją.

Atsižvelgiant į tvaraus vystymosi kryptis, nustatytas Europos Komisijos strategijoje „The European Green Deal“, numatomas didėjantis žaliųjų dujų poreikis Europoje. Prisidedant prie žaliosios energijos plėtros skatinimo Lietuvoje, jau 2021 m. numatomi biometano gamintojų sistemų prijungimai prie bendro dujų perdavimo tinklo. Taip pat vertinamas galimas vandenilio transportavimo technologijų gamtinių dujų vamzdynais diegimas. Power to Gas (P2G) įrenginiais pagamintas vandenilis ar sintetinis metanas gali būti patiekiamas į dujų perdavimo infrastruktūrą ir maišomas su įprastomis gamtinėmis dujomis.

„Amber Grid“ 10 metų dujų perdavimo tinklo plėtros planas yra skelbiamas: https://www.ambergrid.lt/uploads/structure/docs/217_387a0845d9adcaec767a5758e26bd76f.pdf.

„<...> tinklo plėtros plane numatytos pagrindinės perdavimo sistemos vystymo kryptys, tarp jų – dėmesys inovacijoms, tinklo skaitmenizacijai ir žaliosios energetikos plėtrai. “

04

Veiklos apžvalga

04

Veiklos apžvalga

4.1. Svarbūs ataskaitinio laikotarpio įvykiai

Sausio mėn.

- **2020 m. sausio 1 d.** Įsigaliojo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintos elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo kainos. Išsami informacija apie įsigaliojusius paslaugų kainų pokyčius yra pateikta šio tarpinio pranešimo 2.1. skirsnyje Veiklos ir reguliacinė aplinka.
- **2020 m. sausio 1 d.** GET Baltic pradėjo darbą Suomijoje, tapdama viena regionine prekybos platforma Baltijos šalių ir Suomijos dujų rinkoms. Suomijos virtualiame prekybos taške pradėta vykdyti prekyba trumpalaikiais ir ilgalaikiais gamtinių dujų produktais taikant netiesioginių pajėgumų paskirstymo modelį.
- **2020 m. sausio 2 d.** Įsigaliojus 2019 m. gruodžio pabaigoje pasirašytai rangos darbų sutarčiai, „Amber Grid“ pradėjo parengiamuosius dujotiekio jungties su Lenkija GIPL statybos darbus.
- **2020 m. sausio 27 d.** „Amber Grid“ pranešė, kad taps saulės energiją gaminančiu vartotoju ir pasigamins beveik pusę elektros energijos savo reikmėms iš atsinaujinančių šaltinių. Numatoma iki 2021 m. rudens įmonės teritorijose įrengti apie 1400 kW galios saulės energijos elementų. Tai sudarys apie 40 proc. visos įmonės elektros energijos poreikio.
- **2020 m. sausio 28 d.** Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (VERT), siekdama užtikrinti skaidrią bei pagrįstą elektros energetikos sektoriaus plėtrą, kuri tenkintų rinkos dalyvių poreikius, suderino „Litgrid“ parengtą 2019-2028 m. Lietuvos elektros energetikos sistemos 400-110 kV tinklų plėtos planą.

Vasario mėn.

- **2020 m. vasario 7 d.** EPSO-G valdyba atnaujino Grupės dividendų politiką. Pakeitimai yra susiję su korporatyviniais valdymo struktūros pokyčiais, t. y. stebėtojų tarybos panaikinimu, taip pat atsižvelgiant į dividendų mokėjimų reglamentuojančių teisės aktų pasikeitimus. Kitos esminės politikos nuostatos nesikeitė. Informacija apie tai pateikta šio pranešimo skirsnyje Akcininkai ir dividendai.
- **2020 m. vasario 28 d.** Vilniaus apygardos teismas priėmė sprendimą byloje pagal UAB „MT Group“ ieškinį dėl AB „Amber Grid“ dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos (GIPL) pirkimo komisijos sprendimų. Teismas rangos darbų pirkimo konkurso rezultatus paliko nepakeistus.
- **2020 m. vasario 17 d.** „Litgrid“ pasirašė sutartį su italų konsultacijų ir inžinerijos bendrove CESI dėl techninės užduoties parengimo synchroniniams kompensatoriams pirkti ir įrengti. Synchroninių kompensatorių įrengimas yra numatytas ENTSO-E (Europos perdavimo sistemų operatorių asociacija) prisijungimo prie kontinentinės Europos tinklų sąlygose. Sutarties su technine specifikaciją rengiančia bendrove vertė - 273 tūkst. eurų, 205 tūkst. šios sumos finansuojama ES Europos infrastruktūros tinklų priemonės fondo lėšomis.

Kovo mėn.

- **2020 m. kovo 4 d.** Vilniuje oficialiai atidarytas naujasis „Litgrid“ elektros sistemos valdymo ir duomenų saugos centras. Jis užtikrins stabilų ir saugų šalies energetikos sistemos darbą bei energijos perdavimo srautų valdymą, o taip pat aukštesnį fizinės ir kibernetinės saugos lygį.
- **2020 m. kovo 10 d.** „Litgrid“ pranešė, kad 2020 m. kovo 9 d. gavo patronuojančios bendrovės EPSO-G Audito komiteto nuomonę dėl ketinamo sudaryti „Litgrid“ ir „Baltpool“ pajėgumų mechanizmo aukcionų IT sistemos pirkimo – pardavimo sandorio.

Balandžio mėn.

- **2020 m. balandžio 1 d.** Baltijos šalių elektros perdavimo sistemų operatoriai – „Litgrid“, Estijos „Elering“ ir Latvijos AST – susitarė dėl regioninio bendradarbiavimo modelio, padėsiančio trims Baltijos šalims veikti drauge ir kartu įgyvendinti svarbius sinchronizacijos su Vakarų Europos elektros tinklais projektus greičiau, efektyviau ir mažesnėmis sąnaudomis.
- **2020 m. balandžio 1 d.** LR Vyriausybė positarime priėmė sprendimą dėl EPSO-G įsipareigojimų UAB „Ignitis grupė“ refinansavimo, kuriuo pritarė, jog tikslinga EPSO-G refinansuoti visą skolą prieš terminą naudojantis kredito įstaigų teikiama galimybe, taip išdėstant likusias EPSO-G skolas grąžinimą pagal realias Bendrovės galimybes vykdyti įsipareigojimus ilguoju laikotarpiu bei pavedė Energetikos ministerijai, be kita ko, siekiant užtikrinti EPSO-G ir jos valdomos grupės įmonių ilgalaikį finansinį tvarumą, kuris būtinas įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus ir projektus, pripažintus valstybei svarbiais ekonominiais projektais.
- **2020 m. balandžio 6 d.** „Litgrid“ pasirašė sutartį su „Tetas“ rangos bendrove paruošti Alytaus ir Telšių pastotes sinchroninių kompensatorių įrengimui. Investicijos į šiuos darbus siekia 2,96 mln. Eur. Investicijos į Telšių transformatorių pastatės rekonstrukciją siekia 1,456 mln. Eur be PVM, o į Alytaus – 1,496 mln. Eur be PVM. Šie darbai yra dalinai finansuojami Europos Sąjungos fondų lėšomis. Planuojama, kad statybos darbai bus pabaigti 2022 m. rugsėjį.
- **2020 m. balandžio 7 d.** „Amber Grid“ valdyba bendrovės generaliniu direktoriumi paskyrė Nemuną Biknių. Iki to, EPSO-G Strategijos ir plėtros direktorius N. Biknius šias pareigas ėjo laikinai.
- **2020 m. balandžio 15 d.** Lietuvai siekiant mažinti energetikos sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro ir skatinant gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių, „Litgrid“ pasirašė sutartį su tarptautinėje rinkoje veikiančia Norvegijos konsultacine bendrove DNV GL ilgalaikiams šalies elektros energetikos raidos scenarijams parengti. 120 tūkst. Eurų vertės sutartis pasirašyta DNV GL laimėjus 2019 m. gruodį paskelbtą viešą konkursą.
- **2020 m. balandžio 16 d.** „Litgrid“ užbaigė Parovėjos skirstyklos rekonstrukcijos darbus ir ji pradėta eksploatuoti visu pajėgumu. Įgyvendinant projektą „110-35-10 kV Parovėjos TP 110 kV skirstyklos rekonstravimas“, viešąjį pirkimą laimėjęs rangovas atliko projektavimo darbus ir atnaujino skirstyklos įrangą. Rekonstrukcija užtikrina elektros perdavimo patikimumą regione ir mažina eksploatacines sąnaudas. Darbus pagal viešųjų pirkimų sutartį, pasirašytą 2017 m., atliko AB Energetikos tinklų institutas. Projekto vertė siekė apie 1,313 mln. Eur be PVM ir buvo dalinai finansuota ES lėšomis.
- **2020 m. balandžio 17 d.** EPSO-G valdyba patvirtino grupės mastu veikiančią Atitikties valdymo politiką, kurios tikslas valdant neatitikties rizikas, sumažinant jų poveikį ar atsiradimo tikimybę apsaugotų grupės bendroves nuo finansinės ar reputacijos žalos, galinčios kilti dėl vidinių ir išorinių reikalavimų neatitinkančio elgesio bei skatintų grupės darbuotojus dirbti laikantis nustatytų reikalavimų, o jų laikymą grįsti EPSO-G grupės vertybėmis.
- **2020 m. balandžio 20 d.** vykusiuose visuotiniuose metiniuose susirinkimuose akcininkai naujai ketverių metų kadencijai išrinko „Litgrid“, „Amber Grid“ ir „Baltpool“ bendrovių valdybas.
 - Į penkių narių „Litgrid“ valdybą išrinkti du nepriklausomi nariai – UAB „GALIO GROUP“ finansų direktorius Domas Sidaravičius, elektros inžinerijos ir taikomosios elektronikos specialistas Artūras Vilimas, o taip pat trys patronuojančios EPSO-G valdymo bendrovės atstovai – i.e.p. Strategijos ir plėtros direktorė Jūratė Marcinkonienė, finansų direktorius Algirdas Juozaponis ir infrastruktūros direktorius Rimvydas Štilinis, kuris pirmajame naujos kadencijos posėdyje buvo išrinktas valdybos pirmininku.
 - Į penkių narių „Amber Grid“ valdybą išrinkti du nepriklausomi nariai – „RB Rail“ SA (Rail Baltic) finansų direktorius Ignas Degutis ir UAB „Būsto paskolų draudimas“ direktorius Sigitas Žutautas, o taip pat trys patronuojančios EPSO-G valdymo bendrovės atstovai – teisės ir korporatyvinio valdymo direktorė Renata Damanskytė-Rekašienė, infrastruktūros direktorius Rimvydas Štilinis ir finansų direktorius Algirdas Juozaponis, kuris pirmajame naujos kadencijos posėdyje buvo išrinktas valdybos pirmininku.
 - Į penkių narių „Baltpool“ valdybą išrinkti du nepriklausomi nariai – Barclays bank PLC, JAV, infrastruktūros automatizacijos padalinio vadovas Gediminas Mikaliūnas ir UAB „IT360“, B2B marketingo vadovas Vytautas Vorobjovas. Į valdybą taip pat išrinktas AB „Klaipėdos nafta“ teisės ir administravimo direktorius Rytis Valūnas ir du patronuojančios EPSO-G valdymo bendrovės atstovai – plėtros vadovė Ieva Kuodė bei finansų kontrolės vadovas Tomas Urmanavičius.

- **2020 m. balandžio 20 d.** vykusiame „Litgrid“ eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime pritarta modernizuoti 330 kilovoltų (kV) įtampos elektros perdavimo tinklą pietryčių Lietuvoje – nuo elektrinės Elektrėnuose iki Alytaus. Į tinklo atnaujinimą bus investuota 14,85 mln. Eur (be PVM). Rekonstrukcijos metu bus pakeista 207 oro linijos atramos, laidai, įrengiamas žaibosaugos trosas ir šviesolaidis kabelis. Darbai bus atliekami trimis etapais, o jų pabaiga numatyta 2023 m. rugsėjį. Rekonstrukcijos darbus vykdys rangos konkursą laimėjusi ūkio subjektų grupė – AB „Kauno tiltai“ bei UAB „Litenergoserwis“. Rekonstrukcijos darbai iš dalies bus finansuojami Europos Sąjungos fondų lėšomis.
- **2020 m. balandžio 22 d.** Europos Komisija, Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos už energetikos politiką atsakingos ministerijos, reguliavimo institucijos ir perdavimo sistemų operatoriai, taip pat ir „Amber Grid“ pritarė Baltijos regiono dujų rinkos sukūrimo veiksmų planui. Baltijos regiono dujų rinkos sukūrimo veiksmų planas numato integracinius veiksmus 2020-2022 metams, siekiant sukurti keturias valstybes apimančią dujų transportavimo kainodarą, tarpvalstybinių tarifų atsisakymų ir su tuo susijusių perdavimo sistemų operatorių tarpsteminio kompensavimo tvarką, regioninės dujų perdavimo sistemos pajėgumų paskirstymo sistemą, duomenų mainų principus, taip pat bendrą informacines sistemas šiam regioninės dujų rinkos modeliui aptarnauti.
- **2020 m. balandžio 28 d.** Lietuvos, Latvijos ir Estijos elektros perdavimo sistemos operatoriai – „Litgrid“, AS „Augstsprieguma tīkls“ ir AS „Elering“ – pasirašė memorandumą ir sutarė, kad 2025 m. šalims prisijungus prie Vakarų Europos elektros tinklų, jie kartu valdys energetikos sistemos dažnį Baltijos šalių galios ir dažnio valdymo bloke. Memorandume taip buvo įtvirtintas šalių ketinimas kurti bendrą galios rezervų rinką.
- **2020 m. balandžio 30 d.** Eiliniame metiniame susirinkime vienintelė valdymo bendrovės EPSO-G akcininkė – Energetikos ministerija – patvirtino audituotą 2019 m. bendrovės ir konsoliduotąją finansinę veiklos ataskaitą, susipažino su metiniu pranešimu ir pritarė pelno paskirstymui.

Gegužės mėn.

- **2020 m. gegužės 19 d.** Lietuvos ir Lenkijos dujų perdavimo sistemos operatoriai „Amber Grid“ ir „GAZ-SYSTEM“ pasirašė sutartį su tarptautine konsultacijų ir inžinerijos bendrove AFRY (anksčiau veikusia „Poyry“ pavadinimu) dėl nepriklausomų ekspertų studijos parengimo, pateikiant galimus sprendimus komerciškai optimaliam abiejų įmonių valdomam dujų perdavimo sistemų sujungiančio dujotiekio panaudojimui. 121 tūkst. eurų vertės sutartis pasirašyta AFRY laimėjus viešąjį pirkimą. Konsultacines paslaugas lygiomis dalimis finansuos abiejų šalių operatoriai.
- **2020 m. gegužės 22 d.** „Amber Grid“ pasirašė sutartį su Lietuvos verslo paramos agentūra (LVPA), pagal kurią bus skirta ES parama magistralinio dujotiekio Vilnius-Kaunas 18 km atkarpų rekonstrukcijai. Rekonstrukcijos projekto vertė siekia 17,1 mln. eurų, ES struktūrinių fondų paramos lėšomis bus finansuota pusė sumos – 8,6 mln. eurų.
- **2020 m. gegužės 26 d.** Lietuvos ir Lenkijos elektros perdavimo tinklo operatoriai „Litgrid“ bei PSE S.A. pasirašė „Harmony Link“ jungties projekto įgyvendinimo bendradarbiavimo sutartį. Šia sutartimi abiejų šalių elektros perdavimo sistemų operatoriai įsipareigoja lygiomis dalimis prisidėti prie jūrinės jungties „Harmony Link“ įrengimo.
- **2020 m. gegužės 26 d.** Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos perdavimo sistemos operatoriai pateikė bendrą 1,2 mlrd. eurų paraišką Baltijos šalių elektros tinklų sinchronizacijos su Europos tinklais projektui finansuoti. Tai pirmas kartas, kai paraišką ES teikė keturios šalys.
- **2020 m. gegužės 28 d.** Valstybinė energetikos reguliavimo taryba patvirtino „Amber Grid“ valdybos nustatytas gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainas, įsigaliosiančias nuo 2021 m. sausio 1 d. Išsamą informaciją apie įsigaliojusius paslaugų kainų pokyčius yra pateikta šio pranešimo 2.1. skirsnyje „Veiklos ir reguliacinė aplinka“.

Birželio mėn.

- **2020 m. birželio 2 d.** „Litgrid“ ir PSE elektros jungties „Harmony Link“ projekto įgyvendinimui pasitelkė Austrijos kapitalo tarptautinę grupę „ILF Consulting Engineers“, kuri rengs technines specifikacijas projekto svarbiausių elementų – povandeninio kabelio ir keitiklių stočių – rangos pirkimams, taip pat padės su kita projekto dokumentacija. Sutarties vertė – 1,367 mln. eurų. Ji apima įgyvendinimo studijos darbus, leidimų tiesti kabelį Švedijos išskirtinėje ekonominėje zonoje gavimą, pirkimų dokumentacijos kabeliui ir keitiklių stotims parengimą, konsultavimą pirkimų klausimais, kabelio įgilinimo rizikos vertinimo studiją.

- **2020 m. birželio 9 d.** „Litgrid“ pradėjo vykdyti Alytaus rajone esančios „LitPol Link“ jungties keitiklių stoties ir transformatorių pastotės įrenginių skleidžiamo garso slopinimo priemonių galimybių studiją. Studiją rengia UAB „DGE Baltic Soil and Environment“. Ši studija padės atsakyti į klausimus, kokios papildomos priemonės efektyviausiai išspręs Alytuje veikiančio strateginio Lietuvos objekto - „LitPol Link“ jungties keitiklių stoties ir transformatorių pastotės skleidžiamą triukšmą.
- **2020 m. birželio 19 d.** Lietuvos, Latvijos ir Estijos elektros perdavimo sistemos operatoriai - „Litgrid“, „Augstsprieguma tīkls“ ir „Elering“ pasirašė bendradarbiavimo susitarimą su Japonijos energetikos įmonių grupei priklausančia „TEPCO Power Grid“, kuriuo siekiama sukurti ekonomiškai pagrįstą modelį ir identifikuoti technines priemones, kurios prisidės prie Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje numatyto tikslo įgyvendinimo - iki 2050 m. 100 proc. Lietuvoje suvartojamos elektros energijos gaminti iš atsinaujinančių energijos išteklių.
- **2020 m. birželio 29 d.** pasirašytas EPSO-G ir „Amber Grid“ 2019 m. vasario 27 d. tarpusavio skolinimo ir skolinimosi sutarties pakeitimo susitarimas, kuriuo 35 mln. eurų maksimalus tarpusavio skolinimo ir skolinimosi limitas padidintas iki 40 mln. eurų.
- **2020 m. birželio 29 d.** „Amber Grid“ neeilinis visuotinis akcininkų susirinkimas pritarė 2020 m. birželio 4 d. „Amber Grid“ valdybos sprendimui sudaryti paskolos sutartį su Europos investicijų banku, kuria susitariama dėl 65 mln. EUR paskolos dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos statybos darbų finansavimui maksimaliam 18 metų terminui.
- **2020 m. birželio 30 d.** „Amber Grid“ pasirašė iki 65 mln. eurų vertės paskolos sutartį su Europos investicijų banku (EIB) dėl dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos finansavimo.
- **2020 m. birželio 30 d.** neeiliniame visuotiniame susirinkime „Litgrid“ akcininkai pritarė bendrovei priklausančių penktadalio Duomenų logistikos centro bendrovės (DLC) akcijų pardavimui Šveicarijos „Quaero Capital“ valdomam infrastruktūros investicijų fondui. Pagal birželį pasirašytą akcijų pirkimo-pardavimo sutartį, „Litgrid“ ketina parduoti 20,36 proc. akcijų, dar 79,64 proc. akcijų parduoda „Ignitis grupė“. Bendra sandorio vertė siekia 10,1 mln. eurų. DLC bendrovės akcijos parduodamos „Ignitis grupei“ ir „Litgrid“ siekiant koncentruotis į įmonių pagrindinę veiklą. Nuosavybės teisės į DLC akcijas perleistas pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui po to kai Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisija pateikė teigiamą išvadą dėl sandorio atitikties nacionaliniam saugumui.
- **2020 m. birželio 30 d.** „Amber Grid“ pateikė VERT vertinimui dešimties metų dujų perdavimo tinklo plėtros planą. 2020-2029 m. numatoma įgyvendinti perdavimo sistemos plėtros investicijų projektus, skirtus diversifikuoti dujų tiekimo šaltinius Lietuvoje ir regione bei užtikrinti dujų perdavimo sistemos saugumą ir patikimumą.
- **2020 m. birželio 30 d.** „Litgrid“ atnaujino ir pateikė VERT vertinimui 2020-2029 m. Lietuvos elektros energetikos sistemos 400-110 kW tinklų plėtros planą.

Liepos mėn.

- **2020 m. liepos 2 d.** „Litgrid“ užbaigė 110 kV elektros perdavimo linijos Pagėgiai-Bitėnai statybą. Naujoji 17,1 km ilgio linija, į kurios statybą investuota daugiau nei 5 mln. eurų, padidino elektros energijos perdavimo patikimumą Pagėgių savivaldybės bei visos Vakarų Lietuvos elektros vartotojams. Tai antrasis iš keturiolikos Vyriausybės patvirtintų ir jau įgyvendintų sinchronizacijos projektų.
- **2020 m. liepos 2 d.** Dujotiekių jungties tarp Lietuvos ir Lenkijos GIPL projekte, kurį įgyvendina „Amber Grid“, atlikti horizontalaus kryptinio gręžimo (HDD) po Neries upe darbai. Dujotiekių atkarpa, mažinant poveikį aplinkai, nutiesta po upės dugnu, 20 metrų gylįje ir bus sujungta su jau paklotu vamzdynu.
- **2020 m. liepos 3 d.** „Litgrid“ paskelbė konkursus 330kV elektros perdavimo linijų Klaipėda-Grobinė ir Jurbarkas-Bitėnai rekonstrukcijos projektavimo ir rangos darbams. Linijų rekonstrukcija yra būtina norint suformuoti naujas dvigrandes 330kV elektros perdavimo linijas Darbėnai-Bitėnai ir Kruonio HAE-Bitėnai.
- **2020 m. liepos 9 d.** Lietuvai ir Lenkijai ruošiantis Baltijos jūroje tiesti elektros kabelį „Harmony Link“, „Litgrid“ paskelbė konsultacinių paslaugų pirkimą. Numatoma pasitelkti ekspertus, turinčius patirtį įrengiant aukštos įtampos nuolatinės srovės elektros kabelius ir keitiklių stotis, kad užtikrintų sklandų projekto įgyvendinimą.

Rugpjūčio mėn.

- **2020 m. rugpjūčio 2 d.** „Litgrid“ atliko dalinį technologinį Lietuvos izoliuoto darbo bandymą - šalies elektros tinklo dalyje atskirtoje nuo UPS/IPS sistemos, kurioje veikė visos didžiosios Lietuvos elektrinės ir vyko bandymas, „Litgrid“ dispečeriai dažnį valdė savarankiškai. Bandyme dalyvavo didieji šalies elektros gamintojai ir „NordBalt“ jungtis. Taip pat buvo išbandyta jungtis su Lenkija „LitPol Link“ ir ištestuota, kaip ji gali padėti valdyti dažnį esant jo pokyčiams, pasitelkiant jos technologinį funkcionalumą.

- **2020 m. rugpjūčio 7 d.** „Litgrid“ pradėjo įrenginėti saulės elektrines rekonstruojamose transformatorių pastotėse. Jų pagaminta energija bus naudojama pačiose transformatorių pastotėse. Iki 2023 m. planuojama saulės elektrines įrengti 21 rekonstruojamoje transformatorių pastotėje.
- **2020 m. rugpjūčio 11 d.** „Litgrid“ bendradarbiaudamas su elektros skirstymo operatoriumi ESO baigė 717 tūkst. eurų vertės Juodkrantės transformatorių pastotės rekonstrukcijos ir tinklo modernizavimo darbus. Modernizuojant Kuršių nerijos elektros energijos perdavimo ir skirstymo sistemą, Juodkrantės transformatorių pastotė buvo visiškai rekonstruota, visi seni įrenginiai pakeisti naujais ir įrengtas naujas antras 16 MVA galios autotransformatorius, o buvusi schema pakeista į žiedinę. Šie atnaujinimai padidins elektros perdavimo tinklo pajėgumą ir užtikrins, kad elektros tiekimas nenutrūks net vienoje iš atšakų įvykus gedimui.
- **2020 m. rugpjūčio 12 d.** Parengta ir pateikta viešam svarstymui jūrinės jungties „Harmony Link“ ir Darbėnų skirstyklos vystymo plano koncepcija ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) ataskaita taip siekiant sudaryti sąlygas šios infrastruktūros darniai plėtrai.
- **2020 m. rugpjūčio 17 d.** EPSO-G infrastruktūros direktorius Rimvydas Štilinis atsistatydinimo iš „Litgrid“ ir Amber Grid“ valdybos nario pareigų nuo 2020 m. rugpjūčio 31 d.
- **2020 m. rugpjūčio 18 d.** Įgyvendinant Baltijos regioną ir Europą jungiančio dujotiekio GIPL projektą, nutiesta pirmoji 750 metrų ilgio dujotiekio gija po plačiausia Lietuvos upe – Nemunu, Alytaus rajone.
- **2020 m. rugpjūčio 18 d.** vykusio neeilinio valdybos posėdžio metu, „Litgrid“ valdybos sprendimu valdybos pirmininku išrinktas valdybos narys, EPSO-G finansų direktorius Algirdas Juozaponis. Jis pakeitė šias pareigas ėjusį Rimvydą Štilinį, kuris rugpjūčio 17 d. atsistatydinimo iš „Litgrid“ ir Amber Grid“ valdybos nario pareigų nuo rugpjūčio 31 d.
- **2020 m. rugpjūčio 18 d.** Lietuvos ir Lenkijos perdavimo sistemos operatoriai „Litgrid“ ir PSE pasirašė sutartį, kuria sudarytos galimybės Lietuvos pajėgumų teikėjams dalyvauti Lenkijos pajėgumų mechanizmo aukcionuose.
- **2020 m. rugpjūčio 25 d.** „Litgrid“ pasirašė sutartį su Plastmasių transformatorių pastotę Vilniuje rekonstruosiančiu rangovu - UAB „Elektromontuotojas“, pateikusių ekonomiškai naudingiausių pasiūlymą pavasarį skelbtame viešajame pirkime. Įgyvendinant projektą „110-6 kV Plastmasių TP 110 kV skirstyklos rekonstravimas“ viešąjį pirkimą laimėjęs rangovas turės parengti rekonstrukcijos projektą ir atnaujinti skirstyklos įrangą kartu keičiant ir transformatorių pastotės schemą. Planuojama, kad skirstyklos rekonstrukcija didins elektros perdavimo patikimumą Rytų regione ir mažins eksploatacines sąnaudas ateityje. Šio projekto vertė siekia 1,199 mln. Eur be PVM, iš kurių 665,9 tūkst. Eur finansuojama Europos Sąjungos fondų lėšomis. Skirstyklos rekonstrukciją planuojama užbaigti 2023 m.

Rugsėjo mėn.

- **2020 m. rugsėjo 3 d.** „Litgrid“ paskelbė sinchroninių kompensatorių pirkimo konkursą. Šie tinklo inerciją užtikrinantys įrenginiai yra vienas svarbiausių elementų, reikalingų užtikrinti sėkmingą Baltijos šalių elektros sistemų veikimą po sinchronizacijos 2025 m. Pirkimas apima projektavimo, gamybos, įrengimo paslaugas, garantinį aptarnavimą ir atsargines dalis, būtinas sinchroninių kompensatorių prieinamumui ir patikimumui užtikrinti. Sutartį su pasirinktu tiekėju pasirašyti planuojama 2021 m. antrąjį ketvirtį.
- **2020 m. rugsėjo 3 d.** „Litgrid“, kartu su partneriais Švedijoje atliko jūrinės jungties „NordBalt“ bandymą. Jo metu išbandyta galimybė atstatyti sistemą po jos visiško atsijungimo, pasinaudojant elektros jungtimi su Švedija.
- **2020 m. rugsėjo 7 d.** Registrų centro regionų geoinformacinės aplinkos žemėlapyje REGIA pradėta skelbti projektuotojams, matininkams ir investuotojams bei gyventojams aktuali informacija apie gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus „Amber Grid“ valdomą dujų perdavimo sistemą.
- **2020 m. rugsėjo 8 d.** „Litgrid“ pranešė apie parengiamuosius darbus vėjo elektros gamybos jūroje infrastruktūrai. Per ateinančius trejus metus numatoma atlikti studijas ir tyrimus, suplanuoti, kokie įrenginiai reikalingi, norint į Lietuvos elektros sistemą integruoti būsimus vėjo gamybos Baltijos jūroje pajėgumus. LR Vyriausybės Seimo svarstymui pateikti teisės aktai, kurie numato, kad, kaip ir kitose ES šalyse, perdavimo sistemos operatorius bus atsakingas už infrastruktūros, skirtos vėjo gamybos jūroje integravimui į Lietuvos elektros sistemą, paruošimą. Numatoma 2021 m. atlikti jūrinio vėjo integracijos įgyvendinimo studiją ir priimti sprendimą dėl teritorijų planavimo, 2022 m. – elektros perdavimo linijos trasos studiją, 2023 m. – jūros dugno tyrimą ir parengti technines specifikacijas rangos darbų pirkimui bei teritorijų planavimo dokumentus.

- **2020 m. rugsėjo 8 d.** „Litgrid“ užbaigė dviejų projektų – elektros perdavimo linijos Kruonio HAE – Bitėnai ir Mūšos skirstyklos – inžinerinės infrastruktūros vystymo planų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ir koncepcijos studiją. Tai du iš 14 strateginių valstybės projektų, būtinų Lietuvos elektros sistemos sinchronizacijai su kontinentinės Europos tinklais.
- **2020 m. rugsėjo 9 d.** „Litgrid“ pasirašė sutartį su elektros energijos paklausos tiekėja Lietuvoje – Estijos įmone „FuseBox“. Atlikus balansavimo paslaugų testavimą Lietuvos perdavimo sistemoje, naujasis rinkos dalyvis galės dalyvauti Baltijos šalių balansavimo rinkoje ir prekiauti balansavimo energija su perdavimo operatoriais.
- **2020 m. rugsėjo 14 d.** Stiprinant patikimą elektros tiekimą Rytų regione, „Litgrid“ pradėjo 110 kV transformatorių pastatės Ažuolynėje, Vilniaus rajone, skirstyklos rekonstrukcijos darbus. Rekonstrukcijos metu transformatorių pastatėje atliekami pakeitimai, kurie leis AB „Energijos skirstymo operatorius“ (ESO) prijungti papildomą galios transformatorių. Tai sudarys sąlygas didinti leistinąją galią stambiems vartotojams. Investicijos į šį projektą siekia 999 987,44 Eur be PVM. Darbus pagal viešųjų pirkimų sutartį atlieka rangovas UAB Tetas. Planuojama, kad projektas bus baigtas 2021 m.
- **2020 m. rugsėjo 18 d.** „Litgrid“ akcininkų susirinkime buvo priimtas sprendimas audito įmone, kuri atliks 2020 - 2021 m. bendrovės finansinių ataskaitų, parengtų pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, rinkinio bei metinio pranešimo auditą, išrinkti UAB „PricewaterhouseCoopers.“ Taip pat nuspręsta nustatyti ne didesnį kaip 197 472 eurų neįskaitant PVM atlyginimą už nurodytų audito paslaugų (neviršijant 98 736 eurų neįskaitant PVM už kiekvienų finansinių metų audito paslaugas) atlikimą.
- **2020 m. rugsėjo 18 d.** „Amber Grid“ akcininkų susirinkime nuspręsta dėl audito įmonės išrinkimo ir audito paslaugų apmokėjimo sąlygų nustatymo 2020-2021 metams. Nuspręsta audito įmone, kuri atliks 2020 - 2021 m. „Amber Grid“ konsoliduotų ir bendrovės finansinių ataskaitų, parengtų pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, rinkinio bei metinio pranešimo auditą, išrinkti UAB „PricewaterhouseCoopers“. Taip pat nuspręsta nustatyti ne didesnį kaip 161 568 eurų neįskaitant PVM atlyginimą nurodytų audito paslaugų (neviršijant 80.784 eurų neįskaitant PVM už kiekvienų finansinių metų audito paslaugas) atlikimą.
- **2020 m. rugsėjo 22 d.** „Litgrid“ pasirašė susitarimą su kitais Europos tinklų operatoriais dalyvauti Europos Sąjungos lėšomis finansuojamame projekte „One Network for Europe“ („OneNet“), kuriame bus bandomi lankstūs tinklo sprendimai, padėsiantys įgyvendinti jungtinio tinklo viziją. Projektas truks 3 metus, jis finansuojamas iš Europos Komisijos inovacijų programos „Horizontas 2020“. Bendras projekto biudžetas siekia 27,9 mln. Eur, „Litgrid“ skirta finansavimo suma – 106,8 tūkst. Eur.
- **2020 m. rugsėjo 22 d.** „Amber Grid“ pasirašė sutartį su Lietuvos verslo paramos agentūra (LVPA), pagal kurią bus skirta ES parama per trejus metus atnaujinti Grigiškių, Vievio ir Kėdainių dujų skirstymo stotis. Daugiau kaip 6 mln. eurų projektas bus įgyvendintas iki 2023 m. ES struktūrinių fondų paramos lėšomis bus finansuota pusė sumos – kiek daugiau nei 3 mln. eurų.

Spalio mėn.

- **2020 m. spalio 1 d.** Valstybinė energetikos reguliavimo taryba pritarė gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus „Amber Grid“ dešimties metų (2020-2029 m.) tinklo plėtros planui. Planas paskelbtas „Amber Grid“ tinklalapyje: <https://www.ambergrid.lt/lt/perdavimo-sistema/perdavimo-sistemos-pletra/perdavimo-sistemos-pletros-planas>.
- **2020 m. spalio 1 d.** Valstybinė energetikos reguliavimo taryba „Litgrid“ 2021-iesiems metams nustatė 0,721 ct/kWh elektros energijos perdavimo aukštos įtampos tinklais paslaugos kainos viršutinę ribą, t. y. 11,4 proc. mažesnę, palyginus su nustatyta 2020 metams (0,814 ct/kWh). Ji įsigaliojo nuo 2021 m. sausio 1 dienos. Nustatytas tarifas yra mažesnis dėl „Litgrid“ sprendimo vieneriais metais anksčiau nei nustato reguliavimas gražinti 10 milijonų eurų dėl 2018-2019 m. gautos didesnės faktinės investicijų grąžos, nei nustatyta reguliatoriaus.
- **2020 m. spalio 2 d.** Europos Sąjungos infrastruktūros tinklų fondo „Connecting Europe Facility“ (CEF) koordinacinis komitetas skyrė maksimalią galimą paramą kertiniams Baltijos šalių sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais projektams. Išsami informacija apie tai yra atskleista šio metinio pranešimo „Reikšmingų infrastruktūros projektų santrauka“ skirsnyje 3.4
- **2020 m. spalio 7 d.** Baltijos šalių elektros perdavimo sistemų operatoriai „Litgrid“, „Augstpieguma tikls“ ir „Elering“ parengė Baltijos dažnio valdymo bloko ir bendros balansavimo pajėgumų rinkos koncepciją. Šiame dokumente numatyta, kaip po sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais 2025 m. bus valdomas sistemos dažnis ir organizuojama balansavimo pajėgumų rinka.
- **2020 m. spalio 9 d.** „Amber Grid“ išbandė jau nutiestos GIPL vamzdyno dalies kokybę. Hidrauliniais bandymais patikrinta, kaip vamzdynas išlaiko maksimalaus, projekte numatyto slėgio apkrovą. Darbinis GIPL dujotiekio slėgis sieks 54 barus. 38 kilometrų atkarpos dujotiekio patvarumas išbandytas vamzdyne, nutiestame per Širvintų, Vilniaus ir Elektrėnų rajonus. Po hidraulinių bandymų į vamzdyną įleistas išmanusis vidinės diagnostikos įrenginys, patikrinęs dujotiekio geometriją, dujotiekio montavimo darbų kokybę.

- **2020 m. spalio 12 d.** Litgrid" valdyba priėmė sprendimą atšaukti Bendrovės generalinį direktorių Daivį Virbicką nuo spalio 16 d., šią dieną laikant paskutine vadovo darbo diena. Laikiniai eiti Bendrovės generalinio direktoriaus pareigas paskirtas Perdavimo tinklo departamento direktorius Vidmantas Grušas, kol viešame konkurse bus atrinktas nuolatinis generalinis direktorius.
- **2020 m. spalio 15 d.** Baltijos šalių elektros perdavimo sistemų operatoriai parengė naujas Baltijos balansavimo energijos rinkos taisykles, kuriose numatytas veikimas bendroje Europos balansavimo platformoje MARI. Prisijungimas prie šios platformos, numatomas 2023–2024 m., padidins sistemos patikimumą, operatorių ir rinkos dalyvių veiklos efektyvumą bei sukurs galimybes integruoti daugiau elektros gamybos iš atsinaujinančių išteklių. Prisijungimas prie bendrų Europos rinkos platformų ir dalyvavimas bendruose sistemos valdymo ir rinkos mechanizmuose yra būtina sąlyga Baltijos šalių sinchronizacijai su kontinentinės Europos tinklais.
- **2020 m. spalio 16 d.** Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, įvertinusi „Litgrid“ pateiktus duomenis apie sistemos stabiliam veikimui būtinų paslaugų pirkimo sąnaudas ir kiekį, nustatė elektros energijos sisteminių paslaugų kainą 2021 metams – 0,762 ct/kWh, t. y. 2,9 proc. mažesnę, palyginus su galiojančia 2020 m. – 0,785 ct/kWh. Sisteminių paslaugų kainos mažėjimą lėmė mažesnės prognozuojamos tretinio aktyviosios galios rezervo sąnaudas bei reaktyviosios galios ir įtampos valdymo paslaugos poreikis 2021 metams.
- **2020 m. spalio 21 d.** Neeiliniame visuotiniame „Litgrid“ akcininkai pritarė 17 mln. Eur vertės (be PVM) sutarčiai su Švedijos „NKT HV Cables“, kuri prireikus remontuotų jūrinę jungtį „NordBalt“. Pagal sutartį kasmetinis mokestis rangovei sieks 300.000 Eur (be PVM), o vienkartinis įnašas – 250.000 Eur (be PVM). Apmokėjimas už užsakytus darbus bus atliekamas pagal sutarties „Paslaugų įkainiai“ sąlygas.
- **2020 m. spalio 22 d.** Energetikos ministerija kartu su didžiausiomis energetikos įmonių grupėmis „Ignitis grupė“ ir EPSO-G pasirašė susitarimus, kuriais įmonės įsipareigojo iki 2030 m. sutaupyti ne mažiau nei 1,6 TWh galutinės energijos. Pagal Energetikos ministerijos sudarytus susitarimus, iki 2030 m. EPSO-G dukterinės įmonės „Amber Grid“ bei „Litgrid“ įsipareigojo iki 2030 metų sutaupyti ne mažiau nei 4,19 GWh galutinės energijos.
- **2020 m. spalio 22 d.** Atsižvelgus į Atlygio ir skyrimo komiteto rekomendaciją, vienintelio EPSO-G valdymo bendrovės akcininko – Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos spalio 22 d. sprendimu, antrąją veiklos kadenciją pradėjo EPSO-G audito komitetas. Jis dirbs iki esamos EPSO-G valdybos kadencijos pabaigos.
- **2020 m. spalio 26 d.** paskelbta apie „Amber Grid“ ir „Eternia Solar“ sudarytą sandorį dėl saulės elementų įrengimo dujų perdavimo sistemos operatoriaus teritorijose. Iki 2021 m. pabaigos už 980 tūkst. eurų planuojama įrengti 1400 kW galios saulės elementus Vilniuje, Jauniūnų dujų kompresorių statyje ir Panevėžyje.
- **2020 m. spalio 29 d.** Valstybinė energetikos reguliavimo taryba paskelbė „Litgrid“ valdybos patvirtintas kainas 2021 metams. Išsami informacija apie įsigaliojusius paslaugų kainų pokyčius yra pateikta šio pranešimo 2.1. skirsnyje „Veiklos ir reguliacinė aplinka“.
- **2020 m. spalio 29 d.** „Litgrid“ vykdomam Odos transformatorių pastotės (TP) skirstyklos rekonstrukcijos projektui Plungės rajono savivaldybė išdavė statybą leidžiantį dokumentą. Įgyvendinant projektą „110/10 kV Odos TP 110 kV skirstyklos rekonstrukcija“ bus atnaujinama dar 1970 m. pradėtos eksploatuoti skirstyklos įranga. Skirstyklos rekonstrukcija užtikrins patikimumą ir ateityje mažins eksploatacines sąnaudas. Projektavimo ir rekonstrukcijos darbus pagal viešųjų pirkimų sutartį atlieka rangovas UAB „Tetas“. Planuojama, kad projektas bus baigtas 2021 m. Jo vertė – apie 900 tūkst. Eur.

Lapkričio mėn.

- **2020 m. lapkričio 3 d.** „Litgrid“, įgyvendindamas Būtinųjų priemonių, skirtų apsaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių branduolinių elektrinių keliame grėsmių, įstatymą, nustatė nulinį pralaidumą komerciniam elektros srautui iš Baltarusijos. Apie pasikeitimus operatorius informavo elektros biržos „Nord Pool“ dalyvius.
- **2020 m. lapkričio 4 d.** Pranešta, kad dujų perdavimo sistemų operatoriai „Amber Grid“ ir „GAZ-SYSTEM SA“ atlieka rinkos tyrimą, kuriuo siekia išsiaiškinti rinkos poreikį perdavimo paslaugoms naujiems Lenkijos – Lietuvos dujų jungties (GIPL) pajėgumams. Atsižvelgdami į vertę, kurią GIPL gali atnešti šio regiono dujų rinkoms, abu perdavimo sistemos operatoriai mato būtinybę iširti galimybes, kurios galėtų padidinti komercinį GIPL naudojimą ir maksimaliai padidintų jungties teigiamą ekonominį poveikį. Šio tyrimo metu siekiama geriau suprasti pagrindinius veiksnius, leidžiančius sukurti optimalias prieigos prie GIPL sujungimo taško sąlygas abiem srauto kryptimis bei sukurti pridėtinę vertę klientams.

- **2020 m. lapkričio 25 d.** „Litgrid“ pranešė apie pabaigtą teritorijų planavimo etapą dviejuose sinchronizacijos projektuose – linijose Darbėnai–Bitėnai ir Kruonio HAE–Bitėnai. Abiem joms yra parengti inžinerinės infrastruktūros vystymo planai ir planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos.
- **2020 m. lapkričio 18 d.** Nuspręsta, kad „Amber Grid“ pagrindinė buveinė 2021 m. įsikurs Vilniaus pakraštyje plėtojamame biuro komplekse „Business Garden Vilnius“. Planuojamoje sudaryti 5 metų trukmės sutartyje numatyta nuo 2021 m. rudens nuomotis apie 1100 kvadratinų metrų ploto biuro patalpas, kuriose dirbs iki 76 darbuotojų. Biuro perkėlimas į naujas patalpas suplanuotas baigiantis šiuo metu Vilniaus Savanorių pr. nuomojamo biuro sutarties terminui.
- **2020 m. lapkričio 26 d.** Lietuvos ir Lenkijos elektros perdavimo sistemų operatoriai „Litgrid“ ir PSE pasirašė sutartį su konsorciumu, kurį sudaro MEWO S.A., Gdynės jūrų universitetas ir UAB „Garant Diving“, dėl dugno tyrimo Baltijos jūros zonoje, kurioje planuojama tiesti „Harmony Link“ elektros jungtį, sujungiančią Lenkiją ir Lietuvą.
- **2020 m. lapkričio 30 d.** EPSO-G ir grupei priklausanti „Amber Grid“ bendrovė prisijungė prie Energetikos ministerijos kartu su 19 Lietuvos organizacijų įsteigtos Lietuvos vandenilio platformos. Suprasdamas savo vaidmenį sukurti sąlygas Lietuvos energetikos sektoriaus dekarbonizacijai ir pritaikyti perdavimo sistemą žaliųjų dujų transportavimui, „Amber Grid“ aktyviai dalyvauja vandenilio tyrimų ir plėtros veikloje Lietuvoje ir už šalies ribų.

Gruodžio mėn.

- **2020 m. gruodžio 2 d.** „Litgrid“ užbaigė 330 kV elektros perdavimo linijos Lietuvos elektrinė–Vilnius rekonstrukciją. Tai trečiasis įgyvendintas strateginis projektas, būtinas Lietuvos elektros sistemos sinchronizacijai su kontinentinės Europos tinklais. Rekonstruota linija reikšmingai sustiprins Vilniaus regiono elektros tinklą, užtikrins patikimą tiekimą gyventojams ir verslui. Rekonstrukcijos metu 330 kV elektros perdavimo oro linija Lietuvos elektrinė–Vilnius pertvarkyta iš vienos grandies į dvių grandžių liniją. Šis pokytis reiškia, kad Lietuvos elektrinės transformatorių pastotė Elektrėnuose ir Vilniaus transformatorių pastotė Trakų Vokėje jungia nebe viena, o dvi linijos, kurias laiko tos pačios atramos.
- **2020 m. gruodžio 3 d.** Valstybinė energetikos reguliavimo taryba patvirtino „Litgrid“ parengtas naujas balansavimo paslaugų ir disbalanso sutarčių standartines sąlygas, kurios leidžia nuo 2021 m. veikti balansavimo pajėgumų rinkai ir paklausos telkimo paslaugoms.
- **2020 m. gruodžio 10 d.** Baltijos šalių elektros perdavimo sistemų operatoriai pasirašė sutartį su IT bendrove „Navitasoft“ dėl bendros duomenų skaidrumo platformos kūrimo. Lietuvos, Latvijos ir Estijos operatoriams „Litgrid“, AST ir „Elering“ bendra platforma padės geriau išpildyti regioninės balansavimo energijos rinkos poreikius. Operatoriai su projekto rangove „Navitasoft“ planuoja platformą sukurti ir paleisti per 5 mėnesius.
- **2020 m. gruodžio 14 d.** Baltijos šalių ir Lenkijos elektros perdavimo sistemų operatoriai „Litgrid“, AST, „Elering“ ir PSE pasirašė finansavimo sutartį su Europos Komisijos Inovacijų ir tinklų programų vykdomąja įstaiga (Innovation and Networks Executive Agency, INEA) dėl antrojo Baltijos šalių sinchronizacijos projekto etapo finansavimo. Išsami informacija apie tai yra atskleista šio metinio pranešimo „Reikšmingų infrastruktūros projektų santrauka“ 3.4 skirsnyje.
- **2020 m. gruodžio 17 d.** Viešai paskelbta „Litgrid“ užsakymu atlikta Lietuvos energetikos raidos scenarijų studija „Raida 2050“.
- **2020 m. gruodžio 17 d.** Lenkijos GSA platformos operatorius ir „Amber Grid“ pasirašė sutartį dėl Santakos sujungimo taško pajėgumų paskirstymo per GSA platformą. Pajėgumai bus sukurti įgyvendinus GIPL projektą ir sukūrus Lenkijos / Lietuvos fizinį dujų jungties tašką. Naujos tarptautinės dujų jungties tarp Lietuvos ir Lenkijos (GIPL) planuojama eksploatacijos pradžia – 2022 metai.
- **2020 m. gruodžio 23 d.** kilmės garantijas išduodančias institucijas Europoje vienijanti organizacija AIB suteikė teisę „Litgrid“ administruoti eksportuojamas kilmės garantijas. AIB priklauso virš 20 šalių narių vykdančių kilmės garantijų transakcijas per EECs (angl. European Energy Certificate System) taisyklėmis reglamentuojamą „AIB Hub“ sistemą.
- **2020 m. gruodžio 29 d.** Tiesiant tarptautinę dujų perdavimo jungtį į Lenkiją GIPL, gruodžio pabaigoje atlikta 60 proc. statybos darbai. Pasiektą tikslą įtvirtino paskutinėmis šių metų dienomis dujomis užpildyta 72 km ilgio naujojo dujotiekio atkarpa. Gamtinės dujos įleistos į dujotiekio ruožą nuo Širvintų rajone įrengto GIPL jungties pradžios taško iki Alytaus, kur atliekami dujotiekio paleidimo derinimo darbai.
- **2020 m. gruodžio 30 d.** Siekdamas spartinti vandenilio panaudojimą energetikos sektoriuje, „Amber Grid“ prisijungė prie Lietuvos vandenilio energetikos asociacijos. Šalies mokslininkus ir verslo organizacijas jungianti asociacija skatina vandenilio technologijų plėtrą šalyje ir siekia skaidraus bei efektyvaus vandenilio energetikos reglamentavimo.

4.2. Veiklos rodikliai

2020-aisiais kryptingai plėtojamos energijos perdavimo infrastruktūros ir regioninės integracijos nauda tapo itin akivaizdi – pozityviai EPSO-G rezultatų dinamikai didžiausios įtakos turėjo dėl palankių dujų kainų ir pradėjusios veikti jungties tarp Estijos ir Suomijos reikšmingai išaugusi dujų perdavimo paslaugų apimtis Latvijos kryptimi, o taip pat padidėjęs dujų vartojimas šalies energetikos sektoriuje. Tai atsivėrė dėl šiltesnių orų mažesnes pajamas metų pradžioje ir dėl lėtesnės šalies ūkio raidos kiek sumažėjusių elektros perdavimo paslaugų apimtį.

Aukštos įtampos perdavimo tinklais šalies gyventojų ir verslo poreikiams per 2020 m. perduota 10 088 GWh elektros energijos arba beveik 2 proc. mažiau nei pernai tuo pačiu laikotarpiu. Suteiktų paslaugų kiekių mažėjimą lėmė šiltesnis nei įprastai pirmasis metų ketvirtis bei dėl COVID-19 poveikio sulėtėjusi šalies ekonomikos plėtra.

Per 2020 m. Lietuvos vartotojams buvo transportuota 25 144 GWh gamtinių dujų. Tai yra beveik 7 proc. daugiau palyginti su 2019 m. Didžiausią teigiamą įtaką turėjo padidėjusi paklausa elektros energijos gamybos sektoriuje.

Į Latvijos Respubliką per Kiemėnų DAS sistemą buvo perduota 7 960 GWh gamtinių dujų (2019 m. – 5 990 GWh). Į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį per ataskaitinį laikotarpį transportuota 24 902 GWh gamtinių dujų (2019 m. – 26 002 GWh).

Elektros energijos perdavimo tinklas veikė patikimai – 2020 m. dėl aukštos įtampos elektros tinklo sutrikimų, už kuriuos atsakingas operatorius, vartotojams nebuvo pateikta 5,25 MWh elektros energijos arba 6,2 karto mažiau nei pernai.

Svarbiausi EPSO-G grupės įmonių veiklos rodikliai:

	2020 m.	2019 m.	POKYTIS		2018 m.
			+/-	%	
ELEKTROS ENERGIJA					
PERDUOTAS ELEKTROS ENERGIJOS KIEKIS, GWh	10 088	10 277	-189	-1,8%	10 491
ENS (neperduotos el. energijos kiekis dėl atsijungimų), MWh*	5,25	32,33			0,95
AIT (vidutinis nutraukimų laikas), min.*	0,18	1,13			0,04
„NORDBALT“ PRIEINAMUMAS, proc.	96%	98%			97%
„LITPOL LINK“ PRIEINAMUMAS, proc.	92%	98%			98%
GAMTINĖS DUJOS					
DUJŲ KIEKIS, TRANSPORTUOTAS Į VIDINĮ IŠLEIDIMO TAŠKĄ, GWh	25 144	23 530	1 614	6,9%	22 320
DUJŲ KIEKIS, TRANSPORTUOTAS Į GRETIMAS PERDAVIMO SISTEMAS, GWh**	32 861	31 991	870	2,7%	30 140
GAMTINIŲ DUJŲ BIRŽOS APYVARTA, GWh	7 201	2 858	4 343	151,9%	1084
BIOKURAS					
ENERGIJOS IŠTEKLIŲ BIRŽOJE PARDUOTAS BIOKURO KIEKIS, tūkst. tne	470	432	38	8,8%	430

* Tik dėl operatoriaus atsakomybei priskiriamų ir dėl nenustatytų priežasčių.

** Latvijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities perdavimo sistemos.

2020 m. „GET Baltic“ gamtinių dujų biržos prekybos apimtys Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir Suomijoje sudarė 7 201 GWh. Palyginti su 2019 metais, prekybos apimtys padidėjo daugiau nei 2,5 karto. Didžiausios įtakos išaugusioms prekybos apimtims turėjo nuo metų pradžios sėkmingai vykdoma gamtinių dujų biržos veikla Suomijoje.

2020 m. „Baltpool“ energijos išteklių biržoje centralizuotos šilumos tiekimo įmonės, nepriklausomi šilumos gamintojai ir pramonės įmonės įsigijo 470 tūkst. Tne. biokuro, arba beveik 9 proc. daugiau lyginant su 2019 metais.

4.3. Finansiniai rodikliai

FINANSINIAI RODIKLIAI, tūkst. Eur	2020 m.	2019 m.	POKYTIS		2018 m.
			+/-	%	
PAJAMOS	270 520	250 985	19 535	7,8%	245 833
VEIKLOS SĄNAUDOS	230 058	235 210	-5 152	-2,2%	318 171
EBITDA¹	74 549	47 790	26 759	56,0%	55 306
GRYNASIS PELNAS	40 085	11 403	28 682	251,5%	-47 720
NORMALIZUOTAS GRYNASIS PELNAS²	40 085	11 403	28 682	251,5%	14 365
TURTAS	787 532	719 546	67 986	9,4%	684 663
ILGALAIKIS TURTAS	635 287	565 052	70 235	12,4%	540 535
TRUMPALAIKIS TURTAS	152 245	154 494	-2 249	-1,4%	144 128
NUOSAVYBĖ	233 064	193 961	39 103	20,2%	183 873
ĮSIPAREIGOJIMAI	554 468	525 585	28 883	5,5%	500 790
GRYNOJI SKOLA³	366 880	316 654	50 226	15,9%	353 649
DIVIDENDAI*	nepaskirti	773	-	-	750

* Dividendai už ataskaitinius metus išmokami sekančiais metais.

¹ EBITDA = pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + finansinės veiklos sąnaudos - finansinės veiklos pajamos + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + turto vertės sumažėjimo sąnaudos (įskaitant ir ilgalaikio materialiojo turto neigiamą perkainojimą) + turto nurašymo sąnaudos

² Normalizuotas grynasis pelnas = Grynasis pelnas - „Litgrid“ ir „Amber Grid“ turto perkainojimo rezultatas - Atidėto pelno mokesčio pokytis dėl „Amber Grid“ ir „Litgrid“ turto perkainojimo - „Litgrid“ kainos priedo pokytis

³ Grynoji skola = Ilgalaikė finansinė skola + Trumpalaikė finansinė skola + Nuomos įsipareigojimai + Įsipareigojimas AB „Ignitis Grupė“ už „Litgrid“ AB akcijų įsigijimą - Trumpalaikės investicijos - Terminuoti indėliai - Pinigai ir pinigų ekvivalentai

SANTYKINIAI FINANSINIAI RODIKLIAI, %	2020 m.	2019 m.	POKYTIS		2018 m.
			+/-	%	
EBITDA MARŽA⁴	27,6%	18,9%			22,5%
NUOSAVO KAPITALO GRĄŽA (ROE)⁵	18,8%	6,0%			-22,5%
NORMALIZUOTA NUOSAVO KAPITALO GRĄŽA (ROE)⁶	18,8%	6,0%			6,8%
TURTO APYVARTUMAS⁷	34,4%	34,9%			35,9%
GRYNOSIOS SKOLOS IR NUOSAVYBĖS SANTYKIS	157,4%	158,6%			186,5%
NUOSAVO KAPITALO IR TURTO SANTYKIS	29,5%	27,0%			26,9%
BENDROJO LIKVIDUMO KOEFIICIENTAS⁸	0,8	0,8			0,8

⁴ EBITDA marža = EBITDA/Pajamos

⁵ Nuosavo kapitalo grąža = Grynasis pelnas/(Nuosavas kapitalas laikotarpio pradžioje + Nuosavas kapitalas laikotarpio pabaigoje)/2

⁶ Normalizuota nuosavo kapitalo grąža = Normalizuotas grynasis pelnas/(Nuosavas kapitalas laikotarpio pradžioje + Nuosavas kapitalas laikotarpio pabaigoje)/2

⁷ Turto apyvartumas = Pajamos/Turtas

⁸ Bendrojo likvidumo koeficientas = Trumpalaikis turtas/Trumpalaikiai įsipareigojimai

4.3.1. Pajamos

2020 m. konsoliduotos EPSO-G grupės pajamos, palyginti su 2019 m., padidėjo 19,5 mln. Eur arba 7,8 proc. - nuo 251,0 mln. Eur. iki 270,5 mln. eurų.

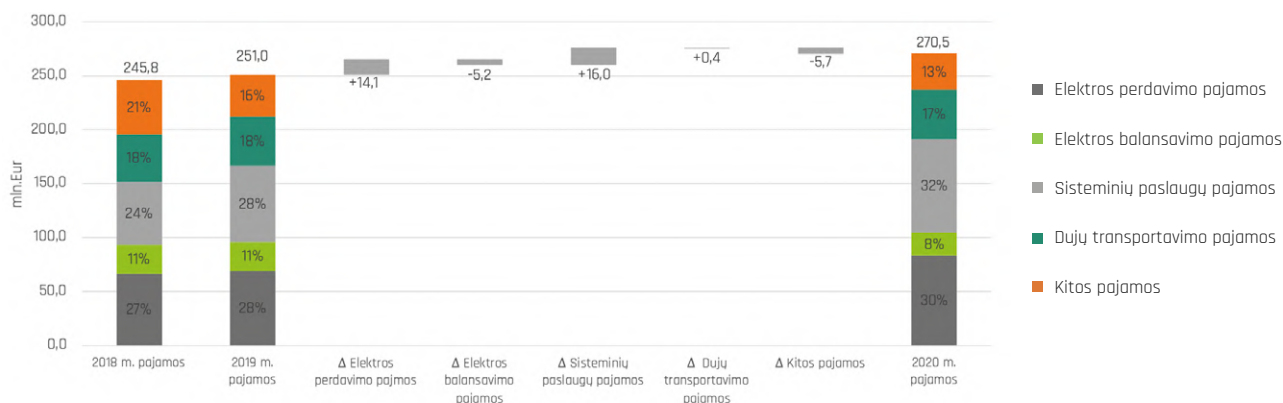
Pajamos už elektros energijos perdavimą, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu pernai, padidėjo 20 proc. iki 83,4 mln. eurų ir sudarė 30 proc. visų Grupės pajamų. Pajamų augimą lėmė didesnė vidutinė faktinė elektros perdavimo kaina.

Pajamos už sisteminės paslaugas didėjo 23 proc. iki 86,7 mln. eurų, balansavimo elektros energijos pajamos sumažėjo 20 proc. iki 21,2 mln. eurų. Bendrai elektros perdavimo ir susijusių

paslaugų pajamos sudarė 206,4 mln. eurų arba 76 proc. visų EPSO-G grupės pajamų.

2020 m. EPSO-G grupė gavo 49,0 mln. eurų pajamų už gamtinių dujų transportavimo ir susijusias paslaugas. Tai sudarė 19 proc. EPSO-G grupės konsoliduotų pajamų. Pajamos už gamtinių dujų perdavimo ir kitas susijusias paslaugas buvo apie 5 proc. mažesnės, nors nuo metų pradžios teikiamų dujų perdavimo paslaugų tarifai yra net 16 proc. mažesni.

Kitos grupės pajamos lyginant su 2019 m. sumažėjo 1,3 mln. eurų ir sudarė 11,0 mln. Eur.

4.3.2. Veiklos sąnaudos

Grupės veiklos sąnaudos 2020 m. sudarė 230,1 mln. Eur. Palyginti su 2019 m. sąnaudos buvo 5,2 mln. Eur. mažesnės.

Didžiausią veiklos sąnaudų dalį sudarė energetinių išteklių ir susijusių paslaugų pirkimas – 134,7 mln. Eur (elektros energijos ir susijusių paslaugų pirkimo sąnaudos sudarė 128,4 mln. Eur, gamtinių dujų įsigijimo sąnaudos siekė 6,3 mln. Eur) arba 58,9 proc. visų sąnaudų. Darbo užmokestis ir susijusios sąnaudos

sudarė 30,4 mln. Eur, remontų ir priežiūros sąnaudos – 6,9 mln. Eur, telekomunikacijų ir ITT sąnaudos – 3,5 mln. Eur, o likusios sąnaudos sudarė – 25,6 mln. Eur.

Ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos sudarė ženklią dalį sąnaudų – 32,7 mln. Eur (14,3 proc. visų sąnaudų) ir, lyginant su 2019 m., nežymiai išaugo dėl ilgalaikio turto padidėjimo.

4.3.3. Veiklos rezultatas

Grupės veiklos pelnas iki mokesčių, palūkanų, nusidėvėjimo ir amortizacijos (angl. EBITDA) per 2020 m. siekė 74,5 mln. Eur. Palyginti su 2019 m., EBITDA padidėjo 56,1 procentais, o EBITDA marža 2020 m. sudarė 27,6 proc. (2019 m. atitinkamai siekė 18,9 proc.).

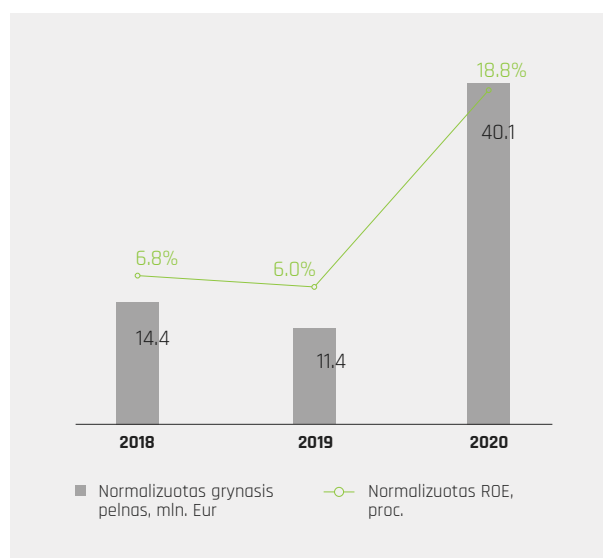
Pagrindinės 2020 m. Grupės EBITDA padidėjimo priežastys lyginant su 2019 m.:

- Dėl ženkliai didesnių dujų transportavimo paslaugų kiekių, „Amber Grid“ 2020 m. gavo beveik tiek pat pajamų kiek ir 2019 m., nors paslaugų tarifai buvo net 16 proc. mažesni.
- Buvo gauta 23,1 mln. Eur daugiau pajamų už elektros perdavimo, sisteminės ir susijusios paslaugas.
- Bendrai patirta 12,5 mln. mažiau elektros ir gamtinių dujų bei susijusių paslaugų įsigijimo sąnaudų. Dėl COVID-19 įtakos buvo nepatirtos kai kurios suplanuotos veiklos sąnaudos.

2020 m. EPSO-G įmonių grynas pelnas buvo 40,1 mln. Eur, t. y. 2,5 karto didesnis, palyginti su 2019 m., kai buvo uždirbta 11,4 mln. Eur grynojo pelno.

EPSO-G įmonių grupės kapitalo grąža 2020 m. sudarė 18,8 proc., kai LR Vyriausybė 2019 – 2021 m. laikotarpiui EPSO-G įmonių grupei buvo nustačiusi 5,7 proc. dydžio vidutinės nuosavybės grąžos tikslą.

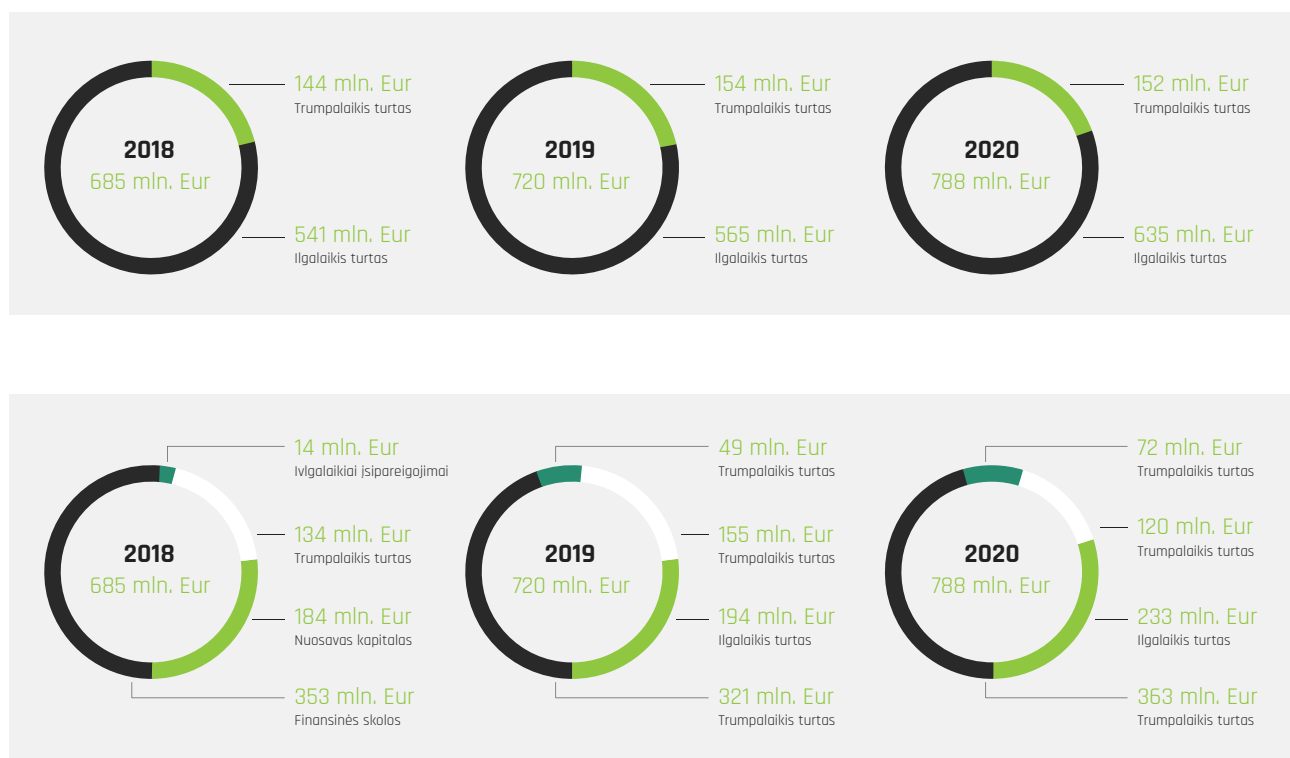
Pažymėtina, kad elektros ir dujų perdavimo veikla yra reguliuojama, todėl uždirbtas pelno perviršis yra grąžinamas šalies vartotojams peržiūrint taikomus paslaugų tarifus ateinančiais reguliavimo laikotarpiais.

4.3.4. Finansinės būklės ataskaita

2020 m. gruodžio 31 d. Grupės turtas buvo 787,5 mln. Eur, Grupės ilgalaikis turtas siekė 635,3 mln. Eur ir sudarė 80,7 proc. viso Grupės turto. Ilgalaikis turtas padidėjo 12,4 proc. dėl vykdomų valstybei svarbių, strateginių investicinių projektų. Grupės trumpalaikio turto vertė 2020 m. pabaigoje sudarė 152,2 mln. Eur, ir palyginus su 2019 m., beveik nepakito.

2020 m. Grupės nuosavas kapitalas padidėjo 20,2 proc. ir ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 233,1 mln. Eur. Nuosavas kapitalas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 30 proc. viso Grupės turto.

2020 m. pabaigoje Grupės finansiniai įsipareigojimai finansų institucijoms ir kitiems kreditoriams siekė 362,8 mln. Eur (įskaitant 148,6 mln. Eur įsipareigojimą „Ignitis grupė“, AB už „Litgrid“ akcijų įsigijimą). Lyginant su 2019 m. pabaiga, Grupės finansinės skolos padidėjo apie 16 proc., daugiausia dėl „Amber Grid“ vykdomo GIPL projekto įgyvendinimui pritraukto finansavimo. Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigai

sudarė 5,1 mln. eurų, o grynosios finansinės skolos santykis su nuosavybe siekė 159,6 proc.

2020 m. pabaigoje kiti trumpalaikiai įsipareigojimai (nevertinant finansinių skolų) sumažėjo 35 mln. eurų, o kiti ilgalaikiai įsipareigojimai daugiausiai išaugo dėl „Litgrid“ sukaupytų perkrovos lėšų.

4.3.5. Investicijos

2020 m. „Litgrid“ investicijos (atlikti darbai ir įsigytas turtas neatsižvelgiant į apmokėjimo terminus) siekė 54,6 mln. eurų, „Amber Grid“ – 89,5 mln. eurų. Palyginus su 2019 m. bendra PSO

investicijų apimtis padidėjo 1,2 karto ir sudarė 144,1 mln. eurų. Didžiausią įtaką turėjo „Amber Grid“ vykdomas GIPL projekto įgyvendinimas – investuota 77 mln. eurų.

4.4. Tyrimų ir plėtros veikla

Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos tikslai dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimo ir tuo pat metu vykdomas Baltijos šalių sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais projektas bei regioninės dujų rinkos integracijos procesai skatina EPSO-G grupės įmones ieškoti naujų inovatyvių sprendinių dėl Lietuvos energetikos sistemos patikimo veikimo dabar ir ateityje. Moksliniai tyrimai ir studijos, inovacijų diegimo veiklų planavimas ir įgyvendinimas skatina Grupės bendroves efektyvinti savo veiklą, taikant naujus metodus, priemones ir gerąsias praktikas.

Vykdam šią veiklą EPSO-G įmonių grupės vadovaujasi Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei inovacijų veiklos gairėmis (toliau – MTEPI veiklos gairės). MTEPI veiklos gairių tikslas – per tyrimus, inovacijas ir naujus sprendimus užtikrinti EPSO-G įmonių grupės bendrovių veiklos tęstinumą ir efektyvumą, kon-

kurencingumą ar sąlygų konkurencijai užtikrinti sudarymą įgyvendinant NENS tikslus ir sukuriant didesnę pridėtinę vertę visuomenei.

MTEPI veiklos gairėmis nustatomos vienodos visai Grupei mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, inovacijų ir inovacinės veiklos sąvokos, bendros veiklos kryptys ir prioritetai, klasifikavimo principai bei rekomendacijos perdavimo sistemos operatoriams dėl lėšų skyrimo MTEPI veiklai, kuri nepriskiriama reguliojamai veiklai.

Vykdam inovacijų veiklą 2020 m. įmonių grupėje inicijuota 18 naujų įvairios apimties projektų, baigti 9 projektai. Įtraukiant darbuotojus į aktualių iššūkių sprendimą buvo organizuotos kūrybinio mąstymo dirbtuvės grupės darbuotojams.

4.4.1. RAIDA 2050 ir P2G analizė

Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijoje keliamas tikslas iki 2050 metų Lietuvai tapti energetiškai darnia ir savarankiška valstybe. Siekiant įgyvendinti ir įgalinti šį scenarijų, EPSO-G valdymo bendrovei ir grupės įmonėms yra aktualu suprasti galimus energetikos sektoriaus raidos scenarijus ir kokios priemonės turėtų būti taikomos mažinant energetikos sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro, skatinant rinkų integraciją, skaitmenizavimą, atsižvelgiant į urbanizaciją ir sparčią energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybos plėtrą.

Siekiant atsakyti šiuos klausimus, EPSO-G grupėje buvo atlikta studija „2020-2050 metų Lietuvos elektros energetikos sistemos raidos scenarijų sudarymas“ (toliau – Studija RAIDA 2050), kurioje, atsižvelgiant į NENS keliamus strateginius tikslus, numatytus įgyvendinti uždavinius ir siektinus rezultatus, buvo sudaryti Lietuvos elektros energetikos sektoriaus (toliau – LEES) raidos scenarijai iki 2050 metų, atliktas elektros energetikos sistemos adekvatumo (generuojančių galių, elektros energijos rinkos, elektros perdavimo tinklo) įvertinimas ir pateiktos techninės, ekonominės ir teisinės priemonės elektros energetikos sistemos efektyviam veikimui sudarytais scenarijais.

Viena iš didžiausių potencialą šiuo metu turinčių technologijų, įgalinančių didelės galios AEI sugeneruotas energijos akumuliu-

vimą ar perkėlimą kitiems sektoriams, yra vandenilio (elektrolizės būdu) ar sintetinio metano (pagamintą vandenilį jungiant su anglies dioksidiu) dujų gamyba (toliau – Power to Gas, P2G). P2G įrenginių pagamintas vandenilis ar metanas gali būti pateikiamas į esamą gamtinių dujų infrastruktūrą, maišomas su įprastomis gamtinėmis dujomis.

Siekdama įvertinti vandenilio dujų ir P2G technologijų aktualumą ir pritaikomumą Lietuvoje, bendrovė „Amber Grid“ inicijavo šiuos klausimus tiriantį projektą. Kadangi technologijos aktualumo įvertinimui reikalingos elektros energijos generacijos ir suvartojimo prognozės, buvo nutarta Studijos RAIDA 2050 atlikimą ir Amber Grid P2G projekto tikslus apjungti į bendrą EPSO-G įmonių grupės inovacijų projektą.

2020 m. gruodžio mėnesį baigtą ir visuomenei paviešintą studiją RAIDA 2050 parengė tarptautinėje rinkoje veikianti Norvegijos konsultacinė bendrovė DNV GL: https://www.litgrid.eu/uploads/files/dir564/dir28/dir1/15_0.php

Projektas atitinka EPSO-G strategijos „Efektyvios veiklos ir inovacijų“ kryptį ir yra įtrauktas į Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių planą.

„Vykdam inovacijų veiklą 2020 m. įmonių grupėje inicijuota 18 naujų įvairios apimties projektų, baigti 9 projektai.“

4.4.1. Bendra Baltijos šalių operatorių studija su Japonijos operatoriumi TEPCO Power Grid

Lietuvos, Latvijos ir Estijos elektros perdavimo sistemos operatoriai – „Litgrid“, „Augstsprieguma tīkls“ ir „Elering“ pasirašė bendradarbiavimo susitarimą su Japonijos energetikos įmonių grupei priklausančia „TEPCO Power Grid“, kuri pateiks rekomendacijas, kaip Baltijos šalys efektyviausiai į elektros perdavimo sistemą galėtų integruoti atsinaujinančius energijos išteklius (AEI).

Šia studija siekiama sukurti ekonomiškai pagrįstą modelį ir identifikuoti technines priemones, kurios prisidės prie Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje numatyto tikslo įgyvendinimo – iki 2050 m. 100 proc. Lietuvoje suvartojamos elektros energijos gaminti iš AEI.

„TEPCO Power Grid“ įsipareigojo atlikti studiją – pritaikyti Baltijos šalių elektros perdavimo sistemos modelį, kai 100 proc. elektros gaminama iš AEI, išanalizuoti AEI integracijos galimybes atliekant dažnio skaičiavimus bei pasiūlyti techninius sprendimus, kurie leistų Baltijos elektros energetikos sistemoje integruoti 100 proc. AEI. Studiją planuojama atlikti iki 2021 m. kovo 31 d.

Baltijos šalys gautus studijos rezultatus naudos reikiamų techninių priemonių infrastruktūrai vystyti ir investicijų planavimui. Neatmetama galimybė ir toliau bendradarbiauti su „TEPCO Power Grid“ įgyvendinant pateiktus studijos rezultatus.

4.4.2. Eksperimentinis projektas „Baterijų energijos kaupimo sistemos įrengimas Lietuvos elektros energetikos sistemoje“

2020 m. „Litgrid“ tęsė eksperimentinį „Baterijų energijos kaupimo sistemos įrengimas Lietuvos elektros energetikos sistemoje“ projektą.

Jo tikslas – tinkamai pasiruošti Baltijos Šalių sinchronizavimo su Kontinentinės Europos tinklais (KET) projektui, patikrinti baterijų kaupimo sistemų panaudojimo galimybes realiomis Lietuvos elektros energetikos sistemos veikimo sąlygomis, identifikuoti didelių galių baterijų kaupimo sistemų įrengimo bei panaudojimo sritis Lietuvoje, nustatyti reikalavimus baterijoms, kurios teiktų skirtingo pobūdžio paslaugas.

Projekto metu prie Vilniaus transformatorių pastotės 10 kV skirstyklos bus prijungta 1 MW galios ličio jonų baterijų energijos kaupimo sistema (BEKS), kuri prisidės prie patikimo Baltijos EES veikimo po sinchronizavimo su KET. Planuojama projekto pabaigos data – 2021 m. gruodžio mėn.

4.4.3. Eksperimentinis projektas „Dronų panaudojimas Perdavimo tinklo gedimų vietos nustatymui“

2020 m. „Litgrid“ tęsė dronų panaudojimo perdavimo tinklo gedimų vietos nustatymui projektą.

Perdavimo tinklo 110/330/400 kV oro linijose (OL) įvykus vienfaziam ar daugiafaziam trumpam jungimui į žemę (krintantis medis), žaibo iškrova į liniją, linijos pažeidimai dėl paukščių įskridimo tarp linijos laidų, oro linija, priklausomai nuo pažeidimo dydžio ir trukmės, išjungiama trumpam laikotarpiui (sėkmingo automatinio kartotinio įjungimo atveju) arba linija relinės apsaugos įtaisų (RAA) pagalba visiškai išjungiama, kol bus nustatyta gedimo vieta ir pažeidimas. Oro linijų inžinierius, vadovaujantis RAA įtaisų parodymais, vyksta į galimą gedimo vietą. Tačiau dažnai paskaičiuotas atstumas turi iki 5 km paklaidą. Naudojant dronų gedimo vieta būtų nustatyta mažiausiai du kartus greičiau nei dabar. Pasiteisinus tokiam techniniam sprendimui, dronų panaudojimas galėtų būti taikomas ir kitų EPSO-G grupės įmonių veikloje.

4.4.4. Eksperimentinis projektas „Išmanus NordBalt“ jungties kabelio gedimo vietos nustatymas“

2020 m. „Litgrid“ vykdė „Išmanaus „NordBalt“ jungties kabelio gedimo vietos nustatymo“ projektą, kurį planuojama baigti 2021 m. pradžioje. Tai yra svarbu nes patikimas jungties su Švedija darbas atveria galimybę importuoti pigesnę elektros energiją iš Skandinavijos.

Siekiant užtikrinti „NordBalt“ jungties patikimumą ir padidinti kabelio prieinamumą bus ištestuota automatinė kabelio gedi-

mo vietos nustatymo įranga, kurios šiuo metu jungtyje nėra. Gedimo vietos nustatymas realiu laiku bus vykdomas pereinamųjų procesų registratoriaus „HiRES Locator“ pagalba. Gamin-tojas indikuoja, kad kabelio gedimo vietą nustato iki 200 km. Įrangą montuojant tik viename aukštos įtampos nuolatinės srovės (AJNS) jungties gale. Šio eksperimentinio projekto metu bus siekiama patikrinti tokios įrangos veikimą dvigubai ilges-niame (400 km) „NordBalt“ jungties kabelyje.

4.4.5. REGATRACE

„Amber Grid“ yra įgaliota administruoti dujų, pagamintų iš AEI, nacionalinį kilmės garantijų registrą, t. y. teikia kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo bei kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės ir kitose valstybėse išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvoje funkcijas. Ši sistema naudinga energijos vartotojams, norintiems savo veikloje naudoti ekologišką ir Lietuvoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje pagamintą kurą. Bendradarbiaudama su kitų šalių paskirtosiomis įstaigomis bei AEI dujų sektoriaus organizacijomis, Bendrovė nuo 2019 m. birželio 1 d. dalyvauja ES Horizon 2020 mokslinių tyrimų ir inovacijų programos finansuojamame projekte REGATRACE (angl. Renewable GAs TRade Centre in Europe), skirtame sukurti europinę biometano ir kitų atsinaujinančių dujų kilmės garantijų registro veiklos schemą bei paskatinti žalių dujų gamybos ir rinkos plėtrą.

4.4.7. Balansavimo paslaugos – iš elektros energijos telkėjo rankų

Iki 2020 m. galiojantis teisinis reguliavimas nenumatė paskatų ir sąlygų vartotojams dalyvauti elektros energijos paklausos valdyme. Taip pat nebuvo numatytos priemonės, kaip vartotoja sutaupta elektros energija galėtų patekti į elektros energijos, balansavimo ir rezervinės galios rinkas. Tai reiškė, kad iki šiol balansavimo rinkoje galėjo dalyvauti tik patys elektros energijos gamintojai bei telkėjai, kurie kartu vykdo ir elektros energijos tiekimą vartotojams.

2020 m. inicijuotu projektu siekiama, kad energetikos sektoriuje atsirastų sąlygos, suteikiančios daugiau galimybių efektyviai, lanksčiai ir operatyviai įgalinti balansavime dalyvauti elektros vartotojus. Tam galėtų būti pasitelkti telkėjai – jie į bendrą sistemą sutelktų didžiuosius vartotojus, kurie, atsiradus elektros poreikiui, turėtų galimybę sumažinti vartojimą ir „atlaisvindami“ tuo metu reikalingą galią prisidėti prie sistemos balanso valdymo.

4.4.6. „SecureGas“

„Amber Grid“, kartu su tarptautiniais partneriais, vykdo mokslinių tyrimų ir vystymo projektą „SecureGas“, kuriuo siekiama užtikrinti ES dujų tinklo saugumą ir atsparumą kibernetinėms ir fizinėms grėsmėms. Projektas yra finansuojamas iš Europos Sąjungos Horizon 2020 mokslinių tyrimų ir inovacijų programos.

Šio projekto tikslas, atsižvelgiant į Europos energetikos saugumo strategijos, Europos programos dėl ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugos, ES reglamento 2017/1938 dėl dujų tiekimo saugumo reikalavimus, „parengti metodikas, priemones ir galres esamiems ir būsimiems dujų perdavimo infrastruktūros įrenginiams apsaugoti bei padaryti juos atsparius kibernetinėms bei fizinėms grėsmėms.

4.4.8. Energijos kaupimo sistemos optimalių techninių parametrų nustatymo studija

2020 m. inicijuota studija, siekiant parinkti optimalius techninius parametrus baterijų energijos kaupimo sistemai Lietuvoje, kurią atliko Kauno technologijos universiteto mokslininkai. Studijoje pateikiama pasaulio elektros energetikos sistemose naudojamų baterijų energijos kaupimo sistemų apžvalga, palygintos skirtingos jų technologijos.

Atsižvelgiant į Lietuvos elektros energetikos sistemos galių adekvatumą, elektros energijos rinkos veikimą bei Baltijos EES sinchronizavimą su kontinentine Europa ir dėl to pakitusį elektros sistemos valdymą buvo nustatyti optimalūs baterijų energijos kaupiklių parametrai. Taip pat buvo atlikta identifikuotos baterijų energijos kaupimo sistemos dydžio (200 MW) kaštų ir naudos analizė, kai įrenginiai teikia skirtingas paslaugas.

4.5. Kompetencijos ir narystė organizacijose

2020 m. EPSO-G valdymo bendrovė ir perdavimo sistemų operatoriai aktyviai dalyvavo nacionalinių ir įvairių tarptautinių organizacijų bei asociacijų, tokių kaip Europos elektros perdavimo sistemos operatorių tinklas (angl. santrumpa – ENTSO-E) ir Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklas (angl. santrumpa – ENTSO-G), Centrinės Europos energetikos partnerių asociacijos (angl. santrumpa – CEEP), PSO ir kitų elektros energetikos įmonių asociacijos „Best Grid“ veikloje.

- Valdymo bendrovės EPSO-G generalinis direktorius Rolandas Zukas yra Nacionalinės Lietuvos energetikos asociacijos tarybos narys.
- EPSO-G generalinis direktorius Rolandas Zukas yra CEEP asociacijos valdybos narys.

ORGANIZACIJA	ATSTOVAUJANTI BENDROVĖ	NUORODA	ORGANIZACIJOS APRAŠYMAS
Central Europe Energy Partners (CEEP)	EPSO-G	www.ceep.be	Centrinės Europos energetikos ir energetiniams resursams imlių sektorių įmonės vienijanti asociacija
Nacionalinė Lietuvos Energetikos asociacija (NLEA)	EPSO-G, „Amber Grid“, „Litgrid“	www.nlea.lt	Asociacija, vienijanti Lietuvos elektros energijos ir gamtinių dujų sektoriuose veikiančias bendroves, taip pat mokslo įstaigas.
ENTSO-E	„Litgrid“	www.entsoe.eu	Organizacija, vienijanti Europos elektros perdavimo sistemų operatorius.
ENTSO-G	„Amber Grid“	www.entsog.eu	Organizacija, vienijanti Europos gamtinių dujų perdavimo sistemų operatorius.
International Gas Union (IGU)	„Amber Grid“	www.igu.org	Nepelno siekianti organizacija, kuri siekia skatinti tarptautinę prekybą dujomis, pažangiausių technologijų taikymą, skaidrių rinkos praktikų įtvirtinimą.
European Renewable Gas Registry	„Amber Grid“	www.ergar.org	Organizacija, kurios tikslas dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos šaltinių, kilmės garantijų prekybos tarp šalių plėtojimas.
Lenkijos ir Lietuvos prekybos rūmai	„Amber Grid“, „Litgrid“	www.plcc.lt	Organizacija, siekianti gerinti Lietuvos ir Lenkijos ekonominį bendradarbiavimą.
Lietuvos projektų vadybos asociacija	EPSO-G	www.ipma.lt	Asociacija, vienijanti projektų valdymo profesionalus.
Lietuvos vandenilio platforma	„Amber Grid“, EPSO-G	www.enmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-3/vandenilio-technologijos-1	Tai bendradarbiavimo formatas, telkiantis šalies mokslo institucijų, verslo ir viešojo sektoriaus atstovus bendram tikslui – siekti vandenilio technologijų plėtros šalyje.
European Green Hydrogen Alliance	„Amber Grid“	www.ech2a.eu	Alijansas, vienijantis asmenis, siekiančius vandenilio technologijų plėtros Europoje.
Intelligent Energy Lab	EPSO-G	www.iel.lt	Intelligent Energy Lab yra Vilniuje veikianti atvira platforma, kurioje inovacijų tema bendradarbiauja įmonės, universitetai, institutai ir asociacijos.

4.6 Sandoriai su susijusiomis šalimis

Per ataskaitinį laikotarpį EPSO-G grupėje buvo vadovaujama si Sandorių su susijusiomis šalimis politika. Ji nustato Grupės bendrovių sudaromų sandorių su susijusiomis šalimis priežiūros ir atskleidimo procedūras, kurios leidžia tinkamai įvertinti su tokiais sandoriais susijusius interesų konfliktus ir minimizuoti tokių sandorių galimas neigiamas pasekmes bendrovėms, smul-

kiesiems akcininkams ir su sandoriu nesusijusiems asmenims. Šis dokumentas yra skelbiamas viešai EPSO-G internetinėje svetainėje Veiklos politikos skirsnyje.

Informacija apie susijusių šalių sandorius yra atskleista metinėse finansinėse ataskaitose 35 pastaboje.

05

Rizikų valdymas ir auditas

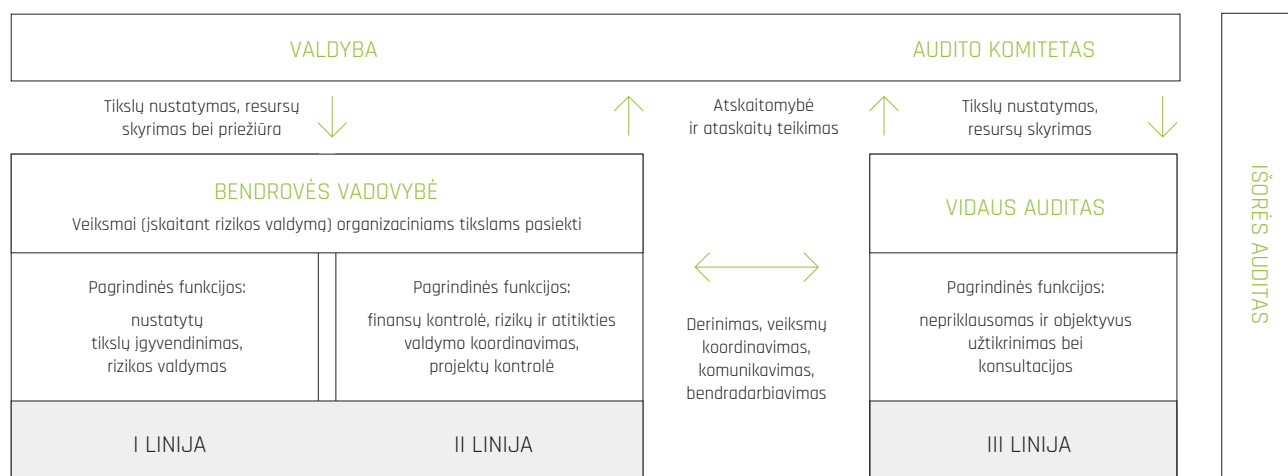

05

Rizikų valdymas ir auditas

2020 m. EPSO-G toliau nuosekliai laikėsi požiūrio, kad įgyvendinant veiklos strategiją, tinkamas rizikos valdymas yra būtina prielaida didinant patronuojamų bendrovių veiklos efektyvumą,

valdymo kokybę, saugią aplinką darbuotojams bei kuriant interesų turėtojų pasitikėjimą įmonių grupe.

Pirmoji linija yra EPSO-G vadovai ir darbuotojai, kurie kasdienėje veikloje identifikuoja ir valdo veiklos riziką.

Antrąją liniją užtikrina EPSO-G grupės funkcijos, kurių atsakomybė yra numatyti riziką:

- finansų kontrolės funkcija yra atsakinga už nuolatinę Grupės finansinių rezultatų kontrolę;
- rizikos valdymo funkcija yra atsakinga už Grupės rizikų valdymo sistemos koordinavimą ir tobulinimą. Ši funkcija apibendrina visų Grupės įmonių pagrindines rizikos sritis ir koordinuoja jų valdymo veiksmų įgyvendinimą;
- atitikties valdymo funkcija yra atsakinga už Grupės atitikties valdymo sistemos koordinavimą ir tobulinimą. Ši funkcija koordinuotai padeda užtikrinti atitiktį prioriteti-

nėse srityse, kuriose reikalavimų pažeidimas galėtų turėti didžiausią poveikį atitinkamoms Grupės bendrovėms;

- duomenų apsaugos funkcija yra atsakinga už nuolatinę asmens duomenų apsaugos priemonių veikimo priežiūrą.

Trečioji linija atsakinga už nepriklausomą ir objektyvų užtikrinimą bei konsultacijas dėl organizacijos valdymo ir rizikų valdymo (įskaitant vidaus kontrolę) tinkamumo ir efektyvumo, taip pat palaiko organizacijos strategijos įgyvendinimą ir skatina nuolatinį tobulėjimą bei prie jo prisideda. Centralizuotas vidaus audito padalinys teikia priežiūros funkcijas vykdančiai Valdybai ir Audito komitetui vertinimą, ar pirmosios dvi linijos tinkamai atlieka savo funkcijas. EPSO-G įmonių metines finansines ataskaitas įstatymų nustatyta tvarka audituoja nepriklausomos išorės audito bendrovės. Išorės audito bendrovės išrenka Grupės bendrovių visuotiniai akcininkų susirinkimai.

5.1. Rizikų valdymo sistema

EPSO-G grupėje rizikų valdymas suprantamas, kaip struktūrizuotas požiūris į neapibrėžtumų valdymą, metodiškai įvertinant rizikų poveikį ir tikimybę bei taikant tinkamas rizikų valdymo priemones.

2020 m. EPSO-G grupė vadovavosi valdybos patvirtinta Grupės rizikų valdymo politika bei rizikų valdymo metodika. Jos įtvirtino vienodą, bendrais principais pagrįstą ir gerąją praktiką atitinkančią rizikų valdymo sistemą, remiantis tarptautinėje praktikoje taikoma COSO ERM (angl. Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission Enterprise Risk Management) metodologija ir standartais.

Visos Grupės bendrovės yra prisijungusios prie EPSO-G rizikų valdymo politikos ir, taikydamos Grupės rizikų valdymo metodiką, yra identifikavusios joms aktualias rizikas, jas įvertino bei sudarė šių rizikų valdymo planus.

2020 m. sausio mėnesį rizikų valdymo procesas buvo peržiūrėtas ir patvirtinti jo pakeitimai, siekiant nustatyti kriterijus („benchmark“), pagal kuriuos būtų vertinama, ar tam tikra rizika turi būti įtraukta į EPSO-G įmonių grupės lygio rizikų sąrašą. EPSO-G valdyba patvirtino šiuos pagrindinius kriterijus, kuomet rizika įtraukiama į EPSO-G grupės lygio rizikų sąrašą:

- rizika tiesiogiai įvardinta įmonių grupės strategijoje,
- rizika daro esminę įtaką strateginių tikslų pasiekimui;
- rizikas, įvertintas kaip aukščiausio (ekstremalaus) bei labai didelio lygio.

Grupės įmonės identifikavo 2020 m. veiklos rizikas, atliko jų vertinimą, nustatė rizikų stebėsenos rodiklius ir numatė rizikų valdymo priemones, kurios buvo patvirtintos Grupės bendrovių valdybose.

EPSO-G valdyba, įvertinusi grupės bendrovėse identifikuotas ir valdomas rizikas bei jų lygį (poveikį bendrovės veiklai, taip pat visai EPSO-G įmonių grupei) patvirtino grupės lygio rizikų sąrašą.

Kiekvieną 2020 m. ketvirtį EPSO-G audito komitetas vertino kiekvienos Grupės bendrovės pagrindinių rizikos rodiklių pokyčius, rizikos valdymo efektyvumą ir pateikė savo išvadas ir rekomendacijas bendrovių valdyboms.

5.1.1. Į grupės lygio rizikų sąrašą buvo įtrauktos šios grupės veiklos strategijoje nurodytos pagrindinės rizikos:

- **Neatitikimo teisės aktų reikalavimams** (angl. non compliance) **ir reguliacinė rizika.** Elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo ir susijusių paslaugų kainos yra reguliuojamos, kainų ir (ar) pajamų viršutinės ribos nustato VERT. Nuo šių sprendimų tiesiogiai priklauso EPSO-G grupės įmonių veiklos rezultatai ir bendrovių skiriamos lėšos būtinoms veiklos sąnaudoms, investicijoms perdavimo tinklo patikimumui išlaikyti, taip pat galimybės finansuoti strateginius projektus iš nuosavų ar skolintų lėšų. Valdant neatitikimo teisės aktų reikalavimams riziką, EPSO-G valdyba 2020 m. kovo mėn. patvirtino Atitikties valdymo politiką, buvo vykdoma reguliuojamą veiklą reglamentuojančių VERT ir kitų institucijų rengiamų ir (ar) keičiamų teisės aktų stebėseną bei teikta EPSO-G grupės pozicija teisės aktų projektams.
- **Verslo skaidrumo rizika.** EPSO-G grupė įgyvendina regioninės ir nacionalinės reikšmės strateginius projektus. Tai didelių investicijų reikalaujantys projektai. Jų sėkmė priklauso nuo akcininkų, partnerių, kontroliuojančių bei reguliuojančių institucijų ir Lietuvos žmonių supratimo, pasitikėjimo ir paramos. Todėl savo veikloje EPSO-G ir toliau daug dėmesio skyrė pirkimų (tame tarpe ir viešųjų pirkimų) procesų priežiūrai ir korupcijos prevencijai.

Nuo 2020 metų sausio 1 d. įsigaliojo Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas, pagal kurio nuostatas įpareigoti savo interesus deklaruoti viešai visų EPSO-G valdomų bendrovių vadovai ir kolegialių organų nariai. Įstatymo reikalavimai įgyvendinti didesne nei įstatymuose numatyta apimtimi remiantis EPSO-G įmonių grupės kolegialių organų narių, vadovų ir darbuotojų interesų valdymo politika.

Per ataskaitinį laikotarpį EPSO-G grupės bendrovės kryptingai laikėsi nuostatos netoleruoti korupcijos, šeimos narių, giminių, draugų protegavimo ar bet kokių kitų prekybos poveikiu formų, nuosekliai ir sistemiškai įgyvendinti įmonės bei privačių interesų konfliktų prevenciją. Grupės bendrovės skatina darbuotojus ir kitus Interesų turėtojus nesibaiminant neigiamų pasekmių tiesiogiai ar anonimiškai pranešti apie galimus pažeidimus, neetišką ar nesąžiningą elgesį pasitikėjimo linija pranesk@epsog.lt, grupės bendrųjų pasitikėjimo linija arba tiesiogiai nurodytu Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) adresu.

2020 m. pirmąjį pusmetį atlikusi analizę STT paskelbė geriausius antikorupcinės aplinkos kūrimo pavyzdžius tarp valstybės valdomų įmonių. Vienu iš keturių sektinių pavyzdžių nurodyta EPSO-G korupcijos prevencijos politika.

- **Darbuotojų tinkamo kvalifikacijos trūkumo, kaitos, motyvacijos rizika.** EPSO-G valdomos bendrovės susiduria su išskylančiais darbo rinkos iššūkiais, konkurencija dėl aukštos kvalifikacijos specialistų galinčių prisidėti įgyvendinant Lietuvos valstybei strateginę reikšmę turinčius projektus.

Valdant darbuotojų tinkamo kvalifikacijos trūkumo, kaitos, motyvacijos riziką, ataskaitiniu laikotarpiu bendrovėse buvo taikoma vienoda EPSO-G įmonių grupės darbuotojų atlygio politika, reguliariai kiekvienais metais atliekamas nepriklausomas darbo užmokesčio ir rinkos tendencijų tyrimas, atliekama iš darbo išeinančių darbuotojų įvardintų išėjimo priežasčių analizė, grupės bendrovėse sudaryti kritinių pareigybių pamainumo planai ir vykdomi juose numatyti veiksmai šiai rizikai minimizuoti.

- **Darbo saugos reikalavimų nesilaikymo rizika.** EPSO-G valdomose akcinėse bendrovėse „Litgrid“, „Amber Grid“ bei „TETAS“ skiriamas itin didelis dėmesys darbų saugai.

Valdant šią riziką ataskaitiniu laikotarpiu „Litgrid“ sudarė sutartis dėl darbo vietų atitikties patikros ir indukuotos įtampos zonoje esančių linijų įtampos dydžių metodikos bei žemėlapių sukūrimo. „Amber Grid“ atliko visų darbuotojų profesinės rizikos vertinimą, buvo vykdoma nuolatinė struktūruota vidinė kontrolė visuose lygiuose pagal patvirtintą Darbuotojų saugos ir sveikatos bei aplinkosaugos sričių vidinės kontrolės tvarkos aprašą. Taip pat atliktas darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laikymosi vertinimas naudojant kontrolinius klausimynus, vykdomas darbuotojų mokymas ir informavimas apie galimas rizikas, savalaikis sveikatos patikrinimas, darbuotojų saugos ir sveikatos kultūros ugdymas. „TETAS“ bendrovėje buvo parengtas, patvirtintas ir vykdomas darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo planas, įdiegti IT sprendimai kolektyvinių ir AAP bei darbo vietos patikrai atlikti.

- **Informacijos saugos (kibernetinio saugumo) rizika.** EPSO-G ir patrunuojamos bendrovės „Litgrid“ ir „Amber Grid“ yra nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės, valdančios įrenginius ir turtą taip pat svarbų nacionaliniam saugumui užtikrinti. Grupės įmonių valdoma informacija ir duomenys turi strateginę reikšmę Lietuvos nacionaliniam saugumui, todėl tokios informacijos (ar) ir duomenų praradimas, neteisėtas pakeitimas ar atskleidimas, sugadinimas ar duomenų šaltinio reikalingų perdavimo sistemų saugiai veiklai nutraukimas gali sukelti EPSO-G grupės įmonių veiklos sutrikimų, padaryti žalos kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims.

Valdant šią riziką ataskaitiniu laikotarpiu „Litgrid“ bendrovėje buvo vykdomi kritinės infrastruktūros duomenų tinklo stebėsenos sistemos diegimo darbai bei kitos kibernetinės saugos užtikrinimui reikalingos įrangos atnaujinimo pirkimai bei diegimo darbai. Taip pat buvo atliekami įrangos pažeidžiamumo vertinimai, organizuoti darbuotojų mokymai informacijos saugos ir atsparumui socialinės inžinerijos metodams. „Amber Grid“ bendrovėje buvo atnaujinta kompiuterinė įranga, atlikti technologinio valdymo sistemos atnaujinimai, atlikti reikalingų duomenų surinkimo, kaupimo ir analizės valdymo sistemų pirkimai bei diegimo darbai, vykdyta tęstinė darbuotojų edukacija.

- **Technologinė rizika.** EPSO-G grupės įmonių viena svarbiausių funkcijų ir atsakomybių – užtikrinti saugų, patikimą ir efektyvų gamtinių dujų ir elektros energijos perdavimo sistemų funkcionavimą.

Dėl to „Litgrid“ ir „Amber Grid“ bendrovėse yra diegiamos ir tobulinamos specializuotos informacinės sistemos, šiuolaikinės verslo valdymo sistemos, nuolat atnaujinami avarijų ir technologinių sutrikimų likvidavimo bei ekstremalių situacijų valdymo, veiklos tęstinumo planai, keliama aukšti reikalavimai rangovams.

Per ataskaitinį laikotarpį „Litgrid“ bendrovėje buvo įgyvendinamos priemonės, siekiant valdyti riziką dėl galimų tarpsisteminių pjūvių perkrovų po Astravo atominės elektrinės darbo pradžios. Taip pat buvo įgyvendinamos priemonės siekiant valdyti tarpsisteminių jungčių NordBalt ir LitPol Link atsijungimo rizikas – vadovaujantis sutartimi su jungčių statytoju šalinti jungčių statybos defektai, pasirodžius jungčių veiklos užtikrinimui/atstatymui pasibaigus garantiniam laikotarpiui ir įvykus trečiųjų šalių poveikiui, atliekami kiti veiksmai, kuriais siekiama užtikrinti kokybišką jungčių eksploataciją ir prieinamumą.

Siekiant valdyti nepašalintų magistralinio dujotiekio vamzdžio defektų riziką, „Amber Grid“ ataskaitiniu laikotarpiu buvo vykdoma vamzdžio diagnostika, kurią planuojama tęsti 2021 m. šalinant nustatytus magistralinio dujotiekio kritinius defektus.

5.1.2. Į grupės lygio rizikų sąrašą taip pat buvo įtrauktos grupės veiklos arba atskiros bendrovės strategijoje nustatytos strateginių tikslų ir nurodytų rezultatų/rodiklių pasiekimui turinčios esminės įtakos rizikos

- **EPSO-G kontroliuojamų projektų rizika.** Valdydama šią grupės lygio riziką EPSO-G stebėjo pagrindinius rizikų rodiklius bei atsižvelgdama į nustatytas tolerancijos ribas įgyvendino rizikų valdymo priemones kontroliuojamų strateginių projektų įgyvendinimo vėlavimo, biudžeto nesilaikymo bei neteisingos ir neigiamos informacijos sklaidos rizikoje. Valdant šias rizikas, 2020 m. pirmąjį pusmetį peržiūrėta EPSO-G struktūra sustiprinant projektų valdymo dalį papildomais resursais, vykdyti periodiniai aptarimai su grupės bendrovėmis dėl projektų statusų bei ir kritinių rizikų. Atsižvelgiant į ataskaitiniu laikotarpiu fiksuotą atskirų „Litgrid“ vykdomų projektų etapų nuokrypį nuo patvirtintų gairių (angl. milestone), nuo 2020 m. liepos mėn. buvo sustiprinta projektų valdymo kontrolė pagal parengtą veiksmų planą.
- **„Amber Grid“ GIPL projekto neįgyvendinimo nustatytais terminais rizika.** Valdydama šią riziką „Amber Grid“ stebi statybų darbų eigą pagal su rangovais suderintą darbų atlikimo grafiką (gaires) ir yra suplanavusi šios rizikos valdymo priemones. 2020 m. dujotiekio statybos darbai buvo vykdomi pagal patvirtintą darbų grafiką, atliktas horizon-
- talus kryptinis gręžimas po Nerimi ir Nemunu, pasiekti visi planuoti 2020 m. tikslai.
- **Galinčios turėti įtaką synchronizacijos projektams rizikos.** Valdydama šią grupės lygio riziką „Litgrid“ yra identifikavusi ir taiko valdymo priemones susijusias su teritorijų planavimu, atsinaujinančių energijos išteklių integracija, techninių prisijungimo prie KET sąlygomis, žmoniškųjų resursų bei kitas rizikas. 2020 m. 3 ketv. bendrovė papildomai identifikavo synchronizacijos projektų vėlavimo rizikas ir joms valdyti taiko intensyvią projektų gamybos ir tiekimo kontrolę bei kitas rizikų valdymo priemones kuriomis siekiama synchronizacijos projektų įgyvendinimo nustatytais terminais.
- **„Baltpool“, „TETAS“, „GET Baltic“ pardavimų planų nevykdymo rizika.** Valdydama šią grupės lygio riziką „Baltpool“, „TETAS“ ir „GET Baltic“ taiko tokias valdymo priemones, kaip klientų, veiklų, rinkų diversifikavimas, pardavimų analizė bei kitas priemones, kuriomis siekiama užtikrinti nustatytų pardavimo planų tikslų Lietuvos ir užsienio rinkose pasiekimą.

5.1.3. COVID-19 rizikos valdymas ir koordinavimas grupėje

Visose Grupės įmonėse 2020 m. buvo peržiūrėtos ir suplanuotos naujos veiklos tęstinumo užtikrinimo bei prevencinės priemonės – buvo paskirti atsakingi darbuotojai už situacijos stebėjimą bei informacijos teikimą, užtikrinti darbuotojų, grįžusių iš rizikingų šalių nuotolinio darbo, atostogų arba nedarbingumo galimybė, taip pat buvo identifiukuoti kritinės funkcijos ir bendrovėse pagrindines sistemas administruojantys padaliniai ir darbuotojai bei juos pavaduojantys, naudotos nuotolinio darbo organizavimo priemonės, platintina informacija darbuotojams dėl prevencinių priemonių.

„Litgrid“ ir „Amber Grid“ bendrovėse buvo taikomos papildomos organizacinės priemonės sistemų valdymo centruose, suplanuotos techninės ir pavadavimo priemonės sistemų valdymo centruose esant viruso išplitimui. Šiose bendrovėse taip pat peržiūrėti ekstremalių situacijų valdymo planai, rengiami papildomi dokumentai bei įdiegtos priemonės – veiklos sričių kritinių veiklų sąrašai, priemonių, reikalingų, kad šios veiklos būtų nepertraukiamos, išteklių ir atsakingų asmenų sąrašai bei kiti dokumentai ir priemonės.

5.2. Informacija apie Atitikties valdymo procesą

EPSO-G valdyba 2020 m. patvirtino Atitikties valdymo politiką ir ją įgyvendinančią atitikties valdymo metodiką. Šiais dokumentais siekiama sukurti ir užtikrinti Grupėje vienodą atitikties valdymo sistemą, kuri:

- leistų apsaugoti Grupės bendrovės nuo finansinės ar reputacijos žalos, galinčios kilti dėl vidinių ir išorinių reikalavimų neatitinkančio elgesio;
- leistų valdyti neatitikties rizikas ir sumažinti jų poveikį ir / ar atsiradimo tikimybę;
- skatintų Grupės darbuotojus dirbti laikantis nustatytų reikalavimų ir jų taikymą grįsti Grupės vertybėmis.

Kadangi Atitikties valdymo proceso įgyvendinamas grindžiamas rizikos vertinimu pagrįsto metodo (angl. risk-based approach) taikymo principu, didžiausias dėmesys ir papildomi resursai bus skiriami Grupės bendrovės valdybų pasirinktoms prioritetinėms sritims, kuriose kyla ar gali kilti didžiausia neatitikties atvejų ir / ar neatitikties rizikų atsiradimo tikimybė ir dėl to tik šioms sritims bus taikomas Atitikties valdymo procesas.

2021 m. planuojama atlikti pasirinktų prioritetinių sričių esamos situacijos trūkumų analizę (angl. gap analysis), ištaisyti esminius trūkumus (jei bus nustatyti). O ateityje užtikrinti nuolatinę prioritetinių sričių stebėseną ir tobulinimą, mokymų darbuotojams organizavimą ir gerųjų praktikų tarp Grupės bendrovių sklaidą.

5.3 Informacija apie vidaus auditą

EPSO-G vidaus audito misija yra kurti pridėtinę vertę visoms grupės bendrovėms ir prisidėti prie jų veiklos tikslų įgyvendinimo, sistemingai bei visapusiškai vertinant ir padedant gerinti valdymo, rizikos valdymo ir kontrolės procesų veiksmingumą. Šios funkcijos įgyvendinamos vykdam nepriklausomą ir objektyvią užtikrinimo ir konsultavimo veiklą.

Užtikrinti veiklos skaidrumą ir efektyvumą, EPSO-G įmonių grupėje veikia centralizuotas vidaus audito padalinys, kuris pavestas funkcijas vykdo grupės mastu ir yra tiesiogiai atskaityingas EPSO-G valdybai, kurios daugumą sudaro nepriklausomi nariai.

EPSO-G valdymo bendrovės auditoriai nėra pavaldūs audituojamos įmonės administracijai. Tai sukuria sąlygas pastebėti galimus veiklos trūkumus, juos eliminuoti ir identifikuoti sritis veiklos efektyvumo didinimui.

Vykdydami savo funkcijas, padalinio darbuotojai planingai atlieka vidaus auditus ir reguliariai stebi, kaip įgyvendinamos rekomendacijos, o taip pat, kaip taisomi kiti su vidaus kontrole susiję trūkumai, kuriuos yra įvardiję išorės auditoriai, reguliatorius ar valstybinės kontrolės įstaigos.

2020 m. EPSO-G centralizuoto vidaus audito padalinio veikla apėmė šias sritis, kurios buvo pasirinktos remiantis atliktu rizikų vertinimu ir nustatant prioritetines tikrintinas įmones ir/ar procesus:

- įsigijimų (pirkimų) kontrolės vertinimas;
- projektų valdymo kokybės vertinimas;
- energijos išteklių biržos operatoriaus veiklos kontrolės vertinimas;
- personalo valdymo vertinimas.

Taip pat dėmesio buvo skiriama stebėsenai, kaip įmonės įgyvendino vidaus audito rekomendacijas ir vertinimui, kokia buvo įgyvendintų veiksmų įtaka.

Vidaus audito išvados su rekomendacijomis tobulintinioms sritims teikiamos tikrintų įmonių vadovybei bei grupės įmonių valdyboms, taip pat EPSO-G valdybai bei Audito komitetui.

5.4. Informacija apie išorės auditą

2020 m. EPSO-G atviro konkurso būdu vykdė grupės bendrovėms 2020-2021 m. finansinių ataskaitų audito paslaugų bendrą viešąjį pirkimą. Atsižvelgiant į viešo audito paslaugų pirkimo rezultatus, laimėjusiu buvo pripažintas UAB „PricewaterhouseCoopers“ pasiūlymas.

EPSO-G audito komitetas, įvertinęs audito įmonės atrankos procedūros rezultatus, priėmė sprendimą rekomenduoti grupės bendrovių valdyboms siūlyti savo visuotiniams akcininkų susirinkimams išrinkti auditą įmonę 2020 – 2021 m. finansinių ataskaitų auditui atlikti UAB „PricewaterhouseCoopers“, mokant audito paslaugų kainą, nurodytą šios audito įmonės pasiūlyme.

Grupės bendrovių visuotiniuose akcininkų susirinkimuose buvo priimti sprendimai išrinkti UAB „PricewaterhouseCoopers“ auditą įmonę 2020 ir 2021 m. finansinių ataskaitų auditui atlikti bei nustatyti audito įmonės pasiūlyme nurodytą metinį atlygį už finansinių ir susijusių ataskaitų audito paslaugas.

Informacija apie EPSO-G grupės bendrovių išorės audito įmones ir jų audito paslaugų kainas:

Bendrovė	2020 m. finansinių ataskaitų auditą atlikusi įmonė	Audito įmonės atlygis už 2020 m. finansinių ataskaitų auditą, Eur (be PVM)*	2019 m. finansinių ataskaitų auditą atlikusi įmonė	Audito įmonės atlygis už 2019 m. finansinių ataskaitų auditą, Eur (be PVM)
EPSO-G		20 570		14 170
„LITGRID“		61 710		39 240
„AMBER GRID“	UAB „PricewaterhouseCoopers“	50 490	UAB „DELOITTE LIETUVA“	35 970
„BALTPOL“		14 960		8 393
TETAS		26 180		7 630
GET BALTIC		13 090		4 360

* 2020 m. audito paslaugų atlygis reikšmingai padidėjo dėl išaugusių audito apimtį įsigaliojus naujiems Tarptautiniams finansinės atskaitomybės standartams bei reguliuojamos veiklos ataskaitų patikros apimtims.

2020 m. UAB „PricewaterhouseCoopers“ EPSO-G grupės bendrovėms suteikė nedraudžiamų ne audito paslaugų už 9 438 Eur – konsultacijas mokesčių klausimais. Paslaugos buvo įsigytos vadovaujantis EPSO-G įmonių grupės ne audito paslaugų pirkimo iš audito įmonės ar bet kurios tinklui, kuriam priklauso auditą atliekanti įmonė, politikos nuostatomis.

tos vadovaujantis EPSO-G įmonių grupės ne audito paslaugų pirkimo iš audito įmonės ar bet kurios tinklui, kuriam priklauso auditą atliekanti įmonė, politikos nuostatomis.

06

Akcininkai ir dividendai

06

Akcininkai ir dividendai

6.1. Akcininkai

Vienintelis EPSO-G valdymo bendrovės akcininkas yra Lietuvos Respublika (100 proc. akcijų), kurios turtines ir neturtines teises, vadovaujantis 2012 m. liepos 4 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 826 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės steigimo ir valstybės turto investavimo“ 2.3 punktu, įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, atstovaujama Lietuvos Respublikos energetikos ministro.

2020 m. pakeičių EPSO-G akcininkų struktūroje nebuvo. Bendrovės įstatinis kapitalas nesikeitė.

2020 m. gruodžio 31 d. EPSO-G bendrovės įstatinis kapitalas buvo lygus 22 482 695 Eur. Jis padalintas į 0,29 Eur nominaliosios vertės 77 526 533 paprastasias vardines nematerialias akcijas. Visos akcijos yra visiškai apmokėtos.

BENDROVĖS AKCININKAS	AKCIJŲ SKAIČIUS	AKCIJOS NOMINALI VERTĖ, Eur	AKCINIS KAPITALAS, Eur	VALDOMA KAPITALO DALIS, proc.
Lietuvos Respublika, atstovaujama LR energetikos ministerijos	77 526 533	0,29	22 482 695	100

EPSO-G akcijoms netaikomi kiti, nei teisės aktuose numatyti, vertybinių popierių perleidimo apribojimai.

Konvertuojamų vertybinių popierių EPSO-G ir (ar) Grupės įmonės nėra išleidusiosios.

EPSO-G savo akcijų nėra įsigijusi. Per ataskaitinį laikotarpį EPSO-G savo akcijų neįsigijo ir neperleido. Bendrovės dukterinės įmonės taip pat nėra įsigijusios Bendrovės akcijų.

EPSO-G akcininkas specialių kontrolės teisių, kitokių nei numato LR teisės aktai, neturi.

EPSO-G patrunuojamų „Litgrid“ ir „Amber Grid“ akcijomis prekiaujama vertybinių popierių biržoje NASDAQ Vilnius:

BENDROVĖ	ISIN KODAS	VP TRUMPINYS	PREKYBOS ŠARŠAS	VP TVARKYTOJAS
LITGRID AB	LT0000128415	LGD1L	BALTIC SECONDARY LIST	AB SEB bankas
Amber Grid AB	LT0000128696	AMG1L	BALTIC SECONDARY LIST	AB SEB bankas

Kitų EPSO-G valdomų įmonių vertybiniais popieriais vertybinių popierių biržoje neprekiuojama.

6.2. Dividendai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, EPSO-G iki 2022 m. į valstybės biudžetą privalo mokėti tiesiogiai 0,5 proc. paskirstytojo pelno dydžio dividendus.

Taip nuspręsta įvertinus būtinybę skirti pakankamai lėšų įvykdyti 210 mln. eurų finansinį įsipareigojimą valstybės valdomai įmonei „Ignitis grupė“ (tuomet „Lietuvos energija“) už patrunuojamos bendrovės „Litgrid“ akcijas. Trečiąjį 2020 m. ketvirtį EPSO-G sumažino savo finansinį įsipareigojimą už patrunuojamos bendrovės „Litgrid“ akcijas valstybės kontroliuojamai ben-

drovei „Ignitis grupė“ 8 mln. eurų iki 148,6 mln. eurų.

Remdamasis LR Vyriausybės nutarimu, už 2019 m. EPSO-G 2020-ais metais tiesiogiai į valstybės biudžetą sumokėjo 773 tūkst. eurų dividendų (už 2018 m. – 750 tūkst. eurų) tuo pat metu užtikrindama tvarią grupės finansinę būklę ruošiantis svarbių sinchronizacijos ir regiono energetikos rinkų integracijos darbams ir vykdant finansinius įsipareigojimus valstybės kapitalo įmonei „Ignitis grupė“ už „Litgrid“ akcijas.

6.3. Dividendų politika

2020 m. vasario 7 d. EPSO-G valdyba atnaujino Grupės dividendų politiką. Pakeitimai yra susiję su korporatyviniais valdymo struktūros pokyčiais, t. y. stebėtojų tarybos panaikinimu, taip pat atsižvelgiant į dividendų mokėjimą reglamentuojančių teisės aktų pasikeitimus. Kitos esminės politikos nuostatos nesikeitė.

EPSO-G dividendų politika, kuri reglamentuoja dividendų dydžio nustatymo, jų išmokėjimo ir skelbimo tvarką visoms grupę sudarančioms bendrovėms, nustato aiškias tikėtinos nuosavybės ir investicijų grąžos gaires esamiems ir potencialiems akcininkams, tuo pat metu užtikrinant tvarų ilgalaikį įmonių vertės augimą, savalaikį šaliai svarbių strateginių projektų įgyvendinimą

ir kryptingai stiprinant pasitikėjimą visa energijos perdavimo ir mainų įmonių grupe.

EPSO-G dividendų politika tiesiogiai susieja mokėtinų dividendų dydį su įmonės nuosavo kapitalo naudojimo efektyvumu – kuo didesnę naudą bendrovė sukuria akcininkui, tuo didesnę pelno dalį ji gali skirti tolimesnei plėtrai ar kitų svarbių projektų įgyvendinimui.

Dividendų politika yra skelbiama EPSO-G tinklalapyje Veiklos politikos skirsnyje <https://www.epsog.lt/lt/apie-mus/veiklos-politikos/dividendai>.

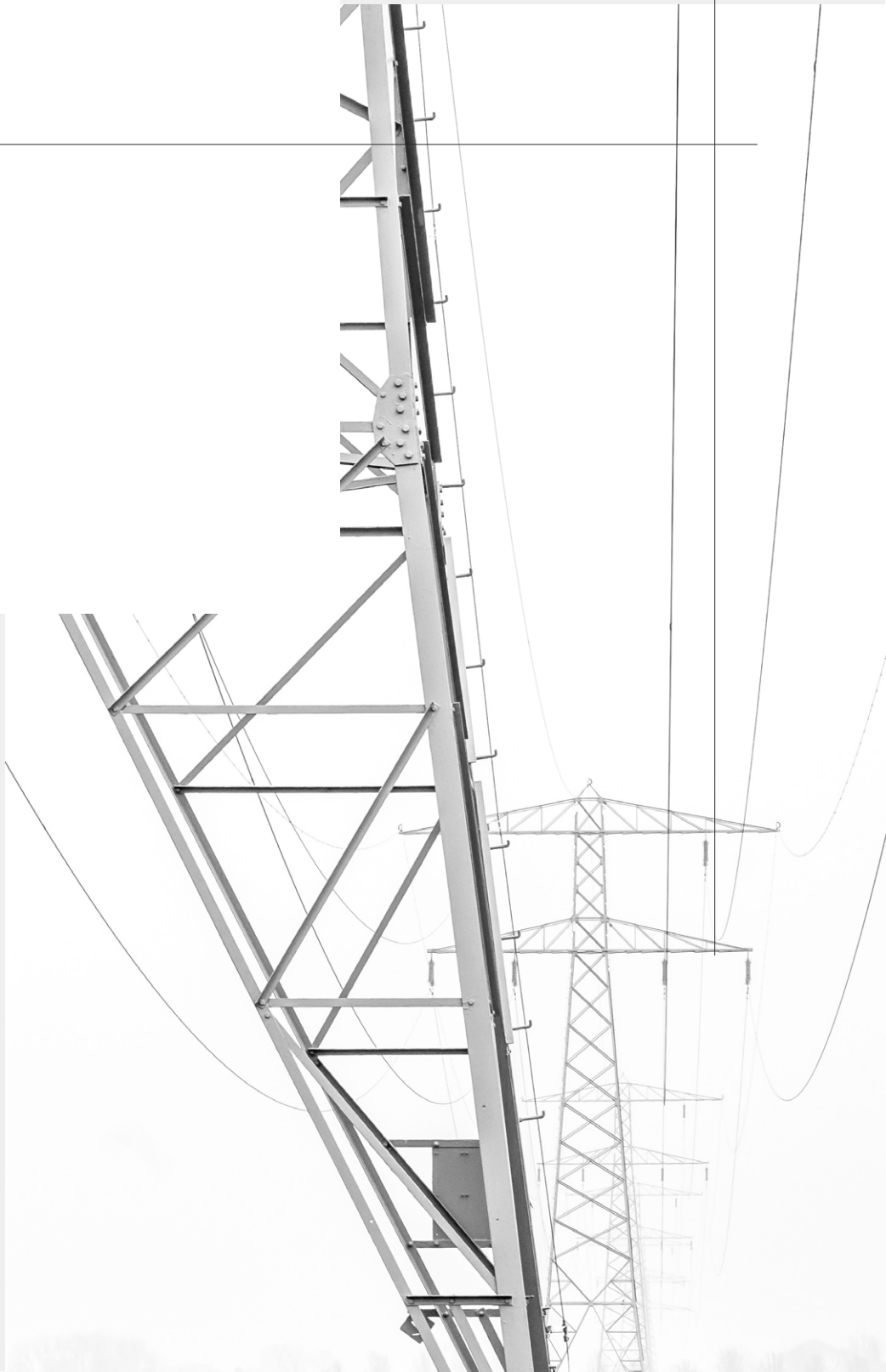
6.4. Reitingai

Tarptautinės kredito reitingų agentūros EPSO-G grupės bendrovėms kredito reitingų nėra suteikusias.

„EPSO-G dividendų politika, kuri reglamentuoja dividendų dydžio nustatymo, jų išmokėjimo ir skelbimo tvarką visoms grupę sudarančioms bendrovėms, nustato aiškias tikėtinos nuosavybės ir investicijų grąžos gaires esamiems ir potencialiems akcininkams, tuo pat metu užtikrinant tvarų ilgalaikį įmonių vertės augimą, savalaikį šaliai svarbių strateginių projektų įgyvendinimą ir kryptingai stiprinant pasitikėjimą EPSO-G energijos perdavimo ir mainų įmonių grupe.“

07

Valdysenos ataskaita

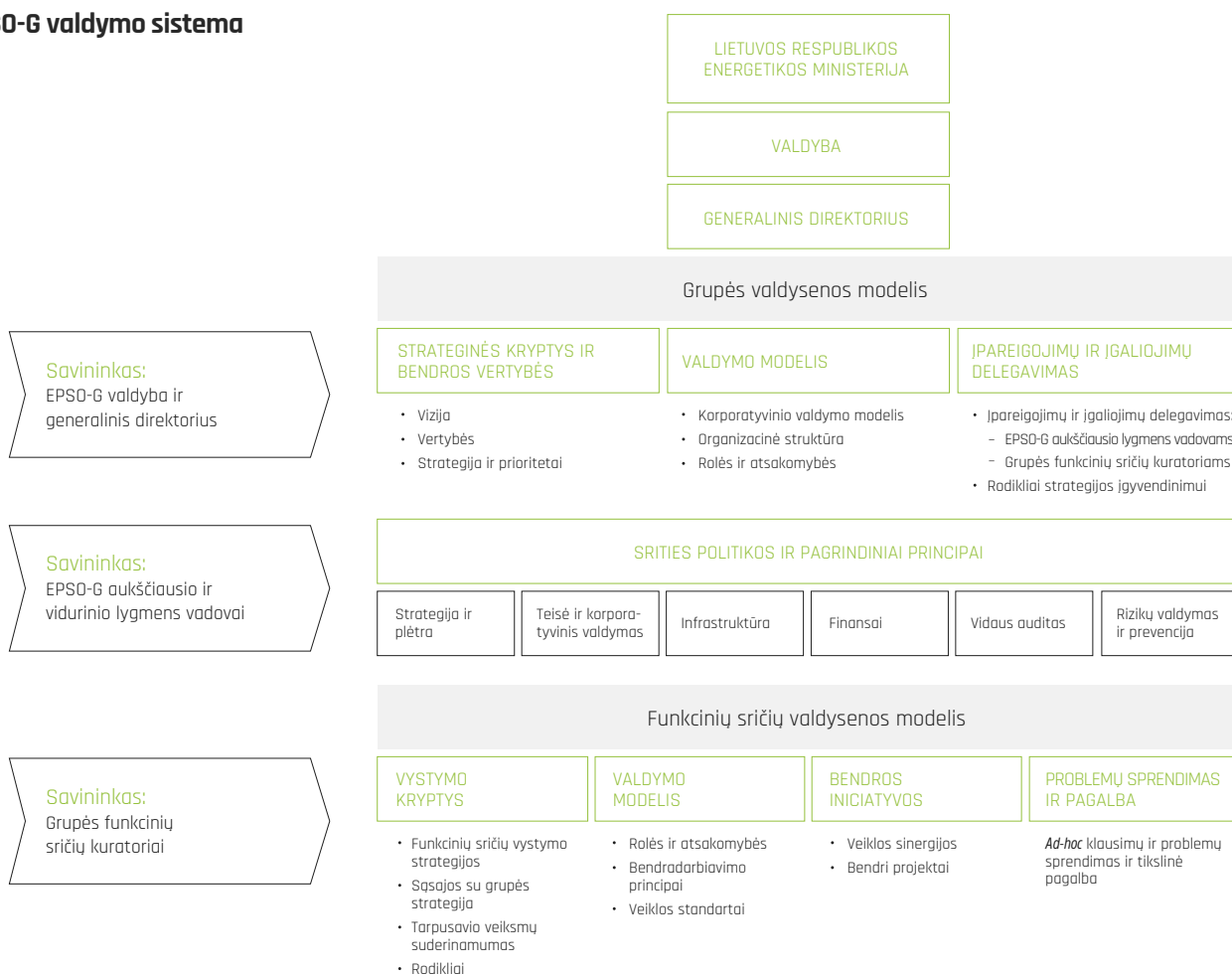
07

Valdysenos ataskaita

2020 m. EPSO-G valdymo bendrovės korporatyvinis valdymas buvo vykdomas pagal vienintelio akcininko 2018 m. balandžio 24 d. sprendimu priimtas EPSO-G įmonių grupės korporatyvinio valdymo gaires. Jos nustato bendrus visai EPSO-G įmonių

grupei taikomus korporatyvinio valdymo principus, valdymo organizavimo modelį, valdymo struktūrą, atskaitomybės ir veiklos priežiūros bei kontrolės sistemas.

EPSO-G valdymo sistema

EPSO-G valdymo bendrovė laikėsi šių svarbių korporatyvinio valdymo principų:

- veiklos skaidrumo,
- valstybės nuosavybės ir reguliavimo funkcijų atskyrimo,
- tikslų apibrėžtumo ir tvarumo,
- tinkamo akcininkų teisių realizavimo,
- atitikties teisės aktų reikalavimams ir geriausios praktikos standartams,
- veiklos efektyvumo, tvarumo ir konkurencingumo,
- valdymo ir priežiūros organų atsakomybės bei atskaitomybės akcininkams.

EPSO-G remiasi gerąja valdysenos patirtimi, išdėstyta Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) paskelbtose gerosios valdysenos rekomendacijose, Jungtinių Tautų bei Nasdaq Vilnius rekomendacijose, kituose tarptautiniu mastu pripažintuose standartuose ir gerosios valdysenos rekomendacijose, kurių svarbiausias tikslas – užtikrinti, kad valstybės valdomos bendrovės būtų valdomos skaidriai ir efektyviai.

Kryptingai siekiant pelnyti pasitikėjimą vykdomais strateginiais

projektais ir itin daug dėmesio skiriant veiklos skaidrumui bei atskaitingumui, EPSO-G įmonių grupė buvo įvertinta už pažangiausią dukterinių įmonių valdyseną, o bendroji valdysenos kokybė pelnė „A+“ įvertinimą. Tai parodė VŠĮ Valdymo koordinavimo centras (VKC) paskelbtas „VJ gerosios valdysenos indeksas 2019/20 metai“. VKC gerojo valdymo indeksas yra plačiausiai visų VJ valdymo kokybę įvertinantis įrankis. Indeksą sudaro trys pagrindinės vertinimo dimensijos: skaidrumas, kolegialūs organai bei strateginis planavimas ir įgyvendinimas.

Pagal skaidrumo dimensiją EPSO-G pelnė aukščiausią „A+“ įvertinimą, identifikuojant tobulintinas sritis taikant darnumo praktiką ateityje.

Aukščiausias galimas įvertinimas „A+“ taip pat buvo skirtas už kolegialių organų darbą, jų narių atrankos procesą, kompetenciją, įsitraukimą ir tai, jog kolegialių organų funkcijos atitinka gerosios valdysenos principus.

EPSO-G strateginio planavimo ir įgyvendinimo įvertintas A+ balu. Finansinis tvarumas buvo įvertintas „A“ dėl grupės įsiskolinimo lygio, kuris susidarė dėl finansinio įpareigojimo mokėti „Ignitis grupė“ bendrovei už įsigytas „Litgrid“ akcijas.

Rengdama 2021 m. veiklos planą, EPSO-G valdymo bendrovė numato toliau diegti priemones ir tobulinti valdysenos kokybę atsižvelgiant į VKC rekomendacijas.

7.1. EPSO-G įstatai

2020 m. EPSO-G valdymo bendrovės įstatai nesikeitė – 2020 m. gruodžio 31 d. galiojo 2018 m. rugpjūčio 1 d. Juridinių asmenų registre įregistruota įstatų redakcija, kuri įtvirtino padidintą valdybos atsakomybę, suteikiant jai priežiūros funkciją. Esamas korporatyvinis valdymo modelis užtikrina EPSO-G grupės organizacinės ir valdymo struktūros efektyvumą bei atitikimą aukščiausiesiems valdysenos standartams.

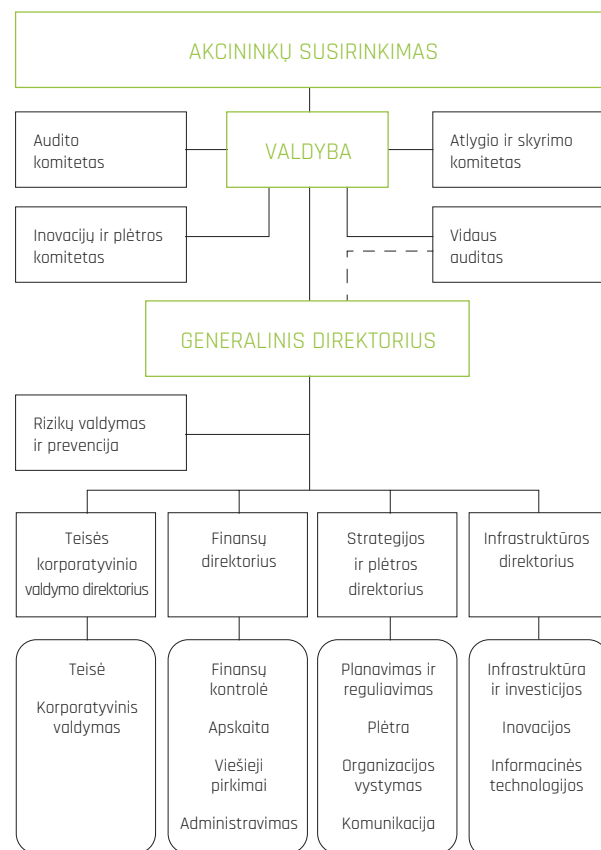
Su EPSO-G įstatais kviečiame susipažinti tinklalapyje www.epsoq.lt Korporatyvinis valdymas skirsnyje.

EPSO-G įstatai gali būti keičiami visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu, priimtu ne mažesniu kaip 2/3 visų visuotiniame akcininkų susirinkime dalyvaujančių akcininkų akcijų suteikiamų balsų, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis.

7.2. EPSO-G priežiūros ir valdymo sistema ir funkcijos

EPSO-G valdymo, priežiūros ir organizacinė struktūra užtikrina optimalų veiklos organizavimą, atskaitingumą, procesų efektyvumą ir atsakomybę:

EPSO-G priežiūros ir valdymo struktūra

EPSO-G grupės korporatyvinio valdymo dokumentų sistema sudaro:

- EPSO-G įmonių grupės korporatyvinio valdymo gairės;
- Valdymo ir grupės bendrovių įstatai;
- Korporatyvinio valdymo politika;
- Valdybos darbo reglamentas;
- Audito komiteto veiklos nuostatai;

- Atlygio ir skyrimo komiteto veiklos nuostatai;
- Inovacijų ir plėtros komiteto nuostatai;
- Patvirtinti grupės bendrovių korporatyvinio valdymo dokumentai;
- Korporatyvinio valdymo dokumentų pagrindu patvirtinti grupės bendrovių dokumentai.

Su visais nurodytais dokumentais galima susipažinti valdymo bendrovės EPSO-G puslapyje www.epsog.lt.

7.3. EPSO-G visuotinis akcininkų susirinkimas

Vienintelio EPSO-G valdymo bendrovės akcininko teises ir pareigas įgyvendina LR energetikos ministerija.

EPSO-G vienintelis akcininkas:

- priima sprendimus strateginiais veiklos kryptių klausimais;
- tvirtina svarbiausias veiklos gaires (korporatyvinio valdymo gairės, kolegialių organų atlygio gaires ir kt.).

Per 2019 m. vienintelis EPSO-G akcininkas priėmė šiuos sprendimus

DATA	ESMINIAI SPRENDIMAI
2020 m. vasario 6 d.	Pritarė naujai UAB „TETAS“ įstatų redakcijai.
2020 m. balandžio 30 d.	Patvirtino EPSO-G konsoliduotų ir Bendrovės 2019 m. finansinių ataskaitų rinkinį. Patvirtino sprendimą dėl pelno paskirstymo. Patvirtino naujos redakcijos UAB „EPSO-G“ audito komiteto veiklos nuostatus.
2020 m. rugsėjo 10 d.	Audito įmone, kuri atliks 2020-2021 m. EPSO-G konsoliduotų ir bendrovės finansinių ataskaitų, parengtų pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, rinkinio bei konsoliduoto metinio pranešimo auditą, išrinko UAB „PricewaterhouseCoopers“.
2020 m. spalio 22 d.	Priėmė sprendimą UAB „EPSO-G“ audito komiteto nariais išrinkti: (I) Gedimą Šiūšą – j nepriklausimo Bendrovės audito komiteto nario vietą; (II) Robertą Vyšniauską – j nepriklausomo Bendrovės audito komiteto nario vietą, iš Valdybos narių, kurie yra laikomi nepriklausomais; ir (III) Gedimą Karalių – j Bendrovės audito komiteto nario vietą, iš Valdybos narių, kurie nominuoti nuo vienintelio akcininko.

7.4. EPSO-G valdyba

Pagal galiojančią EPSO-G įstatų redakciją valdybą sudaro penki nariai, kuriuos skiria EPSO-G vienintelis akcininkas ketverių metų kadencijai, atsižvelgdamas į atlygio ir skyrimo komiteto rekomendacijas.

Valdybos nario nepertraukiamas kadencijos laikas yra ne ilgesnis kaip dvi kadencijos iš eilės, t. y. ne daugiau kaip aštuoneri metai iš eilės. Valdybos nariai renkami pagal LR Vyriausybės

2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 631 patvirtintą Kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės įmonės valdybą ir kandidatų į valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamą kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašą.

2019 m. kovo 29 d. EPSO-G valdybos nariai valdybos pirmininku išrinko Gedimą Almantą.

EPSO-G valdyba:

- formuoja bendrą Įmonių grupės korporatyvinio valdymo politiką;
- yra atsakinga už organizacinį ir sisteminį Grupės vystymą bei valdymą jai priskirtos kompetencijos srityje ir apimtyje;
- atlieka Grupės bendrovių veiklos, jų strategijų, veiklos tikslų ir planų, Valdybos patvirtintų dokumentų ir kitų sprendimų Grupės bendrovėse įgyvendinimo stebėseną;
- vykdo Grupės bendrovių įgyvendinamų strateginių projektų, įtrauktų į nacionalinę energetikos strategiją, ypatingos valstybinės svarbos projektų, valstybei svarbių ekonominių projektų valdymo priežiūrą bei kontrolę;
- vykdo priežiūros funkcijas, kaip tai numatyta LR akcinių bendrovių įstatyme.

Per ataskaitinį laikotarpį įvyko 22 (dvidešimt du) valdybos posėdžiai, iš jų 3 (trijuose) sprendimai buvo priimti balsuojant raštu. Ataskaitiniais metais taip pat buvo organizuojama septynios strateginės sesijos ir viena bendradarbiavimo sesija.

EPSO-G valdybos sudėtis 2020 m. gruodžio 31 d.

Gediminas Almantas
Nepriklausomas narys, pirmininkas

Robertas Vyšniauskas
Nepriklausomas narys

Tomas Tumėnas
Nepriklausomas narys

Gediminas Karalius
Narys

Dainius Bražiūnas
Narys

„Per ataskaitinį laikotarpį įvyko 22 valdybos posėdžiai, iš jų 3 sprendimai buvo priimti balsuojant raštu.“

EPSO-G valdybos sudėtis 2020 m. gruodžio 31 d.:

VARDAS PAVARDĖ	PAREIGOS	KADENCIJA	KITOS PAREIGOS	IŠSILAVINIMAS
Gediminas Almantas	Nepriklausomas narys, pirmininkas	Nuo 2019-03-20	VĮ „Oro navigacija“ valdybos narys, audito komiteto pirmininkas	Vilniaus universitetas, teisės mokslų magistras; Berno universitetas, Šveicarija, teisės mokslų magistras; Kopenhagos verslo mokykla, verslo derybų etika, industrinis doktorantas.
Dainius Bražiūnas	Narys	Nuo 2019-03-20	LR energetikos ministerija, energetinio saugumo grupės vadovas; AB „Klaipėdos nafta“, valdybos narys	Vilniaus Gedimino technikos universitetas, energetikos mokslų bakalauros.
Gediminas Karalius	Narys	Nuo 2019-03-20	LR energetikos ministerija, energetinio saugumo grupės vyresnysis patarėjas	Mykolo Romerio universitetas, teisės ir valdymo mokslų bakalauros; Mykolo Romerio universitetas, ES teisės mokslų magistras; ISM vadybos ir ekonomikos universitetas, vadybos ir verslo administravimo mokslų magistras.
Tomas Tumėnas	Nepriklausomas narys	Nuo 2019-11-11	UAB „Limedika“ finansų direktorius; Nacionalinės farmacijos grupės ir „Linas Agro Group“ valdybų narys	Vilniaus universitetas, finansų valdymo mokslų magistras; Aalborgo universitetas, tarptautinio verslo ekonomika; Mančesterio verslo mokykla; finansų valdymo mokslo magistras.
Robertas Vyšniauskas	Nepriklausomas narys	Nuo 2019-03-20	Valstybės investicinis kapitalas, UAB generalinis direktorius; UAB „Vilniaus vystymo kompanija“, valdybos narys	Mykolo Romerio universitetas, teisės mokslų magistras.

**„Ataskaitiniais metais taip pat buvo organizuojama septynios strateginės
sesijos ir viena bendradarbiavimo sesija.“**

EPSO-G valdybos posėdžiai 2020 m.:

● Dalyvavo

○ Nedalyvavo

POSĖDŽIO DATA	GEDIMINAS ALMANTAS	DAINIUS BRAŽIŪNAS	GEDIMINAS KARALIUS	TOMAS TUMĖNAS	ROBERTAS VYŠNIAUSKAS
Sausio 9 d.	●	●	●	●	●
Vasario 7 d.	●	●	●	●	●
Vasario 28 d.	●	●	●	●	●
Kovo 19 d.	●	●	●	●	●
Kovo 26 d.	●	●	●	●	●
Kovo 27 d.	●	●	●	●	●
Balandžio 17 d.	●	●	●	●	●
Gegužės 22 d.	●	○	●	●	●
Gegužės 29 d.	●	●	●	●	●
Birželio 4 d.	●	●	●	●	●
Birželio 16 d.	●	●	●	●	●
Birželio 26 d.	●	●	○	●	●
Liepos 28 d.	●	●	●	●	●
Rugpjūčio 28 d.	●	●	●	●	●
Rugsėjo 25 d.	●	●	●	●	●
Spalio 21 d.	●	●	●	●	●
Lapkričio 4 d.	●	●	●	●	●
Lapkričio 20 d.	●	●	●	●	●
Lapkričio 25 d.	●	●	●	●	●
Lapkričio 30 d.	●	●	●	●	●
Gruodžio 10 d.	●	●	●	●	●
Gruodžio 21 d.	●	●	●	●	●

2020 m. priimti valdybos sprendimai:

2020-01	09	Patvirtinta EPSO-G generalinio direktoriaus 2019 m. veiklos tikslų įgyvendinimo ataskaita; Patvirtinti nepriklausomų valdybos narių į EPSO-G įmonių grupės bendroves Amber Grid, LITGRID ir BALTPOOL valdybas atrankos reikalavimų aprašymai; Patvirtinta EPSO-G įmonių grupės veiklos strategija 2017-2025 m.		
2020-02	07	Patvirtinta nauja EPSO-G įmonių grupės dividendų politikos redakcija; Patvirtinti EPSO-G generalinio direktoriaus 2020 m. veiklos tikslai; Patvirtinta nauja EPSO-G rizikų valdymo metodikos redakcija.	28	Patvirtintas atnaujintas EPSO-G pareigybių sąrašas ir organizacinė struktūra; Patvirtinta EPSO-G vidaus audito vadovės 2019 m. tikslų pasiekimo ataskaita.
2020-03	19	Priimti sprendimai dėl Amber Grid, LITGRID eilinių visuotinių akcininkų darbotvarkės papildymo.	26	Pasiūlyti kandidatai į Amber Grid, LITGRID ir BALTPOOL valdybos narius.
			27	Aptarti esami skoliniai įsipareigojimai; Patvirtinti EPSO-G inovacijų ir plėtros komiteto veiklos nuostatai ir inovacijų ir plėtros komiteto 2020 m. veiklos planas; Patvirtinta EPSO-G įmonių grupės atitikties valdymo politika.
2020-04	17	Patvirtintas atnaujintas EPSO-G pareigybių sąrašas ir organizacinė struktūra; Patvirtinta EPSO-G įmonių grupės veiklos strategijos 2017-2025 m. įgyvendinimo ataskaita už 2019 m.; Spręsta dėl balsavimo dukterinių bendrovių eiliniuose akcininkų susirinkimuose; Patvirtintas Bendrovės ir konsoliduotas metinis pranešimas bei pritarta Bendrovės ir konsoliduotam metiniam finansinių ataskaitų rinkiniui, pelno paskirstymo projektui, inicijuotas eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas.		
2020-05	22	Spręsta dėl balsavimo LITGRID eiliniame akcininkų susirinkime.	29	Patvirtintos esminės overdrafto sutarties sąlygos, Patvirtinta nauja EPSO-G inovacijų ir plėtros komiteto sudėtis; Patvirtintas 2020 m. EPSO-G įmonių grupės lygio rizikų sąrašas.
2020-06	04	Aptarti esami skoliniai įsipareigojimai	16	Priimti sprendimai dėl TETAS valdybos narių atrankos inicijavimo ir patvirtintas nepriklausomo valdybos nario atrankos reikalavimų aprašas.
			26	Spręsta dėl balsavimo dukterinių bendrovių neeiliniuose visuotiniuose akcininkų susirinkimuose; Patvirtinti atnaujinti EPSO-G Atlygio ir skyrimo komiteto veiklos nuostatai; Išrinktas TETAS valdybos narys į informacinių technologijų kompetencijos srities valdybos nario vietą.
2020-07	28	Inicijuota nepriklausomo audito komiteto nario atranka.		
2020-08	28	Išrinktas TETAS valdybos narys į strateginio valdymo srities valdybos nario vietą; Pritarta esminėms EPSO-G ir TETAS skolinimo ir skolinimosi naudojantis grupės sąskaitos paslauga esminėms sąlygoms.		
2020-09	25	Patvirtinta EPSO-G įmonių grupės skaidrumo ir komunikacijos politikos nauja redakcija; Inicijuotas neeilinis visuotinis akcininkų susirinkimas dėl audito komiteto narių išrinkimo.		
2020-10	21	Spręsta dėl balsavimo LITGRID neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime.		
2020-11	04	Patvirtinta EPSO-G įmonių grupės integruoto planavimo ir stebėsenos politikos nauja redakcija.	20	Pritarta EPSO-G įmonių grupės strategijos iki 2030 m. projektui.
			25	Spręsta dėl dalyvavimo Lietuvos vandenilio platformos veikloje.
			30	Patvirtinta EPSO-G įmonių grupės atitikties valdymo politikos nauja redakcija bei atitikties valdymo metodika; patvirtinti audito ir atlygio ir skyrimo komitetų veiklos planai.
2020-12	10	Patvirtintas EPSO-G 2021 m. veiklos biudžetas.	21	Patvirtintas atnaujintas EPSO-G pareigybių sąrašas ir organizacinė struktūra bei aukščiausio ir vidurinio lygmens vadovų pareigybių lygiai; Patvirtintas EPSO-G prioritetinių sričių sąrašas kurioms bus taikomas atitikties valdymo procesas; Patvirtinti EPSO-G valdybos ir inovacijų ir plėtros komiteto veiklos planai.

7.5. EPSO-G atlygio ir skyrimo komitetas (ASK)

Pagal galiojančius EPSO-G įstatus, atlygio ir skyrimo komitetas sudaromas iš ne mažiau kaip trijų narių, kuriuos ne ilgesniam kaip ketverių metų laikotarpiui motyvuotu sprendimu skiria valdyba iš jos atrinktų kandidatų. Skiriant atlygio ir skyrimo komiteto narius užtikrinama, kad šio komiteto sudėtyje būtų ne mažiau kaip vienas nepriklausomas narys. Atlygio ir skyrimo ko-

miteto nario nepertraukiamas kadencijos laikas yra ne ilgesnis kaip dvi kadencijos iš eilės.

2020 m. Atlygio ir skyrimo komitete dirbo Gediminas Almantas, Dainius Bražiūnas bei pirmininkė Jolita Lauciuvienė.

EPSO-G atlygio ir skyrimo komitetas:

- padeda atlikti kandidatų į organų narius atrankas visose Grupės bendrovėse;
- teikia rekomendacijas Grupės bendrovėms dėl valdymo organų narių skyrimo, sutarčių su jais sudarymo ir atlygio jiems nustatymo;
- teikia rekomendacijas dėl Grupės korporatyvinio valdymo dokumentų, susijusių su kolegialių organų, Grupės bendrovių darbuotojų atlygio, veiklos vertinimo klausimais;
- teikia rekomendacijas dėl Grupės kolegialių organų, vadovų, vadovybės ir kritinių pareigybų paminimo planavimo sistemos.

Per 2020 m. įvyko 16 (šešiolika) atlygio ir skyrimo komiteto posėdžių.

EPSO-G atlygio ir skyrimo komiteto sudėtis 2020 m. gruodžio 31 d.

Jolita Lauciuvienė
Nepriklausoma narė, pirmininkė

Gediminas Almantas
Nepriklausomas narys

Dainius Bražiūnas
Narys

VARDAS PAVARDĖ	PAREIGOS	KADENCIJA	KITOS PAREIGOS	IŠSILAVINIMAS
Jolita Lauciuvienė	Nepriklausoma narė, pirmininkė	Nuo 2019-05-20	UAB „Personalo vertė verslui“, direktorė	Vilniaus universitetas, ekonomikos mokslų magistrė; Lietuvos edukologijos universitetas, psichologijos mokslų bakalaurė.
Dainius Bražiūnas	Narys	Nuo 2019-03-29	LR energetikos ministerija, energetinio saugumo grupės vadovas; AB „Klaipėdos nafta, valdybos narys	Vilniaus Gedimino technikos universitetas, energetikos mokslų bakalauras.
Gediminas Almantas	Nepriklausomas narys	Nuo 2019-03-29	VĮ „Oro navigacija“ valdybos narys; audito komiteto pirmininkas	Vilniaus universitetas, teisės mokslų magistras; Berno universitetas, Šveicarija, teisės mokslų magistras; Kopenhagos verslo mokykla, verslo derybų etika, industrinis doktorantas.

Atlygio ir skyrimo komiteto 2020 m. posėdžių lankomumas ir priimti esminiai sprendimai:

● Dalyvavo

○ Nedalyvavo

POSĖDŽIO DATA	JOLITA LAUCIUVIENĖ	GEDIMINAS ALMANTAS	DAINIUS BRAŽIŪNAS
Sausio 21 d.	●	●	●
Vasario 12 d.	●	●	●
Kovo 9 d.	●	●	●
Kovo 16 d.	●	●	●
Balandžio 1 d.	●	●	●
Birželio 10 d.	●	●	●
Birželio 22 d.	●	●	○
Liepos 24 d.	●	●	○
Rugpjūčio 14 d.	●	●	●
Rugsėjo 9 d.	●	●	●
Rugsėjo 22 d.	●	●	●
Spalio 7 d.	●	●	●
Spalio 26 d.	●	●	●
Gruodžio 2 d.	●	●	●
Gruodžio 14 d.	●	●	●
Gruodžio 16 d.	●	●	●

„Per 2020 m. įvyko 16 atlygio ir skyrimo komiteto posėdžių.“

2020 m. atlygio ir skyrimo komiteto priimti esminiai sprendimai:

2020-01	21 Patvirtintas Amber Grid generalinio direktoriaus atrankos reikalavimų aprašas.	
2020-02	12 Patvirtinta 2019 m. ASK veiklos ataskaita.	
2020-03	09 Vykdyma atranka į Amber Grid vadovo poziciją; Pritarta LITGRID ir Amber Grid vadovo ir valdybos narių atlygio politikos projektui.	16 Teiktos rekomendacijos dėl LITGRID, Amber Grid ir BALTPPOOL valdybos sudėčių; Patvirtintos bendros EPSO-G įmonių veiklos tobulinimo sritys 2020 m.
2020-04	01 Teikta rekomendacija dėl GET Baltic valdybos sudėties; Pritarta pakoreguotai tipinei Amber Grid darbuotojams taikytinai darbo sutarties formai.	
2020-06	10 Pritarta naujos redakcijos EPSO-G Atlygio ir skyrimo komiteto veiklos nuostatų projektui bei naujos redakcijos EPSO-G atlygio ir skyrimo komitetui teikiamos periodinės informacijos tvirtinimui; pritarta atnaujintam EPSO-G atlygio ir skyrimo komiteto 2020 m. veiklos planui.	22 Vykdyma atranka į TETAS Informacinių technologijų kompetencijos srities valdybos nario vietą.
2020-07	24 Vykdyma atranka į TETAS strateginio valdymo srities valdybos nario vietą.	
2020-08	14 Teikta rekomendaciją LITGRID valdybai dėl tinkamo (-ų) kandidato (-ų) į LITGRID laikinai einančio generalinio direktoriaus pareigas.	
2020-09	09 Pritarta EPSO-G įmonių grupės skaidrumo ir komunikacijos politikos naujai redakcijai; Teiktos rekomendacijos dėl atlygio ir skyrimo komiteto kompetencijai priskirtų politikų ir Grupės bendrovių pamainumo planų.	
2020-10	07 Teiktos rekomendacijos dėl atlygio režimų, sprendė dėl atlygio ir skyrimo komiteto veiklos plano 2021 m.	26 Vykdyma atranka į LITGRID vadovo poziciją
2020-12	02 Teiktos rekomendacijos dėl organizacinės struktūros ir vadovaujančių darbuotojų pareigybių lygių, patvirtino EPSO-G įmonių grupės kolegialių organų kasmetinės veiklos įsivertinimo gairių naują redakciją.	14-18 Vykdyma atranka į LITGRID vadovo poziciją.

„2020 m. Atlygio ir skyrimo komitete dirbo Gediminas Almantas, Dainius Bražiūnas bei pirmininkė Jolita Lauciuvienė. “

7.6. EPSO-G audito komitetas (AK)

Remiantis EPSO-G įstatais, Audito komitetas sudaromas iš ne mažiau kaip trijų narių, kuriuos ne ilgesniam kaip ketverių metų laikotarpiui skiria EPSO-G vienintelis akcininkas, atsižvelgiant į Atlygio ir skyrimo komiteto rekomendacijas, jei buvo pateiktos. Audito komiteto nario nepertraukiamos kadencijos laikas yra ne ilgesnis kaip dvi kadencijos iš eilės. Audito komiteto pirminku gali būti tik nepriklausomas narys.

Ataskaitiniu laikotarpiu (t.y. 2020-09-12) baigėsi keturis metus trukusi Audito komiteto kadencija. Atlikus atrankas, remiantis Atlygio ir skyrimo komiteto rekomendacija, nuo 2020-10-22 EP-

SO-G vienintelis akcininkas sudarė tos pačios sudėties Audito komitetą. Tad ataskaitiniu laikotarpiu Audito komitete dirbo du nepriklausomi nariai – Gediminas Šiušas ir Robertas Vyšniauskas, taip pat Energetikos ministerijos nominuotas EPSO-G valdybos narys Gediminas Karalius.

Audito komitetas periodiškai (ne rečiau kaip kartą per du mėtus) apsveria Audito komiteto veiklos nuostatus ir gali inicijuoti jų atnaujinimą. Per atskaitinį laikotarpį, Audito komitetas inicijavo Veiklos nuostatų pakeitimus, kuriuos Susirinkimas patvirtino 2020 m. balandžio 30 d.

EPSO-G audito komitetas:

- vykdo Grupės bendrovių finansinių ataskaitų rengimo bei audito atlikimo priežiūrą;
- yra atsakingas už Grupės bendrovių auditorių ir audito įmonių nepriklausomumo bei objektyvumo principų laikymąsi užtikrinimą;
- yra atsakingas už Grupės bendrovių vidaus kontrolės, rizikos valdymo ir vidaus audito sistemų, veiklos procesų veiksmingumo priežiūrą;
- yra atsakingas už Grupės bendrovių auditoriaus ir (ar) audito įmonės ne audito paslaugų teikimo kontrolę;
- vertina Grupės bendrovių, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, sudaromus sandorius su susijusiomis šalimis.

Per atskaitinį laikotarpį įvyko 20 audito komiteto posėdžių.

EPSO-G audito komiteto sudėtis 2020 m. gruodžio 31 d.

Gediminas Šiušas
Nepriklausomas narys, pirmininkas

Gediminas Karalius
Narys

Robertas Vyšniauskas
Nepriklausomas narys

„Per atskaitinį laikotarpį įvyko 20 audito komiteto posėdžių.“

EPSO-G audito komiteto sudėtis 2020 m. gruodžio 31 d. ir jo pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį:

VARDAŠ PAVARDĖ	PAREIGOS	KADENCIJA	KITOS PAREIGOS	IŠSILAVINIMAS
Gediminas Šiušas	Nepriklausomas narys, pirmininkas	Nuo 2016-09-12 iki 2020-09-12 ir nuo 2020-10-22	Western Union Processing Lithuania, UAB	Stokholmo ekonomikos aukštoji mokykla Rygoje, ekonomikos ir verslo administravimo bakalauros; Vilniaus universitetas, vadybos ir verslo administravimo bakalauros; Vilniaus universitetas, ekonomikos magistras.
Gediminas Karalius	Narys	Nuo 2018-09-21 iki 2020-09-12 ir nuo 2020-10-22	LR energetikos ministerija, energetinio saugumo grupės vyresnysis patarėjas	Mykolo Romerio universitetas, teisės ir valdymo mokslų bakalauros; Mykolo Romerio universitetas, ES teisės mokslų magistras; ISM vadybos ir ekonomikos universitetas, vadybos ir verslo administravimo mokslų magistras.
Robertas Vyšniauskas	Nepriklausomas narys	Nuo 2019-04-15 iki 2020-09-12 ir nuo 2020-10-22	Valstybės investicinis kapitalas, UAB generalinis direktorius; UAB „Vilniaus vystymo kompanija“, valdybos narys	Mykolo Romerio universitete, teisės mokslų magistras.

Audito komiteto 2020 m. posėdžių lankomumas:

● Dalyvavo ○ Nedalyvavo

POSĖDŽIO DATA	GEDIMINAS ŠIUŠAS	GEDIMINAS KARALIUS	ROBERTAS VYŠNIAUSKAS
Sausio 27 d.	●	●	●
Vasario 24 d.	●	●	●
Kovo 6 d.	●	●	●
Kovo 10 d.	●	○	●
Kovo 23 d.	●	●	●
Kovo 30 d.	●	●	●
Balandžio 6 d.	●	●	●
Balandžio 16 d.	●	●	●
Balandžio 20 d.	●	●	●
Gegužės 4 d.	●	●	●
Gegužės 18 d.	●	●	●
Gegužės 25 d.	●	●	●
Birželio 22 d.	●	●	●
Liepos 27 d.	●	●	●
Rugpjūčio 24 d.	●	●	●
Spalio 26 d.	●	●	●
Spalio 29 d.	●	●	●
Lapkričio 9 d.	●	●	●
Lapkričio 23 d.	●	●	●
Gruodžio 7 d.	●	●	●

2020 m. priimti Audito komiteto esminiai sprendimai:

2020-01	27 Pritarta EPSO-G ir BALTPPOOL 2020 m. rizikų valdymo priemonių planams; Pritarta Grupės vidaus auditų plano 2018 - 2020 m. naujai redakcijai.			
2020-02	24 Pritarta Amber Grid, TETAS ir GET Baltic 2020 m. rizikų valdymo priemonių planams; taip pat pritarta Vidaus audito vadovės 2019 m. tikslų pasiekimo ataskaitai ir 2020 m. tikslams.			
2020-03	06 Patvirtinta AK nuomonė dėl LIT-GRID sandorio su susijusia šalimi Baltpool.	10 Patvirtintos išvados dėl BALTPPOOL ir GET Baltic atskirų ir konsoliduotų 2019 m. finansinių ataskaitų.	23 Patvirtintos išvados dėl LITGRID ir Amber Grid atskirų ir konsoliduotų 2019 m. finansinių ataskaitų.	30 Patvirtinta išvada dėl TETAS dėl 2019 m. finansinių ataskaitų.
2020-04	06 Pritarta LITGRID 2020 m. rizikų valdymo priemonių planui.	16 Patvirtinta išvada dėl EPSO-G atskirų ir konsoliduotų 2019 m. finansinių ataskaitų.	20 Leista išorės auditoriui dalyvauti vienos iš Grupės bendrovių vykdomame viešajame pirkime (ne audito paslaugos).	
2020-05	04 Patvirtintos 4 AK nuomonės dėl LITGRID sandorių su susijusiomis šalimis; pritarta finansinių ataskaitų audito paslaugų pirkimo techninei specifikacijai ir tiekėjams keliamiems minimaliems kvalifikaciniais reikalavimams.		18 Leista išorės auditoriui dalyvauti vienos iš Grupės bendrovių vykdomame viešajame pirkime (ne audito paslaugos).	25 Patvirtinta nuomonė dėl LIT-GRID sandorio su susijusia šalimi; pritarta Grupės lygio rizikų sąrašui.
2020-06	22 Patvirtintos 2 AK nuomonės dėl sandorių su susijusiomis šalimis.			
2020-07	27 Įvertinęs 2020 m. II ketv. rizikų valdymo rodiklių rezultatus, Audito komitetas pateikė rekomendacijas vienai iš Grupės bendrovių dėl rizikų sąrašo ir valdymo priemonių plano papildymo.			
2020-08	24 Patvirtina Grupės išorės auditoriaus atrankos procedūrų išvadų ataskaita bei rekomenduota Grupės bendrovių valdyboms siūlyti savo visuotiniams akcininkų susirinkimams audito įmone 2020-2021 m. finansinių ataskaitų auditui atlikti išrinkti PricewaterhouseCoopers.			
2020-10	26 Naujos kadencijos Audito komitetas pirmininku išrinko Gediminą Šiušą; Įgyvendinant ankstesnes Audito komiteto rekomendacijas buvo pritarta vienos iš Grupės bendrovių pateiktiems siūlymams dėl rizikų sąrašo ir valdymo priemonių plano papildymo.	29 Leido PricewaterhouseCoopers teikti Grupės bendrovėms reikalingas (prašyme nurodytas) mokestinių konsultacijų paslaugas.		
2020-11	09 Įvertinęs 2020 m. III ketv. rizikų valdymo rodiklių rezultatus, Audito komitetas pateikė rekomendacijas vienai iš Grupės bendrovių, Audito komitetas su PricewaterhouseCoopers atstovais aptarė 2020 m. auditų planą.	23 Pritarta Grupės atitikties valdymo politikos pakeitimams ir Grupės atitikties valdymo metodikos projektui; Pritarta Amber Grid ir GET Baltic 2021 m. rizikų sąrašams ir valdymo priemonių planams.		
2020-12	07 Pritarta EPSO-G, LITGRID ir Amber Grid pateiktoms prioritetinėms sritims, kurioms bus taikomas atitikties valdymo procesas; Pritarta LITGRID, EPSO-G, TETAS ir Baltpool 2021 m. rizikų sąrašams ir valdymo priemonių planams; Patvirtintos 2 AK nuomonės dėl LITGRID ketintų sudaryti sandorių su susijusia šalimi.			

7.7. Inovacijų ir plėtros komitetas (IPK)

Pagal EPSO-G įstatus EPSO-G valdyba, siekdama užtikrinti veiksmingą vidaus kontrolės sistemą bei veiklos rizikų valdymą Įmonių grupės mastu, turi teisę sudaryti laikino (ad hoc) arba nuolatinio pobūdžio specializuotus komitetus, kuriems pavedama nagrinėti ir teikti EPSO-G valdybai ar kitiems Bendrovės bei Grupės bendrovių organams pasiūlymus bei rekomendacijas dėl tokių komitetų kompetencijai priskirtų sričių bei klausimų.

Inovacijų ir plėtros komitetas – patariamasis EPSO-G valdybos organas inovacijų, plėtros ir efektyvumo klausimais. Jis taip pat kaip ir audito komitetas bei atlygio ir skyrimo komitetas veikia Grupės mastu, t. y. gali teikti išvadas, nuomones, rekomendacijas bei pasiūlymus kompetentingos Grupės bendrovės Valdybai dėl klausimų, susijusių su Inovacijų ir plėtros komiteto funkcijomis bei pareigomis.

Valdyba tvirtina ir keičia Inovacijų ir plėtros komiteto veiklos nuostatus, veiklos planą, formuoja komitetui užduotis.

Sudarant Inovacijų ir plėtros komitetą siekiama: (I) daugiau dėmesio skirti inovacijoms, naujų Grupės veiklų paieškai, veiklos efektyvumui; (II) inovatyvių idėjų sinergijos Grupės lygmeniu ir inovacijų krypčių suderinimo; (III) didesnio nepriklausomų valdybos narių įsitraukimo į Grupės veiklą, jų turimų žinių ir patirties panaudojimo; (IV) kad Inovacijų ir plėtros komiteto nariai veiktų kaip inovacijų, plėtros, efektyvumo ambasadoriai Grupės bendrovėse.

Inovacijų ir plėtros komiteto sudėtis ir jos pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį:

VARDAS PAVARDĖ	PAREIGOS	KADENCIJA	KITOS PAREIGOS	IŠSILAVINIMAS
Sigitas Žutautas	Nepriklausomas narys, pirmininkas*	Nuo 2019-11-29	AB „Amber Grid“ nepriklausomas valdybos narys, UAB „Būsto paskolų draudimas“ direktorius	Vilniaus universitetas, ekonomikos ir bankininkystės mokslų bakalauras, apskaitos ir audito mokslų magistras. Baltic Institute of Corporate Governance, profesionalaus valdybos nario studijos
Tomas Tumėnas	Nepriklausomas narys	Nuo 2019-11-29	UAB „EPSO-G“ nepriklausomas valdybos narys; UAB „Limedika“ finansų direktorius, AB „Linus Agro Group“ valdybos narys	Vilniaus universitetas, finansų valdymo mokslų magistras; Aalborgo universitetas, tarptautinio verslo ekonomika; Mančesterio verslo mokykla; finansų valdymo mokslo magistras
Šarūnas Nedzinskas	Nepriklausomas narys	Nuo 2019-11-29 iki 2020-04-20	LITGRID AB nepriklausomas valdybos narys	ISM vadybos ir ekonomikos universitetas, socialinių mokslų daktaras, strateginio valdymo disciplina; Vilniaus universitetas, ekonomikos mokslų magistras
Tomas Urmanavičius	Narys	Nuo 2019-11-29 iki 2020-05-31	UAB „EPSO-G“ finansų kontrolės vadovas ir BALTPPOOL UAB valdybos narys	Vilniaus universitetas, ekonomikos bakalauras; Vrije Amsterdamo universitetas, finansų valdymo magistras
Artūras Vilimas	Nepriklausomas narys	Nuo 2020-06-01	LITGRID AB nepriklausomas valdybos narys	Kauno technologijos universitetas (KTU), Inžinerijos laipsnis
Gediminas Mikaliūnas	Nepriklausomas narys	Nuo 2020-06-01	BALTPPOOL UAB nepriklausomas valdybos narys, Barclays IT operacijų automatizavimo ir pertvarkymo vadovas	Baltijos vadybos institutas, EMBA programa; Vilniaus universitetas, informatikos magistras

* Inovacijų ir plėtros komiteto pirmininko pareigas eina nuo 2020 m. sausio 6 d., perrinktas 2020 m. birželio 17 d.

Inovacijų ir plėtros komiteto 2020 m. posėdžių lankomumas:

● Dalyvavo ○ Nedalyvavo

POSĖDŽIO DATA	SIGITAS ŽUTAUTAS	TOMAS TUMĖNAS	ŠARŪNAS NEDŽINSKAS	TOMAS URMANAVIČIUS	ARTŪRAS VILIMAS	GEDIMINAS MIKALIŪNAS
Sausio 6 d.	●	●	●	●	-	-
Vasario 5 d.	●	○	●	●	-	-
Kovo 12 d.	●	○	●	●	-	-
Birželio 17 d.	●	●	-	-	●	●
Rugsėjo 9 d.	●	●	-	-	●	○
Spalio 29 d.	●	●	-	-	●	●
Gruodžio 15 d.	●	●	-	-	●	●

2020 m. Inovacijų ir plėtros komiteto svarstyti esminiai klausimai:

2020-01	06 Pirmasis IPK posėdis, kurio metu pirmininku išrinktas Sigitas Žutautas, aptarta esama situacija grupės inovacijų funkcinėje srityje.
2020-02	05 Jungtinis posėdis, kuriame dalyvavo grupės inovacijų srities kuratoriai. Aptarta esama inovacijų srities situacija grupės įmonėse.
2020-03	12 Aptartas saulės elektrinių klausimas LITGRID perdavimo tinklo objektuose. Pritarta komiteto veiklos planui ir nuostatomis. Peržiūrėta inovacijų projektų portfelio būklės ataskaita.
2020-06	17 Pirmasis oficialus naujai patvirtintos sudėties IPK posėdis. Komiteto pirmininku perrinktas Sigitas Žutautas. Posėdžio metu buvo aptartas LEAN diegimo statusas įmonių grupėje, taip pat apžvelgta reguliacinė energetikos inovacijų aplinka.
2020-09	09 Aptartas projektas „Elektros energijos kaupimo įrenginių (200 MW) įrengimas“ ir suformuota IPK nuomonė dėl projekto pagrindimo ir poreikio bei susijusių rizikų; Aptarta inovacijų skatinimo sistema įmonių grupėje.
2020-10	29 Aptarta projekto „Elektros energijos kaupimo įrenginių (200 MW) įrengimas“ eiga; Diskutuota apie perdavimo sistemų operatorių turto valdymo efektyvumo esamą situaciją; Peržiūrėta inovacijų projektų portfelio būklės ataskaita.
2020-12	15 Apžvelgta grupės įmonių plėtra ir diskutuota dėl naujų galimybių įgyvendinant naują EPSO-G strategiją.

7.8. Generalinis direktorius

EPSO-G generalinį direktorių skiria bendrovės valdyba, atsižvelgdama į Atlygio ir skyrimo komiteto rekomendacijas. Generalinis direktorius yra atskaitingas Valdybai.

Šiuo metu dirbantis EPSO-G generalinis direktorius Rolandas Zukas pareigas eina nuo 2015 m. vasario 17 d. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 371 straipsniu, EPSO-G generalinio direktoriaus pirma penkerių metų kadencija prasidėjo 2018 m. sausio 1 d.

EPSO-G generalinis direktorius:

- organizuoja ir kontroliuoja Grupės veiklos strategijos įgyvendinimą;
- kontroliuoja dukterinių bendrovių veiklą, teikia siūlymus bei išvadas EPSO-G valdybai dėl Grupės veiklos organizavimo ir jos plėtros;
- organizuoja ir užtikrina dukterinių bendrovių strategijos, ilgalaikių (strateginių), trumpalaikių (taktinių) tikslų įgyvendinimo stebėseną, veiklos vertinimą, teikia siūlymus EPSO-G valdybai dėl veiklos tobulinimo;
- užtikrina, jog Grupės bendrovėms būtų pateikti Grupės korporatyvinio valdymo dokumentai, o EPSO-G valdybai savalaikiai būtų pateikiamos Grupės korporatyvinio valdymo dokumentų įgyvendinimo ataskaitos.

7.9. Papildoma informacija apie valdybos pirmininką, generalinį direktorių, vyriausiąjį finansininką ir vidaus audito padalinio vadovą:

Gediminas Almantas (valdybos pirmininkas) – EPSO-G valdybos pirmininko pareigas G. Almantas eina nuo 2019 m. kovo 30 dienos. G. Almantas yra didelę verslo strategijos ir korporatyvinio valdymo patirtį sukaupęs profesionalas. Jis yra VĮ „Oro navigacija“ nepriklausomas valdybos narys ir audito komiteto pirmininkas, G. Almantas taip pat yra Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos bei Atviros Lietuvos Fondo tarybos pirmininkas. Jis 2014 – 2018 m. vadovavo VĮ „Lietuvos oro uostai“, dirbo aviacijos ir teisės srityse. EPSO-G valdyboje G. Almantas dirba nuo 2016 metų.

G. Almantas yra Vilniaus universiteto ir Berno universiteto teisės mokslų magistras, Kopenhagos verslo mokyklos, verslo derybų etikos industrinis doktorantas.

Rolandas Zukas (generalinis direktorius) – EPSO-G generaliniu direktoriumi Rolandas Zukas dirba nuo 2015 m. vasario 17 d. Prieš tai jis dirbo AB „Klaipėdos nafta“ Suskystintų gamtinių dujų terminalo (SGDT) departamento direktoriumi, UAB „Energijos tiekimas“ valdybos nariu ir generaliniu direktoriumi. R. Zukas yra Nacionalinės Lietuvos energetikos asociacijos (NLEA) tarybos narys, Central East European Partners asociacijos valdybos narys.

R. Zukas turi aukštąjį išsilavinimą transporto inžinerinės ekonomikos (Vilniaus universitete, bakalauro laipsnis) ir vadybos srityse (ISM, magistro laipsnis).

Žydrūnas Augutis (vyriausias finansininkas) – daugiau nei dvidešimties metų darbo patirties finansų apskaitos ir mokesčių srityje turintis Ž. Augutis EPSO-G vyriausiojo finansininko pareigas eina nuo 2019 m. balandžio 29 d. Prieš pradėdamas dirbti EPSO-G, jis dvejus metus dirbo patronuojamos bendrovės „Litgrid“ vyriausiuoju finansininku, vadovavo AB „Lietuvos dujos“ (iš jos atskyrus perdavimo veiklą įsteigta „Amber Grid“) buhalterijos padaliniiui. 2017-2019 m. Ž. Augutis ėjo EPSO-G patronuojamosios bendrovės „TETAS“ valdybos nario pareigas.

Ž. Augutis yra Vilniaus universiteto Ekonomikos mokslų apskaitos ir audito specialybės magistras.

Rasa Juodelytė (vidaus audito vadovė) EPSO-G centralizuoto vidaus audito padalinio vadovės pareigas eina nuo 2017 m. sausio 2 d. Prieš pradėdama eiti šias pareigas ji ketverius metus buvo atsakinga už vidaus audito padalinio veiklą patronuojamoje bendrovėje „Litgrid“, tokį pat darbą dirbo tarptautinėje didmeninės ir mažmeninės prekybos naftos produktais kompanijoje. R. Juodelytė 2020 m. taip pat buvo VĮ Ignalinos atominė elektrinė Audito ir rizikų komiteto narė.

R. Juodelytė yra Vilniaus universiteto apskaitos ir audito mokslų magistrė.

Bendrovės valdybos, jos komitetų narių ir generalinio direktoriaus gyvenimo aprašymai yra skelbiami EPSO-G internetiniame puslapyje www.epsog.lt.

7.10. Veiklos politikos

Geroji valdysenos praktika EPSO-G grupės įmonėse ataskaitiniu laikotarpiu buvo įgyvendinama taikant ir nuolat kryptingai tobulinant valdybos patvirtintas veiklos politikas, prie kurių yra prisijungusios Grupės bendrovės.

EPSO-G grupės veiklos politikos yra skirtos įdiegti nuoseklią ir veiksmingą organizacijos valdymo sistemą, padedančią darbuotojams sėkmingai įgyvendinti svarbius strateginius projektus ir skaidriai bei efektyviai kurti naudą šalies žmonėms ir verslui.

Siekiant užtikrinti veiklos politikų veiksmingumą, visas grupės įmonės kasmet rengia veiklos politikų įgyvendinimo pažangos ataskaitą valdymo bendrovės EPSO-G valdybai.

Įgyvendindami akcininko lūkesčių laiške keliamus tikslus, EPSO-G valdymo bendrovė yra nustatiusi pagrindinius principus, o tam tikrais atvejais ir konkrečias taisykles, šiose veiklos srityse Grupės mastu:

Atlygis, personalo valdymas	Grupės veiklos priežiūra	Veikla, Grupės vystymas	Finansai, turtas	Skaidrumas, atsakomybė
Atlygio gairės	Grupės integruota planavimo ir stebėsenos politika	Grupės strategija	Dividendų mokėjimo politika	Korupcijos prevencijos politika
Kolegialių organų kasmetinio veiklos įsivertinimo gairės	Centralizuota vidaus audito įgyvendinimo Grupėje gairės	Korporatyvinio valdymo politika	Apskaitos politika	Paramos teikimo politika
Darbuotojų atlygio politika		Projektų valdymo politika	Iždo ir finansinių rizikų valdymo politika	Ne audito paslaugų iš audito įmonės įsigijimo politika
Darbuotojų veiklos vertinimo politika		Rizikų valdymo politika	Technologinio turto vystymo ir eksploatavimo politika	Veiklos skaidrumo ir komunikacijos politika
Atrankų politika		Socialinės atsakomybės politika	Transporto politika	Neskelbtinas informacijos apsaugos politika
		Etikos kodeksas	ITT valdymo politika	Kolegialių organų narių ir darbuotojų interesų valdymo politika
		Pirkimų politika		Asmens duomenų apsaugos politika
		Sandorių su susijusiomis šalimis politika		
		Atitikties valdymo politika		

PAAIŠKINIMAI:

 2020 m. atlikti politikos pakeitimai bei patvirtinta nauja Grupės politikos redakcija.

 2020 m. patvirtinta nauja Grupės politika.

Per ataskaitinį laikotarpį buvo priimta viena nauja Grupės Atitikties valdymo politika. Taip pat 2020 m. buvo atnaujintos trys politikos:

- Integruoto planavimo ir stebėsenos politika;
- Dividendų mokėjimo politika;
- Veiklos skaidrumo ir komunikacijos.

Politikos ar jų santraukos yra skelbiamos EPSO-G interneto svetainėje www.epsog.lt „Veiklos politikos“ skirsnyje.

Funkcinių sričių valdysena

Valdymo bendrovė EPSO-G savo veikloje taiko funkcinės lyderystės valdymo modelį, kuris, remiantis tarptautine praktika, įmonių grupėms kuria didžiausią vertę.

Taikydama funkcinės lyderystės modelį EPSO-G valdymo bendrovė:

- didžiausią dėmesį skiria veiklos efektyvumui, bendriems ištekliams ir centralizuotoms paslaugoms;
- skiria resursus ir didina kompetencijų svarbioms, vertę ilgalaikėje perspektyvoje kuriančioms, veiklos sritims - strategijos vystymui, investicijų valdymui ir inovacijoms;
- nustato įmonių grupės politikas, standartizuoja pagrindinius grupės procesus;
- skatina dalijimąsi gerąja praktika tarp patronuojamų bendrovių ir palaiko veiklos gerinimo iniciatyvas.

Valdymo modelio efektyvumas

Valdysenos modelio efektyvumą EPSO-G matuoja vykdydama darbuotojų įsitraukimo tyrimą. Remiantis tyrimo rezultatais identifikuojamos tobulintinas sritys ir pagal tai koreguojamas tolimesnis organizacijos vystymo veiksmų planas.

7.11. Kolegialių priežiūros ir valdymo organų savo veiklos įvertinimas ir rezultatai

Atsižvelgdami į Atlygio ir skyrimo komiteto parengtas gaires, 2021 m. pradžioje EPSO-G valdymo bendrovės ir patronuojamų grupės bendrovių valdymo organai įvykdė savo veiklos 2020 m. įvertinimą.

Apibendrinti kiekvieno kolegialaus organo narių vertinimai buvo aptarti kiekvieno kolegialaus organo posėdžio metu. Buvo identifiкуotos tobulintinos veiklos sritys ir nustatytos kryptys, kaip gerinti veiklos procesus, sudarant nuosekly veiksmų bei užduočių planą 2021 metams.

Kolegialių organų savo veiklos vertinimą koordinavo ir apibendrinę EPSO-G atlygio ir skyrimo komitetas.

Atlygio ir skyrimo komitetas identifikavo šias pagrindines 2021 m. tobulintinas sritis:

- turi būti skiriama daugiau dėmesio strateginių klausimų sprendimui siekiant kolegialių organų darbo organizavimo optimizavimo;
- turi būti didinamas bendradarbiavimas su EPSO-G valdyba ir komitetais siekiant efektyviau atliepti konkretaus kolegialaus organo lūkestį ir poreikį

7.12. Informacija apie valdymo kodekso laikymąsi

EPSO-G valdymo bendrovė laikosi AB Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdymo kodekso nuostatų (galima rasti www.nasdaqbaltic.com). Kodeksas taikomas ta apimtimi, kiek

Bendrovės įstatai nenumato kitaip. Bendrovė atskleidžia, kaip laikosi valdymo kodekso nuostatų reikalavimų šio metinio pranešimo II-ame priede.

7.13. Informacija apie skaidrumo gairių laikymąsi

EPSO-G įmonių grupė laikosi 2010 m. liepos 14 d. Vyriausybės nutarimo Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“ (toliau – Skaidrumo gairės).

Skaidrumo gairės privalomai yra taikomos EPSO-G valdymo bendrovei, nes ji yra valstybės valdoma įmonė, priskiriama didelių įmonių kategorijai, pagal tai kaip tai numato Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymas.

Siekiant Skaidrumo gairių laikymosi EPSO-G įmonių grupėje įgyvendinamo, grupėje galioja veiklos skaidrumo ir komunikacijos

politika, kurioje detalios atsižvelgiama į Skaidrumo gairėse keliamus reikalavimus ir nustatomas jų taikymo apimtį grupės bendrovėms.

Skaidrumo gairių įgyvendinimas yra iš esmės užtikrinamas per informaciją, atskleidžiamą metiniame pranešime, bei informacijos atskleidimą interneto svetainėje, siekiant interesų turėtojams pateikti informaciją prieinama ir suprantama forma.

Struktūrizuota informacija dėl skaidrumo gairių vykdymo yra pateikta šio metinio pranešimo 1-ame priede.

„Skaidrumo gairių įgyvendinimas yra iš esmės užtikrinamas per informaciją, atskleidžiamą metiniame pranešime, bei informacijos atskleidimą interneto svetainėje, siekiant interesų turėtojams pateikti informaciją prieinama ir suprantama forma.“

08

Atlygio politikos įgyvendinimo ataskaita

08

Atlygio politikos įgyvendinimo ataskaita

Kuriame atvirą, pažangią, darnaus vystymosi tikslais besivadovaujančią organizaciją, kurioje vyrauja profesionalios partnerystės santykiai tarp darbdavio ir darbuotojų, kiekvienas turi savirealizacijos galimybes, auga kartu su organizacija ir geba prisiiinti atsakomybę už savo sprendimus ir veiksmus.

Savo veikloje vadovaujamės šiomis vertybėmis: profesionalumas, bendradarbiavimas, pažanga.

Įgyvendindami akcininko nustatytus strateginius ir verslo tikslus – sukurti energijos perdavimo ir mainų platformą, susietą su Europos sąjungos šalimis ir įgalinančią tvarius ir efektyvius energijos mainus regiono vartotojams, ir taip didindami šalies verslo konkurencingumą bei Lietuvos žmonių gerovę, siekiame pritraukti ir išlaikyti kompetentingus, atsakingus, vertybėmis bei Grupės elgesio kodekso nuostatomis besivadovaujančius ir užbrėžtą rezultatą pasiekiančius savo sričių profesionalus.

Nuolat skatiname darbuotojus tobulėti ir kelti kvalifikaciją. Ugdomė darbuotojų profesines (funkcines) ir bendrąsias (paremtas vertybėmis) kompetencijas. Didelį dėmesį skiriame vadovų kompetencijų ugdymui.

Keliame darbuotojams su strategija susietus tikslus ir vertiname jų pasiekimą. Skatiname visus darbuotojus siūlyti ir diegti savo veikloje inovacijas – nuo kasdienius veiklos procesus palengvinančių inovatyvių darbo metodų ir įrankių – iki naujas veiklos kryptis lemiančių proveržio inovacijų.

Veikiame efektyviai, užtikriname optimalias veiklos sąnaudas ir geriausiu įmanomu kaštų naudos santykiu paremtas investicijas, atsakingai valdome darbo užmokesčio biudžetą. Mokame darbuotojams nuo rezultatų priklausantį darbo užmokestį, skatiname už papildomų pastangų reikalaujančių tikslų pasiekimą.

8.1. Atlygio politikos formavimas ir stebėseną

Už EPSO-G atlygio politikos įgyvendinimą ir priežiūrą atsakinga bendrovės valdyba.

Siekiant užtikrinti tinkamą atlygio politikos formavimą, stebėseną ir darbo užmokesčio fondo valdymą, EPSO-G įmonių grupėje yra įsteigtas ir veikia trijų narių Atlygio ir skyrimo komitetas, kuriame daugumą sudaro nepriklausomi nariai.

Vykdydamas šią funkciją EPSO-G atlygio ir skyrimo komitetas:

- teikia rekomendacijas dėl valdybų narių ir (ar) vadovų sutarčių su jais sąlygų, įskaitant maksimalų atlygio dydį šiems asmenims, maksimalų metinį veiklos biudžetą jų atlygiui;

- rengia įmonių grupės bendrovių vadovų veiklos pagrindinius vertinimo kriterijus ir atlygio gaires, taikomas nustatant atlygį už veiklą Bendrovės ir Grupės patrunuojamų bendrovių valdyboje, atlygio ir skyrimo komitete, audito komitete, kituose specializuotuose komitetuose, jei tokie sudaromi. Jų įgyvendinimą peržiūri ne rečiau kaip kartą per metus;
- teikia valdymo organams pasiūlymus dėl individualių atlyginimų vadovaujantiems darbuotojams ir organų nariams siekiant, kad jie atitiktų atlygio gaires ir šių asmenų veiklos įvertinimą;
- vykdydamas šią funkciją, atlygio ir skyrimo komitetas yra informuojamas apie bendrą atlygį, kurį vadovaujantys darbuotojai ir organų nariai gauna iš kitų susijusių bendrovių;

- užtikrina, kad individualūs atlyginimai vadovaujantiems darbuotojams ir/ar valdymo organo nariams būtų proporcingas kitų Bendrovės ir/ar Įmonių grupės vadovujančių darbuotojų arba organų narių ir kitų Bendrovės ir/ar Įmonių grupės dukterinių bendrovių darbuotojų atlyginimui;
- teikia rekomendacijas dėl valdybos nustatomos Bendrovės patronuojamų bendrovių bei paskesnio lygio patronuojamų bendrovių vadovų, jų pavaduotojų ir kitų vadovujančių darbuotojų darbo apmokėjimo politikos, ne rečiau kaip kartą per metus peržiūrėti ją bei jos įgyvendinimą;
- stebi ir teikia išvadas kaip Bendrovė ir Įmonių grupės bendrovės laikosi galiojančių nuostatų dėl informacijos, susijusios su atlyginimais, skelbimo;
- teikia Įmonių vadovaujantiems darbuotojams ir/ar organų nariams bendras rekomendacijas dėl šių darbuotojų ir/ar organų narių atlyginimų dydžio ir struktūros, taip pat stebėti jų atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis Bendrovės ir Įmonių grupės dukterinių bendrovių teikiama informacija;
- surenka ir susistemina visą jo kompetencijos srityse surinktą bei gautą informaciją ir jos pagrindui teikia rekomendacijas atitinkamam Įmonių grupės organui;
- kartą per metus valdybai atlygio ir skyrimo komitetas teikia rašytinę savo veiklos ataskaitą, apimančią vienerius kalendorinius metus.
- Valdyba ir kiti Bendrovės ir/ar Įmonių grupės patronuojamų bendrovių organai turi teisę kreiptis į atlygio ir skyrimo komitetą ir pateikti išvadas dėl konkrečių jų nurodytų klausimų, jeigu šie klausimai patenka į atlygio ir skyrimo komiteto kompetenciją.

8.2. Atlygio politika

EPSO-G grupės įmonėse įdiegta ir veikia atsakomybės ir atskaitingumo principais pagrįsta vienoda atlygio politika. Jos tikslas - efektyviai valdyti grupės darbo užmokesčio išlaidas ir kurti motyvacines paskatas, siekiant, kad atlygio dydis tiesiogiai priklausytų nuo įmonei ir kiekvienam darbuotojui keliamų tikslų įgyvendinimo.

Tai reiškia, kad nustatant atlygį, atsižvelgiama į darbuotojo veiklos įvertinimą. Todėl EPSO-G vadovų ir darbuotojų atlygį sudaro dvi dalys - fiksuota ir kintama. Fiksuota dalis priklauso nuo

pareigybės atsakomybės lygio, kuris nustatomas pagal tarptautinėje praktikoje taikomą metodiką. Kintama atlygio dalis mokama tuomet, kai pasiekiami individualūs metinio vertinimo metu nustatyti tikslai, o įmonė atsiskaito akcininkui ir valdybai už metinių bendrovės tikslų pasiekimą.

Remiantis tarptautine gerosios valdysenos praktika, EPSO-G atlygio politika yra tvirtinama arba keičiama valdyboje tik po to, kai Atlygio ir skyrimo komitetas, kuriame daugumą sudaro nepriklausomi nariai, pateikia savo rekomendacijas.

8.2.1. Visose grupės bendrovėse yra taikomi vienodi atlygio politikos principai:

- Atlygio politikos principai yra tapatūs vadovams ir darbuotojams.
- Atlygio fondą tvirtina Įmonių valdybos. Atlygio ir skyrimo komitetas stebi, kad būtų subalansuota darbo užmokesčio išlaidų kontrolė su tinkamai pareigas atliekančių darbuotojų skatinimu.
- EPSO-G vadovų ir darbuotojų atlygį sudaro dvi dalys - pastovioji ir kintama.
- Pastovioji dalis priklauso nuo pareigybės atsakomybės lygio. Ji nustatomas pagal tarptautinėje praktikoje pripažintą ir plačiai taikomą metodiką.
- Kintama atlygio dalis mokama tuomet, kai pasiekiami individualūs metinio vertinimo metu nustatyti tikslai, o įmonė valdybai atsiskaito už metinių bendrovės tikslų pasiekimą.
- Metiniai tikslai vadovams ir darbuotojams yra nustatomi vadovaujantis EPSO-G Įmonių grupės darbuotojų veiklos vertinimo politika.
- Kintama atlyginimo dalis darbuotojui nėra mokama tuo atveju, kai veiklos rezultatai neatitinka lūkesčių pagal nustatytus vertinimo kriterijus arba įmonės veiklos ir finansiniai rezultatai vertinami kaip nepatenkinami,
- Kintama atlygio dalis nėra premija. Ji negali viršyti 20-30 proc. pastoviosios atlygio dalies.
- Kintamo atlygio suma yra numatoma Bendrovės biudžete ir apskaitoma finansiniame rezultate, kuris yra audituojamas ir skelbiamas viešai.
- Bendrovės vadovo kintama atlygio dalis priklauso nuo bendrovės strategijoje keliamų tikslų, kurie skelbiami viešai bendrovės tinklapyje, įgyvendinimo.
- Kintama atlygio dalis nėra mokama kolegialių organų nariams.
- Darbuotojams išeitinės mokamos LR darbo kodekso bei darbo sutartyse nustatyta tvarka.
- Išeitinės išmokos neviršija sumų, kurias nustato LR teisės aktai, išskyrus išimtiniais atvejais, kuriais dėl objektyvių priežasčių susitaroma dėl didesnių išmokų. Apie tokių išmokų išmokėjimus ir jų išmokėjimo pagrindus privalo būti informuojama atitinkama Grupės bendrovės valdyba jos artimiausiam posėdyje.
- Aukščiausio lygio bendrovių vadovų darbo, atlygio, taip pat išeitinės išmokos, dydį nustato bendrovės valdyba.

- Numatyta, kad už ypatingos svarbos rezultatus, nenumatytus darbuotojo metiniuose tiksluose, išimtiniais atvejais gali būti skiriama neviršijanti politikoje nustatyto dydžio skatinamoji išmoka. Apie tai privalo būti informuojama atitinkama grupės bendrovės valdyba jos artimiausiam posėdyje.
- Išankstiniai susitarimai dėl išeitinių išmokų dydžių, išskyrus bendrovių vadovus, kurių darbo sąlygas nustato valdyba, nėra sudaromi.
- Atlygio politikoje nėra numatytas joks atlygis suteikiantis vadovui, kolegialaus organo nariui ar darbuotojui teisę į akcijas, akcijų pasirinkimo sandorius arba teisę gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais ar kitomis finansinėmis priemonėmis.
- Darbuotojų įsitraukimo bei lojalumo skatinimui, EPSO-G grupės bendrovės skiria emocinį nefinansinį atlygį. Netiesioginį atlygį sudaro renginiai darbuotojams, pripažinimas ir įvertinimas už itin gerus veiklos rezultatus.

Siekiant užtikrinti atlygio politikos veiksmingumą, yra viešai skelbiami pastovaus ir kintamo atlygio dydžiai pagal pareigybių grupes. Tai sudaro prielaidas EPSO-G įmonių grupės įmonėms tinkamai atlyginti keliamų tikslų pasiekiantiems ir lūkesčius viršijantiems darbuotojams remiantis vidutine rinkos reikšme.

Vertinant įmonių ir darbuotojų atlygio konkurencingumą, remiamasi rinkos tyrimų duomenimis. Rengiant EPSO-G atlygio politiką išorės konsultantų paslaugomis nebuvo naudotasi.

8.3. Darbuotojų veiklos vertinimas

Darbuotojų veiklos vertinimas yra viena svarbiausių valdymo ir efektyvaus vadovavimo sąlygų, padedanti siekti EPSO-G įmonių grupės tikslų ir kurti pozityvius santykius tarp darbuotojų ir vadovų, leidžianti planuoti darbuotojų karjerą, didinti jų motyvaciją ir įsitraukimą.

Veiklos vertinimo priemonė, užtikrinanti, kad EPSO-G darbuotojų individualūs tikslai būtų keliama atsižvelgiant į bendrovės tikslus yra metinis pokalbis, kuriame aptariami ir nustatomi išmatuojami, apibrėžti laike ir motyvuojantys tikslai darbuotojui.

Metinis ir tarpinis pokalbis yra skirtas įvertinti EPSO-G darbuotojui iškeltų tikslų pasiekimą ir nustatyti naujus, formuoja grįžtamojo ryšio kultūrą tarp vadovo ir darbuotojo. Pokalbio metu yra taip pat aptariamos darbuotojo ugdymo, kompetencijų kėlimo poreikis ir tolimesnės profesinio augimo bei karjeros galimybės.

EPSO-G grupės įmonėse individualūs tikslai su kiekvienu darbuotoju aptariami ir nustatomi kasmet. Jų įgyvendinimas daro tiesioginę įtaką kintamos atlygio dalies dydžiui, kuris taip pat priklauso nuo bendrų visos įmonės tikslų pasiekimo.

8.4. Darbuotojai

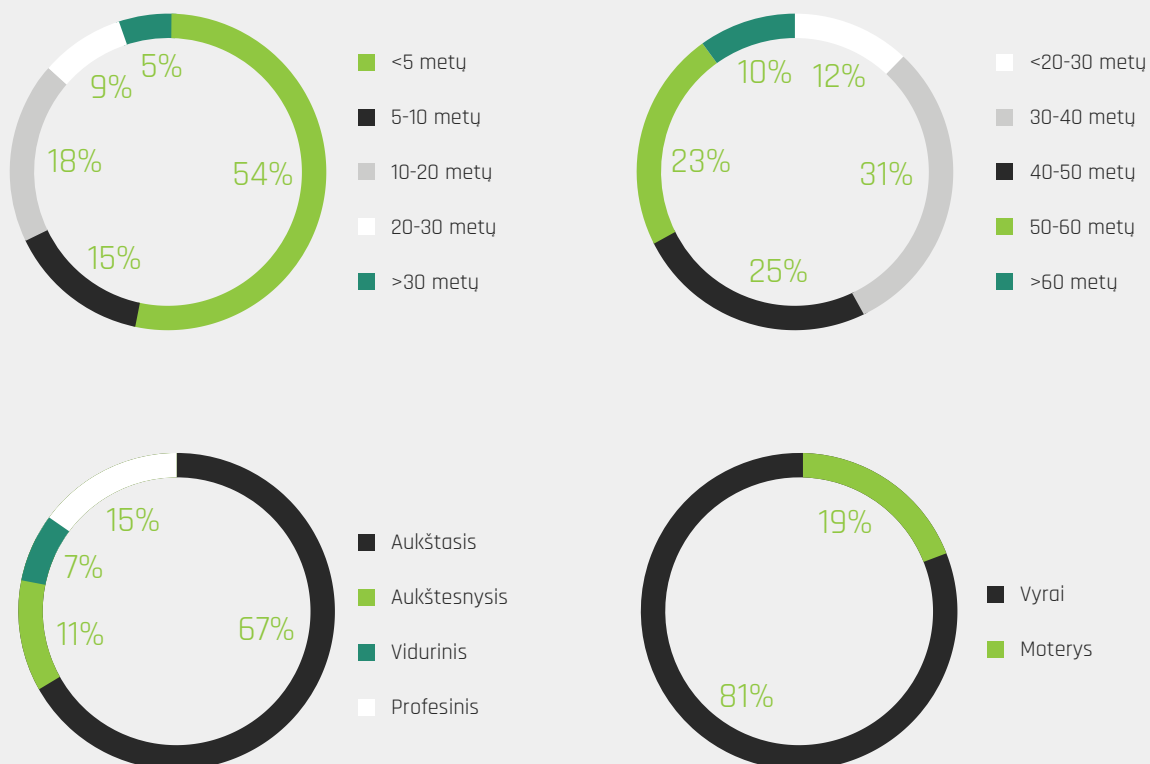
Darbuotojų skaičius įmonių grupėje ir atskirose įmonėse

	2020 M. GRUODŽIO 31 D.	2019 M. GRUODŽIO 31 D.
Įmonių grupė	1 081	993
EPSO-G	32	25
„Amber Grid“	319	316
„Litgrid“	308	290
„Tetas“	395	338
„Baltpool“	18	17
„Get Baltic“	9	7

Darbuotojų pasiskirstymas pagal pareigybių grupes 2020 m. gruodžio 31 dienai (žmonės)

Darbuotojų pasiskirstymas pagal stažą, amžių, išsilavinimą, lytį 2020 m. gruodžio 31 dienai (%)

8.5. Informacija apie darbo užmokesť

2020 m. gruodžio 31 d. EPSO-G grupėje dirbo 1081 darbuotojas (2019 m. gruodžio 31 d. – 993 darbuotojai).

EPSO-G grupės darbo užmokesčio fondas 2020 m. buvo 29 885 tūkst. Eur (2019 m. 12 mėn. – 26 577 tūkst. Eur).

Darbo užmokesčio informacija

DARBO UŽMOKESTIS PAGAL DARBUOTOJŲ GRUPES	GRUPĖ			
	Darbuotojų skaičius (laikotarpio pabaigoje)		Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis (įskaitant kintamą darbo užmokesčio dalį)	
	2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.
Generalinis direktorius	6	6	9 094	9 328
Aukščiausio lygio vadovai	20	16	7 650	7 279
Vidurinio lygmens vadovai	103	93	4 326	4 162
Specialistai	623	585	2 385	2 212
Darbininkai	329	293	1 257	1 175
Viso	1 081	993	2 339	2 184
Darbo užmokesčio fondas, tūkst. Eur			29 885	26 577

Informacija apie valdymo bendrovės EPSO-G fiksuotą ir kintamą darbo užmokesť

DARBO UŽMOKESTIS PAGAL DARBUOTOJŲ GRUPES	BENDROVĖ					
	Darbuotojų skaičius (laikotarpio pabaigoje)		2020 m.		2019 m.	
	2020 m.	2019 m.	Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis Eur	Kintama atlygio dalis už 2019 m. rezultatus Eur	Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis Eur	Kintama atlygio dalis už 2018 m. rezultatus Eur
Generalinis direktorius	1	1	8 040	2 179	7 956	2 084
Aukščiausio lygio vadovai	4	4	6 838	1 971	6 111	1 445
Vidurinio lygmens vadovai	12	9	4 594	924	4 323	1 003
Specialistai	15	8	2 769	400	2 972	564
Viso	32	25	4 280	904	4 286	980
Darbo užmokesčio fondas, tūkst. Eur			1 609		1403	

8.6. Informacija apie atlygį kolegialių valdymo organų nariams

EPSO-G priežiūros ir valdymo organų nariai yra skiriami ketverių metų kadencijai. Su jais yra sudarytos civilinės sutartys, kuriose detalizuojamos jo/jos atsakomybės, pareigos, teisės bei funkcijos.

2019 m. vienintelis valdymo bendrovės akcininkas – Energetikos ministerija – patvirtino atnaujintas EPSO-G atlygio gaires. Jos įsigaliojo nuo 2019 m. gruodžio 1 d. ir buvo taikomos 2020 metais.

2020 metais buvo taikomi šie atlygio dydžiai nepriklausomiems valdybos nariams (neatskaičius mokėtinų mokesčių):

- 2 150 Eur (du tūkstančiai vienas šimtas penkiasdešimt eurų), atsižvelgiant į papildomas kolegialaus organo pirmininko administracinio pobūdžio funkcijas, valdybos pirmininkui, kuris taip pat eina bent vieno grupėje suformuoto valdybos komiteto nario pareigas; bei komiteto pirmininkui, kuris taip pat eina ir nepriklausomo valdybos nario pareigas grupėje;
- 1 800 Eur (vienas tūkstantis aštuoni šimtai eurų), atsižvelgiant į papildomas kolegialaus organo pirmininko administracinio pobūdžio funkcijas, valdybos pirmininkui, kuris neina nė vieno iš grupėje suformuoto valdybos komiteto nario pareigų;
- 1 750 Eur (vienas tūkstantis septyni šimtai penkiasdešimt eurų) nepriklausomiems valdybos nariams, kurie taip pat eina bent vieno EPSO-G įmonių grupėje suformuoto valdybos komiteto nario pareigas;
- 1 400 Eur (vienas tūkstantis keturi šimtai eurų) nepriklausomiems valdybos nariams, kurie neina nė vieno grupėje suformuoto valdybos komiteto nario pareigų;
- 850 Eur (aštuoni šimtai penkiasdešimt eurų) valdybos komiteto nepriklausomiems nariams, kurie nėra nepriklausomais valdybų nariais. Šiems nariams einant valdybos komiteto pirmininko pareigas – 1 100 Eur (vienas tūkstantis vienas šimtas eurų);

Atsižvelgiant į tai, kad aukščiau nurodytos sumos yra paskaičiuotos, atsižvelgiant į galiojančius teisės aktus dėl mokesčių nustatymo, t. y. įtraukiant mokėtinus mokesčius, pasikeitus mokestiniam režimui, iki bus priimti nauji sprendimai dėl atlygio, kolegialių organų nariams mokamas atlygis, atskaičius mokesčius, neturi pasikeisti lyginant su apskaičiuota suma pagal aukščiau nurodytas sumas.

Nustatyta, kad tuo atveju, jeigu Bendrovės nepriklausomas valdybos narys yra išrenkamas grupėje suformuoto valdybos komiteto nariu ir / arba valdybos pirmininku arba Bendrovės nepriklausomas valdybos narys yra atšaukiamas / atsistatydina iš grupėje suformuoto valdybos komiteto nario ir / arba valdybos pirmininko pareigų, tokio Bendrovės nepriklausomo valdybos nario atlygis yra keičiamas atsižvelgiant į aukščiau nurodytus Bendrovės nepriklausomų valdybos narių atlygių dydžius. Atitinkamai Bendrovės generaliniam direktoriui yra pavedama ir jis yra įpareigojamas Bendrovės vardu pasirašyti sutarčių su Bendrovės nepriklausomais valdybos nariais pakeitimus, įtvirtinančius tokius atitinkamų Bendrovės nepriklausomų valdybos narių atlygio pokyčius.

Kintama atlygio dalis kolegialių organų nariams nėra mokama.

Vienintelio akcininko – Energetikos ministerijos – deleguotiems EPSO-G valdybos nariams atlygis pagal civilinę valdybos nario sutartį nėra mokamas.

EPSO-G valdymo bendrovės, kaip didžiausio akcininko, deleguotiems valdybų nariams už akcininko teisių ir pareigų vykdymą patronuojamose įmonėse, atlygis pagal civilinę valdybos nario sutartį taip pat nėra mokamas. Šis principas galioja patronuojamose įmonėse, deleguojančioms narius į jų patronuojamas bendroves.

Su priežiūros ir valdymo organų nariais sudarytos sutartys nesuteikia jokių teisių į EPSO-G grupės įmonių akcijas, kitokias atlygio formas ar papildomas naudas.

Sutartyse nėra numatytos jokios išeitinės išmokos ir įspėjimo terminai.

Informacija apie valdymo bendrovės EPSO-G fiksuotą ir kintamą darbo užmokestį

	2020 M. GRUODŽIO 31 D.	2019 M. GRUODŽIO 31 D.
Kolegialių priežiūros ir valdymo organų posėdžiai (vnt.)	65	56
Kolegialių organų narių, kuriems mokamas atlygis, skaičius (asmenys)*	5	9
Išmokos, susijusios su valdymo organų nariais (tūkst. Eur)	92	58

*2020 m. gruodžio 31 d. atlygis buvo mokamas 5 kolegialių organų nariams.

Informacija apie kolegialiams priežiūros ir valdymo organų nariams individualias išmokas

NARIO VARDAS, PAVARDĖ	2020 M. GRUODŽIO 31 D.	2019 M. GRUODŽIO 31 D.
Gediminas Almantas*	25 800	18 285
Robertas Vyšniauskas*	20 542	12 400
Tomas Tumėnas*	21 000	1 400
Gediminas Šiušas**	11 760	9 430
Jolita Lauciuvienė**	13 200	5 706

* nurodyti bendri atlygiai už veiklą nepriklausomo valdybos nario pareigose ir atitinkamo EPSO-G grupės valdybos komiteto nario pareigose;

** nurodyti atlygiai už veiklą EPSO-G grupės valdybos komiteto nario pareigose.

8.7. Teisiniai ginčai ir neapibrėžtumai

Informacija apie teisinius ginčus ir neapibrėžtumus yra atskleista šio metinio pranešimo finansinės ataskaitos 38 pastaboje.

8.8. Informacija apie specialiuosius įpareigojimus

EPSO-G grupei priklausanti „Baltpool“ bendrovė LR Vyriausybės 2012 m. lapkričio 7 d. nutarimu Nr. 1338 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administratoriaus paskyrimo“ yra paskirta įgyvendinti specialųjį įpareigojimą – vykdyti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje (toliau – VIAP) lėšų administratoriaus funkcijas.

Vykdydama šią funkciją, „Baltpool“ teisės aktų nustatyta tvarka surenka, išmoka ir administruoja VIAP lėšas. VIAP lėšų administravimo funkcijos vykdymo sąnaudų teisės aktų nustatyta tvarka kompensuojamos ne iš valstybės, o iš VIAP lėšų biudžeto.

Nuo 2019 m. balandžio 1 d. yra taikoma VIAP kainos diferencijavimo sistema, kuri galios iki 2028 m. gruodžio 31 d. Remiantis ja, daug elektros energijos naudojančios ūkio subjektai, sudarę sutartį su VIAP lėšų administravimo funkciją vykdančia „Baltpool“ ir atitinkantys teisės aktų nustatytus reikalavimus, gali susigrąžinti 85 procentus per praėjusius kalendorinius metus sumokėtos VIAP kainos dalies, skirtos skatinti elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybą. Susigrąžintas VIAP lėšas elektros energijos vartotojai gali panaudoti energijos efektyvumo didinimo priemonių diegimui.

Prie VIAP diferencijavimo sistemos iki 2020 m. gruodžio 31 d. buvo prisijungę iš viso 45 elektros energijai imliose ūkio šakose

veiklą vykdančios subjektai: 39 iš jų VIAP diferencijavimo schemoje dalyvauja nuo 2019 metų ir 16 – nuo 2020 m.

Trisdešimčiai nuo 2019 metų VIAP diferencijavimo schemoje dalyvaujančių elektros energijos vartotojų „Baltpool“ 2020 metais grąžino iš viso 11 511 415,45 Eur (be PVM) už 2019 metus sumokėtos VIAP kainos dalies sumą.

Iki 2021 m. liepos 1 d. prašymus dėl VIAP kainos dalies grąžinimo už 2020 m. VIAP lėšų administratoriui galės pateikti visi keturiasdešimt penki su „Baltpool“ sutartis dėl VIAP kainos dalies grąžinimo sudarę elektros energijai imliose ūkio šakose veiklą vykdančios subjektai. Nustatyta tvarka išnagrinėjęs šiuos prašymus „Baltpool“ priims sprendimą dėl 2020 m. sumokėtos VIAP kainos dalies grąžinimo.

2020 m. „Baltpool“, automatizavo VIAP lėšų apskaitos administravimą, taip supaprastindamas procesus su viešai skelbiama VIAP lėšų administravimo ataskaitomis. Sistema padeda automatiškai apdoroti informaciją iš klientų atsiųstų ataskaitų, taip sutaupant laiko bei sumažinant klaidos riziką.

Išsami informacija ir VIAP ataskaitos yra viešai skelbiamos „Baltpool“ puslapyje: <https://www.baltpool.eu/lt/viap-gautos-ismoketos-likutis/>

Svarbūs įvykiai po ataskaitinio laikotarpio pabaigos

Sausio mėn.

- **2021 m. sausio 11 d.** Neeiliniame visuotiniame „Litgrid“ akcininkų susirinkime nustatyta, kad 2021 m. bendras metinis biudžetas bendrovės valdybos narių atlygiui ir papildomoms bendrovės išlaidoms, skirtoms valdybos veiklai užtikrinti, yra 41 580 Eur. Pritarta susitarimui Nr.1 dėl 2020 m. balandžio 30 d. „330 kV įtampos oro linijos Lietuvos E – Alytus (LN 330) rekonstravimas“ projektavimo ir rangos darbų pirkimo sutarties Nr. 20VP-SUT47 pakeitimo.
- **2021 m. sausio 12 d.** „Litgrid“ baigė svarbų etapą projekte „Šiaurės rytu tinklo optimizavimas ir paruošimas sinchroniniam darbui su kontinentinės Europos tinklais“. Po rekonstrukcijos įjungtas Utenos ir Ignalinos AE transformatorių pastočių 330 kV skirstyklos. Taip pat įjungtas Utenos 330 kV galios autotransformatorius. Analogiškas įrenginys įjungtas Ignalinos AE pastotėje, užbaigiant visus projekto darbus 330 kV tinkle. Toliau projekte bus atliekami senų įrenginių griovimo, 110 kV skirstyklų rekonstrukcijos darbai. Projektą planuojama užbaigti iki 2021 m. pabaigos. Viso Šiaurės Rytų Lietuvos perdavimo tinklo optimizavimo projekto vertė yra 23,92 mln. Eur. Projektas turi strateginę ir ekonominę naudą: optimizavus perdavimo sistemos darbą ne tik padidės elektros tiekimą patikimumas regione, bet ir sumažės tinklų išlaikymo sąnaudos.
- **2021 m. sausio 12 d.** Pranešta, kad „Amber Grid“ skaitmenizuos Jauniūnų dujų kompresorių stoties Širvintų rajone valdymą ir įrengs naują dujų perdavimo sistemos saugumą užtikrinantį elementą dujotiekyje, esančiame Marijampolės rajone. Tai numato pasirašytoje sutartyje su Lietuvos verslo paramos agentūra (LVPA), pagal kurias dujų sistemos atnaujinimo projektams bus skirta Europos Sąjungos parama. Arti 2 mln. eurų vertės projektai bus įgyvendinti iki 2023 m. pavasario. ES struktūrinių fondų paramos lėšomis bus finansuota pusė sumos – apie 1 mln. eurų.
- **2021 m. sausio 21 d.** Vienintelis EPSO-G akcininkas – Energetikos ministerija – pritarė bendrovės valdybos sprendimui steigti specialios paskirties dukterinę bendrovę „Energy cells“, UAB. Pagal patvirtintą nacionalinio saugumo interesus užtikrinančio projekto koncepciją, naujai steigiamas bendrovės funkcija – Lietuvoje įdiegti energijos kaupimo įrenginius, kurių bendra suminė galia ir talpa sieks mažiausiai 200 megavatų. „Energy Cells“ UAB Juridinių asmenų registre įregistruota 2020 m. sausio 26 d.
- **2021 m. sausio 25 d.** Lietuvoje planuojant įrengti 200 megavatų (MW) energijos kaupiklius, EPSO-G paskelbė baterijų sistemos projektavimo, gamybos, įrengimo bei techninio aptarnavimo pirkimo konkursą/ Lietuvoje planuojama per 14 mėnesių įrengti keturis įrenginius po 50 MW galios ir 50 MWh talpos keturiose 110-330 kV transformatorių pastotėse – Vilniaus, Alytaus, Šiaulių ir Utenos aikštelėse.

Vasario mėn.

- **2021 m. vasario 2 d.** Vykdamas tarptautinės dujų jungties GIPL projektą, Lietuvoje ir Lenkijoje dujotiekį tiesiantys rangovai atliko numatytus darbus šių šalių pasienyje. Suderintų darbų metu tarp Lietuvos ir Lenkijos paklota iš anksto suvirinta GIPL dujotiekio atkarpa, kuri vėliau bus jungiama su abejuose šalyse nutiestomis naujojo dujotiekio dalimis. Šie darbai atlikti žiemos laiku, laikantis aplinkosauginių reikalavimų saugoti nuo pašalinių trikdžių pavasarį perinčių paukščių populiaciją.
- **2021 m. vasario 3 d.** Lietuvos ir Lenkijos elektros perdavimo sistemos operatorių „Litgrid“ ir PSE vykdomame naujos jūrinės elektros jungties projekte pradėti Baltijos jūros dugno tyrimo darbai. Tyrimo metu bus išvalgyta 290 km ilgio ir 300 m pločio trasa Baltijos jūroje, ištirti grunto mėginiai, išanalizuoti jūros dugne identifikuoti objektai, tarp jų – pavojingos nuolaužos ar spragmenys. Tyrimo ataskaitos duomenys bus naudojami kabelio tiesimo ir apsaugos strategijai rengti.
- **2021 m. vasario 9 d.** „Litgrid“ valdyba, įvertinusi viešos atrankos rezultatus ir kandidato kompetenciją bei patirtį, „Litgrid“ generaliniu direktoriumi paskyrė Roką Masiulį. Jis darbą pradėjo nuo 2021 m. vasario 22 d.
- **2021 m. vasario 18 d.** „Litgrid“ supažindino visuomenę su parengtais dviejų sinchronizacijos projektų – linijų Darbėnai–Bitėnai ir Kruonio HAE–Bitėnai – vystymo planais. Viešųjų svarstymų metu gyventojai supažindinti su parengtų vystymo planų sprendiniais, sudarytos sąlygos teikti pasiūlymus dėl teritorijų planavimo dokumento sprendinių.
- **2021 m. vasario 24 d.** Tiesiant Lietuvą ir Lenkiją sujungiantį GIPL dujotiekį, išbandyti 102 jau įrengtos naujosios dujų jungties kilometrai. Visas dujotiekio ilgis – 165 km. Atlikus hidraulinius bandymus, patvirtinta, kad vamzdynas išlaiko maksimalaus numatyto slėgio apkrovą. GIPL dujotiekio slėgis šioje atkarpoje sieks 54 barus.

09

Socialinės atsakomybės pažangos ataskaita

09

Socialinės atsakomybės pažangos ataskaita

„EPSO-G grupės įmonės nuosekliai laikosi nuostatos, kad būdai, kuriais pasiekiamas rezultatas, yra svarbūs. Todėl, remiantis sukaupta gerąja šalies bei tarptautinių organizacijų patirtimi, nuolat siekiame tobulinti verslo praktiką, diegti šiuolaikišką

žmogiškųjų išteklių vadybą ir taikyti gamtos išteklius tausojančias technologijas, žmogaus sveikatai nekenksmingas medžiagas bei procesus,“ – EPSO-G generalinis direktorius Rolandas Zukas.

9.1. Apie ataskaitą

EPSO-G, rengdama socialinės atsakomybės pažangos ataskaitą (toliau – Pažangos ataskaita, ataskaita) vadovaujasi Jungtinių Tautų (JT) inicijuoto „Pasaulinio susitarimo“ (angl. Global Compact) principais bei „Pasaulinės ataskaitų rengimo iniciatyvos“ (angl. Global Reporting Initiative, GRI) rekomendacijomis, kurios padeda įvertinti veiklą pagal ekonominius, aplinkosaugos, darbuotojų, žmogaus teisių, rinkos bei santykių su visuomene susijusius rodiklius.

Socialinės atsakomybės pažangos ataskaita už 2020 metus parengta kaip integruota metinės finansinės atskaitomybės dalis, kuri gali būti skelbiama ir kaip atskiras dokumentas.

Šioje Pažangos ataskaitoje pristatomi 2020 metų EPSO-G įmonių grupės darbai ir pažanga socialinės atsakomybės veikloje, susijusioje su elgsena rinkoje, aplinkosauga, santykiais su darbuotojais bei visuomene. Ataskaitoje aprašomos Bendrovės socialinės atsakomybės kryptys ir veiksmai.

Klausimus arba komentarus bei pastabas dėl socialinės atsakomybės ataskaitos tobulinimo kviečiame teikti el. paštu andrius.vilkancas@epsog.lt.

Ši Pažangos ataskaita skelbiama Bendrovės interneto svetainėje <https://www.epsog.lt/lt/tikslai-ir-atskaitomybe/socialine-atskaitomybe-1>.

9.2. Bendrosios nuostatos

2020 m. EPSO-G grupės įmonės nuosekliai laikosi nuostatos, kad būdai, kuriais pasiekiamas rezultatas, yra svarbūs. Todėl, remiantis sukaupta gerąja šalies bei tarptautinių organizacijų patirtimi, siekia tobulinti verslo praktiką, diegti šiuolaikišką žmogiškųjų išteklių vadybą ir taikyti gamtos išteklius tausojančias technologijas, žmogaus sveikatai nekenksmingas medžiagas bei procesus.

Planuodama veiklą EPSO-G įmonių grupė atsižvelgė į interesus turėtojų ekonominius ir socialinius lūkesčius, užtikrino skaidrų valdymą, plėtojo etiškus santykius rinkoje, diegė korupcijos prevencijos priemones ir prisidėjo kuriant gerą verslo klimatą šalyje.

Socialinės atsakomybės politika remiasi EPSO-G įmonių grupės

vizija, misija, vertybėmis bei veiklos strategijoje patvirtintomis veiklos kryptimis ir tikslais- regioninės veiklos vystymas ir strateginių projektų sėkmės užtikrinimas, efektyvi veikla, kurianti ir pažangi organizacija.

Siekiant vienintelio akcininko lūkesčių laiške nustatytų tikslų, kiekvienai iš EPSO-G strategijos kryptų yra suformuoti konkretūs tikslai, kurių yra siekiama per strategijos įgyvendinimo laikotarpį. Strateginiams tikslams suformuoti matavimo rodikliai, kuriais remiantis vertinamas veiklos efektyvumas trumpuoju ir ilguoju laikotarpiu.

EPSO-G įmonės vizija, misija, vertybės, strategija ir veiklos kryptys ir informacija apie tikslų įgyvendinimą yra išsamiai pristatyta šio metinio pranešimo 1-4 skyriuose.

9.3 Darni ir tvari plėtra

EPSO-G grupės bendrovių socialinės atsakomybė yra suprantama kaip integrali ir neatskiriama tvaraus verslo dalis.

Tvarią darnaus verslo plėtrą EPSO-G grupės įmonės supranta kaip kryptingų ekonominių, socialinių ir aplinkosauginių veiksmų visumą, savo profesinėje veikloje didinant bendrąją visuomenės gerovę ir mažinant leistinas poveikio aplinkai ribas.

2020 m. socialinės atsakomybės principai įgyvendinami remiantis susijusiomis EPSO-G įmonių grupės politikomis ir kitais galiojančiais vidaus dokumentais.

EPSO-G grupėje veikiančios politikos:

- **Korporatyvinio valdymo politika.** Jos tikslas yra užtikrinti EPSO-G įmonių grupėje gerąją valdysenos praktiką nustatant įmonių grupėje vienodus korporatyvinio valdymo principus ir patronuojančios bendrovės bei kitų grupės bendrovių tarpusavio sąveiką.
- **Socialinės atsakomybės politika.** Jos tikslas yra remiantis sukaupta gerąją šalies bei tarptautinių organizacijų patirtimi, tobulinti verslo praktiką, diegti šiuolaikišką žmogiškųjų išteklių vadybą, taikyti gamtos išteklius tausojančias technologijas, žmogaus sveikatai nekenksmingas medžiagas bei procesus.
- **Skaidrumo ir komunikacijos politika.** Jos tikslas yra padėti efektyviau bendrauti tarpusavyje ir su išorės interesų turėtojais: visuomene, akcininku, rinkos reguliatoriais, ir kt.
- **Korupcijos prevencijos politika.** Jos tikslas yra EPSO-G įmonių grupėje nustatyti pagrindinius korupcijos prevencijos principus ir reikalavimus bei jų laikymosi užtikrinimo gaires, kurių įgyvendinimas sudaro prielaidas bei sąlygas įgyvendinti aukščiausius skaidraus verslo vykdymo standartus.
- **Atlygio politika.** Jos tikslas yra tinkamai valdyti darbo užmokesčio išlaidas ir sukurti motyvacines paskatas, siekiant, kad atlygio dydis tiesiogiai priklausytų nuo įmonei ir kiekvienam darbuotojui keliamų tikslų įgyvendinimo.
- **Apskaitos politika.** Jos tikslas yra užtikrinti, kad interesų turėtojai galėtų įvertinti grupės įmonių veiklą, perspektyvą ir priimti atitinkamus ekonominius sprendimus.
- **Dividendų politika.** Jos tikslas yra nustatyti aiškią tikėtiną nuosavybės ir investicijų grąžos gaires esamiems ir potencialiems akcininkams, tuo pat metu užtikrinant tvarų ilgalaikį įmonių vertės augimą, savalaikį šaliai svarbių strateginių projektų įgyvendinimą, taip nuosekliai stiprinant pasitikėjimą visa energijos perdavimo ir mainų įmonių grupe.
- **Interesų valdymo politika.** Jos tikslas yra EPSO-G įmonių grupėje sukurti vieningą ir gerąją praktiką atitinkančią interesų valdymo sistemą, kuri leistų užtikrinti, kad sprendimai grupės bendrovėse priimami objektyviai ir nešališkai, o taip pat formuotų korupcijai nepalankią aplinką bei didintų pasitikėjimą grupės bendrovių veikla.
- **Neskelbtinos informacijos apsaugos politika.** Jos tikslas yra sukurti vienodą konfidencialios ir komercinės (gamybos) paslaptį sudarančios informacijos identifikavimo, naudojimo ir apsaugos sistemą ir padėti EPSO-G grupės bendrovių valdymo organų nariams ir darbuotojams apsaugoti jiems patikėtą konfidencialią informaciją nuo netinkamo ir žalingo atskleidimo.
- **Technologinio turto vystymo ir eksploatavimo politika.** Jos tikslas nuosekliai diegti kaštų ir naudos analizę pagrįstus elektros ir gamtinių dujų infrastruktūros valdymo ir plėtros principus, diegti pažangias technologijas, valdyti ir plėtoti energijos perdavimo infrastruktūrą socialiai atsakingai atsižvelgiant į darbuotojų saugos ir aplinkosaugos reikalavimus.
- **Paramos politika.** Jos tikslas yra užtikrinti, kad teikiama parama būtų vieša ir nekeltų visuomenei abejonių dėl savo tikslingumo bei skyrimo proceso skaidrumo.
- **Etikos kodeksas.** Jo tikslas yra skirtas nustatyti vienodas bendrąsias elgesio gaires bendraujant ir bendradarbiaujant su vidaus ir išorės interesų turėtojais: paslaugų vartotojais, rangovais, verslo partneriais, akcininkais, valstybės ir savivaldybių institucijomis, visuomene ir kt. Kodekso nuostatos grindžiamos ne tik darbdavio pareiga, bet ir asmeniniu darbuotojo supratimu, kad deramas elgesys didina bendrovės, o taip pat visos grupės dalykinę reputaciją ir vertę bei mažina reputacinės rizikos tikimybę. Kodekso nuostatos yra tiesiogiai kildinamos iš EPSO-G grupės vertybių, lyderystės principų ir papildoma susijusias veiklos politikas.

Bendrovių vidaus politikos ir tvarkos:

- kolektyvinė sutartis;
- etiškos darbdavystės ir darbo sąlygų tvarka ar politika;
- aplinkos apsaugos bei darbuotojų saugos ir sveikatos politika ir tvarka;
- lygių galimybių politika;

9.3.1. Politikų įgyvendinimas ir tikslai

2020 m. toliau didelis dėmesys buvo skirtas politikų įgyvendinimo Grupės bendrovėse užtikrinimui. Įdiegta vieninga politikų įgyvendinimo Grupės mastu vertinimo sistema, paskirti už politikų įgyvendinimo koordinatoriai.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje EPSO-G galiojo iš esmės visos gerąją valdysenos praktiką reglamentuojančios politikos, taip pat ir 2020 m. patvirtinta EPSO-G grupės Atitikties valdymo politika bei ją įgyvendinanti atitikties valdymo metodika.

Remiantis šių dokumentų nuostatomis 2021 m. bus toliau kuriama ir užtikrinama Grupėje vienodą atitikties valdymo sistema, kuri:

- leis apsaugoti Grupės bendroves nuo finansinės ar reputacijos žalos, galinčios kilti dėl vidinių ir išorinių reikalavimų neatitinkančio elgesio;
- leis valdyti neatitikties rizikas ir sumažinti jų poveikį ir / ar atsiradimo tikimybę;
- skatins Grupės darbuotojus dirbti laikantis nustatytų reikalavimų ir jų taikymą grįsti Grupės vertybėmis.

Kadangi Atitikties valdymo proceso įgyvendinamas grindžiamas rizikos vertinimu pagrįsto metodo (angl. risk-based approach) taikymo principu, didžiausias dėmesys ir papildomi resursai bus skiriami Grupės bendrovės valdybų pasirinktoms prioritetinėms sritims, kuriose kyla ar gali kilti didžiausia neatitikties atvejų ir / ar neatitikties rizikų atsiradimo tikimybė ir dėl to tik šioms sritims bus taikomas Atitikties valdymo procesas.

2021 m. planuojama atlikti pasirinktų prioritetinių sričių esamos situacijos trūkumų analizę (angl. gap analysis), ištaisyti esminius trūkumus (jei bus nustatyti). O ateityje užtikrinti nuolatinę prioritetinių sričių stebėseną ir tobulinimą, mokymų darbuotojams organizavimą ir gerųjų praktikų tarp Grupės bendrovių sklaidą.

2020 m. visose grupės įmonėse buvo įvertinta politikose numatytų nuostatų įgyvendinimo pažanga.

2021 m. metais numatoma apjungti Atlygio, Veiklos vertinimo, Kompetencijų ir ugdymo politikas, siekiant sukurti aiškesnes sąsajas tarp šių procesų.

EPSO-G grupės tikslas - pakelti darnios ir tvarios plėtros požiūrį į strateginį pasirinkimų ir pamatuojamų tikslų lygmenį.

Todėl 2021 m. numatoma tobulinti taikomas darnumo praktikas visų pirma aiškiai identifikuoti stebimus tikslus ir pamatuojamus keliamų tikslų įgyvendinimo rodiklius. Darnios plėtros tikslus yra numatoma inkorporuoti į EPSO-G veiklos strategiją iki 2030 m.

Informacija apie EPSO-G veiklos politikų įgyvendinimą yra pateikta šio metinio pranešimo Valdysenos ataskaitos 7.12 skirsnyje.

9.4 Interesų turėtojai

Įgyvendindamas veiklos strategijoje numatytus tikslus, EPSO-G grupės įmonių valdybos vertina ir siekia atsižvelgti į interesų turėtojų socialinius ir ekonominius interesus bei lūkesčius.

Kiekviena strateginės veiklos kryptis yra susijusi su vienu ar keliais Interesų turėtojais. Su interesų EPSO-G vykdoma veikla

reiškiančiomis grupėmis ar pavieniais asmenimis yra palaikomi oficialūs, partnerystės ar konsultacinio pobūdžio kontaktai. Interesų turėtojams teikiama išsami su bendrovės veikla susijusi informacija išskyrus atvejus, kurie yra reglamentuoti EPSO-G neskelbtinos informacijos politikoje.

„EPSO-G grupės bendrovių socialinės atsakomybė yra suprantama kaip integrali ir neatskiriama tvaraus verslo dalis.“

Interesų turėtojai, turintys įtakos tvariai EPSO-G grupės veiklai

INTERESŲ TURĖTOJAI	MES ĮSIPAREIGOJAME	KODĖL ŠI GRUPĖ SVARBI	KAIP BENDRADARBIUJAME
Klientai	Kurti profesionalias ir patikimas partnerystes siekiant abipusią naudą.	Grupės įmonės veikla B2B (verslas verslui) srityje	- Atsižvelgiant į teikiamų paslaugų kompleksumą ir ekonominius lūkesčius grupės įmonės inicijuoja ir rengia klientams savalaikius informacinius renginius. - Kuria klientų poreikius atitinkančias paslaugas ir/ar sprendimus.
Darbuotojai	- Kryptingai veikti, kad vienodas grupės įmonių verslo kultūra ir atlygio politika skatintų darbuotojų įsitraukimą ir motyvaciją įgyvendinant strategijoje keliamus tikslus; - Užtikrinti, kad grupės darbuotojai būtų pakankamai ir laiku informuojami apie grupės vertybes, tikslus, veiklą, ir pokyčius.	Patyrę, kompetentingi ir vertybėmis besivadovaujantys profesionalūs darbuotojai yra esminė prielaida įgyvendinti tikslus ir viziją.	- Vykdoma darbuotojų įsitraukimo tyrimus ir atitinkamai koreguojame veiksmų planus; - Vadovaujamesi vienodomis atlygio bei socialinės atsakomybės nuostatomis darbuotojų atžvilgiu; - Rengiame ne rečiau kaip kartą per ketvirtį vadovų ir darbuotojų susitikimus darbuotojams svarbiems klausimams aptarti. - Tobuliname vidinės komunikacijos būdus ir turinį.
Akcininkai	- Užtikrinti tvarų grupės valdymą, jos augimą ir ilgalaikę naudą; - Teikti aktualią, teisingą, ir savalaikę informaciją, leidžiančią akcininkams įvertinti grupės veiklą, jos perspektyvą ir priimti atitinkamus sprendimus; - Užtikrinti efektyvų grįžtamąjį ryšį.	Vykdomų strateginių projektų sėkmė tiesiogiai priklauso nuo akcininkų pasitikėjimo ir greitų bei savalaikių sprendimų.	- Rengiame reguliarius susitikimus aktualiems klausimams aptarti; - Ne rečiau kaip kas ketvirtį teikiame finansinės ir nefinansinės veiklos ataskaitas dėl „Akcininko lūkesčių laiške“ nustatytų tikslų įgyvendinimo. - Užtikriname svarbiausių grupės įmonių naujienų komunikaciją grupės mastu kiekvieną darbo dieną skelbiamoje Dienos naujienos skiltyje.
Grupės įmonės	- Kurti vertę prasmingais valdymo sprendimais; - Reaguojant į greitai besikeičiančią aplinką, sutelkti grupės įmonių stiprybes siekiant tikslų įgyvendinimo efektyvumo.	Grupės veiklos rezultatai priklauso nuo kryptingo ir sinchroniško grupės įmonių darbo siekiant strateginių tikslų.	- Esame grupės įmonių valdymo organų nariais; - Taikome funkcinės lyderystės veiklos modelį. - Grupės mastu rengiame ir įgyvendiname vienodas veiklos politikas, įgalinančias derinti veiksmus diegiant gerąją valdysenos praktiką.
Užsienio partneriai -energijos perdavimo ir biokuro biržos operatoriai	Strateginių projektų įgyvendinime užtikrinti abipusiai naudingų susitarimų ir veiksmų derinimą.	Baltijos šalių elektros perdavimo sistemų sinchronizacija su Europos energetikos sistema, regioninės dujų rinkos kūrimas bei biokuro prekybos sistemos plėtra, tiesiogiai priklauso nuo užsienio partnerių įsitraukimo.	- Siekiame užmegzti ir reguliariai palaikyti dalykiškus abipusius pasitikėjimo grįstus santykius; - Inicijuojame, ir dalyvaujame profesiniuose susitikimuose ir/ar konferencijose pristatant strategijoje numatytus tikslus.
Valstybės atstovai	Suprantama ir prieinama forma teikti aktualią informaciją, kuri taptų patikimu pagrindu pagal kompetenciją vertinti grupės įmonių veiklą, pasiektus rezultatus bei naudą visuomenei.	Bendradarbiavimas su valstybės atstovais būtinas siekiant užtikrinti nuoseklios ir ilgalaikės energetikos sektoriaus vizijos formavimą bei sklandų valstybės ir regiono mastu svarbių projektų įgyvendinimą.	- Inicijuojame susitikimus pagal poreikį aktualiems klausimams aptarti; - Pagal kompetenciją pristatome ar pasisakome aktualiais klausimais LRS komitetuose, LRV posėdžiuose; - Dalyvaujame tarpinstitucinių darbo grupių veikloje.

INTERESŲ TURĖTOJAI	MES ĮSIPAREIGOJAME	KODĖL ŠI GRUPĖ SVARBI	KAIP BENDRADARBIUJAME
Nacionalinė reguliuojančioji institucija	- Užtikrinti nuoseklų teisės aktų reikalavimų laikymąsi grupėje; - Diegti atviro ir skaidraus dialogo su regulatoriumi kultūrą.	Pagrindinės grupės veiklos yra reguliuojamos, todėl svarbu užtikrinti efektyvius dalykinius santykius, grindžiamus skaidrumu, atvirumu ir atsakomybe.	- Laiku teikiame reguliuojančiosios institucijos funkcijoms užtikrinti reikalingą informaciją; - Bendradarbiaujame diegiant naujus rinkų mechanizmus; - Inicijuojame susitikimus aktualiems klausimams aptarti.
Rangovai	Dirbti su profesionaliais ir profesinės etikos standartų besilaikančiais rangovais.	Grupės įmonės vykdo itin sudėtingus ir kompleksinius projektus, todėl aktualu kelti aukštą kokybės, skaidrumo ir darbuotojų saugos karteles rangovams.	- Organizuojame kasmetinius informacinius renginius potencialiems rangovams; - Iš anksto viešai skelbiame pirkimų planus ir konsultacijas siekdami užtikrinti didesnę rinkos dalyvių konkurenciją.
Paslaugų ir prekių tiekėjai	Konkurencijos sąlygomis įsigyti kokybiškas paslaugas iš geros reputacijos tiekėjų;	Kokybiškas ir vertę kuriančias prekes ir paslaugas laiku teikiantys tiekėjai prisideda prie grupės veiklų tęstinumo ir efektyvumo.	- Konsultuojamės su rinkos dalyviais ir atliekame rinkos tyrimus; - Skelbiame planuojamų pirkimų planus.
Nevyriausybinių organizacijų (NVO)	Bendravimas ir bendradarbiavimas su aplinkosaugos ir veiklos skaidrumą skatinančiomis organizacijomis padeda identifikuoti visuomenės poreikius ir jų sprendimo būdus.	- Grupės įmonės vykdo tęstinę poveikio aplinkai stebėseną. - Grupės įmonės diegia gerąją valdysenos praktiką atskaitingumo ir korupcijos prevencijos srityse	- Drauge su ornitologų draugija įgyvendiname poveikį aplinkai mažinančias priemones. - Bendradarbiaujame su Lietuvos gamtos fondu tiesiant GIPL dujotiekį siekiant darbų zonose minimizuoti poveikį aplinkai. - Aktyviai bendradarbiaujama su archeologų bendruomene vykdant tytinėjimo darbus GIPL dujotiekio tiesimo trasoje.
Profsąjungos	Užtikrinti konstruktyvų ir pozityvų darbdavio ir darbuotojų atstovų socialinį dialogą.	Darbuotojai lemia įmonių grupės sėkmę. Svarbu, kad darbo santykiai ir juos reglamentuojantys sprendimai užtikrintų teisingą ir vienodą visų darbuotojų traktavimą ir užtikrintų teisėtus jų interesus.	- Sudarydami sąlygas profesinės sąjungoms ir(ar) darbo tarybų veiklai. - Sudarydami su profesinėmis sąjungomis ir(ar) darbo tarybomis kolektyvinę sutartį. - Periodiškuose susitikimuose su darbuotojais ir(ar) jų atstovais aptardami kolektyvinės sutarties įgyvendinimą. - Informuodami ir konsultuodamiesi su profesinių sąjungų ir(ar) darbo tarybų atstovais priliant su darbo santykiais susijusius sprendimus.
Plačioji visuomenė ir žiniasklaida	- Kurti pridėtinę vertę visuomenei, verslui ir šalies ekonomikos konkurencingumui; - Veikti socialiai atsakingai; - Teikti aktualią ir suprantamą formą pateiktą informaciją, vadovaujantis informacijos svarbumo, patikimumo, palyginamumo ir prieinamumo principais.	EPSO-G grupės misija - užtikrinti grupei pavestų strateginių Lietuvos energetikos tikslų įgyvendinimą, saugų energijos perdavimo sistemų veikimą, sudaryti sąlygas pasinaudoti efektyviai veikiančios infrastruktūros bei energijos išteklių biržų teikiamomis galimybėmis ir taip prisidėti prie visuomenės gerovės.	- Vadovaujamės grupės veiklos skaidrumo ir komunikacijos politika; - Laikomės socialinės atsakomybės politikos nuostatų; - Palaiškome dalykiškus santykius su energetikos temomis dirbančiais žiniasklaidos atstovais teikiant pakankamą informaciją įvertinti grupės finansinę ir nefinansinę bei vykdomus projektus.
Vietinės bendruomenės	- Derinant interesus didinti vietinių bendruomenių pasitikėjimą ir pritarimą vykdomiems projektams; - Prisidėti prie augimo ir visaverčio gyvenimo galimybių kūrimo.	Labai svarbus projektų sėkmės elementas – vietinių bendruomenių palaikymas, kuriamas skatinant tarpusavio pasitikėjimą, supratimą, bendradarbiavimą, atsakomybę.	- Grupės įmonės dalinasi patirtimi apie teritorijų planavimą; - Organizuojami vietos bendruomenėms skirti informaciniai renginiai. - Pagal susitikimuose gautas pagrįstas pastabas koreguojami projekto įgyvendinimo darbai.

9.5. Socialinės atsakomybės kryptys ir prioritetai

EPSO-G socialinė atskaitomybė apima šias kryptis: bendrovių verslo etiką rinkoje ir korupcijos prevenciją, aplinkos tausojimą, darbuotojų ugdymą, žmogaus teises, lygybę ir įvairovę, profesinės saugą ir sveikatą bei abipusį pasitikėjimą ugdančius santykius su interesų turėtojais.

ne saugą ir sveikatą bei abipusį pasitikėjimą ugdančius santykius su interesų turėtojais.

Socialinės atsakomybės rinkoje: tai efektyvus ir skaidrus verslas, atviras ir sąžiningas bendradarbiavimas su interesų turėtojais, padedančiais įgyvendinti socialiai atsakingo verslo nuostatas, saugus ir patikimas elektros bei gamtinių dujų perdavimas sistemos naudotojams, kova su korupcija ir kyšininkavimu, konkurencingumo užtikrinimas, sąžiningai mokami mokesčiai;

Socialinė atsakomybė aplinkosaugos srityje: tai efektyvus gamtos išteklių naudojimas veikloje, dalyvavimas ekologinėse kraštovaizdį ir bioįvairovę užtikrinančiose prevencinėse programose, tausojančio požiūrio į aplinką skatinimas tarp darbuotojų, rangovų, tiekėjų ir visuomenės;

Socialinė atsakomybė santykiuose su darbuotojais: tai atsakomybė prieš darbuotojus, rūpinimasis darbuotojų sveikata, saugumu ir lygiomis teisėmis, pažangių veiklos valdymo ir atlygio sistemų taikymas, sąlygų darbuotojų asmeniniam ir profesiniam tobulėjimui, bendrųjų kompetencijų ugdymui sudarymas;

Socialinė atsakomybė santykiuose su visuomene: tai įvairių socialinių iniciatyvų, savanorystės bei kitų projektų plėtojimas vietos bendruomenėms ir nacionaliniu mastu, bendradarbiavimas su mokslo institucijomis.

„Aukščiausią „A+“ įvertinimą EPSO-G pelnė pagal skaidrumo dimensiją.“

9.6. Socialinė atsakomybė rinkoje: efektyvus ir skaidrus verslas

EPSO-G grupės strateginis tikslas – efektyviai veikiant užtikrinti nenutrūkstamą energijos tiekimą ir sudaryti galimybes rinkos dalyviams laisvai ja keistis. Siekdamas tikslo, Bendrovės skati-

na atvirą ir sąžiningą bendradarbiavimą su interesų turėtojais, padedančiais įgyvendinti socialiai atsakingo verslo nuostatas.

9.6.1. Atskaitingumas

2020 m. Grupės bendrovės teisingai tvarkė apskaitą, reguliariai rengė ir skelbė finansinės bei nefinansinės veiklos ataskaitas, pakankamas interesų turėtojams įvertinti Grupės bendrovių elgseną rinkoje, poveikį aplinkai, santykius su darbuotojais ir visuomene. Grupės bendrovės siekia aukštesnių etikos, sąžiningumo ir skaidrumo standartų nei minimaliai nustato teisės aktai.

Itin daug dėmesio skiriant veiklos skaidrumui ir atskaitingumui, 2020 m. EPSO-G valdysenos kokybė pelnė aukščiausią „A+“ įvertinimą. Pirmą kartą pagal vienodus kriterijus atlikus kiekvienos iš tiesiogiai EPSO-G patronuojamų bendrovių - suteiktas „A“ įvertinimas. Tai parodė 2019/2000 m. valstybės valdomų įmonių (VVJ) valdysenos praktikos rodiklis, kurį skaičiuoja Valdymo koordinavimo centras.

VKC gerosios valdysenos rodiklis yra plačiausiai VVJ valdymo kokybės vertinimo įrankis. Jį sudaro trys pagrindinės vertinimo dimensijos: skaidrumas, kolegialūs organai bei strateginis planavimas ir įgyvendinimas. Kiekviena iš trijų pagrindinių dimensijų yra vertinama pagal atskirus 240 kriterijus.

Aukščiausią „A+“ įvertinimą EPSO-G pelnė pagal skaidrumo dimensiją. Aukščiausias galimas įvertinimas „A+“ taip pat buvo skirtas už kolegialių organų darbą, jų narių atrankos procesą, kompetenciją ir įsitraukimą. Strateginis planavimas ir įgyvendinimas taip pat įvertintas „A+“.

Siekiant užtikrinti, kad interesų turėtojai galėtų įvertinti grupės įmonių veiklą, perspektyvą ir priimti atitinkamus ekonominius sprendimus, finansinės ataskaitos buvo sudaromos laikantis EPSO-G apskaitos politikos, kuri nustato vienodus principus,

metodus ir reikalavimus grupę sudarančių bendrovių apskaitai tvarkyti ir finansinėms ataskaitoms sudaryti bei pateikti interesų turėtojams.

Rengdama 2020 m. ataskaitas, EPSO-G laikėsi šių apskaitos politikos nuostatų:

- informacija privalo būti objektyvi, palyginama ir naudinga vidaus ir išorės interesų turėtojams;
- informacija yra patikima, reikšminga, savalaikė ir suprantama;
- apskaita tvarkoma remiantis LR Būhalterinės apskaitos, LR įmonių finansinės atskaitomybės ir LR įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatymais, kitais būhalterinės apskaitos tvarką reglamentuojančiais norminiais aktais;
- apskaita vedama ir finansinės ataskaitos rengiamos ir pateikiamos pagal galiojančius Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus bei išaiškinimus patvirtintus Tarptautinio finansinės atskaitomybės aiškinimo komite- to, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Remiantis EPSO-G apskaitos ir skaidrumo ir komunikacijos poli- tikų nuostatomis, 2020 m. Grupės bendrovės rengė ir pagal iš anksto patvirtintą ir viešai skelbiamą kalendorių reguliariai skelbė viešai tarpines ketvirtines ir metines veiklos ir finansines ataskaitas bei informaciją apie akcininko lūkesčius, veiklos tiks- lus, jų įgyvendinimą, interesų deklaracijas bei atlygį.

Išsami informacija apie EPSO-G grupės įmonių apskaitos princi- pus pateikta skelbiamose finansinėse ataskaitose.

9.6.2. Atitikties valdymas

Vidinių ir išorinių reikalavimų laikymasis yra būtina sąlyga, sie- kiant įgyvendinti EPSO-G įmonių grupės strategiją, tikslus bei užtikrinant nepriekaištingą grupės įmonių dalykinę reputaciją.

Tam 2020 m. EPSO-G grupėje buvo parengta Atitikties valdymo politika, jos įgyvendinimo metodika, identifiкуotos prioritetinės veiklos sritys.

Keliame sau tikslą - sukurti ir įdiegti vienodą atitikties valdymo sistemą, kuri apsaugotų grupės bendrovės nuo finansinės ar reputacijos žalos, galinčios kilti dėl vidinių ir išorinių reikalavi- mų neatitinkančio elgesio; leistų valdyti neatitikties rizikas ir sumažinti jų poveikį ar atsiradimo tikimybę, bei skatintų grupės darbuotojus dirbti laikantis nustatytų reikalavimų.

EPSO-G atitikties valdymo principai:

- Trijų linijų principas – atitikties valdymo procesas grindžiamas „Trijų linijų“ (angl. Three Lines Model) modeliu, kuriame I-osios linijos dalyviai (sričių kuratoriai) vykdo atitikties užtikrinimo funkcijas, įskaitant neatitikties rizikų valdymą, II-osios linijos dalyviai (atitikties koordinatoriai) atlieka atitikties koordinavimo funkcijas, įskaitant neatitikties rizikų vertinimą, o III-osios linijos dalyviai (vidaus audito padalinys) užtikrina nepriklausomą pirmųjų dviejų linijų veiklos auditą.
- Atitikties reikalavimams principas – vykdoma veikla turi atitikti keliamus reikalavimus ne tik forma, bet ir grupės vertybės atitinkančiu turiniu.
- Integralumo principas – atitikties valdymo procesas turi tapti neatskiriama bei integralia visų grupės bendrovių kasdieninės veiklos dalimi, sistemiskai veikiantis kartu su grupės įmonėse galiojančiomis politikomis, procesais ir kitų vidaus dokumentų nuostatomis.
- Informacijos aktualumo ir patikimumo principas – atitikties valdymas grindžiamas aktualiais duomenimis, stebėjimu, patirtimi ir ekspertiniu vertinimu.
- Rizikos vertinimo pagrįsto metodo (angl. Risk-based approach) taikymo principas – atitikties valdymo procesas organizuojamas taip, kad pirmiausiai resursai skiriami didžiausių neatitikties rizikų keliančioms sritims.
- Skaidrumo principas – su atitikties valdymo procesu susijusi informacija ir informacija apie neatitikties rizikas bei jų atsiradimo priežastis yra be kliūčių prieinama atitikties valdymo proceso dalyviams pagal jų funkcijas.
- Gerosios praktikos taikymo principas – atitikties valdymo procese vadovaujamosi grupės atitikties valdymo proceso metu identifikuotais ir suformuotais gerosios praktikos pavyzdžiais.
- Veiklos dokumentavimo ir atsekamumo principas – atitikties valdymo procese užtikrinama, kad visi esminiai sprendimai ir veiksmai būtų tinkamai užfiksuoti, sudarant prielaidas atliktų veiksmų atsekamumui, kontrolei bei atitikties valdymo proceso tobulinimui.

9.6.3. Informacija apie skaidrumo gairių laikymąsi

EPSO-G įmonių grupė laikosi 2010 m. liepos 14 d. Vyriausybės nutarimo Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“ (toliau – Skaidrumo gairės).

Skaidrumo gairės privalomai yra taikomos EPSO-G valdymo bendrovei, nes ji yra valstybės valdoma įmonė, priskiriama didelių įmonių kategorijai, pagal tai kaip tai numato Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymas.

Siekiant Skaidrumo gairių laikymosi EPSO-G įmonių grupėje įgyvendinamo, grupėje galioja veiklos skaidrumo ir komunikacijos politika, kurioje detalai atsižvelgiama į Skaidrumo gairėse keliamus reikalavimus ir nustatomas jų taikymo apimtis grupės bendrovėms.

Skaidrumo gairių įgyvendinimas yra iš esmės užtikrinamas per informaciją, atskleidžiamą metiniame pranešime, bei informacijos atskleidimą interneto svetainėse, siekiant interesų turėtojams pateikti informaciją prieinama ir suprantama forma.

Struktūrizuota informacija dėl skaidrumo gairių vykdymo yra pateikta šio metinio pranešimo I-ame priede.

EPSO-G valdymo bendrovė taip pat laikosi AB Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdymo kodekso nuostatų. Kodeksas taikomas ta apimtimi, kiek Bendrovės įstatai nenumato kitaip. Bendrovė atskleidžia, kaip laikosi valdymo kodekso nuostatų reikalavimų šio metinio pranešimo II-antrame priede.

„Atitikties valdymo procesas grindžiamas „Trijų linijų“ modeliu.“

9.7. Pagarba socialiniams ir ekonominiams interesams

Gerbdamos interesų turėtojų teisę iš anksto įvertinti artimoje aplinkoje plėtojamų projektų poveikį jų ekonominiams ir socialiniams interesams, EPSO-G grupės bendrovės, kurios yra

perdavimo sistemų operatoriai, periodiškai atnauja ir skelbia dešimties metų tinklo plėtros planus.

9.7.1. Elektros energijos perdavimo tinklų plėtros planas

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos (LR) Elektros energetikos įstatymu, elektros perdavimo sistemos operatorius (PSO) yra atsakingas už elektros energetikos sistemos darbo stabilumą ir patikimumą, nacionalinės balansavimo funkcijos atlikimą ir sisteminių paslaugų teikimą LR teritorijoje, elektros energetikos sistemos (EES) perdavimo tinklo (PT) ir jungiamųjų linijų su kitų šalių elektros energetikos sistemomis eksploatavimą, priežiūrą, valdymą bei plėtrą, mažinant pralaidumo perdavimo tinkluose apribojimus ir atsižvelgiant į elektros energetikos sistemos bei elektros tinklų naudotojų poreikius.

2020 m. „Litgrid“ atnauja „Lietuvos elektros energetikos sistemos 400-110 kV tinklų plėtros planą 2020-2029 m.“ Jame pateikiamas elektros galios ir energijos vartojimo poreikių, elektrinių (gamybos įrenginių) galių prognozės, elektros sistemos adekvatumo vertinimas, elektros rinkos ir sistemos elektros galių ir energijos balansų prognozė, taip pat informacija apie elektros perdavimo tinklą, jo plėtrą ir atstatymą, inovacijas bei numatomas investicijas.

Išsami informacija apie „Litgrid“ 10 metų elektros perdavimo tinklo plėtros planą yra pateikta šio metinio pranešimo 3.5.1 skirsnyje.

9.7.2. Gamtinių dujų perdavimo tinklo plėtros planas

2020 m. spalio 1 d. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba pritarė „Amber Grid“ parengtam Gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus dešimties metų (2020-2029 m.) tinklo plėtros planui. 2019 m. pasikeitus Gamtinių dujų įstatymui, dešimties metų „Amber Grid“ dujų perdavimo tinklo plėtros ir investicijų planas yra atnaujinamas kas du metus.

Dešimties metų „Amber Grid“ tinklo plėtros planas parengtas atsižvelgiant į valstybės strateginių dokumentų nuostatas, dujų rinkos dalyvių poreikius, tiekimo patikimumo bei efektyvaus perdavimo sistemos veikimo užtikrinimą, bendrovės strategiją, bendrovės aplinkos apsaugos politiką ir teisės aktų reikalavimus.

Atnaujintame „Amber Grid“ dešimtmečiame 2020-2029 m. plane numatytos dujų perdavimo sistemos plėtros investicijos, kuriomis siekiama Europos Sąjungos ir Lietuvos strateginių dujų sektoriaus tikslų – užtikrinti dujų tiekimo saugumą ir patikimumą, skatinti konkurencingumą, integruoti Baltijos šalių dujų rinkas į bendrą Europos dujų rinką, bei plėtoti bendrą Baltijos šalių regioninę dujų rinką. Taip pat tinklo plėtros plane numatytos pagrindinės perdavimo sistemos vystymo kryptys, tarp jų – dėmesys inovacijoms, tinklo skaitmenizacijai ir žaliosios energetikos plėtrai.

Išsami informacija apie „Amber Grid“ 10 metų dujų perdavimo tinklo plėtros planą yra pateikta šio metinio pranešimo 3.5.2 skirsnyje.

9.7.3. REGIA žemėlapis papildytas dujų perdavimo tinklo duomenimis

2020 m. Registrų centro sukurtas ir vystomas regionų geoinformacinės aplinkos žemėlapis REGIA buvo papildytas interesų turėtojams aktualia informacija apie gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus „Amber Grid“ valdomą magistralinių dujų tiekimo tinklą.

Šių duomenų publikavimas yra svarbi informacinė priemonė potencialiems „Amber Grid“ klientams vertinantiems galimybes prisijungti prie dujų perdavimo tinklo, investuotojams, planuojantiems naują veiklą ar verslo plėtrą bei privatiems savininkams, svarstantiems įsigyti žemės sklypus ar statyti nekilnojamojo turto objektus. REGIA žemėlapyje, kaip savo darbo priemonę taip pat naudoja valstybės ir savivaldybių institucijų atstovai.

„Amber Grid“ tapo trečiąją inžinerinių tinklų bendrove, kuri REGIA žemėlapyje publikuoja savo duomenis ir tokiu būdu praturtina jį vartotojams aktualia informacija. Iki tol REGIA žemėlapyje vartotojai galėjo matyti Litgrid valdomą elektros perdavimo tinklą ir bendrovės „Energijos skirstymo operatorius“ (ESO) valdomus dujų ir elektros skirstomuosius tinklus bei bendrovės.

REGIA yra patogus įrankis, sukurtas specialiai savivaldybėms – jų gyventojams, tarnautojams bei jose veikiančiam verslui. REGIA tikslas – sudaryti patogias sąlygas geografinę padėtimi grindžiamų sprendimų priėmimui ir palengvinti informacijos mainus.

9.7.4. Viešai paskelbta RAIDA 2050 studija

Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijoje keliamas tikslas iki 2050 metų Lietuvai tapti energetiškai darnia ir savarankiška valstybe. Siekiant įgyvendinti ir įgalinti šį scenarijų, EPSO-G valdymo bendrovei ir grupės įmonėms yra aktualu suprasti galimus energetikos sektoriaus raidos scenarijus ir kokios priemonės turėtų būti taikomos mažinant energetikos sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro, skatinant rinkų integraciją, skaitmenizavimą, atsižvelgiant į urbanizaciją ir sparčią energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybos plėtrą.

Siekiant atsakyti šiuos klausimus, EPSO-G grupėje buvo atlikta studija „2020-2050 metų Lietuvos elektros energetikos sistemos raidos scenarijų sudarymas“ (toliau – Studija RAIDA 2050),

kurioje, atsižvelgiant į NENS keliamus strateginius tikslus, numatytus įgyvendinti uždavinius ir siektinus rezultatus, buvo sudaryti Lietuvos elektros energetikos sektoriaus (toliau – LEES) raidos scenarijai iki 2050 metų, atliktas elektros energetikos sistemos adekvatumo (generuojančių galių, elektros energijos rinkos, elektros perdavimo tinklo) įvertinimas ir pateiktos techninės, ekonominės ir teisinės priemonės elektros energetikos sistemos efektyviam veikimui sudarytais scenarijais.

Laikantis socialiai atsakingos veiklos nuostatų 120 tūkst. eurų vertės studijos duomenys ir išvados 2020 m. gruodį paskelbti viešai siekiant, kad interesų turėtojai galėtų juos įvertinti iš anksto ruošiantis pokyčiams energetikos sektoriuje.

9.8. Viešieji pirkimai ir santykiai su rangovais

EPSO-G grupės įmonės įgyvendina regioninės ir nacionalinės reikšmės projektus. Tai didelių investicijų reikalaujantys projektai. Jų sėkmė priklauso nuo akcininkų, partnerių, kontroliuojančių bei reguliuojančių institucijų ir Lietuvos žmonių supratimo,

pasitikėjimo ir paramos. Todėl savo veikloje EPSO-G grupės bendrovės daug dėmesio skiria viešųjų pirkimų procesų priežiūrai ir korupcijos prevencijai.

9.8.1. Vienoda pirkimų politika

EPSO-G grupės bendrovės taiko veiksmingas priemones, užtikrinančias, kad pirkimai būtų vykdomi skaidriai, laikantis lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo ir proporcingumo reikalavimų ir nepripažįsta sukčiavimo, kyšininkavimo ar kitų neleistinų, konkurenciją ribojančių veiksmų.

Tai reglamentuoja patvirtinta Pirkimų politika, kuria siekiama vadovautis gerąja tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos institucijų ir kitų perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų pirkimų praktika ir užtikrinti efektyvų, dinamišką ir skaidrų pirkimų procesą, kuriant pridėtinę vertę EPSO-G įmonių grupės tikslų įgyvendinimui.

EPSO-G pirkimų vykdymas, visų pirma, yra paremtas skaidrumu, etišku elgesiu, lygiateisiškumu, konkurencijos skatinimu ir proporcingumu, pirkimų procesų skaidrumo didinimo bei korupcijos prevencijos priemonių stiprinimu grupėje.

2020 m. EPSO-G pirkimų politika buvo įgyvendinama visose grupės įmonėse. 2021 m. planuojama papildyti politiką žaliųjų ir socialiai atsakingų pirkimų dalimi. Taip pat vykdomos rinkos konsultacijos su tarptautinė patirtį turinčiais tiekėjais, kurie padės EPSO-G parengti ilgalaikę pirkimų strategiją ir funkcinių planą.

Grupėje rengiamas vienodas pirkimų funkcijos rodiklių (KPI) ataskaitos formatai, siekiant kuo efektyviau valdyti pirkimų procesą ir jį nuolat tobulinti.

EPSO-G grupės didžiosios įmonės (EPSO-G, „Amber Grid“, „Lit-grid“) 2020 m. įvykdė daugiau nei 500 viešųjų pirkimų, kurių bendra vertė siekia daugiau nei 46 mln. Eurų.

Grupės įmonės konsolidavo poreikius ir 2020 m. įvykdė 10 centralizuotų pirkimų. Tokie pirkimai leidžia grupės įmonėms pasiekti didesnę ekonominę naudą tiek gaunant geresnes kainas iš tiekėjų, tiek užtikrinant vieningus prekių/paslaugų kokybės standartus, taip pat sutaupyti administracinius resursus pirkimų organizavimui ir vykdymui.

EPSO-G grupės įmonės 2020 m. ypatingą dėmesį skyrė pasirėngimui vykdyti pirkimus – aktyviai vykdė rinkos konsultacijas, rengė pristatymus tiekėjams apie taikomas pirkimų procedūras, skyrė dėmesį užsienio tiekėjams paaiškinti dalyvavimo Lietuvos viešuosiuose pirkimuose principus.

2020 m. parengtas pirkimų funkcijos veiklos planas 2021 metams, kuriame numatyti veiksmai, padėsiantys grupės įmonėms dalintis patirtimi vykdant pirkimus, standartizuoti pirkimų procesus ir dokumentus, sudaryti ir įgyvendinti pirkimų specialų kvalifikacijos kėlimo planą.

Atskiras dėmesys veiklos plane skiriamas priemonėms, kuriomis siekiama palengvinti tiekėjų dalyvavimą grupės pirkimuose – planuojama bendra grupės įmonių „Tiekėjų diena“, tobulinami pirkimų dokumentai, siekiant juos padaryti aiškesnius ir suprantamesnius tiekėjams, rengiamos formos, kuriomis tiekėjai bus informuojami apie vykstančių pirkimų eigą ir kt.

Įmonių grupė 2021 m. planuoja skirti didelį dėmesį sutarčių vykdymo procesui standartizuoti ir efektyvinti.

9.8.2. Santykiai su rangovais

Siekiant užtikrinti sąžiningą konkurenciją, 2020 m. EPSO-G „Litgrid“ pristatė rangovams 2021-aisiais ir vėlesniais metais numatomus įgyvendinti projektus bei planuojamus darbus, kuriems ketinama skelbti rangos konkursus.

„Rangovų diena“ grupės bendrovėse organizuojama siekiant skatinti partnerių susidomėjimą ir dalyvavimą atviruose ir skaidriuose konkursuose, didindama projektų žinomumą, o rinkos dalyviai iš tiesioginio šaltinio sužino apie numatomus darbus. Be to, tai yra vienas iš būdų skatinti sąžiningą ir nediskriminuojančią veiklą rinkoje bei efektyvų dialogą su jos dalyviais. Tokie susitikimai bus vykdomi ir 2021 metais.

Informacija apie metų pirkimų planus, jų įgyvendinimą ir atsa-
kingus asmenis yra skelbiama viešai EPSO-G grupės bendrovių tinklalapiuose.

Siekiant užtikrinti veiklos skaidrumą, per atskaitinį laikotarpį visi dalyvaujantys viešuosiuose pirkimuose EPSO-G valdymo bendrovės ir patirnuojamų bendrovių darbuotojai, deklaravo savo privačius interesus viešai.

9.9. Skaidrumo (korupcijos) rizikų valdymas

2020 m., vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo nuostatomis buvo atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas ir vertinimas. Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą buvo analizuotos EPSO-G veiklos sritys, identifikuotos 2017 metais. Atlikus veiklos sričių atitikties nustatytiesiems kriterijams vertinimą, atsižvelgiant į ankstesniais metais atliktų korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvadas, 2020 metais pasirinkta EPSO-G vykdoma viešųjų pirkimų sritis.

EPSO-G grupės bendrovėse 2020 metais identifikuotos korupcijos rizikos galinčios pasireikšti vykdant pirkimus.

EPSO-G VALDYMO BENDROVĖJE veikloje buvo identifikuotos Netinkamų viešųjų pirkimų techninių sąlygų parengimo rizika (R1), Viešųjų pirkimų sutarčių vykdymo su pažeidimais rizika (R2), Korupcijos viešuosiuose pirkimuose rizika (R3). Vadovaujantis EPSO-G rizikų valdymo metodika buvo įvertinta šių rizikų tikimybė ir poveikis, nustatytas korupcijos viešuosiuose pirkimuose lygis. Šioms rizikoms valdyti 2020 m. buvo suplanuotos ir valdybos patvirtintos ir taikytos tokios valdymo priemonės, kaip rinkos tyrimai, konsultacijos su ekspertais Grupės įmonėse arba rinkoje, rizikingiausi pirkimai kontroliuojami laikantis „keturių akių“ principo, bendraujama su VPT gavus informaciją apie pradėtą tyrimą dėl galimo viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimo. Valdant korupcijos riziką vykdomuose pirkimuose analizuojama pirkimų komisijos narių, pirkimų iniciatorių bei ekspertų ir pirkimus vykdančių EPSO-G darbuotojų privačių interesų deklaracijose pateikiama informacija, teikiamos rekomendacijos dėl nusišalinimų ir tinkamo interesų konfliktų valdymo. Rizikai stebėti nustatyti tokie rodikliai kaip nusišalinimų vykdant pirkimus skaičius, gautų pagrįstų pretenzijų skaičius, Viešųjų pirkimų tarnybos prašymų pateikti informaciją apie vykdomus pirkimus skaičius, ribotos konkurencijos (kai pirkime dalyvauja mažiau nei trys tiekėjai) skaičius. Nustatytos pagrindinių rizikos rodiklių tolerancijos ribos, kurias pasiekus privalo imtis papildomų korupcijos rizikos valdymo priemonių.

„LITGRID“ bendrovėje identifikuotos ir buvo valdomos Klaidų vykdant viešuosius pirkimus (R6) ir Neužtikrinamos tiekėjų konkurencijos vykdant viešuosius pirkimus (R5) rizikos. Šioms rizikoms valdyti 2020 m. taikytos tokios priemonės, kaip darbuotojų, vykdančių pirkimus, kvalifikacijos kėlimas, pirkimų planavimas, pirkimų proceso tobulinimas pagal nustatytą poreikį. Taip pat bendrovėje yra parengtas ekspertų sąrašas, siekiama užtikrinti nešališkumą ir objektyvumą, kad skirtinguose pirkimų procedūrų etapuose dalyvautų skirtingi asmenys ir pretenzijas nagrinėtų kiti ekspertai nei tie, kurie nustatė sąlygas. Papildomai taikytos pirkimų kontrolės didinimo priemonės: analizuojami visi atvejai, kai pirkimo metu kreipiamasi tiesiogiai į vieną tiekėją arba kai pasiūlymą pateikia tik vienas dalyvis. Taip pat atlikta pirkimų proceso peržiūra siekiant, kad projektų vadovai nebūtų dalyviai visų pirkimo iniciavimo, vykdymo ir pasiūlymo vertinimo etapuose. Taip pat 2020 m. buvo standartizuotos pirkimo sąlygos ir sutarčių projektai. „Litgrid“, kaip ir visos EPSO-G grupės bendrovės taip pat taiko pirkimuose dalyvaujančių asmenų interesų konfliktų prevencijos priemones.

„AMBER GRID“ bendrovėje identifikuotos ir valdytos Tiekėjų konkurencijos trūkumo rizika (R7), Pirkimo organizavimo procedūrų nesilaikymo rizika (R8), Viešojo pirkimo procedūros pažeidimo nustatymo rizika (R9), Netinkamo sutarčių vykdymo rizika (R10). Šioms rizikoms valdyti 2020 m. buvo taikytos tokios priemonės, kaip ne tik CVP IS, bet ir Amber Grid interneto puslapyje skelbiama informacija apie planuojamus pirkimus, potencialiems tiekėjams papildomai siunčiama informacija apie vykdomus pirkimus. Papildomai taikoma sutarčių verčių kontrolė. Įdiegta turto valdymo informacinė sistema, kurios pagalba vykdoma sutarčių kiekių, terminų kontrolė. Taip pat 2020 m. buvo rengiamos ir pradėtos naudoti standartinės pirkimo sąlygos bei atnaujintos standartinės pirkimo sutartys. Šią riziką, nustatyta, kad sprendimai susiję su finansinių išteklių, atsargų ir kito turto naudojimu priimami naudojant nustatytus kontrolės mechanizmus pvz.: vizavimas, vidaus auditas ir kt., taip pat teikiamos interesų deklaracijos, patvirtintas darbo drausmės pareigų pažeidimo procesas.

„BALTPOL“ bendrovėje 2020 m. identifikuota ir valdyta Netinkamo viešųjų pirkimų procedūrų vykdymo rizika (R11). Šiai rizikai valdyti 2020 m. taikė tokias valdymo priemones, kaip pirkimų proceso kontrolė laikantis „keturių akių“ principo. Bendrovėje buvo užtikrintas interesų deklaravimas, Interesų valdymo politikos bei Pirkimų politikos nuostatų laikymasis bei kontrolė, mažos vertės pirkimų inicijavimui ir vykdymui buvo naudojamos dokumentų valdymo sistemos priemonės, kurios padeda užtikrinti vykdomų pirkimų kontrolę.

„TETAS“ bendrovėje 2020 m. identifikuotos ir valdytos Numatytų pirkimų procedūrų ir (ar) tvarkų nesilaikymo rizika (R12) ir Sutarčių esminių sąlygų nesilaikymo rizika (R13). Valdant šias rizikas padalinių vadovai įpareigoti kiekvieną ketvirtį analizuoti pirkimų ataskaitas, išsiaiškinti neatitiktį priežastis, mažinti neatitiktį skaičių.

„GET BALTIC“ bendrovėje 2020 m. buvo identifikuota ir valdyta Pirkimų procedūrų vykdymo rizika (R15). Valdant šią riziką pirkimų

procesas kontroliuojamas laikantis „keturių akių“ principo, patvirtintos pirkimų taisyklės.

Kitos rizikos, kuriomis gali pasireikšti korupcija – piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi rizika.

EPSO-G identifikuota ir valdyta Piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi naudojant EPSO-G turtą ir lėšas rizika (R4). Valdant šią riziką nustatyta, kad EPSO-G sprendimai susiję su finansinių išteklių naudojimu priimami naudojant nustatytus kontrolės mechanizmus pvz.: vizavimas, vidaus auditas ir kt. Nuolat fiksuojami ir analizuojami tokie rodikliai, kaip pradėti tyrimai dėl netinkamų sprendimų bei skundai, pranešimai dėl netinkamo darbuotojų elgesio, 2020 m. pradėtų tyrimų ir skundų dėl netinkamo EPSO-G darbuotojų elgesio nebuvo.

„TETAS“ identifikuota ir valdyta Piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi naudojant bendrovės turtą ir lėšas rizika (R14). Valdant

EPSO-G grupės bendrovių skaidrumo (korupcijos) rizikų vertinimas 2020 m.

POVEIKIS ↓

Labai didelis		R9			
Didelis	R4, R5	R3	R14	R7	
Vidutinis	R15	R13	R2	R5	R8
Mažas	R11		R1		
Labai mažas				R6	
TIKIMYBĖ →	Labai maža	Maža	Vidutinė	Didelė	Labai didelė

9.9.1. Korupcijos prevencija

Per ataskaitinį laikotarpį EPSO-G grupės bendrovės kryptingai laikėsi nulinės korupcijos tolerancijos, šeimos narių, giminių, draugų neprotegavimo ar bet kokių kitų prekybos poveikiu formų, nuosekliai ir sistemiskai įgyvendinti įmonės bei privačių interesų konfliktų prevenciją. Korupcijos prevencijos priemonės turi veikti taip, kad EPSO-G grupės vadovai ir darbuotojai atpažintų korupcinio pobūdžio nusižengimų požymius ir laikų imtųsi veiksmingų priemonių, kad bendrovėse nebūtų padarytas nei vienas teisės pažeidimas, kuriuo pasireiškia korupcija.

Grupės bendrovės skatina darbuotojus ir kitus Interesų turėtojus nesibaiminant neigiamų pasekmių tiesiogiai ar anonimiškai pranešti apie galimus pažeidimus, neetišką ar nesąžiningą elgesį pasitikėjimo linija pranesk@epsog.lt, grupės bendrovių pasitikėjimo linija arba tiesiogiai nurodytu LR Specialiųjų tyrimų tarnybos adresu. Pasitikėjimo linijos taip pat yra įdiegtos patronuojamose bendrovėse.

Bendrovių korupcijos prevencijos veikla remiasi nacionaliniais teisės aktais bei savanoriškais juos viršijančiais įsipareigojimais:

- visi Grupės bendrovių vadovai yra tiesiogiai atsakingi už korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą ir rodo pavyzdį savo darbuotojams;
- taikomos proporcingos, rizikos vertinimu pagrįstos antikorupcinės procedūros;
- reguliariai atliekamas su korupcija susijusių rizikų vertinimas, planuojamos ir pritaikomos korupcijos riziką mažinančios priemonės, stebimas antikorupcinės veiklos efektyvumas ir, jei reikia, diegiamos veiksmingesnės priemonės.
- Grupės bendrovėms ir jų darbuotojams teisės aktų ir verslo etikos standartų reikalavimų laikymasis yra privalomas.

9.9.2. Interesų valdymas

Ataskaitiniu laikotarpiu EPSO-G grupės įmonės vadovavosi 2019 m. gruodžio 13 d. patvirtinta naujos redakcijos EPSO-G įmonių grupės kolegialių valdymo ir priežiūros organų narių, vadovų ir darbuotojų interesų valdymo politika. Jos tikslas – taikyti vienodą gerąją praktiką atitinkančią interesų valdymo sistemą, kuri leistų užtikrinti, kad sprendimai grupės bendrovėse priimami objektyviai ir nešališkai, o taip pat formuotų korupcijai nepalankią aplinką bei didintų pasitikėjimą grupės bendrovių veikla.

Ši politika EPSO-G įmonių grupėje nustato:

- interesų valdymo ir galimų interesų konfliktų sprendimo principus;
- reikalavimus interesų deklaravimo sistemai;
- nepriklausomumo kriterijus, kurie taikomi kolegialių valdymo ir priežiūros organų nariams.

Susipažinti su EPSO-G interesų valdymo politika ir taikomais nepriklausomumo kriterijais kviečiame susipažinti tinklalapyje www.epsog.lt „Veiklos politikos“ skirsnyje.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:

- Kolegialių valdymo organų ir administracijos nariai nebuvo įsigiję EPSO-G grupės įmonių akcijų išskyrus „Amber Grid“ generalinį direktorių Nemuną Bilnį, kuris 2020 m. birželio 30 d. turėjo 0,001055 proc. bendrovės „Amber Grid“ akcijų. Per ataskaitinį laikotarpį jo turėtas akcijų skaičius nesikeitė.

Darbuotojui, pažeidusiam šias pareigas, Bendrovių vidaus nustatyta tvarka ir pagrindais taikomos drausminės nuobaudos, įskaitant ir tokio darbuotojo atleidimą iš darbo.

2020 m. gruodžio mėn. atliktas „EPSO-G grupės bendrovių darbuotojų korupcijos suvokimo tyrimas“.

Tyrimo dalyvavo 298 darbuotojai (2019 -348). Remiantis tyrimo duomenimis: 94 proc. apklausos dalyvių neigiamai vertina korupciją (2019 m. - 91 proc.), 98 proc. apklaustųjų neigiamai vertina asmenis, kurie duoda kyšius (2019 m. - 95 proc.); 98 proc. apklaustųjų savo veikloje per pastaruosius 3 metus nėra susidūrę su korupcijos apraiškomis (2019 m. - 88 proc.); 91 proc. apklaustųjų žino kur kreiptis susidūrus su korupcija (2019 m. - 85 proc.). Apklausos rezultatai rodo, jog darbuotojų korupcijos suvokimas EPSO-G grupės bendrovėse auga ir išlieka labai aukštas.

- EPSO-G valdybos narių bei generalinio direktoriaus interesų deklaracijos yra pateiktos ir skelbiamos Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos internetiniame puslapyje www.vtek.lt ir www.epsog.lt. Visi EPSO-G grupės įmonių vadovai yra pateikę interesų deklaracijas valdymo bendrovei EPSO-G interesų valdymo politikoje nustatyta apimtimi ir tvarka, kuri yra skelbiama www.epsog.lt tinklalapyje „Veiklos politikos“ skirsnyje.
- Kolegialių valdymo organų nariai ir bendrovių vadovai neturėjo interesų konfliktų tarp jų pareigų EPSO-G grupei ir privačių interesų ir (arba) kitų pareigų.
- Kolegialių valdymo organų nariai ir administracijos darbuotojai neturėjo tarpusavio šeiminių ryšių.
- Kolegialių valdymo organų nariai ir įmonių vadovai nebuvo teisti už nusikalstamos veikos padarymą, jokios reguliavimo institucijos jiems per pastaruosius penkerius metus nėra pateikusių kaltinimų ar pritaikiusių sankcijų, teismas nėra uždraudęs eiti Bendrovės administravimo, valdymo ar priežiūros organų nario pareigų arba eiti vadovaujamas pareigas, arba tvarkyti bet kurio emitento reikalus.
- Su minėtais asmenimis EPSO-G nebuvo sudariusi sandorių, nebūdingų Bendrovės pagrindinei veiklai arba apie kurias atitinkama tvarka nebūtų informuoti EPSO-G kolegialūs valdymo organai ir gauti jų leidimai sudaryti tokius sandorius.

Vadovaujantis Interesų derinimo įstatymo reikalavimais viešai interesus deklaravo visi EPSO-G valdymo bendrovės darbuotojai.

„Apklausos rezultatai rodo, jog darbuotojų korupcijos suvokimas EPSO-G grupės bendrovėse auga ir išlieka labai aukštas.“

9.10. Socialinė atsakomybė aplinkosaugos srityje

Atsižvelgiant į tai, kad Grupės bendrovių veikla gali daryti poveikį aplinkai, kurioje ji yra vykdoma, priimami sprendimai privalo turėti minimalų, mažinantį ir/ar atstatantį poveikį aplinkai,

tausoti gamtos išteklius ir prisidėti prie energijos vartojimo efektyvumo.

9.10.1. Poveikio aplinkai vertinimo standartai

Grupės bendrovės, kurių veikla gali daryti poveikį aplinkai, 2020 m. toliau diegė pažangias technologijas, padedančias mažinti veiklos poveikį aplinkai ar gerai aplinkos būklei atkurti, taiko priemones, procesus pagal visuotinai priimtus aplinkosaugos standartus. Analogiško elgsenos standarto buvo reikalaujama iš pirkimuose dalyvaujančių rangovų ir subrangovų.

Vykdydama plėtrą, „Litgrid“ atlieka numatomų statyti elektros perdavimo linijų poveikio aplinkai vertinimo ar atrankos procedūras, kurių išvados įvertinamos rengiant techninius projektus. Rengiant projektavimo užduotis visoms naujai statomoms ar rekonstruojamoms transformatorių pastotėms ir skirstykloms nustatomi aplinkosaugos reikalavimai. Visais atvejais stengiamasi parinkti mažiau kenksmingus aplinkai įrenginius. Pavyzdžiui, rekonstruojant elektros pastotes iki šiol naudoti alyviniai įrenginiai keičiami moderniais dujiniais. Taip mažinama aplinkos taršos rizika avarijos atveju, be to, mažėja įrenginių eksploatacijos kaštai.

330 kV įtampų transformatorių pastotėms pereinant prie nuotolinio valdymo be nuolat būdinčio personalo, įrengiamos galimai užterštų lietaus nuotekų išvalymo sistemos su automatinio alyva užteršto srauto uždarymu ir informacijos perdavimu į sistemos valdymo centrą.

„Litgrid“ rangovai įpareigojami ir raginami organizuoti darbus tvariai – t.y. taip, kad būtų išvengta galimo poveikio aplinkai arba poveikis sumažintas, sutvarkyti statybos metu susidaranti atliekos, apskaityti bei deklaruoti importuotas apmokestinamas pakuotes ir pateikti tai patvirtinančius dokumentus.

Perkant paslaugas „Litgrid“ reikalauja, kad rangovai būtų įsdiegę aplinkos vadybos sistemas pagal standartą LST EN ISO 14001. Priimant atliktus darbus patikrinama, ar rangovai įvykdė reikalavimus, ar tinkamai sutvarkė atliekas ir ar turi tai patvirtinančius dokumentus.

„Amber Grid“ bendrovėje veikia nuo 2014 m. įdiegta tarptautinių standartų ISO 14001 ir OHSAS 18001 reikalavimus atitinkanti aplinkosaugos bei darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistema.

2019 m. Bendrovės vadybos sistema buvo pakartotinai sertifikuota pagal ISO 14001 standartą bei sertifikuotą pagal naują darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemos standartą ISO 45001.

Aplinkos apsaugos bei darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistema integruota į „Amber Grid“ veiklos planavimo, organizavimo ir valdymo procesus. Standartais nustatytas aplinkosaugos bei darbuotojų saugos ir sveikatos valdymas padeda užtikrinti nuolatinį veiklos keliamo poveikio aplinkai, profesinės rizikos darbuotojų saugai ir sveikatai mažinimą bei veiklai taikomų tarptautinių ir LR teisės aktais, reglamentais, kitais norminiais dokumentais nustatytų reikalavimų įgyvendinimą.

Proceso valdymui „Amber Grid“ bendrovėje nustatytos atsakomybės už vadybos proceso koordinavimą bei jo įgyvendinimą dalis. Vadybos priemonių įgyvendinimas užtikrinamas integruojant jas į bendrovės ir atsakingų darbuotojų metinius tikslus.

Bendrovės vadovybė, atsižvelgdama į besikeičiančios ekonominės, socialinės ir gamtinės aplinkos sąlygas, kintančius ir Bendrovės veiklai įtaką darančius išorės ir vidaus veiksnius, yra įsipareigojusi užtikrinti nuolatinį aplinkos apsaugos bei darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos procesų gerinimą, aplinkos apsaugos bei darbuotojų saugos ir sveikatos veiksmingumo didinimą ir vadovauti pagal vadybos procesui priimtinius standartus.

Siekdama prisidėti prie klimato kaitos mažinimo 2020 m. „Amber Grid“ bendrovė pradėjo identifikuoti visus savo veikloje galimus šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo šaltinius, vidinės darbo grupės dėka buvo numatytas ir pradėtas įgyvendinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimų mažinimo priemonių planas.

2020 m. „Amber Grid“ panaudojus mobilųjį kompresorių sutaupyta daugiau nei du kartus į aplinką išmetamų dujų palyginti su 2019 metais.

2020 m. perpumpuota 2,03 mln. m³, sutaupyta – ~1,99 mln. m³, palyginti su 2019 m., kai atitinkamai buvo perpumpuota – 0,82 mln. m³. ir sutaupyta – 0,73 mln. m³ dujų.

Išaugusį sutaupymą lėmė 2020 m. išaugęs remonto darbų kiekis. Patirtis eksploatuojant šią įrangą tik auga ir tai leis dar efektyviau planuoti darbus ateityje.

9.10.2. Draugiški aplinkai verslo sprendimai

2020 m. EPSO-G grupės bendrovės „Litgrid“ ir „Amber Grid“ ėmėsi veiksmų tapti energiją iš atsinaujinančių šaltinių gaminančiais vartotojais.

2020 m. „Amber Grid“ pasirašė sutartį su „Eternia Solar“ dėl saulės elementų įrengimo dujų perdavimo sistemos operatoriaus teritorijose. Iki 2021 m. pabaigos už 980 tūkst. eurų planuojama įrengti 1400 kW galios saulės elementus Vilniuje, Jauniūnų dujų kompresorių stotyje ir Panevėžyje. Įsirengusi saulės elektrinių parkus. Tai sudarys apie 40 proc. visos įmonės elektros energijos poreikio.

2020 m. „Litgrid“ taip pat pradėjo įrenginėti saulės elektrines rekonstruojamose transformatorių pastotėse. Jų pagaminta energija bus naudojama pačiose transformatorių pastotėse. Iki 2023 m. planuojama saulės elektrines įrengti 21 rekonstruojamoje transformatorių pastotėje. Įrengtų saulės elektrinių pagamintos energijos, priklausomai nuo saulės spinduliuotės, visiškai ar iš dalies užteks transformatorių pastotčių reikmėms, taip pat padidės energijos tiekimo patikimumas.

Planuojama, kad saulės elektrinių įrengtoji galia kiekvienoje iš

transformatorių pastotčių sieks iki 15 kW. „Litgrid“ visoje Lietuvoje valdo virš 200 transformatorių pastotčių, kurios vidutiniškai suvartoja virš 3600 MWh išorinės elektros energijos per metus. Skačiuojama, kad saulės elektrinės 21 pastotėje per metus pagamins apie 100 MWh elektros energijos ir taip leis sumažinti transformatorių pastotčių suvartojamą išorinės elektros energijos poreikį 2,75 proc.

2020 m. spalio 22 d. Energetikos ministerija kartu su didžiausiomis energetikos įmonių grupėmis „Ignitis grupė“ ir EPSO-G pasirašė susitarimus, kuriais įmonės įsipareigoja iki 2030 m. sutaupyti ne mažiau nei 1,6 TWh galutinės energijos. Pagal Energetikos ministerijos sudarytus susitarimus, iki 2030 m. EPSO-G dukterinės įmonės „Amber Grid“ bei „Litgrid“ įsipareigoja iki 2030 metų sutaupyti ne mažiau nei 4,19 GWh galutinės energijos.

2020 m. „Amber Grid“ prisijungė prie Energetikos ministerijos kartu su 19 Lietuvos organizacijų įsteigtos Lietuvos vandenilio platformos. Suprasdamas savo vaidmenį sukurti sąlygas Lietuvos energetikos sektoriaus dekarbonizacijai ir pritaikyti perdavimo sistemą žaliųjų dujų transportavimui, „Amber Grid“ aktyviai dalyvauja vandenilio tyrimų ir plėtros veikloje Lietuvoje ir už šalies ribų.

9.10.3. Kilmės garantijos

Skatinant žaliųjų dujų gamybą Lietuvoje, „Amber Grid“ verslui teikti dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijas.

Kilmės garantijų sistema leidžia identifikuoti, registruoti ir stebėti pagaminamų žaliųjų dujų kilmę, o šios energijos vartotojai gali būti garantuoti, kad jų vartojamos dujos yra pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius. Ši sistema naudinga bendrovėms, norinčioms savo veikloje naudoti aplinkos taršą mažinantį Lietuvoje ar kitoje ES valstybėje pagamintą kurą.

Nacionalinio žaliųjų dujų kilmės garantijų registro administravimo funkciją atliekantis „Amber Grid“ teikia kilmės garantijas dujų, iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojams, bei administruoja jų perleidimą tiekėjams ar galutiniams vartotojams, kurie savo veikloje naudoja žaliąsias dujas.

Kuriant sąlygas žaliųjų dujų plėtrai Lietuvoje, 2019 m. „Amber Grid“ prisijungė prie europinės asociacijos, vystančios Europos atsinaujinančių dujų kilmės garantijų tarpvalstybinę mainų sistemą – ERGaR (European Renewable Gas Registry). Asociacijoje, kartu su kitų valstybių kilmės garantijų registrais, perdavimo ar skirstymo sistemų operatoriais ir atsinaujinančių dujų rinkos dalyviais, numatoma sukurti vieningą europinę sistemą, užtikrinsiančią aiškias ir bendras žaliųjų dujų kilmės garantijų mainų tarp ES valstybių taisykles.

Nuo 2020 m. rugpjūčio mėn. „Amber Grid“ dalyvauja regioninės Žaliųjų dujų koordinavimo grupės veikloje. Šią grupę sudaro Suomijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos perdavimo sistemos operatoriai, kurie siekia nuo 2021 m. sudaryti sąlygas laisvam žaliųjų dujų kilmės garantijų apsikeitimui tarp šalių, bei bendradarbiauti sprendžiant žaliąjo vandenilio vystymo klausimus.

„2020 m. „Litgrid“ ir „Amber Grid“ ėmėsi veiksmų tapti energiją iš atsinaujinančių šaltinių gaminančiais vartotojais.“

9.10.4. Naudojamos aplinką tausojančios technologijos

2020 m. įgyvendinat jungties su Lenkija GIPL projektą sklandžiai užbaigti dujotiekio tiesimo po Nerimi ir Nemunu darbai darbai.

Mažinant poveikį aplinkai, dujotiekis nutiestas po upės dugnu, 20 metrų gylyje. Darbams pasitelkta aukštos kvalifikacijos specialistų komanda iš Vokietijos bendrovės „LMR Drilling“ taikanti HDD technologiją

HDD technologija, naudojama tiesiant vamzdynus sunkiai priemonose ar urbanizuotose vietovėse. Uždaru metodu tiesiant

dujotiekį po Nerimi, o vėliau ir po Nemunu, buvo išsaugomi pakrančių miško plotai, neprarandama vandens augalija ir gyvūnija, išlaikoma natūrali aplinka, jai nepakenkiant.

Taip pat, tarp Lietuvos ir Lenkijos paklota iš anksto suvirinta GIPL dujotiekio atkarpa, kuri vėliau bus jungiama su abejose šalyse nutiestomis naujojo dujotiekio dalimis. Šie darbai atlikti žiemos laiku, laikantis aplinkosauginių reikalavimų saugoti nuo pašalinių trikdžių pavasarį perinčių paukščių populiaciją.

9.10.5. Triukšmo mažinimo priemonės gyvenamojoje aplinkoje

2020 m. „Litgrid“ aktyviai sprendė sklindančio nuo elektros įrenginių triukšmo mažinimo problema. Pagal anksčiau atliktą projektavimą Klaipėdos transformatorių pastotėje įrengtos sienos, slopinančios nuo įrenginių (autotransformatoriai ir šuntiniai reaktoriai) į aplinką sklindantį triukšmą, gerinantys šalia pastotės įsikūrusių gyventojų sąlygas.

„Litgrid“ taip pat aktyviai sprendė Alytaus rajono gyventojų pranešimus dėl įrenginių keliamo triukšmo. Su Alytaus rajono savivaldybe pasirašius memorandumą dėl Alytaus aukštosios

įtampos nuolatinės srovės keitiklių staties ir Alytaus transformatorių pastotės įrenginių skleidžiamo į aplinką triukšmo atlikti triukšmo lygio matavimai ir inicijuotas projektas „Triukšmą slopinančių priemonių įrengimas Alytaus aukštosios įtampos nuolatinės srovės keitiklių statyje“.

2020 m. atliktas pirmasis šio sudėtingo ir kompleksinio projekto etapas - įrenginių skleidžiamo triukšmo modeliavimas ir triukšmą slopinančių priemonių parinkimas. 2021 m. bus vykdomas studijoje numatytų priemonių projektavimas.

9.10.6. Paukščių apsauga

2020 m. „Litgrid“ toliau taikė paukščių apsaugos priemones valdomuose infrastruktūros objektuose. Taip yra siekiama sumažinti migruojančių paukščių žūtį, pagerinti jų veisimosi sąlygas stebint paukščių žuvimo atvejus prie aukštosios įtampos elektros perdavimo tinklo ir atitinkamai reaguoti.

110 kV įtampos OL atramosose buvo įrengiamos specialios paukščių apsaugos – trukdantys paukščiams tūpti virš izoliatorių „šakutės“ tipo įtaisai, taip pat girliandose keičiami viršutiniai izoliatoriai į didesnio diametro. Šios priemonės mažina trumpo jungimo galimybes tupiant dideliems paukščiams (baltiesiems gandrums) ir taip mažinantys jų žūtį.

Rekonstruojamose ir naujai statomose 110 kV ir 330 kV įtampos elektros perdavimo linijose yra didinamas laidų matomumas įrengiant specialias paukščiams labiau matomas („pakabuko“ ir „spiralės“ tipų, angl. bird-diverting) priemones tose vietose, kur paukščių migracija yra intensyviausia. Tokios priemonės (265 vnt.) įrengtos 2020 m. 330 kV oro linijoje Lietuvos elektrinė – Vilnius ties Elektrėnų mariomis, Pastrėviu ir Bartūzuvės žuvininkystės ūkio tvenkiniais.

Paukščių perėjimo metu „Litgrid“ bendrovė imasi priemonių, kad kuo mažiau būtų jiems trukdoma trasų valymo metu. Ornitologų rekomendavimu, dėl paukščių trikdymo jų perėjimo metu nuo gegužės 1 iki liepos 31 d. apribojamas darbų vykdymas, tai atsakingai įvertinama dar prieš sudarant projekto darbų vykdymo grafikus.

2020 m metais buvo toliau tęsiamas 2019 m. pradėtas naujai pastatytos EPL „Kruonio HAE-Alytus“ poveikio aplinkai monitoringas. 2020 m. pavasarį ir rudenį buvo vykdomas paukščių, galimai žuvusių dėl susidūrimo su OL laidais apskaita, vabzdžių ir augalijos monitoringas monitoringo programoje nustatytose vietovėse. Monitoringo ataskaita pateikta suinteresuotoms valstybinėms institucijoms – Aplinkos apsaugos agentūrai, Valsstybinei saugomų teritorijų tarnybai. Parengta 330 kV oro linijos Lietuvos elektrinė – Vilnius poveikio aplinkai monitoringo programa 2021-2023 m.

9.10.7. Atliekų tvarkymas ir rūšiojimas, taupus išteklių naudojimas

Vadovaujantis klimato kaitos, darnaus vystymosi bei taršos prevencijos principais, Grupės bendrovės įgyvendina energijos sutaupymo ir šiltnamio efektą mažinančias veiklas, skiria dėmesį atliekų kiekio stebėjimui, rūšiojimui, pavojingų atliekų tvarkymui, skatina racionalų vandens, popieriaus, energijos ir kitų išteklių valdymą ir naudojimą.

Grupės bendrovėse rūšiuojamos atliekos: pastatyti specialūs konteineriai, skirti stiklo, plastiko ir popieriaus rūšiojimui.

„Amber Grid“ taip pat įgyvendinami Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose nurodyti reikalavimai oro, paviršinio vandens, požeminio vandens, dirvožemio taršos monitoringui ir apsaugos priemonėms. Gamybinės nuotekos valomos savo valymo įrenginiuose, įrengti naftos produktų pėdsakų signalizatoriai. Gamybinėje veikloje susidarantių atliekų saugiam sutvarkymui ir utilizavimui sudaromos sutartys su specializuotomis įmonėmis. 2020 metais atliekų tvarkytojams „Amber Grid“ perdavė apie 19,6 t pavojingųjų atliekų (2019 m. - 19,1 t), apie 45,7 t nepavojingųjų atliekų (2019 m. - 1629,6 t), popieriaus, plastiko ir stiklo atliekų apie 2,5 t (2019 m. - 1 t).

9.10.8. Popieriaus taupymas

Siekiant mažinti naudojamo popieriaus kiekį, efektyvinti dokumentų valdymo procesus bei kaštus, EPSO-G grupės įmonės diegė elektronines dokumentų valdymo sistemas, kuriose veikiančios dokumentai yra valdomi ir archyvuojami elektroniniu būdu. Ši priemonė leidžia ženkliai sumažinti popieriaus vartojimą.

2020 m. bendrovės tęsė dokumentų perkėlimą į elektroninę erdvę, maksimaliai atsisakant popierinių dokumentų, aktyviai pasirašant elektroniniu parašu ir raginant tai daryti savo klientus, tiekėjus bei partnerius.

9.11. Socialinė atsakomybė santykiuose su darbuotojais

9.11.1. Žmogaus teisės

Grupės bendrovės kuria vertybėmis grįstą organizacinę kultūrą ir pasisako už lygias darbuotojų teises bei vienodas galimybes darbe nepriklausomai nuo lyties, etninės kilmės, rasės, tautybės, socialinės padėties, amžiaus, negalios, narystės politinėje partijoje ar asociacijoje, religinių įsitikinimų ar lytinės orientacijos.

Taip pat netoleruojamas bet kokia forma galintis pasireikšti priekabiavimas, psichologinis smurtas, patyčios ar naudojimas užimama padėtimi.

Darbuotojams, kurių atžvilgiu galimai atlikti neteisėti veiksmai, sudarytos sąlygos pateikti skundą bendrovės paskirtam atsakingam asmeniui. Jei darbuotojas nepatenkintas išnagrinėto skundo rezultatu, jis gali ginti savo pažeistą teisę teisės akty nustatyta tvarka.

Darbuotojas, matęs ir/ar turintis įtarimą ir/ar esantis diskriminavimo, priekabiavimo ar seksualinio priekabiavimo atveju liudininku, apie tai praneša savo tiesioginiam vadovui arba Bendrovės paskirtam atsakingam asmeniui. Bendrovėje yra užtikrinamas konfidencialumas nagrinėjant skundus, atitinkamai, visi darbuotojai ir Bendrovė bet kokią informaciją, gautą nagrinėjant pažeidimą, turi laikyti konfidencialia. Šios nuostatos pažeidimas laikomas šiurkščiu darbo drausmės pažeidimu.

2020 m. EPSO-G grupėje nebuvo gauta pranešimų dėl diskriminacijos ar kitų incidentų, susijusių su žmogaus teisių pažeidimais darbe.

9.11.2. Lygios teisės

Grupės bendrovės užtikrina, kad darbo sąlygos atitiktų Lietuvos Respublikoje taikomus teisės aktus, tarptautinius standartus ir rekomendacijas bei siekia sukurti orias darbo sąlygas, susijusias su darbo valandomis, savaitiniu poilsiu, atostogomis, darbuotojų sauga ir sveikata, motinystės apsauga bei tinkamu darbo bei šeiminių santykių balansu.

Dėl to, EPSO-G grupės bendrovės sistemingai analizuoja darbo aplinką ir nuolat ją tobulina. Siekiant įmonei nustatyti tikslų ir tobulėjimo, darbuotojų nuomonės vertinimai atliekami ne rečiau kaip kas du metus vykdomose darbuotojų pasitenkinimo apklausose, kurių rezultatai naudojami veiklos planų koregavimui.

Sprendimai, susiję su priėmimu į darbą, kompetencijų ugdymu, apmokėjimu už darbą ar kitomis išmokomis, paaukštiniimu pareigose Grupės bendrovėse yra priimami atsižvelgiant į objektyvius kriterijus ir veiksnius be diskriminacijos.

2020 m. EPSO-G grupėje nebuvo gauta pranešimų dėl lygių teisių pažeidimo darbe.

Grupėje darbuotojų daugumą sudaro vyrai. Tam didelės įtakos turi veiklos specifika: moterys rečiau renka techninio inžineri-

nio profilio ir lauko sąlygomis atliekamus technologinius darbus bei su jais tiesiogiai susijusias specialybes. Atsižvelgiant į tai Socialinės atsakomybės politikoje įdiegta nuostata, kad Grupės bendrovėse bus siekiama proporcingo lyčių atstovavimo identifikuojant priemones ir veiksmus padedančius įgyvendinti šią nuostatą.

2019 m. EPSO-G įmonių grupėje nebuvo gauta pranešimų dėl lyties diskriminacijos.

Grupės bendrovių darbuotojams už tą patį ar lygiavertį darbą mokamas toks pats atlyginimas. Darbo užmokesčio dydis potencialiam ar esamam darbuotojui nustatomas vadovaujantis objektyviais kriterijais, susijusiais su darbuotojo gebėjimais, kompetencija, kvalifikacija, turima patirtimi ir žiniomis. Vadovaujantis Grupės darbuotojų atlygio politika, skatinama tinkamai atlyginti tikslus pasiekiantiems ir lūkesčius viršijantiems darbuotojams.

Informacija apie darbuotojus, atlygio politiką bei darbuotojų vertinimo sistemą yra pateikta šio metinio pranešimo 8 skirsnyje Atlygio politikos įgyvendinimo ataskaitoje.

9.11.3. Priemonės valdyti COVID-19 poveikį

2020 m. paskelbus valstybės lygio ekstremalią situaciją Lietuvoje dėl koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės, EPSO-G grupėje buvo taikomos veiklos tęstinumo užtikrinimo bei prevencinės priemonės: paskirti atsakingi darbuotojai už situacijos stebėjimą bei informacijos teikimą Bendrovės vadovybei, identifikuoti kritines funkcijas atliekantis ir pagrindines sistemas administruojantys padaliniai ir darbuotojai, taikomos papildomos organizacinės priemonės sistemų valdymo centruose, suplanuotos techninės ir pavadavimo priemonės, esant viruso išplitimui.

Grupės bendrovėse peržiūrėti ekstremalių situacijų valdymo planai, parengti papildomi dokumentai bei įgyvendinimo prie-

monės - kritinių veiklų sąrašai, priemonių, reikalingų, kad šios veiklos būtų nepertraukiamos, išteklių ir atsakingų asmenų sąrašai bei kiti dokumentai ir priemonės.

Užtikrinant darbuotojų sveikatą ir saugumą nuo 2020 m. vasario mėnesio buvo atšauktos darbuotojų komandiruotės, renginiai, nebeorganizuojamos ekskursijos į bendrovės biurus ir nepriimamos svečių delegacijos, įvestas nuotolinis darbas iš namų. Dėl darbo specifikos negalintys dirbti iš namų darbuotojai buvo aprūpinti apsaugos priemonėmis ir maksimaliai saugia darbo aplinka.

9.11.4. Savanoriškas sveikatos draudimas

Skatindami darbuotojus rūpintis sveikata 2020 metais apdraudė darbuotojus savanorišku sveikatos draudimu. 2020 metų pabaigoje šiuo draudimu buvo apdrausti apie 70 proc. visų EPSO-G grupės darbuotojų. 2021 m. planuojama plėsti savanorišką sveikatos draudimą apdraustų darbuotojų skaičių. Remian-

tis draudimo sąlygomis darbuotojams kompensuojamos tokios sveikatos priežiūros paslaugos, kaip ambulatorinis gydymas ir diagnostika, dienos chirurgijos paslaugos, profilaktiniai sveikatos patikrinimai ir skiepai, receptiniai vaistai ir medicinos pagalbos priemonės, odontologijos paslaugos.

9.11.5. Personalo srities iniciatyvos

EPSO-G įmonių grupėje 2020 m. daug dėmesio skiriame darbuotojų, tame tarpe ir vadovų, ugdymui. Skatiname darbuotojus ne tik kelti profesinę kvalifikaciją, kas yra būtina dirbant energetikos srityje, bet ir ugdyti bendrąsias ir vadovavimo kompetencijas. Ugdymui ir mokymui naudojame 70-20-10 principą, kai 70 proc. ugdymo, tobulėjimo ir mokymosi veiklų vyksta per darbuotojo darbinę patirtį, saviugdą, 20 proc. – iš bendravimo ir bendradarbiavimo su įvairias patirtis bei kompetencijas turinčiais kolegomis ir vadovais, 10 proc. – iš struktūrizuotų mokymų renginių. Kaip 2019 m., taip ir 2020 m. santykis tarp profesinės kvalifikacijos profilio mokymų ir bendrųjų, vadovavimo ir vadybinių kompetencijų ugdymo buvo panašus – apie 65 / 35 proc. Dėl pandemijos sąlygų 2020 metais apie 80 proc. mokymų vyko nuotoliniu būdu.

2020 metais užbaigę formuoti įmonių kompetencijų modelius, atlikome vadovų ir dalies specialistų kompetencijų vertinimą ir sudarėme ugdymo planus remiantis vertinimo rezultatais. 2020 m. ir 2021 metų sausį vykusiame kompetencijų vertinime, naudodant 360° grįžtamojo ryšio metodą, dalyvavo 100 proc. EPSO-G grupės vadovų.

Siekdami užtikrinti įmonių veiklos tęstinumą skatiname darbuotojų vidinę karjerą toje pačioje įmonėje arba įmonių grupėje. 2019 m. pareigose iš specialistų į vyresnius specialistus arba į vadovų pozicijas pakilo 78 darbuotojų, 2020 m. – 79 darbuotojų visoje EPSO-G grupėje.

9.11.6. Kolektyvinė sutartis ir profesinės sąjungos

EPSO-G pripažįsta darbuotojų savanoriško jungimosi į profesines sąjungas ar asociacijas teisę bei teisę derėtis su darbdaviu, palaiko konstruktyvų socialinį dialogą.

9.11.7. Profesinė sąjunga

2020 m. gruodžio 31 d. „Amber Grid“ profesinė sąjunga vienijo 186 narius (2019 m. 213 narių), taryboje darbuotojams atstovavo 8 nariai. Profesinės sąjungos tikslas atstovauti ir ginti savo narių profesines, darbo, ekonomines ir socialines teises bei teisėtus jų interesus. Periodiškai organizuojami profesinės sąjungos atstovų ir Bendrovės vadovybės susitikimai, kurių metu aptariami profesinei sąjungai aktualūs klausimai.

Litgrid“ darbuotojus vienija ir jų interesus atstovauja Elektros perdavimo tinklo darbuotojų profesinė sąjunga. Siekiant glaudesnio bendradarbiavimo bei partnerystės, 2020 m. vyko reguliarius periodiškų profesinės sąjungos atstovų ir bendrovės

EPSO-G grupėje kasmet vykdomo darbuotojų įsitraukimo tyrimą, naudojant tarptautiniu mastu pripažintą metodiką. Tyrimo metu darbuotojai anonimiškai išsako savo nuomonę apie tikslų ir krypties aiškumą, darbo organizavimą, darbo procesus, darbo krūvį, atlygį, tobulėjimo galimybes, pasitikėjimą vadovais, bendradarbiavimą ir kitus aspektus. 2019 metais EPSO-G grupės darbuotojų įsitraukimo rodiklis buvo 58. Gavus darbuotojų nuomonę įmonės kryptingai rengia ir įgyvendina darbuotojų įsitraukimą didinančių veiksmų planus. 2020 metų įsitraukimo rodiklis padidėjo iki 66.

Stiprindami darbuotojų bendradarbiavimą ir komandinę dvasią turime visas EPSO-G grupės ir atskirų įmonių tradicijas, apimančias įvairias sporto veiklas, komandinius renginius, temines vasaras ir žiemos šventes, vertybiškiausių darbuotojų rinkimus. 2020 m. dėl pandemijos dauguma komandinių veiklų buvo organizuojama nuotoliniu būdu, pavyzdžiui, „Litgrid“ vykęs Endomondo turnyras, kuriame dalyvaujantys individualiai rinko nueitus, nubėgtus ar dviračiu numintus kilometrus, „Amber grid“ vykusios ėjimo varžybos, seminarai sveikatos ir sveikatingumo, asmeninio efektyvumo, darbuotojų saugumo, darbo nuotoliniu būdu, aplinkosaugos temomis.

79 darbuotojai

2020 m. pakilo pareigose iš specialistų į vyresnius specialistus arba į vadovų pozicijas.

vadovybės susitikimai, kuriuose aptariami abipusiai aktualūs klausimai. 2020 m. pabaigoje Elektros perdavimo tinklo darbuotojų profesinėje sąjungoje buvo 98 nariai (2019 m. – 98 nariai). Tai yra daugiau nei trečdalis bendrovės darbuotojų.

EPSO-G, „Baltpool“ ir „Get Baltic“ neturi profesinės sąjungos ar darbuotojų atstovų, atitinkamai ir kolektyvinės sutarties. Siekiant užtikrinti vienodą darbuotojų traktavimą įmonėje ir socialinių išmokų užtikrinimą kaip ir daugumai įmonės darbuotojų, pagrindinių naudų, numatomų darbo kodekse pagrindai ir dydžiai, buvo suderinti su darbuotojais tiesiogiai, o vėliau ir su Atlygio ir skyrimo komitetu.

9.11.8. Kolektyvinė sutartis

Kolektyvinės sutarties tikslas – atstovauti visų darbuotojų teisėms ir teisėtiems interesams. Sutartyje nustatytos darbo, darbo apmokėjimo, socialinės, ekonominės ir profesinės sąlygos bei garantijos, kurios nėra reglamentuojamos įstatymų, kitų norminių teisės aktų.

Grupės bendrovėse taikomos papildomos finansinės garantijos (išmokos nelaimingų atsitikimų, ligos, artimųjų mirties atvejais,

parama gimus vaikui, parama auginant tris ir daugiau vaikų ar neįgalų vaiką), papildomos atostogų dienos (gimus vaikui, mirus artimajam ir kitais atvejais) ir kitos garantijos.

Bendrovės remia darbuotojų kolektyvo kultūrinę, sportinę ir turistinę veiklą, įvairius šventinius renginius bei kitą socialinę veiklą, kurioje be diskriminacijos ir apribojimų turi teisę dalyvauti visi bendrovių darbuotojai.

9.12. Socialinė atsakomybė santykiuose su visuomene

EPSO-G grupės bendrovės kuria ir palaiko atvirus ir dalykiškus santykius su interesų turėtojais ir yra atskaitingos akcininkams ir visuomenei už vykdomas veiklas. Grupės bendrovės ne re-

čiau kaip kartą per metus viešai pristato akcininkams ir/ar socialiniams partneriams finansinės ir nefinansinės veiklos ataskaitas.

9.12.1. Dialogo su bendruomenėmis kultūra

Grupės bendrovės iš anksto informuoja vietas bendruomenes apie jų kaimynystėje vykdomus projektus. Projektų įgyvendinimo metu darbų laikas derinamas su gyventojais. Siekiama, kad viso projekto įgyvendinimo metu gyventojams būtų minimizuoti dėl vykdomų darbų kylantys nepatogumai.

Lietuvai įgyvendinant Europos Sąjungos reikšmės dujotiekių jungties projektą GIPL, kuris per Lenkiją sujungs Lietuvą su Vakarų Europa, „Amber Grid“ 2020 m. tęsė ilgalaikį susitikimų su bendruomenėmis savivaldybėse, kurių teritorijose tiesiamas magistralinis dujotiekiš GIPL.

Projektu „Dialogo kultūra ir bendradarbiavimas“ „Amber Grid“ siekia suteikti gyventojams informaciją apie jų kaimynystėje įgyvendinamo GIPL projekto svarbą, eigą ir progresą, formuoti patikimos, skaidrios, socialiai atsakingos įmonės įvaizdį, puoselėti atsakomybę, racionalios kūrybos ir dialogo kultūrą bei kurti ilgalaikius ryšius su bendruomenėmis. Laikantis dėl COVID 19 būtinų saugos reikalavimų, 2020 m. „Amber Grid“ surengė 35, taip pat ir nuotolinius, susitikimus su vietos bendruomenėmis. Tokie susitikimai yra svarbūs bendrovei, nes leidžia išgirsti gyventojų nuomonę ir, prireikus, atitinkamai koreguoti projekto darbus ar jų eigą.

Sinchronizacijai su KET svarbius projektus įgyvendinanti „Litgrid“ bendrovė 2020 m. taip pat tęsė susitikimų su vietos bendruomenėmis ciklą.

Siekiant iš anksto informuoti vietas bendruomenes apie jų kaimynystėje vykdomus projektus, 2020 m. inicijuoti 6 susitikimai su bendruomenėmis, kurių aplinkoje netrukus prasidės naujų infrastruktūros projektų įgyvendinimas ar rekonstrukcija. Bendrovė siekia, kad infrastruktūrinių projektų įgyvendinimo metu

gyventojams būtų minimizuoti dėl vykdomų darbų kylantys nepatogumai, o naujos trasos planuojamos itin kruopščiai, kad kuo mažiau paveiktų gyvenamąją aplinką bei gamtą. Susitikimų metu pristatytos būsimos trasos, išklausti gyventojų lūkesčiai ir pageidavimai.

Be to, 2020 m. „Litgrid“ susitikimų su bendruomenėmis ciklą. Dėl karantino reikalavimų renginiai vyko nuotoliniu būdu – iš viso 20 renginių, kurių metu visuomenėje žinomi veidai – Giedrius Savickas, Haroldas Mackevičius, Rafailas Karpis, Antanas Joniškis, Jazzu, Alfredas Bumblauskas – susitiko su bendruomenėmis, šalia kurių gyvenamųjų vietų iki 2025 m. yra ir bus vykdomi sinchronizacijos projektai. Gyventojams „Litgrid“ darbuotojai pristatė, kas yra sinchronizacija, taip pat sudarydami galimybę turiningai praleisti laisvalaikį. Iš viso nuotoliniu būdu renginius stebėjo per 15 000 žmonių iš įvairiausių Lietuvos miestų ir miestelių.

9.12.2. Parama

EPSO-G įmonių grupėje yra patvirtinta paramos politika, kuri grindžiama veiklos strategijos tikslais, vertybėmis ir nuostata – teikiama parama privalo būti vieša ir nekelti visuomenei abejonų dėl savo tikslingumo bei skyrimo proceso skaidrumo.

EPSO-G yra valstybės valdoma įmonė, todėl viena svarbiausių jos pareigų yra mokėti dividendus akcininkui, kuris juos skirsto būtinosioms visuomenės reikmėms per šalies biudžetą. Todėl, siekiant įgyvendinti EPSO-G strategijoje numatytus tikslus, grupės įmonės teiks paramą tik iš anksto numatytiems sritims.

2017 - 2020 m. EPSO-G grupės bendrovės finansinės paramos neteikė.

9.12.3. Paramos kryptys

Numatyta plėtoti bendradarbiavimą su bendruomenėmis, kurių artimoje aplinkoje, grupės įmonės vykdo veiklą arba įgyvendina projektus. Kita rėmimo kryptis – švietimas, parama studijuojantiems universitetų ir kitų aukštųjų mokyklų programoms, glaudžiai susijusias su įmonių profesine veikla.

Bendra visoms grupės įmonėms politika numato, kad parama gali būti skiriama švietimo, kultūros, sporto, socialinių paslaugų, sveikatos priežiūros ar kitoms bendruomenės gerovės sritims remiantis keturiais principais – atitiktimi veiklos tikslams, skaidrumu ir nešališkumu, lygiateisiškumu bei konfidencialumo ir viešumo derinimu.

EPSO-G grupės įmonės paramos neskirs politinėms partijoms ar politinėms kampanijoms finansuoti. Taip pat veikloms, po-

puliarinančioms ar susijusioms su azartiniais ar tokio pobūdžio lošimais, alkoholiniais gėrimais, rūkalais ar kitomis svaiginančiomis medžiagomis ir kitoms veikloms, kurios visuomenei turi arba gali turėti neigiamą įtaką.

EPSO-G įmonių grupės bendrovėse paramai skiriama pelno dalis nustatoma kasmet eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime, šiai sumai sudarant rezervą, atsižvelgiant į ataskaitinių metų pasiektą pelną ir įgyvendinamus projektus. Paramai skiriama pelno dalis negali sudaryti daugiau kaip 1 proc. grynojo ataskaitinių finansinių metų pelno, bet kuriuo atveju neviršijant 50 tūkst. eurų.

2021 m. EPSO-G grupės bendrovės biudžetuose paramai skirti lėšų nėra numatytos.

9.12.4. Savanorystė

Prisidėdamos prie visuomenei ar vietos bendruomenei svarbių tikslų įgyvendinimo, EPSO-G grupės bendrovės 2020 m. toliau skatino darbuotojų savanorišką neatlygintą įsitraukimą į labdarinę veiklą. Savanoriška darbuotojų veikla yra skatinama

– tam pagal kolektyvinę yra skiriama 1 diena metuose. Dalis darbuotojų šią dieną panaudojo savanorystei organizuojant veiklas vaikų dienos centro vaikams, darbui beglobiais gyvūnais besirūpinančioje organizacijoje, padėdami Maisto bankui.

9.12.5. Nepasiturinčių šeimų vaikams – 100 mokyti skirtų kompiuterių

2020 m. dėl COVID 19 pandemijos pradėjus taikyti nuotolinį vaikų mokymą ir paaiškėjus, kad dar daugelis šeimų neturi tam techninių galimybių, „Amber Grid“ kartu su Lietuvos informacijos ir ryšių technologijų asociacija „Infobalt“ prisijungė prie pagalbos nepriteklių patiriantiems vaikams ir jais besirūpinančiai organizacijai „Gelbėkit vaikus“ perdavė daugiau kaip 100 kompiuterių, skirtų vaikų mokslams.

Po planuoto įmonės naudojamų kompiuterių atnaujinimo, „Amber Grid“ nutarė veikiančius, geros būklės stacionarius ir nešiojamuosius kompiuterius perduoti mokiniams, o „Infobalt“ asociacija pasirūpino jų patikrinimu bei reikalingos programinės įrangos įdiegimu ir atnaujinimu.

Kompiuteriai skirti „Gelbėkit vaikus“ globojamų, sunkumų patiriančių šeimų vaikams, gyvenantiems Alytaus, Širvintų, Kaišiadorių, Elektrėnų, Marijampolės, Kauno rajono, Plungės, Šakių, Šilutės, Tauragės, Anykščių, Pasvalio, Akmenės savivaldybėse. Kompiuteriai šeimoms buvo skiriami pirmiausia siekiant užtikrinti nuotolinį mokymąsi karantino metu bei sustiprinti ir ugdyti šių šeimų vaikų mokymosi gebėjimus namuose net ir pasibaigus pandemijai.

Perdavus kompiuterius šeimoms, jais gali naudotis ne tik besimokantys vaikai, bet ir jų šeimų nariai. Tai dar labiau padidins sunkumus patiriančių šeimų kompiuterinį raštingumą, suteiks galimybę buitines gyvenimo užduotis atlikti skaitmeninėje erdvėje.

9.12.6. Saugaus elgesio skatinimas

„Litgrid“ prižiūrimais elektros perdavimo linijų laidais tekanti srovė yra maždaug 500 kartų aukštesnės įtampos, nei namuose. Elektros iškrova gali įvykti ir pažeidus saugų atstumą, priartėjus per arti – aukštos įtampos elektra gali trenkti ir per atstumą.

Todėl elektros tinkle darbus atliekantiems rangovams „Litgrid“ nuolat primena būtinybę laikytis darbuotojų saugos reikalavimų, taip pat vykdoma kontrolė – bendrovės atstovai vyksta

į vietas, kur rangovai vykdo darbus, ir tikrina, kaip laikomasi darbų saugos reikalavimų, o nustačius trūkumą – darbai nutraukiami.

2020 m. „Litgrid“ prieš pat prasidedant miško kirtimo darbams, regioninėje ir vietinėje spaudoje – virš 40 laikraščių ir interneto portalų, inicijavo straipsnius apie saugų elgesį ir darbą šalia aukštos įtampos oro linijų.

Rodiklių indeksas pagal GRI

RODIKLIŲ KODAS PAGAL GRI STANDARTĄ	APRAŠYMAS	PUSLAPIS
Strategija ir analizė		
GRI 102-14	Aukščiausias pareigas einančio Bendrovės vadovo žodis	3 – 6 psl.
Bendrovės apibūdinimas		
GRI 102-1	Bendrovės pavadinimas	13 psl.
GRI 102-2	Bendrovės veikla, pagrindiniai prekės ženklai ir paslaugos	14 – 23 psl.
GRI 102-3	Bendrovės pagrindinės būstinės adresas	13 psl.
GRI 102-5	Nuosavybės tipas ir teisinė forma	13 psl.
GRI 102-6	Rinkos, kuriose Bendrovė veikia	14 – 23 psl.
GRI 102-7	Bendrovės dydis	14 – 23 psl.
GRI 102-8	Darbuotojų skaičius	96 – 97 psl.
G4-11	Procentinė visų darbuotojų, kuriems taikomi kolektyvinės sutarties susitarimai, dalis	121 psl.
GRI 102-11	Atsargumo principo paaiskinimas	65 – 69 psl.
GRI 102-12	Išorinės ekonominės, aplinkosauginės ir socialinės iniciatyvos	109 – 119 psl.
GRI 102-13	Narystė nacionalinėse ir tarptautinėse organizacijose	63 – 64 psl.
Etika ir integralumas		
GRI 102-16	Organizacijos vertybės, principai, standartai ir normos susijusios su elgsenos ir etikos kodeksais	25 – 26 psl.; 108 – 110 psl.
Bendrovės valdymas		
GRI 102-18	Bendrovės valdymo struktūra	75 – 76 psl.
GRI 102-19	Deleguoti įgaliojimai	100 psl.
GRI 102-20	Vadovaujančio lygmens Bendrovės atstovų priskyrimas ir atstovavimas finansų, aplinkosaugos, socialinės atsakomybės sričiai	103 psl.
GRI 102-21	Atsakomybė teikiant informaciją/konsultacijas akcininkams finansų, aplinkosaugos, socialinės atsakomybės klausimais	103 – 105 psl.
Suinteresuotosios šalys		
G4-24	Suinteresuotųjų grupių sąrašas	106 – 107 psl.

RODIKLIŲ KODAS PAGAL GRI STANDARTĄ	APRAŠYMAS	PUSLAPIS
Ataskaitos parametrai		
G4-28	Ataskaitos laikotarpis	13 psl.
G4-29	Ankstesnės ataskaitos data	13 psl.
G4-30	Ataskaitos pateikimo dažnumas	13 psl.
G4-31	Kontaktinis asmuo klausimams, susijusiems su socialine atsakomybe	103 psl.
G4-33	Organizacijos politika ir praktiką dėl ataskaitos išorinio audito	70 psl.
Valdymas		
G4-34	Bendrovės valdymo struktūra, įskaitant aukščiausio lygio komitetus	75 – 90 psl.

Bendrovės poveikių ir specifinių rodiklių sąrašas

POVEIKIS	APIBŪDINIMAS, ATSKLEISTAS VALDYMO BŪDAS IR RODIKLIS	IŠORINĖ PATIKRA	PUSLAPIS/ŠALTINIS
Ekonomika			
Ekonominis veiksmingumas	Tiesioginė gauta ir paskirstyta ekonominė nauda	Atlikta	Metinė ataskaita 72 – 73 psl.
Rinka	Palyginimas darbuotojų standartinio darbo užmokesčio su minimalia alga	Neatlikta	-
Netiesioginiai ekonominiai poveikiai	Investicijų į infrastruktūrą bei paslaugas plėtra ir poveikis	Atlikta	Metinė ataskaita 38-46 psl. Socialinės atsakomybės pažangos ataskaita, 116-119 psl.
Aplinkosauga			
Produktai ir paslaugos	Bendrovės produktų ir paslaugų poveikio aplinkai švelninimo priemonės (G4-EN27)	Dalinai	Socialinės atsakomybės pažangos ataskaita 119 -122 psl.
Socialinės sritis			
Švietimas ir mokymas	Programos, skirtos darbuotojų įgūdžių gerinimui bei mokymuisi visą gyvenimą, užtikrinančios darbuotojų darbingumo tęstinumą ir padedančios valdyti karjerą (G4-LA10)	Iš dalies	121 psl.
Nediskriminavimas	Diskriminacijos incidentų skaičius ir veiksmai, kurių buvo imtasi spręsti incidentus, susijusius su žmogaus teisių pažeidimais (G4-HR3)	Atlikta	Socialinės atsakomybės pažangos ataskaita 123 psl.
Vietos bendruomenės	Padalinių, kuriose įtraukiamos vietos bendruomenės, įvertinant poveikį ar plėtros programas (G4-S01)	Atlikta	Socialinės atsakomybės pažangos ataskaita 125 – 126 psl.

10

Finansinės ataskaitos

11

Finansinės ataskaitos

		GRUPĖ		BENDROVĖ	
Pastabos		2020-12- 31	2019-12-31 Pertvarkyta	2020-12- 31	2019-12-31
TURTAS					
Ilgalaikis turtas					
Nematerialusis turtas	5	11 135	7 910	5	-
Materialusis turtas	6	574 227	525 899	12	19
Naudojimo teise valdomas turtas	7	9 829	9 378	307	276
Investicijos į dukterines, asocijuotas įmones	8			321 192	321 192
Atidėto pelno mokesčio turtas	26	20 861	11 692	414	412
Po vienerių metų gautinos sumos	12	105	4	-	-
Perkrovų valdymo įplaukų likučio ilgalaikė dalis	10	18 041	8 185	-	-
Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	9	1 089	1 984	-	-
Ilgalaikio turto iš viso		635 287	565 052	321 930	321 899
Trumpalaikis turtas					
Atsargos	11	5 191	2 695	-	-
Išankstiniai apmokėjimai		3 431	2 448	132	81
Prekybos gautinos sumos	12	32 460	24 752	50	38
Kitos gautinos sumos	13	83 315	65 992	27 663	7 585
Iš anksto sumokėtas pelno mokestis		-	3	-	-
Kitas finansinis turtas	14	22 735	45 121	-	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	15	5 113	13 470	3 362	12 346
		152 245	154 481	31 207	20 050
Ilgalaikis turtas, skirtas parduoti	9	-	13	-	-
Trumpalaikio turto iš viso		152 245	154 494	31 207	20 050
TURTO IŠ VISO		787 532	719 546	353 137	341 949

Pastabos	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020-12-31	2019-12-31 Pertvarkyta	2020-12-31	2019-12-31
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI				
Nuosavas kapitalas				
Išstatinis kapitalas	16	22 483	22 483	22 483
Perkainojimo rezervas	17	406	475	-
Finansinio turto perkainojimo rezervas	18	-	51	-
Privalomasis rezervas	18	16 522	16 522	2 248
Kiti rezervai	18	22 616	22 572	50
Nepaskirstytasis pelnas		160 232	122 131	155 446
Nuosavas kapitalas, tenkantis patrunuojančios įmonės akcininkams		222 259	184 234	180 227
Nekontroliuojanti dalis		10 805	9 727	-
Nuosavo kapitalo iš viso		233 064	193 961	180 227
Įsipareigojimai				
Ilgalaikiai įsipareigojimai				
Ilgalaikės paskolos	21	167 242	134 202	-
Kiti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai	22	134 128	148 609	134 128
Nuomos įsipareigojimai	23	7 641	7 736	219
Perkrovų valdymo įplaukos	10	55 659	34 672	-
Atidėjiniai	24	5 313	1 368	
Kitos ilgalaikės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	25	3 029	5 510	-
Ilgalaikių įsipareigojimų iš viso		373 012	332 097	134 347
Trumpalaikiai įsipareigojimai				
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	21	26 959	30 403	2 560
Trumpalaikės paskolos	21	20 019	-	20 653
Kitų ilgalaikių finansinių įsipareigojimų einamųjų metų dalis	22	14 481	7 965	14 481
Nuomos įsipareigojimų einamųjų metų dalis	23	1 523	1 209	90
Prekybos skolos	27	36 118	33 797	87
Gauti išankstiniai apmokėjimai	28	14 891	19 441	-
Pelno mokesčio įsipareigojimas	26	5 007	1 116	-
Atidėjiniai	24	885	1 313	
Kitos trumpalaikės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	29	61 573	98 244	692
Trumpalaikių įsipareigojimų iš viso		181 456	193 488	38 563
Įsipareigojimų iš viso		554 468	525 585	172 910
NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO		787 532	719 546	353 137

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

		GRUPĖ		BENDROVĖ	
	Pastabos	2020 m.	2019 m. Pertvarkyta	2020 m.	2019 m.
PAJAMOS					
Pajamos pagal sutartis su klientais					
Elektros energijos perdavimo ir susijusių paslaugų pajamos	30	195 626	173 636	-	-
Gamtinių dujų perdavimo ir susijusių paslaugų pajamos	30	49 080	53 685	-	-
Kitos pajamos pagal sutartis su klientais	30	14 828	11 344	296	230
		259 534	238 665	296	230
Kitos pajamos	31	10 986	12 320	-	-
Dividendų ir asocijuotų įmonių perleidimo pajamos	32	1 726	174	4 093	7 677
PAJAMOS IŠ VISO		272 246	251 159	4 389	7 907
VEIKLOS SĄNAUDOS					
Elektros energijos perdavimo ir susijusių paslaugų sąnaudos	33	(128 391)	(134 946)	-	-
Gamtinių dujų perdavimo ir susijusių paslaugų sąnaudos	33	(6 345)	(11 336)	-	-
Nusidėvėjimas ir amortizacija	5,6,7	(32 705)	(31 667)	(92)	(77)
Darbo užmokestis ir susijusios sąnaudos		(30 400)	(27 827)	(1 769)	(1 477)
Remontų ir priežiūros sąnaudos		(6 890)	(7 541)	-	-
Mokesčiai ir privalomieji mokėjimai		(5 957)	(5 338)		
Telekomunikacijų ir IT sistemų sąnaudos		(3 483)	(2 886)	(35)	(29)
Transporto sąnaudos		(2 317)	(2 473)	(37)	(46)
Ilgalaikio materialiojo turto nurašymo sąnaudos		(615)	(109)	-	-
IMT vertės sumažėjimo sąnaudos		(233)	(239)	-	-
Atsargų ir gautinų sumų vertės sumažėjimas		(471)	-	-	-
Kitos sąnaudos		(12 252)	(10 848)	(522)	(452)
VEIKLOS SĄNAUDŲ IŠ VISO		(230 058)	(235 210)	(2 455)	(2 081)
Veiklos pelnas (nuostoliai)		42 188	15 949	(1 934)	5 872
Finansinės veiklos rezultatas	34	(2 004)	(2 437)	(642)	(964)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		40 183	13 512	1 292	4 908
PELNO MOKESTIS					
Ataskaitinių metų pelno mokesčio sąnaudos	26	(9 642)	(6 034)	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	26	9 544	3 925	385	362
VEIKLOS SĄNAUDŲ IŠ VISO		(98)	(2 109)	385	362
Grynasis pelnas (nuostoliai)		40 085	11 403	1 677	5 270

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

		GRUPĖ		BENDROVĖ	
	Pastabos	2020 m.	2019 m. Pertvarkyta	2020 m.	2019 m.
KITOS BENDROSIOS PAJAMOS, KURIOS NEBUS PERKELTOS Į PELNĄ (NUOSTOLIUS) ATEITYJE					
Pelnas (nuostolis) dėl IMT ir IFT perkainojimo	17,18	(61)	(318)	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio įtaka	26	9	48	-	-
KITOS BENDROSIOS PAJAMOS, KURIOS NEBUS PERKELTOS Į PELNĄ (NUOSTOLIUS) ATEITYJE, IŠ VISO					
		(52)	(270)	-	-
Laikotarpio bendrosios pajamos, iš viso					
		40 033	11 133	1 677	5 270
GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI) PRISKIRTINI					
Patronuojančios įmonės akcininkams		38 850	10 953	1 677	5 270
Nekontroliuojančiai daliai		1 235	450	-	-
		40 085	11 403	1 677	5 270
BENDROSIOS PAJAMOS PRISKIRTINOS:					
Patronuojančios įmonės akcininkams		38 800	10 690	1 677	5 270
Nekontroliuojančiai daliai		1 233	443	-	-
		40 033	11 133	1 677	5 270

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Bendrovė

	Jstatinis kapitalas	Privalomasis rezervas	Kiti rezervai	Nepaskirstytasis pelnas	Iš viso
Likutis 2018 m. sausio 1 d.	22 483	2 248	-	136 438	161 169
Ataskaitinio laikotarpio bendrosios pajamos (sąnaudos)	-	-	-	14 316	14 316
Dividendai	-	-	-	(682)	(682)
Pervesta į rezervus	-	-	50	(50)	-
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.	22 483	2 248	50	150 022	174 803
Likutis 2019 m. sausio 1 d.	22 483	2 248	50	150 022	174 803
Ataskaitinio laikotarpio bendrosios pajamos (sąnaudos)	-	-	-	5 270	5 270
Dividendai	-	-	-	(750)	(750)
Pervesta į rezervus	-	-	-	-	-
Likutis 2019 m. gruodžio 31 d.	22 483	2 248	50	154 542	179 323

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Grupė	Pastabos	Nuosavas kapitalas, priskirtinas Grupės akcininkams							
		Išstatinis kapitalas	Perkainojimo rezervas	Finansinio turto tikrosios vertės pasikeitimo rezervas	Privalomasis rezervas	Kiti rezervai	Nepaskirstytasis pelnas	Tarpinė suma	Nekontroliuojanti dalis
Likutis 2019 m. sausio 1 d. BENDROSIOS PAJAMOS		22 483	216	639	16 522	61 776	72 663	174 299	9 574
Ilgalaikio materialaus turto perkainojimas			324					324	8
Finansinio turto tikrosios vertės pasikeitimas				(588)				(588)	(15)
Kitos bendrosios pajamos (sąnaudos) už metus iš viso		-	324	(588)	-	-	-	(264)	(7)
Grynasis pelnas už metus		-	-	-	-	-	10 937	10 937	450
Laikotarpio bendrosios pajamos (sąnaudos) iš viso		-	324	(588)	-	-	10 937	10 673	443
Pervesta į nepaskirstytąjį pelną		-	-	-	-	(39 204)	39 204	-	-
Perkainojimo rezervo nusidėvėjimas ir nurašytos sumos			(77)				77	-	(2)
Dividendai	32	-	-	-	-	-	(750)	(750)	(276)
Dalies dukterinėje įmonėje pasikeitimas		-	12	-	-	-		12	(12)
Likutis 2019 m. gruodžio 31 d.		22 483	475	51	16 522	22 572	122 131	184 234	9 727
Likutis 2020 m. sausio 1 d.		22 483	475	51	16 522	22 572	122 131	184 234	9 727
BENDROSIOS PAJAMOS									
Finansinio turto tikrosios vertės pasikeitimas				(51)				(51)	(1)
Kitos bendrosios pajamos (sąnaudos) už metus iš viso		-	-	(51)	-	-	-	(51)	(52)
Grynasis pelnas už metus		-	-	-	-	-	38 850	38 850	1 235
Laikotarpio bendrosios pajamos (sąnaudos) iš viso		-	-	(51)	-	-	38 850	38 799	1 234
Perkainojimo rezervo nusidėvėjimas ir nurašytos sumos	17	-	(69)	-	-	-	69	-	-
Pervesta į rezervus		-	-	-	-	44	(44)	-	-
Dividendai	32	-	-	-	-	-	(773)	(773)	(156)
Likutis 2020 m. gruodžio 31 d.		22 483	406	-	16 522	22 616	160 232	222 259	10 805

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

		GRUPĖ		BENDROVĖ	
	Pasta- bos	2019 M.	2018 M.	2019 M.	2018 M.
PAGRINDINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI					
Grynasis pelnas (nuostoliai)		40 085	11 403	1 677	5 270
NEPINIGINIŲ SĄNAUDŲ (PAJAMŲ) ATSTATYMAS					
Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos	5,6,7	32 705	31 667	92	77
Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas/vertės sumažėjimas	6,17	233	239	-	-
Gautinų sumų vertės sumažėjimas (sumažėjimo atstatymas)		(248)	(236)	-	-
Pelno mokesčio sąnaudos	26	98	2 109	(385)	(362)
Atidėtųjų pajamų (amortizacija) / pajamų korekcija		-	661	-	-
Finansinio turto vertės sumažėjimas		719	-	-	-
(Pelnas) nuostoliai iš ilgalaikio materialiojo turto perleidimo/ nurašymo		460	138	-	-
Finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eliminavimas:					
Palūkanų pajamos		(100)		(189)	(35)
Palūkanų sąnaudos		2 038	2 429	831	999
Dividendų pajamos		(895)	(174)	(4 093)	(7 677)
Kitos finansinės veiklos sąnaudos (pajamos)		(765)	8	-	-
APYVARTINIO KAPITALO PASIKEITIMAI					
Pirkėjų įsiskolinimo (padidėjimas) sumažėjimas		(8 713)	(2 304)	(12)	399
Kitų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas		23 483	-	(60)	-
Atsargų, išankstinių apmokėjimų ir kito trumpalaikio turto (padidė- jimas) sumažėjimas		(2 738)	1 015	(51)	(73)
Prekybos skolų padidėjimas (sumažėjimas)		2 897	-	(38)	-
Kitų mokėtinų sumų, dotacijų, ateinančių laikotarpių pajamų ir gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)		(48 969)	14 571	267	54
Kito finansinio turto pasikeitimas		(2 394)	(7 139)	-	-
(Sumokėtas) gautas pelno mokestis		(5 749)	(3 891)	385	-
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai		32 147	50 496	(1 500)	(1 348)
INVESTICINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI					
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (įsigijimas)		(137 967)	(62 675)	(7)	(4)
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimas		438	193		
Dukterinių įmonių (įsigijimas) / perleidimas		1 652	-	-	(3 150)
(Suteiktas) / susigrąžintos paskolos		-	-	(20 020)	4 936
Gautos dotacijos	20	26 964	21 789	-	-
Gautos perkrovų valdymo įplaukos	10	30 748	27 366	-	-
Gautos palūkanos		96	-	189	35
Gauti dividendai		895	174	4 093	7 677
Kiti investicinės veiklos srautai		46	2 713	-	-
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		(77 128)	(10 440)	(15 745)	9 494
FINANSINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI					
Gautos paskolos	21	60 000	10 000	-	-
Sugrąžintos paskolos	21	(30 404)	(34 761)	(2 560)	(2 560)
Nuomos mokėjimai	23	(1 559)	(1 149)	(81)	(63)
Sąskaitų likučio perviršis (overdraftas)		20 019	(6 889)	20 654	
Sumokėtos palūkanos		(2 467)	(2 674)	(1 014)	(1 096)
Išmokėti dividendai		(962)	(1 026)	(773)	(750)
Kiti finansinės veiklos pinigų srautai		(8 003)	-	(7 965)	
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai		36 624	(36 499)	8 261	(4 469)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)					
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	15	13 470	9 913	12 346	8 669
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	15	5 113	13 470	3 362	12 346

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

1. Bendroji informacija

UAB „EPSO-G“ (toliau – Bendrovė) yra Lietuvos Respublikoje įregistruota uždaroji akcinė bendrovė. Buveinės adresas – Gėdimino pr. 20, LT- 01103, Vilnius, Lietuva. Bendrovė yra ribotos civilinės atsakomybės pelno siekiantis ūkio subjektas, 2012 m. liepos 25 d. įregistruotas Juridinių asmenų registre, įmonės kodas 302826889.

EPSO-G yra patronuojanti bendrovė, atsakinga už grupės įmonių veiklą užtikrinant nepertraukiamą, stabilų elektros energijos perdavimą aukštos įtampos tinklais ir gamtinių dujų transportavimą aukšto slėgio vamzdiniais bei užtikrinant šių perdavimo sistemų valdymą, priežiūrą ir plėtrą, taip pat prekybos organizavimą gamtinių dujų ir biokuro biržose.

EPSO-G teikia valdymo paslaugas dukterinėms ir paskesnio lygio dukterinėms bendrovėms. Teikiamos valdymo paslaugos yra orientuotos į EPSO-G grupės įmonių veiklos efektyvumo didinimą, išteklių panaudojimo optimizavimą ir vieningų veiklos standartų diegimą. Šios paslaugos teikiamos pagal viešojo pirkimo būdu sudarytas sutartis.

2020 ir 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovės įstatinis kapitalas buvo lygus 22 482 695 Eur. Įstatinis kapitalas 2020 ir 2019 m. gruodžio 31 d. buvo padalintas į 0,29 Eur nominaliosios vertės paprastasias vardines akcijas. Visos akcijos pilnai apmokėtos.

Bendrovės akcininkas	2020 m. gruodžio 31 d.		2019 m. gruodžio 31 d.	
	Akcinis kapitalas (€)	%	Akcinis kapitalas (€)	%
Lietuvos Respublika, atstovaujama LR energetikos ministerijos	100	22 482 695	22 482 695	100

Bendrovės vadovybė patvirtino šias finansines ataskaitas 2021 m. balandžio 12 d. Bendrovės akcininkas turi įstatymine teisę nepatvirtinti šių finansinių ataskaitų ir reikalauti, kad vadovybė parengtų naujas finansines ataskaitas.

2020 m. gruodžio 31 d. EPSO-G grupėje dirbo 1 081 darbuotojas (2019 m. gruodžio 31 d. – 993 darbuotojai), Bendrovėje – 32 darbuotojai (2019 m. gruodžio 31 d. – 25 darbuotojai).

EPSO-G grupę (toliau – Grupė) sudaro Bendrovė, žemiau nurodytos tiesiogiai ir netiesiogiai kontroliuojamos dukterinės, asocijuotos ir bendrai valdomos įmonės:

ĮMONĖ	ĮMONĖS BUVEINĖS ADRESAS	NUOSAVYBĖS DALIS (%)		PAGRINDINĖ VEIKLA
		2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.	
Dukterinės įmonės				
LITGRID AB	Viršuliškių skg. 99B, Vilnius, Lietuva	97,5	97,5	Elektros energijos perdavimo sistemos operatorius
AB „Amber Grid“	Savanorių pr. 28, Vilnius, Lietuva	96,6	96,6	Gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius
BALTPPOOL UAB	Žalgirio g. 90, Vilnius, Lietuva	67,0	67,0	Prekybos energijos ištekliais (biokuro produktais) biržoje operatorius, VIAP lėšų administratorius
UAB „TETAS“ (iki 2019-11-29 valdoma per LITGRID AB)	Senamiesčio g. 102B, Panevėžys, Lietuva	100	100	Transformatorinių pastočių, skirstymo punkty, elektros linijų projektavimo, statybos, rekonstrukcijos ir techninės priežiūros paslaugos
UAB GET Baltic (valdoma per AB „Amber Grid“)	Geležinio Vilko g. 18A, Vilnius, Lietuva	96,6	96,6	Prekybos gamtinių dujų biržoje organizavimas

ĮMONĖ	ĮMONĖS BUVEINĖS ADRESAS	NUOSAVYBĖS DALIS (%)		PAGRINDINĖ VEIKLA
		2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.	
Asocijuotos ir bendrai valdomos įmonės				
Duomenų logistikos centras, UAB	Žvejų g. 14, Vilnius, Lietuva	-	20	Elektros energijos perdavimo sistemos operatorius
LitPol Link Sp.z.o.o	Warszawska 165, 05-520, Kontancin-Jeziorna Varšuva, Lenkijos Respublika	50	50	Prekybos gamtinių dujų biržoje organizavimas

2019 m. lapkričio 29 d. Bendrovė pagal akcijų pirkimo – pardavimo sutartį iš dukterinės bendrovės LITGRID AB įsigijo UAB „TETAS“ 100 proc. akcijų paketą už nepriklausomo turto vertintojo nustatytą kainą – 3,15 mln. Eur. Iki šio sandorio Bendrovė netiesiogiai (per LITGRID AB) valdė 97,5 proc. UAB „TETAS“ akcijų.

UAB „Duomenų logistikos centras“ akcijų pardavimas

2020 m. liepos 7 d. Grupės bendrovė kartu su „UAB „Ignitis grupė“ užbaigė sandorį pagal akcijų pirkimo-pardavimo sutartį dėl UAB „Duomenų logistikos centras“ akcijų pardavimo. Pagal sutartį, Grupė pardavė 20,36 proc., o Ignitis grupė – 79,64 proc. DLC akcijų. Pardavusi turimas akcijas, Grupė 2020 m. liepos 7 d. gavo 1 652 tūkst. Eur. Akcijų pardavimo pelnas 831 tūkst. Eur apskaityta Bendrųjų pajamų ataskaitoje. Pagal sutarties sąlygas, atsižvelgiant į kintamos kainos kriterijus Grupės akcijų dalies pardavimo kaina gali siekti iki 2 mln. Eur.

„LitPol Link“ Sp.z.o.o. likvidavimas

2019 m. birželio 19 d. Lenkijos ir Lietuvos perdavimo sistemos operatoriai „Polskie Sieci Elektroenergetyczne“ ir „Litgrid“, vie-

ninteliai dukterinės įmonės „LitPol Link“ akcininkai, kuriems priklauso po 50 proc. įmonės akcijų, priėmė sprendimą likviduoti įmonę. 2020 m. gruodžio 31 d. investicijos į „LitPol Link“ Sp.z.o.o. įsigijimo vertė sudarė – 250 tūkst. Eur (2019 m. gruodžio 31 d. sudarė – 295 tūkst. Eur), kuriai 100% buvo apskaitytas vertės sumažėjimas. 2020 m. spalio 15 d. buvo gauta Grupei priklausanti piniginių lėšų dalis, kuri sudarė 45,6 tūkst. Eur. 2021 metais planuojama užbaigti bendrai valdomos įmonės likvidavimo procesą.

Investicijos į dukterines įmones detalčiau aprašytos 8 pastaboje.

Kaip nurodyta 39 pastaboje, Bendrovė 2021-01-26 įsteigė 100% valdomą dukterinę bendrovę „Energy cells“, UAB. Naujai įsteigtos bendrovės funkcija bus įdiegti energijos kaupimo įrenginius, kurių bendra suminė galia ir talpa sieks mažiau-siai 200 megavatų. Energijos kaupimo įrenginiai bus pirminiu rezervu užtikrinant patikimą, stabilų ir vartotojų interesus atitinkantį Lietuvos elektros energetikos sistemos darbą iki sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais o ateityje – sparčiai augančių atsinaujinančių energijos šaltinių integracijai į esamą elektros perdavimo sistemą.

„Energijos kaupimo įrenginiai bus pirminiu rezervu užtikrinant patikimą, stabilų ir vartotojų interesus atitinkantį Lietuvos elektros energetikos sistemos darbą iki sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais.“

2. Pagrindinių apskaitos principų apibendrinimas

Pagrindiniai apskaitos principai, pritaikyti rengiant Grupės ir Bendrovės finansines ataskaitas už metus, pasibaigusius 2020 m. gruodžio 31 d. :

2.1. Rengimo pagrindas

Grupės ir Bendrovės finansinės ataskaitos už metus, pasibaigusius 2020 m. gruodžio 31 d., yra parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Šios finansinės ataskaitos yra parengtos įsigijimo vertės pagrindu, išskyrus ilgalaikį materialųjį turtą, kuris yra pateikiamas perkainota verte, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir įvertintus vertės sumažėjimo nuostolius, bei finansinį turtą, kuris apskaitomas tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas.

Finansinės ataskaitos yra pateiktos tūkstančiais eurų, jei nurodyta kitaip.

Finansiniai Bendrovės ir kitų Grupės įmonių metai sutampa su kalendoriniais metais.

Apskaitos principai, taikyti rengiant finansines ataskaitas, yra tokie patys kaip ir taikyti ankstesniais finansiniais metais, išskyrus:

a) Naujų ir/ar pakeistų TFAS ir Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) išaiškinimų taikymas:

2020 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiais finansiniais metais Bendrovė pirmą kartą pritaikė šiuos TFAS, jų pakeitimus ir TFAAK:

Konceptualiųjų finansinės atskaitomybės pagrindų pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau). Konceptinėje tvarkoje pateikiamas išsamus sąvokų rinkinys, kuris naudojamas rengiant finansines ataskaitas, leidžiant standartus, rengiant apskaitos politikas. Į persvarstytus Konceptualiuosius pagrindus įtrauktas naujas skyrius apie vertinimą; pateiktos finansinių veiklos rezultatų teikimo gairės; patikslintos sąvokų apibrėžtys ir gairės, ypač įsipareigojimo apibrėžtis, bei pateikta paaiškinimų dėl svarbių sričių, kaip antai išteklių tvarkymo, atsargumo ir vertinimo neapibrėžtumo vaidmens rengiant finansines ataskaitas. Grupės ir Bendrovės vadovybės vertinimu pataisų taikymas pirmą kartą reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms neturėjo.

“Verslo apibrėžimas” – 3-iojo TFAS pataisos (paskelbtos 2018 m. spalio 22 d. ir taikomos įsigijimams, įvykusiems nuo metinio ataskaitinio laikotarpio, prasidedančio 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau, pradžios). Pataisomis patikslinamas verslo apibrėžimas. Ši pataisa neturėjo įtakos Grupės ir Bendrovės finansinėms ataskaitoms.

“Reikšmingumo apibrėžimas” – 1-ojo TAS ir 8-ojo TAS pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau). Pataisomis patikslinamas reikšmingumo apibrėžimas ir nurodoma, kaip jį reikėtų taikyti – į apibrėžimą įtrauktos gairės, kurios iki šiol atsispindėjo kituose TFAS.

Be to, patikslinti prie apibrėžimo pateikti paaiškinimai. Galiausiai pataisomis užtikrinama, kad reikšmingumo apibrėžimas būtų nuosekliai vartojamas visuose TFAS. Informacija laikytina reikšminga, jeigu galima pagrįstai tikėtis, kad jos nepateikimas, išskiepimas ar neaiškus pateikimas turės poveikį bendrosios paskirties finansinių ataskaitų pagrindinių naudotojų sprendimams, priimamiems tų finansinių ataskaitų, kuriose pateikiama konkretaus ataskaitas teikiančio ūkio subjekto finansinė informacija, pagrindu. Grupės ir Bendrovės vertinimu, šios pataisos neturėjo reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms.

„Palūkanų normų lyginamojo indekso reforma“ – 9-ojo TFAS, 39-ojo TAS ir 7-ojo TFAS pataisos (paskelbtos 2019 m. rugsėjo 26 d. ir taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau). Šias pataisas paskatino palūkanų normų lyginamųjų indeksų, tokių kaip LIBOR ir kitų tarpbankinių palūkanų normų (toliau – TPN), pakeitimas alternatyvia lyginamąja norma. Ši pataisa neturėjo įtakos Grupės ir Bendrovės finansinėms ataskaitoms.

“Su COVID-19 susijusios nuomos nuolaidos” 16-ojo TFAS – 16-ojo TFAS pataisos (paskelbtos 2020 m. gegužės 28 d. ir taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau). Pataisomis nuomininkams (tačiau ne nuomotojams) suteikiama lengvata, numatanti neprivalomą išimtį, leidžiančią nevertinti, ar su COVID-19 susijusi nuomos nuolaida yra nuomos pakeitimas. Ši pataisa neturėjo įtakos Grupės ir Bendrovės finansinėms ataskaitoms.

b) Standartai, pataisos ir aiškinimai, patvirtinti Europos Sąjungoje, tačiau dar neįsigalioję, kurių Bendrovė nepradėjo taikyti anksčiau laiko:

Tokių pataisų nebuvo.

c) Standartai, aiškinimai ir jų pataisos, kurie dar nėra patvirtinti Europos Sąjungoje, kurių Bendrovė nepradėjo taikyti anksčiau laiko:

„Turto pardavimas ar įnašai tarp investuotojo ir jo asocijuotosios įmonės ar bendrosios įmonės“ - 10-ojo TFAS ir 28-ojo TAS pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems datą, kurią nustatys TASV, arba vėliau). Šiose pataisose aptariamas neatitikimas tarp 10-ojo TFAS ir 28-ojo TAS reikalavimų, susijusių su turto pardavimu ar įnašais tarp investuotojo ir jo asocijuotosios įmonės arba bendrosios įmonės. Pagrindinė šių pataisų pasekmė yra ta, kad visa pelno ar nuostolio suma pripažįstama tuomet, kai sandoris apima verslą. Pelnas ar nuostolis pripažįstami iš dalies tuomet, kai sandoris apima turtą, kuris nėra verslas, net jei šis turtas priklauso patronuojamajai įmonei. Grupės ir Bendrovės vadovybės vertinimu, šios pataisos neturės reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms.

„Įsipareigojimų priskyrimas trumpalaikiams arba ilgalaikiams“ - 1-ojo TAS pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2022 m. sausio 1 d. arba vėliau). Šiomis siauros apimties pataisomis patikslinama, kad įsipareigojimai skirstomi į trumpalaikius arba ilgalaikius, atsižvelgiant į teises, kurias egzistuoja ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Šiuo metu Grupė ir Bendrovė vertina, kokios įtakos šios pataisos turės jos finansinėms ataskaitoms.

„Įplaukos iki naudojimo pagal numatytą paskirtį“, „Nuostolingos sutartys - sutarties įvykdymo išlaidos“, „Nuoroda į Konceptualiuosius pagrindus“ - 16-ojo TAS, 37-ojo TAS ir 3-ojo TFAS pataisos ir 1-ojo TFAS, 9-ojo TFAS, 16-ojo TAS ir 41-ojo TAS pataisos, 2018–2020 m. ciklo Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų metiniai patobulinimai (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau).

Pagal 16-ojo TAS pataisą ūkio subjektui draudžiama iš ilgalaikio materialiojo turto savikainos atimti įplaukas, gautas pardavus pagamintą turtą tol, kol ūkio subjektas rengia turtą jo naudojimui pagal numatytą paskirtį. Tokio turto pardavimo įplaukos, taip pat jo pagaminimo išlaidos, dabar pripažįstamos pelne arba nuostoliuose. Ūkio subjektas taikys 2-ojį TAS tokio turto savikainai nustatyti. Savikaina neapims testuojamo turto nusidėvėjimo, nes jis dar nėra parengtas naudojimui pagal numatytą paskirtį. 16-ojo TAS pataisa taip pat patikslinama, kad ūkio subjektas „testuoja, ar turtas tinkamai veikia“, kai jis vertina turto techninius ir fizinius rodiklius. Su turtu susiję finansiniai rodikliai nėra svarbūs šiam vertinimui. Todėl turtas gali veikti pagal vadovybės numatytą paskirtį ir jam skaičiuojamas nusidėvėjimas dar jam nepasiekus vadovybės numatytų veiklos rodiklių.

37-oja pataisa patikslinama „sutarties vykdymo išlaidų“ reikšmė. Pataisa paaiškinama, kad tiesiogiai su sutarties vykdymu susijusios išlaidos apima papildomas sutarties vykdymo išlai-

das; ir kaip yra priskiriamos kitos išlaidos, tiesiogiai susijusios su sutarties vykdymu. Pataisa taip pat patikslinama, kad prieš suformuodamas atskirą atidėjinį nuostolingai sutarčiai, ūkio subjektas pripažįsta bet kokią vykdant sutartį panaudoto turto, o ne tai sutarčiai priskirto turto, vertės sumažėjimo nuostolį.

3-iasis TFAS buvo pakeistas taip, kad jame būtų daroma nuoroda į 2018 m. Konceptualiuosius finansinės atskaitomybės pagrindus, siekiant nustatyti, kas sudaro turtą ar įsipareigojimą verslo jungimo metu. . Prieš priimant pataisą, 3-iajame TFAS buvo pateikta nuoroda į 2001 m. Konceptualiuosius finansinės atskaitomybės pagrindus. Be to, 3-iajame TFAS numatyta nauja išimtis, taikoma įsipareigojimams ir neapibrėžtiesiems įsipareigojimams. Išimtimi numatoma, kad kai kurių įsipareigojimų ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų tipų atžvilgiu ūkio subjektas, taikdamas 3-įjį TFAS, turėtų vadovautis 37-uju TAS arba TFAAK 21-uju aiškinimu, o ne 2018 m. Konceptualiisiais pagrindais. Nepriėmus šios naujos išimties, ūkio subjektas verslo jungimo metu būtų turėjęs pripažinti kai kuriuos įsipareigojimus, kurių jis nebūtų pripažinęs pagal 37-ojį TAS. Todėl nedelsiant po įsigijimo ūkio subjektas būtų turėjęs nutraukti tokių įsipareigojimų pripažinimą ir pripažinti pelną, kuris neatspindėjo ekonominės naudos. Taip pat buvo patikslinta, kad įsigyjantis ūkio subjektas įsigijimo dieną neturėtų pripažinti neapibrėžtojo turto, kaip apibrėžta 37-ojame TAS.

9-ojo TFAS pataisa nustatoma, kokie mokesčiai turėtų būti įtraukti į 10 % testą dėl finansinių įsipareigojimų pripažinimo nutraukimo. Išlaidos arba mokesčiai galėtų būti mokami trečiosioms šalims arba skolintojui. Remiantis pataisa išlaidos arba mokesčiai trečiosioms šalims nebus įtraukiami į 10 % testą.

Prie 16-ojo TFAS pateiktas 13 pavyzdys buvo pakeistas, kad būtų panaikintas pavyzdys dėl nuomotojo atliekamų mokėjimų, susijusių su nuomojamo turto pagerinimais. Pataisos tikslas – panaikinti bet kokią galimą neaiškumą, susijusį su nuomos pasakų apskaita.

1-ojame TFAS numatyta išimtis, kurią leidžiama taikyti, jeigu patronuojamoji įmonė pradeda taikyti TFAS vėliau nei jos patronuojančioji įmonė.

Panaikintas reikalavimas ūkio subjektams atliekant tikrosios vertės vertinimą neįtraukti pinigų srautų mokesčiams mokėti pagal 41-ojį TAS. Ši pataisa priimta siekiant suderinamumo su standarto reikalavimu diskontuoti pinigų srautus po apmokestinimo.

Šiuo metu Grupės ir Bendrovės vadovybė vertina šių pataisų galimą įtaką finansinėms ataskaitoms.

2.2. Konsolidavimo principai

Dukterinės įmonės

Tai įmonės, kuriose Bendrovė turi galią valdyti ūkio subjektą, į kurį investuojama (t.y. turi galiojančių teisių, kurios jai šiuo metu suteikia galimybę vadovauti svarbiai veiklai), gali arba turi teisę gauti kintamą grąžą iš savo ryšio su ūkio subjektu, į kurį investuojama ir gali naudotis savo galia valdyti ūkio subjektą, į kurį investuojama, kad paveiktų investuotojo grąžos dydį.

Grupės konsoliduotos finansinės ataskaitos apima EPSO-G ir jos dukterines įmones. Dukterinių įmonių finansinės ataskaitos yra parengtos taikant tokias pačias apskaitos politikas ir apima tokį patį ataskaitinį laikotarpį kaip ir patronuojančios įmonės finansinės ataskaitos.

Dukterinės įmonės yra konsoliduojamos nuo datos, kai jų kontrolė pereina Bendrovei ir nebekonsoliduojamos nuo datos, kai ši kontrolė prarandama. Visi tarpusavio sandoriai, likučiai ir ne-realizuotas sandorių pelnas ar nuostoliai tarp Grupės įmonių yra eliminuojami.

Verslo jungimai

Verslo jungimams, įvykusiems tarp bendro pavaldumo įmonių, nėra taikomas 3-iasis TFAS „Verslo jungimai“. Verslo jungimo sandoriai tarp bendro pavaldumo ūkio subjektų yra apskaityti taikant dalyvavimo (kontrolės) sujungimo (angl. pooling of interest) (kitaip: buvusių apskaitinių verčių) metodą. Grupė nepripažįsta turto bei įsipareigojimų jų tikrosiomis vertėmis įsigijimo dieną, o apjungia įsigytą turtą bei įsipareigojimus balansinėmis vertėmis. Prestižas neatsiranda, o skirtumas tarp sumokėto atlygio ar perleisto grynojo turto apskaitinės vertės bei gauto atlygio ar įsigyto grynojo turto apskaitinės vertės finansinėse ataskaitose apskaitomas tiesiogiai nuosavame kapitale.

Kitiems verslo jungimams apskaityti yra taikomas įsigijimo metodas. Įsigijimo savikaina yra tikroji vertė, kurią sudaro mainais suteikto turto, išleistų nuosavybės priemonių, gautų ar prisiimtų įsipareigojimų tikroji vertė mainų dieną. Su įsigijimu susijusios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tuo laikotarpiu, kai yra patiriamos, išskyrus atvejus, kai tokios išlaidos reikšmingos. Įsigyjamojoje įmonėje identifikuojamas įsigytas turtas, įsipareigojimai ir neapibrėžtieji įsipareigojimai, atitinkantys 3 TFAS „Verslo jungimai“ pateiktus pripažinimo kriterijus. Jie yra pripažįstami jų tikrosiomis vertėmis įsigijimo dieną.

Perleisto atlygio ir nekontroliuojančios dalies įsigyjamame ūkio subjekte sumos bei anksčiau turėtos nuosavybės dalies įsigyjamame ūkio subjekte tikrosios vertės perviršis lyginant su įsigyto identifikuojamo grynojo turto tikrąja verte yra pripažįstamas prestižu. Jeigu bendra perleisto atlygio, pripažintos nekontroliuojančios dalies ir anksčiau turėtos nuosavybės dalies suma yra mažesnė už įsigytos dukterinės įmonės grynojo turto tikrąją vertę (perkant pigiau nei rinkos kaina), skirtumas pripažįstamas tiesiogiai bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Nekontroliuojanti dalis įgytoje įmonėje pirminio pripažinimo metu yra įvertinama kaip apskaityto grynojo turto, įsipareigojimų ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų tikrosios vertės proporcinga dalis, tenkanti nekontroliuojančiai daliai.

Nuosavybės dalies dukterinėse įmonėse pasikeitimas, neturintis įtakos kontrolės pasikeitimui.

Sandoriai su nekontroliuojančios dalies akcininkais, dėl kurių kontrolė neprarandama, apskaitomi kaip sandoriai, kurie pripažįstami nuosavo kapitalo dalyje, t. y. kaip sandoriai su akcininkais. Skirtumas tarp sumokėto atlygio tikrosios vertės ir įsigytos dukterinės įmonės atitinkamos grynojo turto dalies balansinės vertės apskaitomas nuosavame kapitale. Vykdamas perleidimo nekontroliuojančiai daliai sandorius, pelnas ar nuostoliai taip pat apskaitomi nuosavo kapitalo dalyje.

„Grupės konsoliduotos finansinės ataskaitos apima EPSO-G ir jos dukterines įmones. Dukterinių įmonių finansinės ataskaitos yra parengtos taikant tokias pačias apskaitos politikas ir apima tokį patį ataskaitinį laikotarpį kaip ir patronuojančios įmonės finansinės ataskaitos.“

Investicijos į asocijuotas ir bendrai valdomas įmones

Asocijuota įmonė – tai tokia įmonė, kuriai Grupė ar Bendrovė daro reikšmingą įtaką, tačiau nekontroliuoja. Reikšminga įtaka – tai galimybė dalyvauti priimant ūkio subjekto, į kurį investuojama, finansinės ir veiklos politikos sprendimus, nekontroliuojant ar bendrai nekontroliuojant šios politikos. Ji paprastai susijusi su nuosavybės dalimi nuo 20 iki 50 proc.

Bendrai valdoma įmonė yra jungtinės veiklos bendrovė, kurioje dalininkų susitarimu bendrai kontroliuojama vykdoma ekonominė veikla ir su veikla susijusiems strateginiams finansiniams ir veiklos sprendimams priimti būtinas vieningas šalių, kurios dalijasi kontrole, (dalininkų) sutikimas.

Asocijuotos ir bendrai valdomos įmonės Grupės konsoliduotose finansinėse ataskaitose apskaitomos taikant nuosavybės metodą. Taikant nuosavybės metodą investicija į asocijuotą ir bendrai valdomą įmonę pradžioje yra apskaitoma savikaina, o po to apskaitinė vertė yra padidinama arba sumažinama po įsigijimo datos įvykiais Grupės grynojo turto asocijuotoje ir bendrai valdomoje įmonėje dalies pasikeitimais, atėmus bet kokį investicijų vertės sumažėjimą.

Grupei tenkanti įsigytos asocijuotos ir bendrai valdomos įmonės pelno ar nuostolių dalis po įsigijimo pripažįstama pelne (nuostoliuose) bendrųjų pajamų ataskaitoje, o Grupei tenkanti kitų bendrųjų pajamų pasikeitimų dalis po įsigijimo pripažįstama kitose bendrosiose pajamose. Šiomis sumomis yra koreguojama investicijų į asocijuotas įmones apskaitinė vertė.

Prestižas, susijęs su investicijomis į asocijuotas ir bendrai valdomas įmones, yra įtraukiamas į investicijos balansinę vertę ir vertinamas dėl vertės sumažėjimo kaip investicijos dalis.

Asocijuotos ar bendrai valdomos įmonės nuostoliai, viršijantys Grupės dalį joje, įskaitant bet kurias kitas gautinas sumas neužtikrintas turtu, nėra pripažįstami, išskyrus tuos atvejus, kai Grupė prisiima teisinius arba konstruktyvius įsipareigojimus arba padaro mokėjimus asocijuotos ar bendrai valdomos įmonės vardu.

Nerealizuotas pelnas iš sandorių tarp Grupės ir jos asocijuotų ir bendrai valdomų įmonių yra eliminuojamas iki Grupės turimos investicijos dalies asocijuotoje ir bendrai valdomoje įmonėje. Nerealizuotas nuostolis taip pat eliminuojamas, jeigu sandoris nėra perleisto turto vertės sumažėjimo įrodymas.

Jeigu Grupės dalis asocijuotoje ar bendrai valdomoje įmonėje sumažėja, tačiau reikšminga įtaka yra išlaikoma, tik proporcinga praradimui dalis sumų, anksčiau pripažintų kitose bendrosiose pajamose, yra perklasifikuojama į pelną (nuostolius).

Pelnas ir nuostoliai, atsiradę iš dalies asocijuotoje įmonėje sumažėjimo, yra pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.3. Investicijos į dukterines, asocijuotas ir bendrai valdomas įmones Bendrovės atskirose finansinėse ataskaitose

Investicijos į dukterines įmones patronuojančios įmonės finansinėse ataskaitose yra apskaitomos įsigijimo savikaina atėmus vertės sumažėjimo nuostolius, kai investicijos apskaitinė vertė patronuojančios įmonės finansinės būklės ataskaitoje viršija tikėtiną atsiperkamąją vertę.

Investicijos į asocijuotas ir bendrai valdomas įmones patronuojančios įmonės finansinėse ataskaitose yra apskaitomos įsigijimo savikaina atėmus vertės sumažėjimo nuostolius, kai investicijos apskaitinė vertė patronuojančios įmonės finansinės būklės ataskaitoje viršija tikėtiną atsiperkamąją vertę.

2.4. Parduoti laikomas turtas ir nutraukta veikla

Ilgalaikį turtą ir perleidžiamo turto grupę Grupė klasifikuoja kaip skirtas parduoti, jei jų balansinė vertė bus atgaunama daugiausiai iš pardavimo, o ne toliau jį naudojant. Toks ilgalaikis turtas ir perleidžiamo turto grupė, klasifikuojamos kaip laikomos parduoti, yra įvertinamos mažesne iš jų balansinės vertės ir tikrosios vertės atėmus pardavimo išlaidas.

Klasifikavimo į skirtą parduoti turtą kriterijai laikomi įgyvendintais tik tada, kai labai tikėtina, kad pardavimas įvyks, o turtas ar perleidžiamo turto grupė gali būti nedelsiant parduota esamos būklės. Pardavimui įvykdyti reikalingi veiksmai turėtų parodyti, kad nėra tikėtina, jog pardavimas gali būti nutrauktas. Vadovybė turi būti įsipareigojusi atlikti tikėtiną pardavimą per vienerius metus nuo perkėlimo datos. Turtas ir įsipareigojimai, klasifikuojami kaip skirti parduoti, pateikiami finansinės būklės ataskaitoje atskirai kaip trumpalaikiai straipsniai.

2.5. Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas

Turtas priskiriamas ilgalaikiam turtui, jeigu jo tarnavimo trukmė yra ilgesnė nei vieneri metai.

Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas perkainota verte, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius.

Visas sukauptas nusidėvėjimas bei vertės sumažėjimas perkainojimo metu yra sudengiamas su bendrąja turto verte ir likusi suma koreguojama iki perkainotos turto vertės.

Pirmojo ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo metu susidariusia apskaitinės vertės padidėjimo suma yra didinamas perkainojimo rezervas nuosavame kapitale, o vertės sumažėjimo suma yra apskaitoma per pelno (nuostolių) straipsnį. Dėl vėlesnio turto perkainojimo susidariusi apskaitinės turto vertės sumažėjimo suma, kuri padengia ankstesnius to paties turto vertės padidėjimus, tiesiogiai mažina perkainojimo rezervą nuosavame kapitale; visi kiti sumažėjimai apskaitomi per pelno (nuostolių) straipsnį. Vertės padidėjimas, kuris padengia ankstesnius vertės sumažėjimus, apskaitomas per pelno (nuostolių) straipsnį. Visi kiti turto vertės padidėjimai vėlesnių perkainojimų metu yra apskaitomi perkainojimo rezerve. Kiekvienais metais skirtumas tarp perkainoto turto nusidėvėjimo, parodyto bendrųjų pajamų ataskaitoje, bei nusidėvėjimo, apskaičiuoto remiantis turto pradine verte, perkeliamas iš perkainojimo rezervo į nepaskirstytąjį pelną, įvertinus atidėtojo pelno mokesčio poveikį. Taip pat pardavus arba nurašius turto vienetą bet koks su šiuo turtu susijęs perkainojimo rezervo likutis yra perkeliamas į nepaskirstytąjį pelną.

Į ilgalaikio materialiojo turto savikainą įtraukiamos palūkanų ir kitos skolinimosi išlaidos (banko administravimo mokesčiai ir pan.), jeigu jos yra tiesiogiai priskiriamos ilgo parengimo turto įsigijimui. Ilgo parengimo turtu traktuojamas toks turtas, kuris vystomas pagal projektą, kurio vertė ne mažesnė nei 1 mln. eurų ir kurio parengimas naudojimui ar pardavimui trunka ne trumpiau kaip 12 mėnesių. Skolinimosi išlaidos, kurios priskiriamos ilgo parengimo turto įsigijimui, kapitalizuojamos kaip to turto savikainos dalis. Skolinimosi išlaidos pradedamos kapitalizuoti tada, kai patiriamos išlaidos ilgo parengimo turtui pasigaminti arba įsigyti (sumokamas avansas arba apmokami darbai pagal pasirašytą aktą apie atliktus darbus ir jų vertę) ir baigiamos kapitalizuoti, kai iš esmės baigta visa veikla, būtina ilgo parengimo turtui parengti numatomam naudojimui ar pardavimui (pasirašomas statinio pripažinimo tinkamu naudoti aktas). Nustatant kapitalizuoti tinkamą skolinimosi išlaidų sumą, išlaidoms, patirtoms įsigyjant ilgo parengimo turtą, taikoma kapitalizacijos norma.

Išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį turtą klasifikuojami kaip ilgalaikis turtas, nes naudojami ilgalaikėje veikloje ir atvaizduojami nebaigtos statybos balanso straipsnyje.

Nebaigtos statybos straipsnyje yra apskaitomas statomas ilgalaikis materialusis turtas. Tokio turto įsigijimo savikaina apima projektavimo, statybos darbus, montavimui perduotus įrengimus ir įrangą bei kitas tiesiogines išlaidas.

Ilgalaikis nematerialusis turtas

Ilgalaikis nematerialusis turtas yra pripažįstamas įsigijimo verte. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei yra tikėtina, kad Grupė ir Bendrovė gaus su šiuo turtu susijusią ekonominę naudą ateityje ir jei turto vertė gali būti patikimai įvertinta.

Po pradinio pripažinimo nematerialusis turtas yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus sukauptą amortizaciją ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra.

Nusidėvėjimas ir amortizacija

Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, išskyrus žemę, nebaigtą statybą ir įstatyminius servitusus, nusidėvėjimas (amortizacija) yra skaičiuojamas per įvertintus naudingo tarnavimo laikotarpius, taikant tiesiogiai proporcingą metodą. Kiekvienų metų pabaigoje Grupė ir Bendrovė peržiūri ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikotarpius, likvidacines vertes bei nusidėvėjimo (amortizacijos) metodą, užtikrinant, kad jie atitiktų numatomą ilgalaikio turto naudojimo pobūdį. Įvertinimo pakeitimo įtaka, jei tokia yra, pripažįstama perspektyviai.

Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įvertinti naudingo tarnavimo laikotarpiai yra tokie:

ILGALAIKIO MATERIALIOJO IR NEMATERIALIOJO TURTO GRUPĖS	NAUDINGO TARNAVIMO LAIKOTARPIAI (metais)
Pastatai	20 - 75
Statiniai ir įrenginiai	18 - 70
Mašinos ir įrengimai	5 - 35
Transporto priemonės	4 - 10
Kitas materialusis turtas	3 - 10
Nematerialusis turtas, iš kurio	3 - 4
įstatyminiai servitutai ir perdavimo tinklo apsaugos zonos	neamortizuojama

Įstatyminių servitutų ir apsaugos zonų naudingas tarnavimo laikotarpis neribotas, nes teisė naudotis apsaugos zonomis servitutiniais pagrindais nėra apribota laike.

Pelnas ar nuostolis, susidarantis dėl ilgalaikio turto pardavimo, apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp pardavimo pajamų ir turto likutinės vertės ir yra pripažįstamas ataskaitinių metų Bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Remonto išlaidos yra pridėdamos prie apskaitinės ilgalaikio materialiojo turto vertės, jei yra tikėtina, kad Grupė ar Bendrovė gaus ateityje ekonominę naudą iš šių išlaidų, ir jei jas galima patikimai įvertinti. Pakeistos dalies apskaitinė vertė yra nurašoma. Visos kitos remonto ir priežiūros išlaidos yra pripažįstamos sąnaudomis Bendrųjų pajamų ataskaitoje tuo metu, kai jos yra patiriamos.

2.6. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertės sumažėjimas

Kiekvieną metinių finansinių ataskaitų datą Grupė ir Bendrovė peržiūri ilgalaikį materialųjį ir nematerialųjį turtą, kad nustatytų, ar yra kokių nors požymių, kad šio turto vertė gali būti sumažėjusi. Jei tokių požymių yra, Grupė ir Bendrovė įvertina šio turto atsiperkamąją vertę tam, kad būtų galima įvertinti ilgalaikio turto vertės sumažėjimą (jei toks yra).

Atsiperkamoji vertė yra didesnioji iš tikrosios vertės, atėmus pardavimo sąnaudas, ir naudojimo vertės. Įvertinant naudojimo vertę, numatomi būsimieji pinigų srautai yra diskontuojami iki dabartinės vertės, naudojant diskonto normą, įvertintą pagal dabartinės rinkos sąlygas, egzistuojančią pinigų laiko vertę bei su turtu susijusią riziką, į kurią nebuvo atsižvelgta įvertinant būsimuosius pinigų srautus.

Jei turto (ar pinigų kuriančio vieneto) įvertinta atsiperkamoji vertė yra mažesnė nei šio turto apskaitinė vertė, apskaitinė turto vertė sumažinama iki atsiperkamosios šio turto (ar pini-

gus kuriančio vieneto) vertės. Nuostoliai dėl vertės sumažėjimo pripažįstami iš karto pelno (nuostalių) straipsnyje, nebent šis turtas anksčiau buvo perkainotas. Tuo atveju, nuostoliai dėl vertės sumažėjimo yra apskaitomi kaip perkainojimo rezervo sumažėjimas.

Jei po nuostalių dėl vertės sumažėjimo pripažinimo turto vertė vėliau padidėja, apskaitinė turto (pinigų kuriančio vieneto) vertė padidinama iki naujai paskaičiuotos turto atsiperkamosios vertės, bet taip, kad padidėjimas neviršytų apskaitinės šio turto (pinigų kuriančio vieneto) vertės, jei nuostoliai dėl vertės sumažėjimo ankstesniais metais nebūtų buvę pripažinti. Turto vertės sumažėjimo atstatymas pripažįstamas per pelno (nuostalių) straipsnį iš karto, nebent šis turtas anksčiau buvo perkainotas. Pastaruoju atveju, jo vertės sumažėjimo panaikinimas yra apskaitomas kaip perkainojimo rezervo padidėjimas (neviršijant buvusio vertės sumažėjimo sumos dydžio).

2.7. Naudojimo teise valdomas turtas

Naudojimo teise valdomas turtas yra turtas, kurį Grupė ir Bendrovė turi teisę valdyti nuomos laikotarpiu. Nuo 2019 m. sausio 1 d. Grupė ir Bendrovė pripažįsta naudojimo teise valdomą turtą visų rūšių turto nuomai, įskaitant naudojimo teise valdomo turto nuomai subnuomos atvejų, bet išskyrus nematerialiojo turto nuomą, trumpalaikę nuomą ir mažos vertės turto nuomą.

Naudojimo teise valdomo turto pirminis vertinimas

Nuomos pradžios datą Grupė ir Bendrovė naudojimo teise valdomą turtą vertina įsigijimo savikaina, kurią sudaro: nuomos įsipareigojimų pirminio vertinimo dabartinė vertė, patirtos pirminės tiesioginės su nuomojamu turtu susijusios išlaidos, bet kokios nuomos mokesčiai pradžios datą, atėmus bet kokias nuomos paskatas.

Naudojimo teise valdomo turto vėlesnis vertinimas

Po pirminio pripažinimo Grupė ir Bendrovė naudojimo teise valdomam turtui taiko savikainos metodą: turto vertė atitinkamai datai apskaičiuojama kaip skirtumas tarp įsigijimo savikainos ir sukaupto nusidėvėjimo, bei pakoregavus sumomis dėl nuomos įsipareigojimo pakartotinio vertinimo.

Naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo turto perdavimo naudoti datos (pradžios datos) iki ankstesnės iš šių datų: nuomos laikotarpio pabaigos arba naudingo tarnavimo laikotarpio pabaigos.

Naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimui apskaičiuoti Bendrovė taikė šiuos normatyvus:

Žemė*	99 metai
Pastatai	nuo 2 iki 8 metų
Transporto priemonės	nuo 2 iki 4 metų
Kitas ilgalaikis materialusis turtas	nuo 2 iki 3 metų

*Grupė žemės nuomos sutartims, sudarytoms ne aukciono būdu su savivaldybėmis taiko portfelio metodą – atitinkamas Grupės įmonės sutarčių rinkinys dėl panašių kriterijų apskaitomas kaip viena sutartis. Nežiūrint į likusį žemės nuomos sutarties terminą, pagal teisės aktų reikalavimus sutartys privalo būti tęsiamos, kol žemės sklypuose egzistuoja Grupės įmonių įrenginiai. Vertinant Grupės įmonių infrastruktūros turto generuojamą srautą (turto atsiperkamosios vertės skaičiavimui), prognozuojamas begalinis srautas, nes dėl vykdomų rekonstrukcijos ir remonto darbų turtas gali būti eksploatuojamas ilgiau nei taikomi pirminiai nusidėvėjimo normatyvai. Dėl šios priežasties žemės nuomai taikomas iš esmės begalinis normatyvas, atitinkantis pirminį sutarties terminą – 99 metus.

2.8. Finansinis turtas

Taikant **9 TFAS „Finansinės priemonės“** finansinis turtas yra skirstomas į žemiau nurodytas 3 naujas kategorijas:

- finansinį turtą, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas amortizuota savikaina;
- finansinį turtą, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis; ir
- finansinį turtą, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais.

Finansinio turto grupei taikomas verslo modelis nustatomas lygmeniu, kuriuo matyti, kaip visos finansinio turto grupės kartu valdomos siekiant konkrečių verslo tikslų. Taikomajam verslo modeliui neturi įtakos vadovybės ketinimai pavienių priemonių atžvilgiu. Grupė ir Bendrovė gali taikyti daugiau nei vieną verslo modelį savo finansiniam turtui valdyti.

Finansiniam turtui valdyti taikomas verslo modelis grindžiamas faktais, kuriuos galima matyti iš veiklos, kurią Grupė ir Bendrovė vykdo siekdama verslo modelio tikslų.

Grupė ir Bendrovė pripažįsta finansinį turtą finansinės būklės ataskaitoje tik tada, kai tampa finansinės priemonės sutarties nuostatų šalimi, finansinio turto pirkimas arba pardavimas pripažįstamas arba jo pripažinimas nutraukiamas, taikant apskaitą pagal prekybos datą.

Pirminio pripažinimo metu Grupė ir Bendrovė finansinį turtą vertina tikrąja verte, išskyrus gautinas prekybos sumas, į kurias neįtrauktas reikšmingas finansavimo komponentas. Kai finansinis turtas vertinamas ne tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas pelnu arba nuostoliais, pirminis finansinio turto įvertinimas apima priemonės tikrąją vertę bei sandorio išlaidas, tiesiogiai priskirtinas prie finansinio turto įsigijimo.

Sandorio išlaidos apima visus mokesčius ir komisinius, kurių Grupė nebūtų mokėjusi, jei nebūtų sudariusi finansinės priemonės sutarties.

Jeigu pirminio pripažinimo metu finansinio turto tikroji vertė skiriasi nuo sandorio kainos, tuomet skirtumas pripažįstamas pelnu arba nuostoliais.

Atsižvelgiant į verslo modelį, taikomą valdant finansinio turto grupę, finansinio turto apskaita yra tokia:

Finansinis turtas, vertinamas amortizuota verte

Pinigai ir jų ekvivalentai – Grupės ir Bendrovės sąskaitose bankuose esantys pinigai ir jų ekvivalentai įvairia valiuta, kuriais Grupė ir Bendrovė gali disponuoti be apribojimų. Pinigų ekvivalentams priskiriamos trumpalaikės (iki trijų mėnesių) likvidžios investicijos, kurios yra lengvai iškeičiamos į žinomas pinigų sumas ir kurių vertės pasikeitimo rizika yra nereikšminga.

Grupės išduotos paskolos ir gautinos sumos apskaitomos atsižvelgiant į verslo modelį, kurio tikslas – laikyti finansinį turtą siekiant surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus, kuriuos gali sudaryti pinigų srautai susiję su pagrindinės skolos dengimu bei palūkanų įplaukomis.

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas, kuriam nustatyti fiksuoti ar kitaip nustatomi mokėjimai ir kuris nekotiruojamas aktyvioje rinkoje. Jos pripažįstamos trumpalaikiu turtu, išskyrus tas paskolas ir gautinas sumas, kurių grąžinimo terminas yra ilgesnis nei 12 mėnesių po finansinės padėties ataskaitos parengimo dienos; tokiu atveju – paskolos ir gautinos sumos pripažįstamos ilgalaikiu turtu.

Paskolos ir gautinos sumos pradžioje apskaitomos įsigijimo savikaina (gautino atlygio tikrąja verte), o vėliau – amortizuota savikaina, naudojant faktinių palūkanų metodą. Pelnas arba nuostolis pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje tada, kai toks turtas yra nurašomas, sumažėja jo vertė ar jis yra amortizuojamas.

Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolius)

Grupė ir Bendrovė apskaito finansinį turtą, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais, taikant verslo modelį, kurio tikslas pasiekiamas renkant sutartyje numatytus pinigų srautus ir parduodant finansinį turtą.

Bendrovė neturi finansinio turto, laikomo prekybai, kuris įsigijamas siekiant artimiausiu laiku jį parduoti, ir šiai kategorijai priskiria tik finansinį turtą, kuris atsiranda iš verslo ar investicijų perleidimo ir yra ne nuosavybės neapibrėžtasis atlygis.

Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas

Grupė turėjo nuosavybės vertybinius popierius, kuriuos pasirinko klasifikuoti kaip apskaitomus tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas.

Faktinių palūkanų metodas

Faktinių palūkanų metodas taikomas apskaičiuojant finansinio turto amortizuotą savikainą, taip pat atitinkamu laikotarpiu pelno (nuostolių) ataskaitoje paskirstant palūkanų pajamas.

Faktinių palūkanų norma – norma, kurią taikant apskaičiuotas būsimos pinigų įplaukos tikėtiniu finansinio turto galiojimo laikotarpiu, tiksliai diskontuojamos iki finansinio turto bendrosios balansinės vertės, kuri rodo finansinio turto amortizuotą savikainą prieš koregavimą dėl bet kokių atidėjinių nuostoliams. Skaičiuojant faktinių palūkanų normą, Bendrovė vertina tikėtinius pinigų srautus, atsižvelgiant į visas finansinės priemonės sutarties sąlygas (pvz., išankstinį mokėjimą, pratesimą, pasirinkimo pirkti ir panašius pasirinkimo sandorius), bet neatsižvelgdama į tikėtinus kredito nuostolius. Skaičiuojant įtraukiami visi atlygiai ir kitos sumos, kuriuos sutarties šalys sumokėjo arba gavo viena iš kitos ir, kurie yra neatskiriami faktinių palūkanų normos dalis, sandorių sąnaudos, taip pat visos kitos premijos arba nuolaidos. Skaičiuojant faktinių palūkanų normą daroma prielaida, kad pinigų srautus ir tikėtiną panašių finansinių priemonių grupės galiojimo laikotarpį galima patikimai įvertinti. Kai pinigų srautų arba finansinės priemonės (arba finansinių priemonių grupės) tikėtino galiojimo laikotarpio patikimai įvertinti neįmanoma, Grupė ir Bendrovė naudoja sutartyje numatytus pinigų srautus per visą sutartyje numatytą finansinės priemonės (arba finansinių priemonių grupės) galiojimo laikotarpį.

Tikėtini kredito nuostoliai

Grupės ir Bendrovės patiriami kredito nuostoliai apskaičiuojami, kaip visų sutartyje numatytų pinigų srautų, kuriuos Grupė ir Bendrovė turi gauti pagal sutartį, ir visų pinigų srautų, kuriuos Grupė ir Bendrovė tikisi gauti, skirtumas (t. y. visas pinigų trūkumas), diskontuotas taikant pirminę faktinių palūkanų normą. Pinigų srautus Grupė ir Bendrovė apskaičiuoja atsižvelgiant į visas finansinės priemonės sutarties sąlygas per tikėtiną tos finansinės priemonės galiojimo laikotarpį, įskaitant turimo užstato arba kitokio kredito vertės didinimą, kuris yra neatskiriamas nuo sutarties sąlygų, pinigų srautus.

Tikėtini kredito nuostoliai rodo svertinį kredito nuostolių vidurkį, nustatytą atsižvelgiant į atitinkamą įsipareigojimų neįvykdymo riziką (tikimybę).

Tikėtini galiojimo laikotarpio kredito nuostoliai – tai tikėtini kredito nuostoliai, susidarantys dėl visų galimų įsipareigojimų neįvykdymo įvykių per laikotarpį nuo finansinio turto pirminio pripažinimo iki vėlesnės, finansinio turto padengimo, arba finansinio turto galutinio nurašymo, datos.

Grupė ir Bendrovė tikėtinus galiojimo laikotarpio kredito nuostolius pripažįsta prieš tai, kai finansinė priemonė tampa laiku neapmokėta. Paprastai kredito rizika reikšmingai padidėja prieš tai, kai finansinė priemonė tampa laiku neapmokėta arba pastebima kitų su skolininku susijusių pradelimo veiksnių (pvz., pakeitimas arba restruktūrizacija). Todėl, jei nepatiriant daug išlaidų ar pastangų galima gauti pagrįstos ir patikimos informacijos, kuri yra labiau orientuota į ateitį nei į pradelstus mokėjimus, ja būtina remtis vertinant kredito rizikos pasikeitimus.

Tikėtini kredito nuostoliai pripažįstami atsižvelgiant į individualiai arba bendrai įvertintą išduotų paskolų ir prekybos gautinų sumų kredito riziką, kurios vertinimas remiasi visa pagrįsta bei patvirtinta informacija, įskaitant į ateitį orientuotą informaciją.

Prekybos gautinų sumų viso galiojimo laikotarpio tikėtini kredito nuostoliai vertinami taikant individualųjį vertinimą. Vadovybės sprendimas dėl individualaus vertinimo priimamas atsižvelgiant į galimybę gauti informaciją apie konkretaus skolininko kredito istoriją, finansinę būklę vertinimo datai, įskaitant į ateitį orientuotą informaciją, kuri leistų laiku nustatyti konkretaus skolininko reikšmingą kredito rizikos padidėjimą, tokiu būdu įgalinant priimti sprendimą dėl viso galiojimo laikotarpio kredito nuostolių pripažinimo konkretaus skolininko atžvilgiu.

Prekybos gautinų sumų viso galiojimo laikotarpio tikėtina kredito nuostolių suma pripažįstama gautinų sumų pripažinimo momentu.

Išduodant paskolą įvertinami ir apskaitomi 12 mėnesių tikėtini kredito nuostoliai. Vėlesniais ataskaitiniais laikotarpiais, nesant reikšmingo kredito rizikos padidėjimo, susijusio su paskolos gavėju, koreguojamas 12 mėnesių tikėtinių kredito nuostolių likutis atsižvelgiant į vertinimo datai likusių nepadengtą paskolos sumą. Nustačius, kad paskolos gavėjo finansinė būklė reikšmingai pablogėjo, lyginant su būkle, buvusia paskolos išdavimo metu, apskaitomi visi paskolos galiojimo laikotarpio tikėtini kredito nuostoliai. Vėliausias momentas, kai pripažįstami visi išduotai paskolai tenkantys tikėtini galiojimo laikotarpio kredito nuostoliai, identifikuojamas, kai skolininkas vėluoja apmokėti eilinę įmoką, arba visą skolą ilgiau negu 30 dienų. Esant kitų įrodymų, apskaitomi visi išduotai paskolai tenkantys tikėtini galiojimo laikotarpio kredito nuostoliai, neatsižvelgiant į įmokų vėlavimo apmokėti ilgiau nei per 30 dienų prielaidą. Paskolos, kurioms apskaičiuojami viso galiojimo laikotarpio kredito nuostoliai, laikomos dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės (credit-impaired) finansiniu turtu.

Dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės (angl. – credit-impaired) finansinis turtas

Finansinio turto vertė yra sumažėjusi dėl kredito rizikos įvykus vienam arba daugiau įvykių, kurie neigiamai paveikia apskaičiuojamus būsimus to finansinio turto pinigų srautus. Finansinio turto vertės sumažėjimo dėl kredito rizikos įrodymai yra stebėjimais grindžiami duomenys apie šiuos įvykius:

- a) dideli skolininko finansiniai sunkumai;
- b) sutarties pažeidimai, pavyzdžiui, laiku neapmokėta skola arba eilinė įmoka;
- c) skolininkui suteikta nuolaida, kurios skolininkas kitu atveju nebūtų suteikęs dėl ekonominių ar sutartyje nurodytų priežasčių, siejamų su skolininko finansiniais sunkumais;
- d) išaugusi tikimybė, kad skolininkas bankrutuos arba bus atliktas kitoks finansinis reorganizavimas;
- e) dėl finansinių sunkumų išnyksta finansinio turto aktyvioji rinka;
- f) finansinis turtas perkamas arba suteikiamas su didele nuolaida, iš ko matyti patirti kredito nuostoliai.

Finansinio turto vertės sumažėjimą dėl kredito rizikos gali kartu lemti keli įvykiai, kurie gali įvykti vienu metu arba vienas po kito per finansinio turto sutarties galiojimo laikotarpį.

Gautinų paskolų ir prekybos gautinų sumų viso galiojimo tikėtinų kredito nuostolių suma apskaitoma per pelną (nuostolius), naudojant kontrarinę abejotinų gautinų sumų sąskaitą.

2.9. Atsargos

Atsargos pirminio pripažinimo metu yra apskaitomos įsigijimo savikaina. Vėlesniais laikotarpiais atsargos yra apskaitomos grynąja galimo realizavimo verte arba įsigijimo savikaina – priklausomai nuo to, kuri yra mažesnė. Atsargų savikaina apima įsigijimo kainą ir susijusius mokesčius, kurie vėliau nėra atgaunami iš mokesčių institucijų, bei tas pridėtines išlaidas, kurios susidarė gabenant atsargas į dabartinę jų buvimo vietą

Grupė nurašo gautinas paskolas ir prekybos gautinas sumas, kai netenka teisės į sutartyje numatytus finansinio turto pinigų srautus.

Finansinio turto pripažinimo nutraukimas

Grupė ir Bendrovė nutraukia finansinio turto pripažinimą kai:

- baigiasi teisės į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas;
- Grupė ir Bendrovė išlaiko teisę į pinigų srautus, bet prisiima įsipareigojimą sumokėti visą sumą trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį per trumpą laiką; arba
- Grupė ir Bendrovė perleidžia savo teisę gauti pinigines įplaukas iš turto ir/arba (a) perleidžia iš esmės visą su finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą, arba (b) nei perleidžia, nei išlaiko su finansiniu turtu susijusios rizikos ir naudos, bet perleidžia šio turto kontrolę;
- jei Grupė ir Bendrovė neišlaikė kontrolės, ji nutraukia finansinio turto pripažinimą, o visos perduodant sukurtos arba išlaikytos teisės ir prievolės pripažįstamos atskirai turtu arba įsipareigojimais;
- Jei Grupė ir Bendrovė išlaikė kontrolę, ji toliau pripažįsta finansinį turtą tiek, kiek toliau kontroliuoja finansinį turtą.

Vertinant ar Grupė ir Bendrovė išlaikė perduoto turto kontrolę, atsižvelgiama į gavėjo gebėjimą parduoti šį turtą. Jei gavėjas praktiškai geba parduoti visą turtą nesusijusiai trečiajai šaliai ir atlikti tai vienašališkai, netaikydamas perdavimui papildomų apribojimų, laikoma, kad Grupė ir Bendrovė kontrolės neišlaikė. Visais kitais atvejais Grupė ir Bendrovė kontrolę išlaikė.

ir suteikiant joms dabartinę būklę. Atsargų, išskyrus gamtines dujas, savikaina nustatoma naudojant FIFO metodą. Gamtinių dujų likučio savikaina nustatoma pagal svertinį vidurkį. Atsargos, kurios nebegali būti realizuotos, yra nurašomos. Grynoji galimo realizavimo vertė – įvertinta pardavimo kaina, atėmus įvertintas gamybos užbaigimo išlaidas ir įvertintas pardavimo išlaidas.

2.10. Prekybos skolos ir kiti finansiniai įsipareigojimai, paskolos

Finansiniai įsipareigojimai, paskolos

Finansiniai įsipareigojimai pirminio pripažinimo metu skirstomi į finansinius įsipareigojimus apskaitomus tikrąja verte per pelną (nuostolį) (toliau – TVPN), gautas paskolas ir mokėtinas sumas. Visi finansiniai įsipareigojimai pirminio pripažinimo metu yra pripažįstami tikrąja verte, o gautų paskolų bei mokėtinų sumų atveju – atėmus tiesiogiai priskirtas sandorio išlaidas.

Vėlesniais laikotarpiais atliekant finansinių įsipareigojimų vertinimą jie yra skirstomi į dvi kategorijas:

- Finansiniai įsipareigojimai, vertinami TVPN;
- Finansiniai įsipareigojimai, vertinami amortizuota savikaina.

Finansiniai įsipareigojimai, vertinami TVPN, apima finansinius įsipareigojimus, laikomus prekybai, ir finansinius įsipareigojimus, kurie buvo priskirti pirminio pripažinimo metu kaip vertinami TVPN. Grupė ir Bendrovė 2020 m. ir 2019 m. neturėjo finansinių įsipareigojimų, laikomų prekybai.

Finansinių įsipareigojimų, vertinamų amortizuota savikaina kategorija yra aktualiausia Grupe ir Bendrovei. Po pirminio pripažinimo prekybos mokėtinos sumos, palūkanas uždirbančios paskolos ir įsiskolinimai yra apskaitomi amortizuota savikaina taikant efektyvios palūkanų normos metodą. Pelnas ir nuostoliai yra pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitos pelno (nuostolių) dalyje, kai nutraukiamas įsipareigojimų pripažinimas arba amortizuojami taikant efektyvios palūkanų normos metodą. Amortizuota savikaina apskaičiuojama atsižvelgiant į nuolaidą ar priemonę įsigyjant, taip pat mokesčius ar išlaidas, kurios yra neatskiriama efektyvios palūkanų normos dalis. Amortizacija įtraukiama į finansines sąnaudas.

Finansiniai įsipareigojimai priskiriami ilgalaikiams, jei iki finansinės būklės ataskaitos datos sudaryta finansavimo sutartis įrodo, kad įsipareigojimas finansinės būklės ataskaitos sudarymo datai pagal pobūdį buvo ilgalaikis.

2.11. Dividendų paskirstymas

Dividendų paskirstymas Bendrovės akcininkams pripažįstamas įsipareigojimu Grupės ir Bendrovės finansinėse ataskaitose tuo laikotarpiu, kuomet dividendus patvirtina Bendrovės akcininkai.

2.12. Užsienio valiuta

Konsoliduotose finansinėse ataskaitose kiekvienos Grupės įmonės finansiniai veiklos rezultatai bei finansinė būklė yra pateikti eurai, kurie yra Bendrovės ir jos dukterinių įmonių funkcinė valiuta bei Grupės konsoliduotų finansinių ataskaitų pateikimo valiuta. Visa finansinė informacija, pateikta eurai, yra suapvalinta iki artimiausio tūkstančio, jeigu nenurodyta kitaip. Kadangi šiose ataskaitose sumos yra suapvalintos iki tūkstančių eurų, tai dėl apvalinimo sumos lentelėse gali nesutapti.

2.13. Dotacijos

Dotacijos yra pripažįstamos apskaitoje, kai yra pakankamas užtikrinimas, kad Grupės įmonės atitiks dotacijų skyrimo sąlygas ir tokia dotacija bus gauta.

Dotacijos, susijusios su turtu

Jeigu Valstybės ir Europos Sąjungos dotacijos yra gautos ilgalaikio turto forma arba yra skirtos ilgalaikiam turtui įsigyti, jos yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su turtu. Šios dotacijos yra apskaitomos mažinant susijusio ilgalaikio turto apskaitinę vertę. Dotacijos bendrųjų pajamų ataskaitoje pripažįstamos mažinant turto nusidėvėjimo sąnaudas per atitinkamo ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpį.

Finansinių įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas. Kai vienas esamas finansinis įsipareigojamas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skoliniojo, bet kitomis sąlygomis, arba kai esamo įsipareigojimo sąlygos iš esmės pakeičiamos, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Skirtumas tarp atitinkamų finansinių įsipareigojimų verčių pripažįstamas Bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Prekybos skolas

Prekybos skolas yra įsipareigojimas apmokėti už prekes ir paslaugas, įsigytas iš tiekėjų įprastinės veiklos metu.

Prekybos skolas yra klasifikuojamos kaip trumpalaikiai įsipareigojimai jeigu apmokėjimo terminas sueina per vienerius metus. Priešingu atveju jos yra parodomos kaip ilgalaikiai įsipareigojimai.

Sandoriai užsienio valiuta perskaičiuojami į funkcinę valiutą pagal valiutų keitimo kursus, galiojančius sandorių atlikimo dieną arba vertinimo (jeigu straipsniai iš naujo vertinami) dieną. Valiutų perskaičiavimo pelnas ir nuostoliai, atsirandantys vykdant atsiskaitymus, susijusius su šiais sandoriais, bei perskaičiuojant užsienio valiuta išreikštus piniginius turto bei įsipareigojimų likučius pagal metų pabaigoje galiojančius kursus, apskaitomi pelno ar nuostolių ataskaitoje.

Strateginių projektų rengimui ir įgyvendinimui Grupei skirtos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (VIAP) lėšos ir perkrovų valdymo įplaukų dalis, panaudota su VERT suderintoms investicijoms finansuoti, apskaitomos kaip dotacijos, susijusios su turtu.

Avansu gautos dotacijos, susijusios su ilgalaikio turto įsigijimu, yra apskaitomos kaip ilgalaikiai įsipareigojimai iki tokio turto įsigijimo momento.

Gautinos dotacijos yra apskaitomos kitose gautinose sumose kai, vadovaujantis sutartimi, kuria Europos Komisija įsipareigoja finansuoti strateginius projektus, yra gauti tvirti įrodymai, kad finansavimas bus gautas.

Dotacijos, susijusios su pajamomis

Valstybės ir Europos Sąjungos dotacijos, gaunamos ataskaitinio ar praėjusio laikotarpio išlaidoms ar negautoms pajamoms kompensuoti, taip pat visos kitos dotacijos, nepriskiriamos dotacijoms, susijusioms su turtu yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su pajamomis. Dotacijos, susijusios su pajamomis, suma pripažįstama panaudota dalimi tiek, kiek per ataskaitinį laikotarpį

patiriama sąnaudų, arba kiek apskaičiuojama negautų pajamų, kurioms kompensuoti skirta dotacija.

Dotacijos, susijusios su pajamomis, pripažįstamos pelne (nuostoliuose) didinant kitas pajamas tuo laikotarpiu, kuriuo gaunamos arba yra pakankamas užtikrinimas, kad tokia dotacija bus gauta ir Bendrovė atitinka dotacijų sutartyje nustatytas dotacijų skyrimo sąlygas

2.14. Atidėjiniai

Atidėjiniai apskaitomi tada, kai dėl įvykio praeityje Grupė ir Bendrovė turi teisinį ar konstruktyvų įsipareigojimą, ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą teikiantys ištekliai, ir įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Jei pinigų laiko vertė yra reikšminga, atidėjiniai yra diskontuojami naudojant efektyvią laikotarpio palūkanų normą (prieš mokesčius), jei reikia, atsižvelgiant į konkrečią įsipareigojimui specifinę riziką. Kai naudojamas diskontavimo metodas, atidėjinio balansinė vertė didėja kiekvieną laikotarpį, siekiant atspindėti praėjusį laiką. Toks didėjimas pripažįstamas kaip skolinimosi išlaidos.

Atidėjiniai servitutams ir perdavimo tinklo apsaugos zonų registracijai apskaitomi tada, kai Grupė turi teisinį įsipareigojimą ar neatšaukiamą pasižadėjimą, ir tikėtina, kad jam vykdyti bus

reikalingi ekonominę naudą teikiantys ištekliai, ir įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Su atidėjiniais servitutams susijusios išlaidos yra pripažįstamos ilgalaikiu nematerialiuoju turtu, atsižvelgiant į kompensuojamas sumas. Jei pinigų laiko vertė yra reikšminga, atidėjiniai yra diskontuojami, naudojant efektyvią laikotarpio palūkanų normą (prieš mokesčius), atsižvelgiant į konkrečią įsipareigojimui specifinę riziką. Kai naudojamas diskontavimas, atidėjinio padidėjimas, atspindintis praėjusio laiko tarpą, yra apskaitomas kaip finansinės sąnaudos.

Išmokos už kompensacijas žemės savininkams ir apsaugos zonų registracijos išlaidos apskaitomos, mažinant atidėjinius, o atidėjinių perskaičiavimas dėl prielaidų pasikeitimo – atitinkamai kaip nematerialiojo turto vertės pokytis (3 pastaba).

2.15. Išmokos darbuotojams

Socialinio draudimo įmokos

Bendrovė ir Grupė moka socialinio draudimo įmokas į Valstybinį socialinio draudimo fondą (toliau – Fondas) už savo darbuotojus pagal nustatytų įmokų planą ir vadovaujantis šalies įstatymų reikalavimais. Nustatytų įmokų planas – tai planas, pagal kurį Bendrovė ir Grupė moka nustatyto dydžio įmokas ir ateityje neturės jokio teisinio ar konstruktyvaus įsipareigojimo ir toliau mokėti šias įmokas, jeigu Fondas neturės pakankamai turto, kad galėtų visiems darbuotojams sumokėti išmokas, susijusias su tarnyba dabartiniu ar ankstesniais laikotarpiais. Socialinio draudimo įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal kaupimo principą ir priskiriamos darbuotojų darbo užmokesčio sąnaudoms.

Kintama atlygio dalis

Bendrovė ir Grupė pripažįsta kintamos atlygio dalies įsipareigojimą ir sąnaudas, remiantis iš anksto apibrėžtais Grupės ir Bendrovės bei darbuotojų tikslų pasiekimo rezultatais. Grupė ir Bendrovė kintamos atlygio dalies įsipareigojimus ir sąnaudas pripažįsta tuomet, kai turi sutartinį įsipareigojimą arba praeityje buvo taikoma praktika, sukūrusi konstruktyvų įsipareigojimą.

Išėtinės išmokos darbuotojams

Kiekvienam Grupės ir Bendrovės darbuotojui, išėinančiam iš darbo sulaukus pensinio amžiaus, pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus priklauso vienkartinė išmoka. Išmokų darbuotojams įsipareigojimas pripažįstamas balanse ir atspindi tų išmokų dabartinę vertę finansinių ataskaitų sudarymo dieną. Aprašytas ilgalaikis išmokų darbuotojams įsipareigojimas finansinių ataskaitų sudarymo dieną yra apskaičiuojamas remiantis aktuariniais įvertinimais, taikant planuojamo sąlyginio vieneto metodą. Nustatytos ilgalaikės išmokos įsipareigojimo dabartinė vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimus pinigų srautus, naudojant palūkanų normas, nustatytas vyriausybės obligacijoms, kurios išreikštos tokia valiuta, kuria bus sumokėtos išmokos darbuotojams ir kurių terminas panašus į susijusio įsipareigojimo terminą.

2.16. Nuomos įsipareigojimai

Grupė ir Bendrovė kaip nuomininkas

Nuomos įsipareigojimo pirminis vertinimas

Nuomos įsipareigojimo pirminio vertinimo suma apskaičiuojama kaip pradžios datai nesumokėtų nuomos mokesčių dabartinė vertė. Nuomos mokėjimai diskontuojami, naudojant papildomo skolinimosi palūkanų normą. Papildomo skolinimosi palūkanų norma nustatoma, įvertinant už kokias palūkanas Grupė ir Bendrovė galėtų pasiskolinti lėšas atitinkamam laikotarpiui tam tikro turto įsigijimui.

Pradžios datą nuomos mokesčiai, įtraukti į nuomos įsipareigojimo vertinimą, apima:

- fiksuotuosius mokesčius, atėmus bet kokias gautinas nuomos paskatas;
- kintamuosius nuomos mokesčius, kurie priklauso nuo indekso ar normos;
- sumas, kurias Grupė ir Bendrovė turėtų mokėti pagal likvidacinės vertės garantijas;
- pasirinkimo pirkti sandorio vykdymo kainą, jei yra pagrįstai žinoma, kad Bendrovė ta pasirinkimo teisę pasinaudos;
- baudas už nuomos nutraukimą, jeigu daroma prielaida, kad per nuomos laikotarpį Grupė ir Bendrovė pasinaudos pasirinkimo teise nutraukti nuomą.

Nuomos įsipareigojimo vėlesnis vertinimas

Po pirminio pripažinimo Grupės ir Bendrovės nuomos įsipareigojimo vertės pokytis atliekamas:

- padidinus įsipareigojimo vertę apskaičiuotomis palūkanomis;
- sumažinus balansinę vertę atliktais nuomos mokėjimais;
- pakartotinai atlikus įsipareigojimo vertinimą dėl nuomos pakeitimų, ar peržiūrėtų mokesčių

Nuomos įsipareigojimo palūkanos kiekvienu laikotarpiu per nuomos laikotarpį yra suma, dėl kurios susidaro pastovi periodinė palūkanų norma likusiai nuomos įsipareigojimo sumai. Periodinė palūkanų norma yra diskonto norma, arba, jei taikoma, peržiūrėta diskonto norma.

Nuomos įsipareigojimo pakartotinis vertinimas

Po pirminio pripažinimo, pakartotinai įvertinamas nuomos įsipareigojimas, kad būtų atsižvelgta į nuomos mokesčių pakeitimus. Grupė ir Bendrovė dėl nuomos įsipareigojimo pakartotinio įvertinimo taip pat koreguoja naudojimo teise valdomo turto vertę.

Jeigu naudojimo teise valdomo turto balansinė vertė sumažinta iki nulio ir dar sumažinamas nuomos įsipareigojimas, bet kokią likusią pakartotinio įvertinimo sumą Grupė ir Bendrovė pripažįsta pelnu arba nuostoliais.

Peržiūrėta diskonto norma

Grupė ir Bendrovė pakartotinai įvertina nuomos įsipareigojimą diskontuodama peržiūrėtus nuomos mokesčius, naudodama peržiūrėtą diskonto normą, jeigu pasikeičia nuomos laikotarpis. Grupė ir Bendrovė apskaičiuoja peržiūrėtus nuomos mokesčius remdamasi peržiūrėtu nuomos laikotarpiu arba kai pasikeičia pasirinkimo teisės pirkti nuomojamą turtą vertinimas, atsižvelgiant į įvykius ir aplinkybes, pasirinkimo teisės pirkti kontekste.

Pasikeitus nuomos laikotarpiui ar pasikeitus pasirinkimo teisės pirkti vertinimui, Grupė ir Bendrovė nustato peržiūrėtą diskonto normą kaip nuomininko papildomo skolinimosi palūkanų normą pakartotinio įvertinimo datą.

Nepakeista diskonto norma

Grupė ir Bendrovė nustato peržiūrėtus nuomos mokesčius likusiam nuomos laikotarpiui remdamasi peržiūrėtais sutartyje numatytais mokėjimais.

Diskontuodama peržiūrėtus nuomos mokesčius, Grupė ir Bendrovė naudoja nepakeistą diskonto normą, nebent nuomos mokesčiai pasikeičia dėl kintamųjų palūkanų normų pasikeitimo. Tokiu atveju Grupė ir Bendrovė naudoja peržiūrėtą diskonto normą, kuri parodo palūkanų normos pokyčius.

Nuomos pakeitimai

Grupė ir Bendrovė nuomos pakeitimą apskaito kaip atskirą nuomą, jeigu įvykdomos abi šios sąlygos:

- dėl pakeitimo padidėja nuomos apimtis, nes papildomai suteikiama teisė naudoti vieną ar daugiau nuomojamo turto objektų; ir
- atlygis už nuomą padidėja suma, kuri atitinka atskirą apimties padidėjimo kainą ir bet kokius tos atskiros kainos koregavimus siekiant atsižvelgti į konkrečias sutarties aplinkybes.

Kai nuomos pakeitimas neapskaitomas kaip atskira nuoma, pakeitimo įsigaliojimo datą Grupė ir Bendrovė:

- paskirsto atlygį pakeistoje sutartyje;
- nustato pakeistos nuomos terminą, ir
- pakartotinai įvertina nuomos įsipareigojimą diskontuodama peržiūrėtus nuomos mokesčius, naudodama peržiūrėtą diskonto normą.

Kai nuomos pakeitimas neapskaitomas kaip atskira nuoma, Grupė ir Bendrovė apskaito nuomos įsipareigojimo koregavimą:

- sumažindama naudojimo teise valdomo turto balansinę vertę, kad būtų atsižvelgta į visišką ar dalinį nuomos nutraukimą dėl nuomos pakeitimų, kuriais sumažinama nuomos apimtis. Bet kokį pelną arba nuostolius, susijusius su visišku ar daliniu nuomos nutraukimu, Grupė ir Bendrovė pripažįsta pelnu arba nuostoliais;

- atitinkamai koreguojamas naudojimo teise valdomas turas dėl visų kitų nuomos pakeitimų.

Grupė ir Bendrovė nuomos įsipareigojimus pateikia atskirai nuo kitų įsipareigojimų finansinės būklės ataskaitoje. Nuomos įsipareigojimo palūkanų sąnaudos pateikiamos atskirai nuo naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimo. Nuomos įsipareigojimo palūkanų sąnaudos yra finansinių sąnaudų komponentas, pateikiamas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.17. Nuomos apskaita

Grupė kaip nuomotojas

Pajamos pagal veiklos nuomos sutartis yra pripažįstamos tiesiogiai proporcingu metodu per visą nuomos laikotarpį.

2.18. Pajamų pripažinimas

Pajamos pagal sutartis su klientais

ojoimo pirminio vertinimo suma apskaičiuojama kaip pradžios Grupės pajamos yra pripažįstamos pagal vieningą principą, kuris grindžiamas penkių žingsnių modeliu, taikomu visus sutartis su klientais. Paslaugų teikimo pajamos Grupė pripažįsta ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo įvykdo veiklos įsipareigojimą, t.y. paslaugų ar prekių kontrolė perduodama klientui. Ši kontrolė gali būti perduodama laikui bėgant arba tam tikru nustatytu metu. Tam tikrų paslaugų sutarčių atveju pajamos pripažįstamos remiantis iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos suteikta faktine paslauga kaip visų teiktinų paslaugų dalimi, nes naudą iš teiktinų paslaugų klientas gauna ir ją naudoja vienu metu.

Pajamos iš elektros energijos perdavimo ir susijusių paslaugų

Pajamos pagal sutartis su klientais iš elektros energijos sudaro pajamos iš elektros energijos perdavimo, sisteminių paslaugų, prekybos disbalanso bei balansavimo elektros energija bei pajamos iš naujų vartotojų prijungimo. Pajamos pagal sutartis su klientais iš elektros energijos Grupėje pripažįstamos ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo įvykdomas veiklos įsipareigojimas, t.y. perduodama prekės kontrolė ar suteikiama paslauga, išskyrus pajamas iš naujų vartotojų prijungimo, kurias Grupė pripažįsta per sukurto turto naudingo tarnavimo laikotarpį (apskaitos politikos pasikeitimas aprašytas ... pastaboje). Pripažindama pajamas Grupė atsižvelgia į sutarčių su klientais sąlygas ir į visus svarbius faktus bei aplinkybes, įskaitant pinigų srautų, atsirandančių dėl sutarties su klientu, pobūdį, sumą, laiką ir neapibrėžtumą. Pagrindinės pardavimų sutartys sudaromos vieneriems metams ir sutampa su ataskaitiniu laikotarpiu, vėlesniais laikotarpiais vertės koregavimai už praėjusius laikotarpius neatliekami, sutarčių pakeitimai yra reti.

Perdavimo paslaugų kainos reguliuojamos Valstybinės energetikos reguliavimo Tarybos (toliau – Taryba) nustatant perdavimo paslaugos viršutinės kainų ribas. Konkrečias perdavimo kainas ir

tarifus nustato Grupės bendrovės, neviršydamas Tarybos patvirtintų ribų. Nustatant sekančių metų kainas, vertinami einamųjų (nepasibaigusių) metų nuokrypiai ir praėję (jau pasibaigusių) metų nuokrypiai bei įvairios prognozės ateinantiems metams – t.y., jie didina arba mažina sekančių metų kainas, t.y. kainos nekoreguojamos retrospektyviai. Visos galimos kainos korekcijos ateities laikotarpiuose dėl praėję / einamuosiuose metuose uždirbto pelno perviršio / patirto didesnio nuostolio nėra vertinamos, kaip kintama kainos dalis pagal 15 TFAS. Toks ateities pajamų sumažėjimas (dėl uždirbto pelno perviršio) ar padidėjimas (dėl patirtų didesnių sąnaudų) neatitinka bendrųjų įsipareigojimų ar turto apskaitos pripažinimo kriterijų, nes priklauso nuo Grupės veiklos ateityje ir yra laikomos reguliaciniu turtu arba įsipareigojimais (angl. regulatory assets and liabilities) ir dėl to Bendrovės vadovybės vertinimu nepatenka į 15 TFAS taikymo apimtį.

Grupė perka sisteminės paslaugas iš gamintojų, o vėliau teikia šią paslaugą skirstomojo tinklo operatoriams bei elektros energijos vartotojams pagal Tarybos nustatytą tarifą. Grupė apskaito pajamas bendrąja verte, nes teikdama šias paslaugas veikia kaip pagrindinis sisteminių paslaugų teikėjas.

Pajamos iš gamtinių dujų perdavimo ir susijusių paslaugų

Pajamos iš sistemos naudotojų už gamtinių dujų perdavimo paslaugą, pripažįstamos kas mėnesį, remiantis disponuojamais duomenimis apie prie skirstymo sistemos prijungtiems sistemos naudotojams paskirstytus gamtinių dujų kiekius ir su sistemos naudotojais, kurie tiesiogiai prijungti prie perdavimo sistemos, pasirašytais perduotų gamtinių dujų aktais.

Pajamos už gamtinių dujų perdavimo sistemos balansavimo ir disbalanso užmokestis yra susiję su dujų srautų valdymu, siekiant užtikrinti gamtinių dujų perdavimo sistemos veikimą priimtinoje slėgio ribose. Gamtinių dujų techninio balansavimo pajamos yra susiję su dujų atsargų pokyčiais dujotiekyje ir tokių atsargų pardavimas pirkėjui yra pripažįstamas pajamomis tada, kai dujų nuosavybė perduodama pirkėjui.

Pajamos iš statybos, remonto ir techninės priežiūros paslaugų

Pajamos iš projektų paprastai pripažįstamos per laikotarpį, kurį, yra suteikiamos paslaugos. Norėdama nustatyti tinkamą pajamų sumą, kurią reikia pripažinti atitinkamu laikotarpiu, Grupė naudoja procentinį sutarties įvykdymo įvertinimo metodą. Sutarties įvykdymo lygis įvertinamas nustatant, kokią visų įvertintų kiekvienos statybos sutarties sąnaudų dalį sudaro statybos sutarties sąnaudos, faktiškai patirtos iki ataskaitinės datos. Bendra planuojamų sąnaudų suma yra įvertinama iš naujo pasikeitus aplinkybėms, o pripažintų pajamų padidėjimas arba sumažėjimas apskaitomas tą ataskaitinį laikotarpį, kada Grupė sužino apie aplinkybių pasikeitimą. Kai yra tikėtina, jog iš anksto įvertintos visos statybos sutarties sąnaudos viršys visas sutarties pajamas, numatomas nuostolis yra nedelsiant apskaitomas kaip sąnaudos. Projektų sutarčių sąnaudos yra pripažįstamos sąnaudomis tuo laikotarpiu, kai jos yra patiriamos.

Remonto ir techninės priežiūros paslaugų pajamos, pripažįstamos tam tikru momentu - tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kuomet buvo suteiktos paslaugos, atsižvelgiant į konkretaus sandorio įvykdymo lygį.

SUTARČIŲ TURTAI IR SUTARČIŲ ĮSIPAREIGOJIMAI

Sutarčių turtas - tai teisė į atlygį mainais už prekes ar paslaugas, kurios buvo perduotos klientui, jeigu teisė į atlygį priklauso ne nuo praėjusio laiko. Jeigu Grupė vykdo sutartį perduodama prekes ar paslaugas klientui prieš klientui sumokant atlygį arba prieš tai, kai jis tampa mokėtinu, sutarties turtas pripažįstamas nuo uždirbtos atlygio dalies, kuri yra sąlyginė. Sutarčių įsipareigojimai - tai įsipareigojimai klientui perduoti prekes ar paslaugas, už kurias Grupė iš kliento gavo atlygį (arba suma tampa mokėtina). Jeigu klientas sumoka atlygį prieš tai, kai Grupė perduoda prekes ar paslaugas klientui, sutarčių įsipareigojimai yra pripažįstami tada, kai mokėjimas yra atliekamas arba mokėjimas tampa mokėtinu (priklauso nuo to, kuris iš jų įvyksta anksčiau). Sutarčių įsipareigojimai yra pripažįstami pajamomis, kuomet Grupė įvykdo veiklos įsipareigojimą pagal sutartį.

Prekybos gamtinių dujų biržoje ir susijusių paslaugų pajamos

Grupė gamtinių dujų biržoje nėra savo sąskaita veikiantis subjektas, bet vykdomas agento veikla. Prekybos biržoje pajamos yra vertinamos pagal agento (tarpininko) atlygį, nurodytą sutartyje su klientu, ir neapima trečiųjų šalių vardu surenkamų sumų. Dėl šios priežasties už parduotas dujas Biržoje surinktos sumos nėra pripažįstamos pajamomis.

Grupės teikiamas kitos paslaugas, organizuojant prekybą dujų biržoje, surinktos sumos taikant su Taryba suderintus paslaugų įkainius:

- Pirminės registracijos įkainis - vienkartinis įkainis, mokamas tapus Biržos dalyviu;
- Metinis narystės įkainis - kiekvienais metais mokamas biržos dalyvio fiksuotas įkainis už narystę biržoje. Šios pajamos pripažįstamos per laikotarpį, nes naudą dėl narystės Biržos dalyvis gauna metų eigoje. Metinės narystės įkainis mokamas už kalendorinius metus (jei rinkos dalyvis tapo Biržos dalyviu metų eigoje, įkainis apskaičiuojamas proporcingai pagal likusių iki metų pabaigos dienų skaičių.
- Kintamasis prekybos įkainis - eurai už 1 MWh išreikštas įkainis, mokamas sandorį sudariusio biržos dalyvio už gamtinių dujų biržoje įsigytą ir (ar) parduotą gamtinių dujų kiekį.

Grupė pajamoms pagal sutartis su klientais taip pat priskiria: REMIT duomenų teikimo ACER agentūrai paslaugas, viešai neatskleistos informacijos portalo administravimo paslaugas, netiesioginių gamtinių dujų perdavimo pajėgumų paskirstymo sujungimo taškuose paslaugas, antrinės pajėgumų prekybos platformos administravimo paslaugas ir balansavimo ribinių kainų skelbimo paslaugas. Grupė minėtas pajamas pripažįsta per laikotarpį pagal Grupės taikomus paslaugų įkainius.

Biokuro biržos, šilumos aukcionų, VIAP lėšų administravimo ir kitos pajamos

Biokuro prekybos sandoriai tarp biržos dalyvių sudaromi tarpusavyje, o atsiskaitymai tarp dalyvių vyksta tiesiogiai. Grupė pajamomis pripažįsta Tarybos patvirtintus mokesčius už prekybą biokuro biržoje. Šios pajamos pripažįstamos tam tikru momentu, įvykus sandoriui.

Grupė pajamomis iš medienos aukcionų organizavimo pripažįsta surenkamus komisinius pagal Grupės patvirtintus įkainius, suderintus su Taryba. Šios pajamos pripažįstamos tam tikru momentu įvykus sandoriui.

Grupė pajamomis iš šilumos aukcionų organizavimo pripažįsta surenkamus komisinius mokesčius iš dalyvių už faktiškai sudarytus sandorius pagal Grupės patvirtintus įkainius. Šios pajamos pripažįstamos tam tikru momentu įvykus sandoriui.

Vykdydama VIAP lėšų administratoriaus funkciją Grupė pajamomis pripažįsta tik Tarybos Grupei skirtas VIAP lėšas VIAP lėšų administravimo sąnaudoms padengti.

„Grupė gamtinių dujų biržoje nėra savo sąskaita veikiantis subjektas, bet vykdomas agento veikla.“

Kitos pajamos

Viešuosius interesus atitinkančios paslaugų (VIAP) lėšos – tai lėšos, sumokamos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikėjams, kurių sąrašą nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Metinės VIAP lėšas nustato Taryba.

Grupė Tarybos skirtas VIAP lėšas apskaito kaip dotacijas, susijusias su pajamomis, nes jos skiriamos elektros gamintojų, naudojančių atsinaujinančiąsias energijos išteklius, suteiktų paslaugų negautoms pajamoms kompensuoti. Minėtos dotacijos pripažįstamos pajamomis:

- Tarybos Grupei skirtas VIAP lėšas už elektros energijos, gaminamos naudojant atsinaujinančiąsias energijos išteklius, balansavimą.
- Tarybos Grupei paskyrus VIAP lėšas už elektros energijos gamybos įrenginių, elektros energijos gamybai naudojančių vėjo, biomasės, saulės energiją ar hidroenergiją, prijungimą prie perdavimo tinklų, perdavimo tinklų optimizavimą, plėtrą ir (ar) rekonstrukciją, susijusią su atsinaujinančiąsias energijos išteklius naudojančių gamintojų pagamintos elektros energijos priėmimu ir persiuntimu.

SGDT administravimo pajamos

Pagal Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo (toliau – SGDT) įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatas Grupė vykdo SGDT lėšų administratoriaus funkcijas. SGDT lėšų administravimas vykdomas vadovaujantis Komisijos 2012 m. spalio 9 d. nutarimu Nr. 03-294 patvirtintu Suskystintų gamtinių dujų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei pastoviosioms eksploataavimo sąnaudoms kompensuoti skirtų lėšų administravimo tvarkos aprašu.

Grupė, rinkdama ir administruodama SGDT lėšas veikia tik kaip tarpininkas valstybės vardu ir ši veikla Grupei nesukuria pajamų/pelno įprastinės veiklos metu, išskyrus SGDT lėšų dalį, skirtą SGDT lėšų administravimo sąnaudoms padengti, laikomą Grupės pajamomis. Iš SGDT lėšų mokėtojų surenkamos ir SGDT lėšų gavėjams (SGDT projekto įgyvendinimo Grupei arba SGDT operatoriui) pervedamos SGDT lėšos nelaikomos Grupės pajamomis/sąnaudomis, bet apskaitomos kaip kitos gautinos/kitos mokėtinos sumos ir kitas finansinis turtas. Pajamos pripažįstamos kas mėnesį, nes administravimo mokestis yra fiksuotas.

Palūkanų pajamos

Palūkanų pajamos pripažįstamos kaupimo principu, atsižvelgiant į skolos likutį ir taikomą palūkanų normą. Gautas palūkanas apskaitomos pinigų srautų ataskaitoje kaip investicinės veiklos pinigų srautai.

Dividendų pajamos

Dividendų pajamos pripažįstamos, kai atsiranda teisė gauti dividendus.

Kitos pajamos

Pelną iš ilgalaikio materialiojo turto pardavimo, turto nuomos, delspinigių ir netesybų pajamas Grupė apskaito kaip kitas pajamas.

Pajamų iš naujų vartotojų prijungimo prie perdavimo tinklo bei infrastruktūros perkėlimo apskaitos politikos keitimas

2020 m. Grupė priėmė sprendimą nuo 2020 m. sausio 1 d. pakeisti apskaitos politiką dėl naujų vartotojų ir gamintojų prijungimo prie elektros ir dujų perdavimo tinklo bei paslaugų, susijusių su infrastruktūros perkėlimu, taip siekdama geriau atvaizduoti šių paslaugų esmę.

Pajamos gautos iš naujų vartotojų prijungimo Grupė pagal naują apskaitos politiką apskaitys per sukurto turto naudingo tarnavimo laikotarpį, nes naujo vartotojo prijungimas susijęs su tolimesniu vartojimu ir su tuo susijusiomis pajamomis (iki 2020 m. sausio 1 d. pajamos buvo pripažįstamos paslaugų suteikimo momentu).

Grupė peržiūrėjo ir nusprendė pakeisti gamintojų prijungimo ir perdavimo tinklo infrastruktūros perkėlimo darbų apskaitos politiką taip siekiant tiksliau atvaizduoti šių paslaugų esmę. Grupės vertinimu, šios paslaugos nepatenka į TFAS 15 apimtį, nes tokių paslaugų užsakovai nėra Grupės klientai kaip tai apibrėžta TFAS 15. Gamintojų prijungimas nuo 2020 m. sausio 1 d. apskaitomas analogiškai dotacijų principui sudengiant iš trečiųjų šalių gautą turtą ar finansuotą jo statybos vertę su turto verte.

Perdavimo tinklo perkėlimo darbų atveju esant esminiam pagerinimui ir kai turtas sukuriamas Grupės – taikomas dotacijų principas ir turtas sudengiamas su iš užsakovo gautina kompensacijų suma, kai turtas sukuriamas užsakovo – sudengiant iš trečiųjų šalių gautą turtą su turto verte. Jeigu perkėlimo metu esminis pagerinimas nebuvo atliktas ir turtas sukurtas Grupės, toks turtas nepripažįstamas – apskaitomas kompensacijos pajamos iš užsakovo ir tokio turto sukūrimo sąnaudoms. Kai nėra esminio pagerinimo, o turtas sukuriamas užsakovo – iš užsakovo neatlygintinai gautas turtas nepripažįstamas ir apskaitomas nebalansinėse sąskaitose.

Šis politikos pakeitimas neturėjo reikšmingos įtakos Grupės praėjusiems laikotarpiams, todėl susiję koregavimai buvo apskaityti perspektyviai, atitinkamai sumažinant 2020 m. pajamas, turį ir pripažįstant įsipareigojimus:

FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA	2020
Ilgalaikis turtas	
Materialusis turtas	(1 378)
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	417
Nuosavas kapitalas	
Nepaskirstytasis pelnas	(2 366)
Ilgalaikiai įsipareigojimai	
Kitos ilgalaikės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	1 405

BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA	2020
Pajamos pagal sutartis su klientais	(1 405)
Kitos pajamos	(1 378)
Pelno mokestis	
Atidėtojo pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	417
Laikotarpio bendrosios pajamos, iš viso:	(2 366)

2.19. Perkrovų valdymo įplaukos/įsipareigojimai

Perkrovų valdymo įplaukos atsiranda formuojantis skirtingoms elektros rinkos kainoms Lietuvoje, Švedijoje, Lenkijoje ir Latvijoje dėl nepakankamo elektros linijų pralaidumo. Biržos operatorius (Nord Pool AS) dėl kainų skirtumų skirtingose prekybos zonose gautas įplaukas lygiomis dalimis paskirsto tarp sistemines jungties eksploatuojančių šalių perdavimo sistemų operatoriams.

2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 2019/943 „Dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų, nustato, kad perkrovų valdymo įplaukos gali būti naudojamos: a) užtikrinti, kad paskirstytoju jungčių pralaidumu iš tikrųjų būtų galima pasinaudoti; b) išlaikyti ar išplėsti tinklo pralaidumą investicijomis į tinklą, visų pirma investicijomis į naujas jungiamąsias linijas; c) jeigu pajamų negalima veiksmingai panaudoti a) ir (arba) b) punktuose nustatytiems tikslams, pritarus atitinkamų valstybių narių reguliavimo institucijoms jas galima panaudoti neviršijant didžiausios sumos, kurią turi nustatyti tos reguliavimo institucijos, kaip pajamas, į kurias turi atsižvelgti reguliavimo institucijos, tvirtindamos tinklo tarifų apskaičiavimo ir (arba) tinklo tarifų nustatymo metodiką.

Vadovaujantis ES Reglamento nuostatomis, perkrovų valdymo įplaukos pripažįstamos šia prioriteto tvarka:

a) užtikrinti, kad paskirstytoju jungčių pralaidumu būtų galima pasinaudoti - pajamomis tuo laikotarpiu, kuriuo patiriamas susijusios sąnaudos. Kai tarp sisteminė jungtis neplanuotai atsiungia, o jungties pajėgumai jau yra suprekiuoti elektros biržoje (t.y. jie jau yra paskirstyti), linijų valdantys operatoriai užtikrina, kad rinkos dalyviai pasinaudotų suprekiuotais pajėgumais. Tokiu atveju, operatoriai patiria kaštus, kurie susidaro dėl kainų skirtumo tarp operatorių suprekiuotos elektros energijos kainos ir Grupės pirkto/parduoto reguliavimo ir/ar balansavimo elektros energijos kainos.

b) išlaikyti ar išplėsti jungčių pralaidumą - finansinėse ataskaitose perkrovų valdymo įplaukos apskaitamos remiantis dotacijų apskaitos principais - t. y. pradžioje perkrovų valdymo įplaukos pripažįstamos kaip įsipareigojimai, tuomet apskaitomos mažinant atitinkamo turto vertę, o vėliau mažina susijusio turto nusidėvėjimo sąnaudas per turto naudingo tarnavimo laikotarpį.

c) sumažinti tarifą - pripažįstama pajamomis tuo laikotarpiu, kurį Bendrovė gauna mažiau pajamų dėl nustatytų mažesnių tarifų.

Grupės vertinimu, perkrovų įplaukų likutis 2020 m. gruodžio 31 d. esmėnė dalimi bus panaudotas investicijoms su Taryba suderintiems projektams, įskaitant Synchronizacijos projektus, finansuoti iki 2025 m. Tik 0,2 – 1 mln. Eur perkrovų valdymo įplaukų kasmet bus panaudota kompensuoti nuostoliams, atsiradusiems dėl tarp sisteminių jungčių atsijungimo ir užtikrinimo pasinaudojimą suprekiuotais pajėgumais. Dėl perkrovų lėšų susiformavęs atidėtojo pelno mokesčio turtas bus realizuotas perkrovų lėšomis įsigyto turto naudingo tarnavimo laikotarpiu. Ilgalaikiu laikotarpiu reguliavimas užtikrina Bendrovės pelningumą, todėl vadovybės manymu atidėtojo pelno mokesčio turtas bus realizuotas ateityje sumažinant pelno mokestį.

Nuo 2019 m. gegužės mėn. sukaupę perkrovų valdymo lėšų sąskaita prijungta prie UAB „EPSO-G“ grupės sąskaitos ir naudojama dukterinės įmonės veiklos finansavimui, kol nėra poreikio finansuoti investicijas. Šios sąskaitos balansinis likutis Grupės finansinės būklės ataskaitoje atvaizduojamas kaip perkrovų valdymo įplaukų nepanaudotų lėšų likutis, išskiriant ilgalaikę ir trumpalaikę dalis (kiek per 12 mėnesių numatoma panaudoti investicijoms į ilgalaikį materialųjį turtą).

Finansinės padėties ataskaitoje nepanaudotas perkrovų valdymo įplaukas Grupė fiksuoja kaip ilgalaikius ir trumpalaikius įsipareigojimus (per 12 mėnesių numatomų panaudoti perkrovų valdymo įplaukų dalį investicijoms į ilgalaikį materialųjį turtą).

Kaip nurodyta 39 pastaboje, gavus Tarybos leidimą, 2021 m. vasario 26 d. buvo sudaryta dukterinės bendrovės ir EPSO-G

tarpusavio skolinimosi sutartis, kuria numatoma galimybė panaudoti laisvas perkrovų valdymo lėšas Grupės tarpusavio skolinimo tikslais (ne tik dukterinės bendrovės – perkrovų lėšų turėtojos). Perkrovų valdymo lėšos, kaip ir anksčiau trumpalaikiam Grupės įmonių veiklos finansavimui bus naudojamos, kol neatsiras poreikis finansuoti dukterinės įmonės su Taryba suderintos investicijas.

2.20. Pelno mokestis

Pelno mokesčio sąnaudas sudaro einamųjų metų pelno mokesčio ir atidėtojo pelno mokesčio sąnaudos (pajamos). Pelno mokestis pripažįstamas pelno ar nuostolių ataskaitoje, išskyrus tą jo dalį, kuri susijusi su straipsniais, pripažintais kitų bendrųjų pajamų eilutėje ar tiesiogiai nuosavybės dalyje. Tokiu atveju pelno mokestis taip pat pripažįstamas atitinkamai kitų bendrųjų pajamų eilutėje arba tiesiogiai nuosavybės dalyje.

Pelno mokestis

Einamųjų metų pelno mokesčio sąnaudos yra apskaičiuotos nuo einamųjų metų pelno prieš apmokestinimą, pakoreguota tam tikromis apmokestinamojo pelno nemažinančiomis/nedidinančiomis sąnaudomis/pajamomis. Pelno mokesčio sąnaudos apskaičiuojamos naudojant pelno mokesčio tarifą, galiojusį finansinių ataskaitų datą. 2020 metais ir 2019 metais pelno mokesčio tarifas buvo 15 proc.

Mokestiniai nuostoliai gali būti keliami neribotą laikotarpį išskyrus nuostolius, kurie susidarė dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo. Toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu Grupė nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, išskyrus atvejus, kai Grupė veiklos nebetęsia dėl nuo jos nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai iš vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti keliami 5 metus ir padengiami tik iš tokio paties pobūdžio sandorių pelno. Perkeliama atskaitomų mokestinių nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 proc. ataskaitinių metų apmokestinamo pelno sumos.

Grupės įmonės, vadovaudamosi teisės aktų nuostatomis, perleidžia mokestinius nuostolius kitoms grupės įmonėms už atlygį, lygų 15% nuo mokestinio nuostolio sumos.

Grupės įmonės turi teisę naudotis mokesčių lengvatomis investicijoms į reikalavimus atitinkantį turtą. Grupė tokias lengvatas apskaito kaip mokestinius kreditus, o tai reiškia, kad lengvatos sumažina mokėtinų mokesčių sumas ir einamųjų metų mokesčio sąnaudas.

Atidėtas pelno mokestis

Atidėtas pelno mokestis apskaitomas balansinių įsipareigojimų metodu. Atidėtųjų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra pripažįstami būsimų mokesčių tikslais, pažymint skirtumus tarp turimo turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės finansinėse ataskaitose ir jų atitinkamos mokestinės bazės.

Grupė atidėtojo pelno mokesčio turtu taip pat pripažįsta sukauptus mokestinius kreditus – nepanaudotas investicijų lengvatos sumas, kuriomis tikimasi ateityje sumažinti pelno mokesčio įsipareigojimą. Atidėtųjų mokesčių įsipareigojimai yra pripažįstami visiems laikiniams skirtumams, kurie vėliau didins apmokestinamąjį pelną, o atidėtųjų mokesčių turtas pripažįstamas tik ta dalimi, kuri tikėtina ateityje sumažins apmokestinamąjį pelną. Toks turtas ir įsipareigojimai yra nepripažįstami, jei nesusijusio su verslo jungimu sandorio metu pripažintas turtas ar įsipareigojimai nedaro įtakos nei apmokestinamajam, nei finansiniam pelnui.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas yra peržiūrimas finansinių ataskaitų sudarymo datai ir yra sumažinamas, jei nėra tikėtina, kad Grupė ir Bendrovė ateityje turės pakankamai apmokestinamojo pelno šiam turtui realizuoti, iki sumos, kuri tikėtina ateityje sumažins apmokestinamąjį pelną. Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra įvertinami naudojant mokesčio tarifą, kuris taikomas metų, kuriais šiuos laikinus skirtumus numatoma padengti arba apmokėti, pelno mokesčiui apskaičiuoti.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai užskaitomi tarpusavyje, kai jie yra susiję su pelno mokesčiais, nustatytais tos pačios mokesčių institucijos ir kuomet egzistuoja pagal įstatymą įgyvendinama teisė užskaityti ataskaitinio laikotarpio mokesčių turtą su ataskaitinio laikotarpio mokesčių įsipareigojimu.

Pelno mokestis ir atidėtas pelno mokestis už ataskaitinį laikotarpį

Ataskaitinio laikotarpio ir atidėtas pelno mokestis pripažįstami pajamomis ar sąnaudomis ir įtraukiami į laikotarpio grynąjį pelną ar nuostolį, išskyrus atvejus, kai mokestis atsiranda iš sandorio ar įvykio, kuris pripažįstamas tiesiogiai nuosavame kapitale ar kitose bendrosiose pajamose. Tuomet mokesčiai taip pat apskaitomi, atitinkamai, nuosavame kapitale ar kitose bendrosiose pajamose.

2.21. Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose. Jie yra aprašomi finansinėse ataskaitose, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ištekliai, duodantys ekonominę naudą, bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas finansinėse ataskaitose nėra pripažįstamas, tačiau jis yra aprašomas finansinėse ataskaitose tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

2.22. Pobalansiniai įvykiai

Pobalansiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie Grupės ir Bendrovės padėtį finansinių ataskaitų datą (koreguojantys įvykiai), atspindimi finansinėse ataskaitose. Pobalansiniai įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra aprašomi pastabose, kai jų įtaka yra reikšminga.

2.24. Tikrosios vertės vertinimas

Tikroji vertė – tai kaina, kuri būtų gauta pardavus turtą arba kuri būtų sumokėta perdavus įsipareigojimą įprasto tarp rinkos dalyvių įvykusio sandorio metu nustatymo dieną. Grupė ir Bendrovė naudoja vertinimo metodikas, kurios esamomis aplinkybėmis yra tinkamos ir apie kurias turima pakankamai duomenų tikrajai vertei nustatyti, naudodama kuo daugiau svarbių rinkose stebimų duomenų ir kuo mažiau rinkose nestebimų duomenų.

Visas turtas ir įsipareigojimai, kurių tikroji vertė yra nustatoma ar atskleidžiama finansinėje ataskaitoje, yra suskirstomi pagal toliau aprašomą tikrosios vertės hierarchiją, kuri paremta tikrajai vertei nustatyti naudojamais reikšmingais žemiausio lygio duomenimis:

1 lygis – tokių pačių turto vienetų arba įsipareigojimų kotiruojamos (nekoreguotos) kainos aktyviosiose rinkose;

2 lygis – vertinimo metodikos, kuriose tiesiogiai ar netiesiogiai rinkose stebimi žemiausio lygio duomenys, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę;

3 lygis – vertinimo metodikos, kuriose rinkose nestebimi žemiausio lygio duomenys, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę.

2.23. Tarpusavio užskaitos

Sudarant finansines ataskaitas turtas ir įsipareigojimai bei pajamos ir sąnaudos nėra sudengiami, išskyrus atvejus, kai atskiras standartas specifiškai tokio sudengimo reikalauja.

Turtą ir įsipareigojimus, kurie finansinėse ataskaitose pripažistami pakartotinai, Grupė pakartotinai vertindama skirstymą nusprendžia, ar perkeliama sumos vyko tarp hierarchijos lygių (pagal žemiausio lygio duomenis, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę apskritai) kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

Vertinimus atlieka vadovybė kiekvieną ataskaitinę dieną. Siekdama atskleisti informaciją apie tikrąją vertę Grupė nustatė turto ir įsipareigojimų klases pagal turto ir įsipareigojimų pobūdį, ypatybes bei riziką ir anksčiau apibūdintą tikrosios vertės hierarchijos lygį.

2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. finansinėse ataskaitose Grupė neturėjo reikšmingo pakartotinai arba vieną kartą tikrąją vertę įvertinto turto ar įsipareigojimų, išskyrus finansinį turtą, vertinamo tikrąją vertę per kitas bendrąsias pajamas (9 pastaba) ir ilgalaikį materialųjį turtą (3 ir 6 pastabos).

Grupės ir Bendrovės pagrindinis finansinis turtas, neatspindėtas tikrąją vertę, yra pinigai ir pinigų ekvivalentai, iš pirkėjų ir kitos gautinos sumos. Finansiniai įsipareigojimai, neatspindėti tikrąją vertę yra prekybos skolos, kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai, paskolos. Tikroji vertė yra apibrėžiama kaip kaina, už kurią vertinimo dieną būtų parduodamas turtas pagal tvarkingą sandorį tarp rinkos dalyvių. Tikroji finansinio turto vertė yra ne mažesnė už sumą, diskontuotą nuo pirmos dienos, kurią gali būti pareikalauta ją sumokėti.

3. Pagrindiniai apskaitiniai vertinimai ir prielaidos

Rengiant finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, vadovybei reikia padaryti tam tikras prielaidas ir įvertinimus, kurie įtakoja taikomą apskaitos politiką bei pateiktas turto, įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų sumas bei neapibrėžtumų atskleidimus. Faktiniai rezultatai gali skirtis nuo tokių vertinimų. Rengiant šias finansines ataskaitas, reikš-

mingi vadovybės vertinimai ir prielaidos bei pagrindiniai neapibrėžtumų šaltiniai, dėl kurių kyla rizika, kad susijusio turto ir įsipareigojimų apskaitinė vertė ateinančiais finansiniais metais bus reikšmingai pasikeitusi, pateikti žemiau.

Ilgalaikio materialiojo turto vertinimas

Grupės ilgalaikis materialusis turtas yra apskaitomas perkaino-ta verte, nustatyta remiantis periodiškais, ne rečiau kaip kartą per 5 metus, atliekamais turto vertinimais. Kiekvienų metų pa-baigoje Grupė įvertina, ar yra požymių, kad ilgalaikio materia-lijo turto vertė gali reikšmingai skirtis nuo jo tikrosios vertės. Jei tokių požymių yra, Grupė atlieka vertės sumažėjimo testą ir turto perkainojimą

Kaip aprašyta 6 pastaboje Grupė atlieka ilgalaikio materialiojo turto vertės atitikimo tikrajai vertei patikrinimą. Nustatant tur-to tikrąją vertę, pagrindinę įtaką daro naudojamos prielaidos vertinant būsimųjų laikotarpių perdavimo paslaugos pajamas. Ilgalaikio materialiojo turto tikrajai vertei nustatyti naudotos prielaidos plačiau atskleistos minėtoje pastaboje.

Investicijų į dukterines įmones vertės sumažėjimo patikrinimas

Bendrovė investicijas į dukterines įmones apskaito įsigijimo savikaina, atėmus vertės sumažėjimą. Kiekvienų metų fi-nansinių ataskaitų datą Bendrovė nustato, ar yra požymių, kad investicijų vertė būtų sumažėjusi. Jeigu tokių požymių yra, Bendrovė apskaičiuoja vertės sumažėjimą kaip skirtumą tarp dukterinės įmonės balansinės vertės ir jos atsiperkamosios vertės, rezultatą apskaitydama pajamose (snaudose) bendrų-jų pajamų ataskaitoje.

Vertindama vertės sumažėjimo požymius ir apskaičiuodama investicijų į dukterines įmones LITGRID ir Amber Grid vertę, Ben-drovė nesivadovuoja Vertybinių popierių biržos Nasdaq OMX duomenimis. Bendrovės vadovybės vertinimu, ši rinka nėra aktyvi, atspindi tik mažumas (2,5-3,5 proc.) akcijų kainą, todėl biržos skelbiama akcijų kaina negali būti naudojama nustatant dukterinių įmonių akcijų paketo atsiperkamąją vertę.

Bendrovės vertinimu, investicijų į LITGRID ir Amber Grid akcijas atsiperkamoji vertė gali būti patikimai apskaičiuota kaip duk-terinės įmonės viso turto ir visų įsipareigojimų, įvertintų tikrąja verte, skirtumas, atspindintis grynojo turto tikrąją vertę. Duk-terinių bendrovių apie 90 proc. turto sudaro ilgalaikis materi-alus turtas, kurio vertė apskaičiuota pajamų metodu, taikant diskontuotų pinigų srautų skaičiavimo būdą. Investicijų į listin-guojamas dukterines įmones vertinimas pagal jų grynojo turto tikrąją vertę atitiktų trečią tikrosios vertės vertinimo hierarchi-jos lygį (2.24 pastaba).

2020 m. gruodžio 31 d. apskaičiuota LITGRID grynojo turto ver-tė, tenkanti Bendrovės nuosavybei sudarė 212 592 tūkst. Eur ir 11% viršijo investicijos apskaitinę vertę. Bendrovė ankstesniais laikotarpiais investicijai į LITGRID buvo pripažinusi 26 090 tūkst. Eur vertės sumažėjimo nuostolius. Nors apskaičiuota investici-jos atsiperkamoji vertė viršijo jos apskaitinę vertę, tačiau su-kauptas vertės sumažėjimas nebuvo atstatytas dėl prielaidų, įtakančių LITGRID grynojo turto vertę (pagrindė IMT vertė) neapibrėžtumo ir jautrumo: ilgalaikio materialaus turto vertės apskaičiavimo prielaidų jautrumo, neapibrėžtumo naujo regu-liavimo 2022-2026 m. laikotarpiu, grynojo turto sumažėjimo dėl planuojamų išmokėti dividendų. 2019 m. gruodžio 31 d. apskai-

čiuota LITGRID grynojo turto vertė, tenkanti Bendrovės nuosavybei su-darė 191 829 tūkst. Eur ir iš esmės atitiko investicijos apskaitinę vertę.

2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. investicijos vertė į Amber Grid akcijų paketą nebuvo koreguota, nes apskaičiuota grynojo turto tikroji vertė viršijo investicijos įsigijimo vertę. Investicijai į Amber Grid nebuvo sukauptas vertės sumažėjimas.

2019 m. lapkričio 29 d. TETAS 100% akcijų paketo pirkimo sando-rio kaina buvo nustatyta nepriklausomų vertintojų. Nustatant TETAS vertę buvo naudotas pajamų metodas, diskontuojant laisvą pinigų srautą. Vertės apskaičiavimui buvo naudoti 2019-2023 m. prognoziniai pinigų srautai ir tęstinis pinigų srautas. Bendrovė, atlikusi analizę nustatė, kad faktinis 2019 m. - 2020 m. laisvas srautas viršija prognozinį, naudotą vertinime, 2021 m. biudžete patvirtintas (pagrįstas pasirašytais sutartimis) srautas viršija prognozinį, todėl Bendrovės vertinimu, investi-cijai į TETAS 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. nebuvo požymių dėl vertės sumažėjimo.

LITGRID AB pirkimo kainos priedo ir atidėto įsipareigojimo ko-rekcijos vertinimas

Įgyvendinant 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Ta-rybos direktyvos 2009/72/EB, elektros energetikos įstatymo reikalavimus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2012 m. liepos 4 d. priėmė nutarimą Nr. 826 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės steigimo ir valstybės turto investavimo“, kuriuo nurodė Ener-getikos ministerijai įsteigti uždarąją akcinę bendrovę ir priimti visus reikalingus sprendimus, kad „Lietuvos energija“, UAB (bu-vusi UAB „Visagino atominė elektrinė“, nuo 2019 m. UAB „Ignitis grupė“, toliau - Ignitis grupė) valdomos LITGRID AB akcijos būtų atlygintinai perduotos naujai įsteigtai uždarajai akcinei ben-drovei UAB „EPSO-G“, atsižvelgiant į nepriklausomų vertintojų nustatytą akcijų rinkos vertę.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija 2012 m. liepos 10 d. raštu Nr. (11.2-13)3-2428 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausy-bės nutarimo įgyvendinimo“ įpareigojo Ignitis grupę užtikrinti, kad būtų priimti visi LITGRID AB atskyrimui reikalingi spren-dimai. 2012 m. rugsėjo mėn. buvo sudaryta tarp Ignitis grupės ir Bendrovės elektros perdavimo sistemos operatorės LITGRID AB akcijų pardavimo sutartis. Šia sutartimi 97,5 proc. LITGRID AB akcijų Ignitis grupė įvertinta rinkos verte pardavė Bendrovei.

2012 m. rugsėjo mėn. buvo atliktas LITGRID AB akcijų nepri-klausomas vertinimas. LITGRID AB akcijų pirkimo pardavimo sutartyje nustatyta akcijų pardavimo kaina lygi nepriklausomų vertintojų nustatytai rinkos vertei, kuri sudarė 217 215 tūkst. Eur, bei, atsižvelgiant į neapibrėžtumus dėl būsimų reguliuo-jamos veiklos paslaugų kainų nustatymo principų pasikeitimų, numatytam galutinės kainos priedui. Atsižvelgiant į nepriklau-somo vertinimo rezultatus, naudotas vertinimo prielaidas bei neapibrėžtumus dėl būsimų reguliuojamos veiklos paslaugų kainų nustatymo principų pasikeitimų, kurių įgyvendinimą nu-mato 2012 m. sausio 17 d. priimto Lietuvos Respublikos Elektros energetikos įstatymo naujosios nuostatos, LITGRID AB akcijų pirkimo-pardavimo sutartyje yra numatytas galutinės kainos priedas, kurio realizavimas susietas su galimu reguliavimo aplinkos pasikeitimu ateityje.

Priedo skaičiavimas yra paremtas 2015-2018 m. investicijų grąžos skaičiavimo prielaidomis. Pagal sutartį „Galutinės kainos priedas nustatomas atsižvelgiant į LITGRID AB reguliuojamos veiklos paslaugų kainų nustatymo principų esminius pakeitimus“. Vadovybės vertinimu, yra įvykę keletas esminių pasikeitimų nustatant tarifus:

1. Komisija atliko 2011-2013 m. patikrinimus, kurių metu nustatė, kad Litgrid viršijo leistiną pajamų lygį, ko pasekoje buvo sumažintas elektros energijos perdavimo tarifas 2014-2017 m. ir taip sumažėjo grąža naujam akcininkui – EPSO-G.
2. Komisija retrospektyviai už 2016 m. nustatė reguliuojamo turto vertę istorinių kaštų metodu ir pažymėjo, kad planuoja tokius pat principus taikyti iki naujo reguliavimo periodo 2021 m. Reguliacinio turto bazė 2016-2020 m. bus skaičiuojama naudojant istorinių kaštų metodą. Pasikeitęs reguliacinės turto bazės skaičiavimo metodas sumažina akcininkų grąžą.
3. Nepriklausomas vertintojas nustatydamas Litgrid akcijų paketo kainą į vertinimą neįtraukė naujų strateginių projektų (jungtys su Lenkija ir Švedija). Investicijos nebuvo įtraukto nei skaičiuojant pinigų srautus, nei į reguliuojamą turtą. EPSO-G nuomone, turi būti laikomasi tų pačių principų tiek nustatant preliminarą kainą, tiek galutinį kainos priedą. Todėl į reguliacinio turto dydį neturi būti įtraukiami strateginiai projektai, kurių kaštai buvo patirti, kai Litgrid jau buvo valdoma EPSO-G.

Bendrovė visus argumentus traktuoja kaip reikšmingus ir yra suskaičiavusi neigiamą kainos priedą – 27 075 tūkst. Eur. Ignitis grupė nesutinka su pateiktais argumentais ir skaičiavimu, todėl šiuo metu vyksta diskusijos, siekiant išspręsti šį klausimą. EPSO-G vadovybė nusprendė situaciją įvertinti konservatyviai ir į galutinio kainos priedo skaičiavimą 2018 m. gruodžio 31 d. data įtraukti, tik 1 ir 2 argumentus t.y. argumentus, kurių pagrįstumą patvirtina Komisijos pateikti raštai.

Atsižvelgdama į šias prielaidas, Bendrovė pagal konservatyvų vertinimo scenarijų 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. kainos priedą įvertino 17 961 tūkst. eurų suma. Kainos priedas buvo apskaitytas mažinant už akcijas mokėtiną sumą, apskaityta finansinės būklės ataskaitos straipsnyje „kiti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai“.

Atidėjiniai servitutų kompensacijoms

2017 m. lapkričio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo pakeitimai, kuriais numatytas servitutų, nustatomų operatoriui nepriklausančios žemės sklypuose įrengiant elektros tinklus, atlygintinumas. Šiame įstatyme

numatyta, kad tiesiant perdavimo tinklus ar įrengiant kitus elektros įrenginius, bus mokamos vienkartinės kompensacijos nuostoliams už įstatyminių servitutų nustatymą atlyginti. 2018 m. liepos 31 d. įsigaliojo kompensacijų apskaičiavimo metodika, nustatanti kompensacijų išmokėjimo sąlygas. Pirminio pripažinimo metu Grupė pripažino 2 300 tūkst. Eur nematerialųjį turtą ir atidėjinį, kurie įvertinti remiantis turima informacija apie naudojamus servitutus ir tikėtiną kompensacijų dydį. Kompensacijų dydis buvo apskaitytas diskontuota verte, pritaikyta diskonto norma – 2,24%.

2019 m. gruodžio 31 d. Grupė, remdamasi turima informacija apie išmokėtas kompensacijas už servitutus per 2019 metus ir perskaičiavusi ateinančių laikotarpių kompensacijų dydį, atliko nematerialaus turto ir susijusio atidėjinio koregavimą 700 tūkst. Eur.

2020 m. liepos 8 d. Konstitucinis Teismas paskelbė nutarimą, kuriuo pripažino servitutų išmokėjimo metodikos nuostatas, susijusias su koeficiento ir žemės sklypo vertės nustatymo principais prieštaraujančiomis Konstitucijai ir įstatymams. Nutarimas galioja tik į ateitį ir anksčiau išmokėtų kompensacijų perskaičiuoti nereikia. Grupė, atsižvelgdama į Konstitucinio Teismo nutarimą, perskaičiavo įstatyminių servitutų kompensacijoms skirtą atidėjinį atsižvelgiant į vidutinę faktiškai išmokėtų kompensacijų dydį ir pritaikant 0,5 koeficientą 1/3 sklypų su elektros linijomis pastatytomis nuo 1990 kovo 11 d. iki 2004 liepos 10 d. Grupė taip pat peržiūrėjo taikomą diskonto normą ir pritaikė 0,62% diskonto normą. Diskonto normos pasikeitimas neturėjo reikšmingos įtakos atidėjinio dabartinei vertei. Atlikusi perskaičiavimą Grupė padidino nematerialųjį turtą ir susijusį atidėjinį 165 tūkst. Eur.

2020 m. sausio 1 d. įsigaliojo specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatai ir 2020 m. gruodžio 31 d. Grupė pripažino 4098 tūkst. Eur atidėjinį ir su tuo susijusį nematerialųjį turtą specialiųjų žemės naudojimo sąlygų (apsaugos zonų) formavimui. Atidėjinys suformuotas remiantis 2020 m. turto kadastro nuostatų pakeitimais, kurie yra būtini LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo numatytai prievolei suformuoti apsaugos zonų registrui iki 2023 m., bei atsižvelgiant į LR energetikos ministro 2020 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 1-339 patvirtintą apsaugos zonų rengimo ir tvirtinimo tvarkos aprašą. Atidėjinys apskaičiuotas įvertinant apsaugos zonų formavimo išlaidas ir žymų registravimo įkainius dauginant juos iš apsaugos zonų skaičiaus. Atidėjinio diskontavimui pritaikyta 0,62% diskonto norma.

Grupė, įvertinusi įstatyminių servitutų atsiperkamąją vertę 2020 gruodžio 31 d. turto vertės sumažėjimo nenustatė. Grupės įmonės (kiekviena atskirai) materialų ir nematerialų ilgalaikį turtą vertinama kaip viengą pinigų generuojantis vienetas kaip aprašyta 6 pastaboje.

COVID-19 įtaka Grupės vykdomai veiklai

Pagrindinės sritys, į kurias Grupė atsižvelgė, vertindama COVID-19 įtaką, pateikta žemiau.

VEIKLOS TĘSTINUMAS

Dėl koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės, Grupėje ir Bendrovėje peržiūrėtos ir įgyvendintos veiklos tęstinumo užtikrinimo bei prevencinės priemonės: paskirti atsakingi darbuotojai už situacijos stebėjimą bei informacijos teikimą Grupės vadovybei, identifikuoti kritinės funkcijos atliekantys ir pagrindinės sistemos administruojantys padaliniai ir darbuotojai, taikomos papildomos organizacinės priemonės sistemų valdymo centruose, suplanuotos techninės ir pavadavimo priemonės viruso išplitimo atveju. Grupėje nuolat peržiūrimas ekstremalių situacijų valdymo planas, pasirengiant kritinių veiklų nepertraukiamumui.

Transportuoti energijos kiekiai per 2020 m., palyginus su 2019 m. atitinkamu laikotarpiu, augo, todėl pajamų sumažėjimo dėl COVID-19 įtakos neidentifikuojama.

Grupės dukterinė įmonė dėl COVID-19 pandemijos sukeltų judėjimo suvaržymų dalinai stabdė darbus užsienio rinkose ir buvo įtraukta į nukentėjusių nuo COVID-19 sąrašus, buvo gautos valstybės subsidijos - darbdaviams prastovų laikotarpiu bei darbdaviams po prastovų ir darbdaviams, įtrauktiems į VMI nukentėjusių nuo COVID-19 sąrašą, padengusias dalį darbuotojų darbo užmokesčio.

TURTO LIKUTINĖ VERTĖ IR NAUDINGAS TARNAVIMO LAIKOTARPIS: ILGALAIKIS MATERIALUSIS IR NEMATERIALUSIS TURTAS

Grupė peržiūrėjo ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikotarpį tam, kad įvertintų, ar jie atitinka numatomą ilgalaikio turto naudojimo pobūdį ir paskirtį atsižvelgiant į galimą COVID-19 poveikį tam turtui. Naudingo tarnavimo laiko peržiūra rėmėsi numatomais įvykiais ir ekonominėmis sąlygomis, kurias ateityje galėtų nulemti COVID-19 pandemija. Atlikus peržiūrą, nenusta-

tyta jokių reikšmingų ilgalaikio materialaus turto naudojimo sutrikimų tiek trumpuoju, tiek ilguoju periodu.

Atsižvelgiant į tai, kad dėl COVID-19 neigiamos įtakos veiklos rezultatams bei pinigų srautams nebuvo identifikuota, Grupės vertinimu, indikacijų ilgalaikio turto vertės sumažėjimui nėra. Net jeigu trumpuoju laikotarpiu pablogėtų veiklos rezultatai ar pinigų srautai, reguliacinio mechanizmo dėka, ilgoje perspektyvoje neigiamos įtakos pinigų srautams ir IMT vertės sumažėjimui nebūtų.

TIKĖTINI KREDITO NUOSTOLIAI: FINANSINIS TURTAS

Grupė įvertino praeities įvykius, dabartines ir būsimas ekonomines sąlygas, žinomas šių finansinių ataskaitų išleidimo dieną, nustatant tikėtinus kredito nuostolius dėl COVID-19 įtakos.

Vykdam pagrindinių Grupės klientų stebėseną, reikšmingos neigiamos įtakos dėl COVID-19 nebuvo identifikuota. Grupė neprognozuoja likvidumo ar kredito rizikos problemų. Pagrindiniai Grupės klientai yra didelės įmonės, kurias dažnu atveju taip pat yra reguliuojamos ir/ar priskiriamos prie nerizikingų bendrovių sąrašo. Dėl Grupės klientų specifikos gautinų sumų tikėtini kredito nuostoliai vertinami individualiai, atsižvelgiant į klientų įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę (riziką). Grupė vertina pagrindinių klientų esamą ir tikėtiną ateities ekonominę būklę, reikšmingų skirtumų neidentifikavo, ataskaitų sudarymo momentu atsiskaitymai vyko įprastai. Grupės įmonės yra sudarę kreditų draudimo sutartis gautinoms sumoms, disbalanso rinkos dalyviai yra pateikę nustatyto dydžio banko garantijas arba sumokėję depozitus. Tikėtini kredito nuostoliai 2020 m. išliko panašiami, kaip ir 2019 m., lygyje.

Grupės vertinimu trumpuoju laikotarpiu COVID-19 pandemijos paplitimas neturės reikšmingos įtakos veiklos rezultatams ir pinigų srautams. Ilguoju laikotarpiu beviltiškų skolų sąnaudos, susidariusios dėl COVID-19 (jeigu tokių būtų), bus sugrąžintos Grupei (per reguliavimo mechanizmą) ir bus kompensuotos vėlesniais reguliuojamų paslaugų kainų nustatymo laikotarpiais.

4. Finansinių ataskaitų palyginamųjų duomenų koregavimas

Grupė nusprendė finansinės būklės ataskaitoje iš kitų gautinų sumų eilutės eliminuoti sutarčių turtą, šias sumas atvaizduojant kartu su išankstiniais apmokėjimais, vadovaujantis TFAS 15

„sutarčių turtas“ apibrėžimu, atitinkamai pakoreguojant palyginamuosius skaičius:

TRUMPALAIKIS TURTAS	2019 m. (pakeista)	Korekcija	2019 m.
Išankstiniai apmokėjimai	-	(1 486)	1 486
Išankstiniai apmokėjimai ir sutarčių turtas	2 448	2 448	-
Kitos gautinos sumos	65 992	(962)	66 954

Dėl padidėjusios vertės ir reikšmingumo Grupė nusprendė atskira eilute finansinės būklės ataskaitoje atvaizduoti atidėjinių vertę atitinkamai pakoreguojant palyginamuosius skaičius:

	2019 m. (pakeista)	Korekcija	2019 m.
ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI			
Atidėjiniai	1 368	1 368	0
Kitos ilgalaikės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	5 510	(1 368)	6 878
TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI			
Atidėjiniai	1 313	1 313	0
Kitos trumpalaikės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	98 244	(1 313)	99 557

Grupė nusprendė bendrųjų pajamų ataskaitoje pergrupuoti pajamas pagal sutartis su klientais, kitas pajamas, vadovaujantis TFAS 15 nuostatomis, Bendrovės ir Grupės iš finansinės veiklos pajamų eliminuoti dividendų pajamas:

GRUPĖ	
PAJAMOS	2019 m. prieš koregavimą
Elektros energijos perdavimo ir susijusių paslaugų pajamos	184 675
Gamtinių dujų perdavimo ir susijusių paslaugų pajamos	53 685
Kitos pardavimo pajamos	12 460
Pardavimo pajamų iš viso	250 820
Kitos veiklos pajamos	165
PAJAMOS PAGAL SUTARTIS SU KLIENTAIS	2019 m. po koregavimo
Elektros energijos perdavimo ir susijusių paslaugų pajamos	173 636
Gamtinių dujų perdavimo ir susijusių paslaugų pajamos	53 685
Kitos pajamos pagal sutartis su klientais	11 344
Pajamų pagal sutartis su klientais iš viso:	238 665
Kitos pajamos	12 320

BENDROVĖ

	2019 m. (pakeista)	Korekcija	2019 m.
Finansinės veiklos pajamos	35	(7 677)	7 712
Dividendų ir asocijuotų įmonių perleidimo pajamos	7 677	7 677	0

GRUPĖ

Finansinės veiklos pajamos	51	(174)	225
Dividendų ir asocijuotų įmonių perleidimo pajamos	174	174	0

Grupė nusprendė bendrųjų pajamų ataskaitos veiklos sąnaudose papildomai detalizuoti reikšmingus išlaidų straipsnius, atitinkamai pakoreguojant palyginamuosius skaičius:

Veiklos sąnaudos	2019 m. (pakeista)	Korekcija	2019 m.
Mokesčiai ir privalomieji mokėjimai	(5 338)	(5 338)	0
Transporto sąnaudos	(2 473)	(2 473)	0
Kitos sąnaudos	(10 848)	7 811	(18 659)

„Grupė nusprendė bendrųjų pajamų ataskaitos veiklos sąnaudose papildomai detalizuoti reikšmingus išlaidų straipsnius, atitinkamai pakoreguojant palyginamuosius skaičius.“

5. Ilgalaikis nematerialusis turtas

Grupė	Prestizas	Patentai ir licencijos	Programinė įranga	Kitas nematerialusis turtas	Istatyminiai servitutai ir apsaugos zonos*	Iš viso
Likutinė vertė 2018 m. gruodžio 31 d.	61	270	6 228	8	2 300	8 867
Įsigijimai	-	185	1 538	117	-	1 840
Nurašymai	-	-	-	-	(700)	(700)
Perklasifikavimas tarp grupių	-	38	(146)	108	-	-
Amortizacija	-	(212)	(1 862)	(23)	-	(2 097)
Likutinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d.	61	281	5 758	210	1 600	7 910
Likutinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d.	61	281	5 758	210	1 600	7 910
Įsigijimai	-	14	1 109	138	4 088	5 349
Nurašymai	-	-	(15)	-	-	(15)
Perklasifikavimas su IMT	-	-	-	-	-	-
Perklasifikavimas tarp grupių	-	14	(31)	17	-	-
Vertės koregavimas dėl pasikeitusių prielaidų	-	-	-	-	165	165
Dengimas su dotacijomis	-	-	(177)	-	-	(177)
Amortizacija	-	(132)	(1 905)	(60)	-	(2 097)
Likutinė vertė 2020 m. gruodžio 31 d.	61	177	4 739	305	5 853	11 135
2020 m. gruodžio 31 d.						
Įsigijimo vertė	61	801	11 637	411	5 853	18 756
Sukaupta amortizacija	-	(624)	(6 898)	(106)	-	(7 628)
Likutinė vertė	61	177	4 739	305	5 853	11 135

*Kaip nurodyta 3 pastaboje, Grupė 2018 m. gruodžio 31 d. pripažino 2 300 tūkst. Eur atidėjinį mokėjimams už servitutus ir su tuo susijusį nematerialųjį turtą. 2020 m. ir 2019 m. Grupei peržiūrėjus pagrindines atidėjinio apskaičiavimo prielaidas bei faktinių išmokų dydžius, atidėjinio ir nematerialaus turto vertė buvo koreguota iki 1 765 tūkst. Eur sumos.

2020 m. gruodžio 31 d. Grupė taip pat pripažino 4 098 tūkst. Eur atidėjinį ir su tuo susijusį nematerialųjį turtą specialiųjų žemės naudojimo sąlygų (apsaugos zonų) formavimui. Atidėjinio diskontavimui pritaikyta 0,62% diskonto norma.

2020 m. gruodžio 31 d. Bendrovės ilgalaikio nematerialaus turto vertė buvo lygi 5 tūkst. Eur, 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovė ilgalaikio nematerialaus turto neturėjo.

6. Ilgalaikis materialusis turtas

Grupė	Žemė	Pastatai	Statiniai ir mašinos	Transporto priemonės	Kitas materialus ilgalaikis turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
Likutinė vertė 2018 m. gruodžio 31 d.	645	15 537	462 454	2 682	10 723	17 780	509 821
Perklasifikavimas į naudojimo teise valdomą turtą	-	-	-	(1 194)	-	-	(1 194)
Likutinė vertė 2020 m. gruodžio 31 d.	645	15 537	462 454	1 488	10 723	17 780	508 627
Įsigijimai	-	-	511	270	773	63 716	65 270
Išankstiniai apmokėjimai už IMT	-	-	-	-	-	(449)	(449)
Perkainojimas	-	391	-	-	-	(239)	152
Pardavimai	-	-	(163)	(3)	(1)	-	(167)
Nurašymai	-	(25)	(344)	-	(2)	-	(371)
Perklasifikavimas į (iš) atsargas (ų)	-	-	(156)	-	125	5	(26)
Perklasifikavimas tarp grupių	-	8 226	28 574	-	3 689	(40 489)	-
Dotacijų sudengimai su ilgalaikiu turtu	-	-	-	-	-	(18 665)	(18 665)
Nusidėvėjimas	-	(754)	(24 327)	(396)	(2 995)	-	(28 472)
Likutinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d.	645	23 375	466 549	1 359	12 312	62 148	525 899
2019 m. gruodžio 31 d.							
Įsigijimo vertė	645	24 470	491 176	2 840	16 412	21 898	557 441
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(1 095)	(24 627)	(1 481)	(4 100)	-	(31 303)
Sukauptas vertės sumažėjimas	-	-	-	-	-	(239)	(239)
Likutinė vertė	645	23 375	466 549	1 359	12 312	21 659	525 899
Likutinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d.	645	23 375	466 549	1 359	12 312	21 659	525 899
Įsigijimai	-	-	314	194	2 373	139 206	142 087
Išankstiniai apmokėjimai už IMT	-	-	-	-	-	1 763	1 763
Vertės (sumažėjimas) / atstatymas	-	-	(233)	-	-	250	17
Pardavimai	-	(26)	(380)	(36)	-	-	(442)
Nurašymai	-	(10)	(818)	-	(11)	-	(839)
Perklasifikavimas į (iš) atsargas (ų)	-	-	98	-	(12)	-	86
Perklasifikavimas tarp grupių	388	1 487	20 974	-	2 117	(24 966)	-
Dotacijų sudengimai su ilgalaikiu turtu	-	-	(155)	-	(14)	(59 429)	(59 598)
Nusidėvėjimas	-	(975)	(24 694)	(360)	(3 080)	-	(29 109)
Prijungimo įmokų sudengimas su ilgalaikiu turtu	-	(45)	(1 969)	-	(97)	-	(2 111)
Likutinė vertė 2020 m. gruodžio 31 d.	1 033	23 806	459 686	1 157	13 588	74 957	574 227
2020 m. gruodžio 31 d.							
Įsigijimo vertė	1 033	25 610	501 468	2 415	19 643	74 957	625 125
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(1 802)	(41 552)	(1 257)	(6 054)	-	(50 665)
Sukauptas vertės sumažėjimas	-	-	(233)	-	-	-	(233)
Likutinė vertė	1 033	23 806	466 549	1 158	13 589	74 957	574 227

Grupės 2020 m. gruodžio 31 d. kapitalizuotos palūkanos į ilgalaikį materialųjį turtą atitinkančius kriterijus sudarė 219 tūkst. Eur, taikyta metinė palūkanų kapitalizavimo norma buvo 0,8 proc. (2019 m. - 138 tūkst. EUR, taikyta palūkanų norma - 0,9 proc.).

2020 m. gruodžio 31 d. Grupė turėjo 79 993 tūkst. Eur (2019 m. gruodžio 31 d. - 213 589 tūkst. Eur) ilgalaikio materialiojo turto pirkimo įsipareigojimų, kuriuos turės vykdyti ateinančiais laikotarpiais.

Nurašymus daugiausia sudarė turto dalių, kurios pakeičiamos turto rekonstrukcijos metu, nurašymai.

Grupės ilgalaikis materialusis turtas yra apskaitomas perkainota verte. Grupė paskutinį kartą turtą perkainojo 2018 m. gruodžio 31 d., 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. Grupė atliko turto vertės patikrinimą, naudodama diskontuotų pinigų srautų skaičiavimo būdą (pajamų metodus),

Žemiau yra pateiktos vertinimo prielaidos. 2020 ir 2019 m. nebuvo reguliavimo sprendimų, galinčių reikšmingai įtakoti turto vertę, turto balansinė vertė reikšmingumo ribose atitinka jo tikrąją vertę, todėl 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. turto vertė nebuvo koreguota. Vertinimas atitiko trečių tikrosios vertės vertinimo hierarchijos lygį (2.24 pastaba), atliktas Grupės vidiniais resursais ir nesinaudojant nepriklausomo išorės vertintojo paslaugomis.

Grupė turtą vertino kaip verslą, tačiau vertinime eliminuota visa veikla, susijusi su perdavimo tinklo plėtra (ir nesusijusi su vertinamu dabartiniu turtu) - investicijas į plėtos projektus, naujų gamintojų/vartotojų prijungimą, dotacijas plėtos projektams.

LITGRID 2020 m. gruodžio 31 d. turto vertės skaičiavimuose buvo taikomos šios pagrindinės prielaidos:

- Dabartiniame reguliavimo periode (iki 2021 m.) nustatant perdavimo kainos viršutinę ribą kapitalo kaštai skaičiuojami LRAIC modelio verte, tačiau skaičiuojant faktinę grąžą - istorine verte. Nuo 2022 m. reguliacinėje kainodaroje taikomas LRAIC modelis - kapitalo kaštai nustatomi LRAIC modeliu ir nustatant kainos viršutinę ribą ir skaičiuojant faktinę grąžą, jei investicijos į optimizuotą turtą per ilgesnį laikotarpį (Modelio prielaida iki 2036 m.) „pasiveja“ LRAIC modeliu suskaičiuotą turto vertę, t. y. 2036 m. pabaigoje turto vertė yra vienoda skaičiuojant tiek LRAIC, tiek istorine verte.
- Investicijų dydžiai iki 2032 m. iš pagal faktinius duomenis pakoreguoto dešimtmečio investicijų plano, iš kurio eliminuotos visos plėtos investicijos, 2033-2036 m. taikomas 2021-2032 m. investicijų metinis vidurkis.
- Per perdavimo pajamas kompensuojamos visos reguliuojamai veiklai priskirtinos veiklos sąnaudos, išskyrus darbo užmokesčio sąnaudų kompensavimą 2022-2026 m., kurių kompensavimo prielaida 90 proc.

- 2021-2022 m. pinigų srautuose įvertintas 2018-2020 m. investicijų grąžos dydžio, viršijančio VERT leistiną dydį (viršpelnio), įvertinus ir efektyvų veiklos sąnaudų taupymą, kuriuo didinama leistina investicijų grąža, grąžinimas tinklų naudotojams (mažesnė perdavimo kaina ir pajamos).
- Investicijų grąžos norma (WACC iki mokesčių) 2022-2026 m. - 3,92 proc. (atitinka 3,34 proc. WACC po mokesčių), nuo 2027 m. prilyginta diskonto normai - 4,17 proc. (=WACC po mokesčių 3,55 proc.). 2019 m. gruodžio 31 d. turto vertės skaičiavimuose - investicijų grąžos norma (WACC iki mokesčių) 2022-2026 m. - 3,41 proc. (atitinka 2,9 proc. WACC po mokesčių), nuo 2027 m. prilyginta diskonto normai - 4,46 proc. (=WACC po mokesčių 3,79 proc.).
- Turto generuojami grynieji pinigų srautai buvo diskontuoti Bendrovės suskaičiuota diskonto norma (WACC po mokesčių), kuri lygi 3,55 proc. (2019 m. gruodžio 31 d. Turto generuojami grynieji pinigų srautai buvo diskontuoti Bendrovės suskaičiuota diskonto norma (WACC po mokesčių), kuri lygi 3,79 proc.)

Amber Grid 2020 m. gruodžio 31 d. turto vertės skaičiavimuose buvo taikomos šios pagrindinės prielaidos:

- diskontuojant pinigų srautus buvo naudota 3,58 proc. diskonto norma (2019 m. gruodžio 31 d. pinigų srautai buvo diskontuoti taikant 3,67 proc. diskonto norma);
- 2021-2023 m. taikoma 3,86 proc. VERT nustatyta investicijų grąžos norma, 2024-2025 m., vadovaujantis 2020 m. VERT atnaujinta WACC metodika, taikoma 4,12 proc. investicijų grąžos norma; 2019 m. gruodžio 31 d. turto vertės skaičiavimuose po VERT atnaujintos WACC metodikos buvo prognozuota 3,72 proc. investicijų grąžos norma;
- tęstinio srauto vertė nustatoma suliginus investicijų grąžos normą (4,21 proc. prieš pelno mokestį) su diskonto norma; 2019 m. turto vertės skaičiavimuose tęstiniam srautui buvo taikyta 4,32 proc. diskonto norma;
- dėl perdavimo apimčių (faktiškai sistemos naudotojų užsakytų didesnių pajėgumų ir kiekių), patirtų sąnaudų, įvertinus veiklos efektyvumą susidarius 2019 m.-2020 m. Bendrovės reguliuojamas pelnas, viršijantis nustatytą investicijų grąžą, ateityje bus atstatomas mažinant perdavimo kainas sistemos naudotojams (vienkartinis efektas);
- metinio augimo koeficientas neribotam laikui netaikomas (lygus 0).

Jei Grupės ilgalaikio materialiojo turto vertė nebūtų mažinama dotacijomis, jo balansinė vertė 2020 m. gruodžio 31 d. būtų didesnė 422 398 tūkst. Eur (2019 m. gruodžio 31 d. – 373 655 tūkst. Eur). Informacija apie ilgalaikį materialųjį turtą, kurio vertė sumažinta gautomis/ gautinomis dotacijomis:

	2020-12-31	2019-12-31
Apskaitinė vertė laikotarpio pradžioje	373 655	365 577
Įsigijimai	59 598	18 733
Nusidėvėjimas	(10 783)	(10 635)
Nurašymas	(72)	(20)
Apskaitinė vertė laikotarpio pabaigoje	422 398	373 655
Bendrovė	KITAS ILGALAIKIS MATERIALUSIS TURTAS	IŠ VISO
Likutinė vertė 2018 m. gruodžio 31 d.	29	29
Įsigijimai	4	4
Nusidėvėjimas	(14)	(14)
Likutinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d.	19	19
Įsigijimo vertė	75	75
Sukauptas nusidėvėjimas	(56)	(56)
Likutinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d.	19	19
Likutinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d.	19	19
Įsigijimai	2	2
Nusidėvėjimas	(9)	(9)
Likutinė vertė 2020 m. gruodžio 31 d.	12	12
Įsigijimo vertė	77	77
Sukauptas nusidėvėjimas	(65)	(65)
Likutinė vertė 2020 m. gruodžio 31 d.	12	12

2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovės kitą ilgalaikį materialųjį turtą sudarė kompiuterinė technika ir baldai.

7. Naudojimo teise valdomas turtas

Bendrovė yra sudariusi patalpų ir transporto priemonių, Grupė – patalpų, transporto priemonių, valstybinės žemės ir kito ilgalaikio turto nuomos sutartis. Transporto priemonių nuomos sutartys sudaromos 3-4 metams, patalpos 5-8 metams, kitas materialusis turtas – 2-3 metams, žemės nuomos sutartys su-

daromos 99 metams. Grupė ir Bendrovė, pripažindama naudojimo teise valdomą turtą ir nuomos įsipareigojimus, nustatydamas nuomos terminus vertino sutarčių pratęsimo ir nutraukimo anksčiau termino tikimybę.

Grupės ir Bendrovės naudojimo teise valdomą turtą sudarė:

Grupė	Žemė	Pastatai	Transporto priemonės	Kitas materialusis turtas	Iš viso
Pripažinta 2019 m. sausio 1 d.	5 743	1 210	2 557	138	9 648
Įsigijimai	-	601	97	160	858
Nurašymai	-	(30)	-	-	(30)
Nusidėvėjimas	(58)	(361)	(630)	(49)	(1 098)
Likutinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d.	5 685	1 420	2 024	249	9 378
Įsigijimo vertė	5 743	1 781	2 654	298	10 476
Sukauptas nusidėvėjimas	(58)	(361)	(630)	(49)	(1 098)
Likutinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d.	5 685	1 420	2 024	249	9 378
Naujos sutartys	-	218	2 096	-	2 314
Indeksavimas	-	3	-	-	3
Nurašymai	-	(354)	-	(11)	(365)
Nusidėvėjimas	(58)	(447)	(947)	(49)	(1 501)
Likutinė vertė 2020 m. gruodžio 31 d.	5 627	840	3 173	189	9 829
Įsigijimo vertė	5 743	1 648	4 750	287	12 428
Sukauptas nusidėvėjimas	(116)	(808)	(1 577)	(98)	(2 599)
Likutinė vertė 2020 m. gruodžio 31 d.	5 685	840	3 173	189	9 829
Bendrovė					
Pripažinta 2019 m. sausio 1 d.	-	255	2	-	257
Įsigijimai	-	-	81	-	81
Nusidėvėjimas	-	(43)	(19)	-	(62)
Likutinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d.	-	212	64	-	276
Įsigijimo vertė	-	255	81	-	336
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(43)	(17)	-	(60)
Likutinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d.	-	212	64	-	276
Įsigijimai	-	114	-	-	114
Nusidėvėjimas	-	(60)	(23)	-	(83)
Likutinė vertė 2020 m. gruodžio 31 d.	-	267	40	-	307
Įsigijimo vertė	-	369	81	-	450
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(103)	(40)	-	(143)
Likutinė vertė 2020 m. gruodžio 31 d.	-	266	41	-	307

2020 m. lapkričio mėn. Grupė užbaigė naujo biuro patalpų nuomos pirkimo procedūras ir nors sutartis bus pasirašyta 2021 m., ataskaitų sudarymo datą žinoma, kad nebus pasinaudota šiuo metu nuomojamų biuro patalpų nuomos sutarties pratęsimo galimybe. Grupė peržiūrėjo biuro patalpų nuomos laikotarpį ir pakartotinai įvertino nuomos įsipareigojimus. Atlikus minėtą vertinimą, 354 tūkst. Eur nurašytas naudojimo teise valdomas turtas.

Grupė ir Bendrovė neturėjo nuomos sutarčių su kintamaisiais mokėjimais, neįtrauktais į nuomos įsipareigojimų vertę.

Grupės trumpalaikės nuomos (iki 12 mėnesių) ir mažos vertės (iki 4 000 Eur) turto nuomos mokėjimus, apskaitytus sąnaudoje, 2020 m. sudarė 916 Eur (Bendrovės - 47 Eur), 2019 m. sudarė 1 381 tūkst. Eur (Bendrovės - 33 tūkst. Eur).

Grupė 2020 m. gręžimo įrangai sudarė pardavimo - atgalinės nuomos sandorį. Pagal minėtą sandorį gręžimo įrangą buvo parduota už 396 tūkst. Eur, iš jų 201 tūkst. Eur įskaityta kaip nuomos mokesčiai nuomos pradžiai, likusi - 195 tūkst. Eur suma priskirta nuomos įsipareigojimams.

8. Investicijos į dukterines įmones

Bendrovės investicijos į dukterines įmones

2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovė turėjo akcijų šiose Grupės įmonėse:

Grupės įmonės	Įsigijimo vertė	Vertės sumažėjimas	Apskaitinė vertė	Dalyvavimas (akcijų proc.)
LITGRID AB	217 215	26 090	191 125	97,5
AB „Amber Grid“	126 529	-	126 529	96,6
BALTPOL UAB	388	-	388	67,0
UAB „TETAS“	3 150	-	3 150	100,0
Iš viso	347 282	26 090	321 192	

Bendrovė pagal 2019 m. lapkričio 29 d. UAB „TETAS“ 100 proc. akcijų pirkimo - pardavimo sutartį, sudarytą su patonuojamąja įmone LITGRID AB įsigijo TETAS akcijų paketą. TETAS 400 000 vnt. paprastųjų vardinių akcijų (1 Eur nominalios vertės) buvo įsigytos už nepriklausomo turto vertintojo nustatytą kainą - 3 150 tūkst. Eur, ją sumokant akcijų įsigijimo datą.

Kaip nurodyta šio aiškinamojo rašto 1 ir 39 pastabose, Bendrovė 2021-01-26 įsteigė 100% valdomą dukterinę bendrovę „Energy cells“, pasirašydama ir apmokėdama 500 000 vnt. naujai įsteigtos bendrovės akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė 1 Eur.

Akcijos buvo apmokėtos pinigineis lėšomis.

Kaip nurodyta 3 pastaboje, Bendrovė atliko vertinimus dėl dukterinių įmonių vertės sumažėjimo požymių egzistavimo ir jų nenustatė. Investicijų į LITGRID ir Amber Grid atsiperkamąją vertę buvo apskaičiuota kaip dukterinės įmonės viso turto ir visų įsipareigojimų, įvertintų tikrąja verte, skirtumas, atspindintis grynojo turto tikrąją vertę. Pagal skaičiavimo rezultatus, pateiktus 3 pastaboje, investicijų vertės sumažėjimo koregavimų ar papildomų apskaitų nebuvo atlikta.

„Bendrovė 2021-01-26 įsteigė 100% valdomą dukterinę bendrovę „Energy cells“, pasirašydama ir apmokėdama 500 000 vnt. naujai įsteigtos bendrovės akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė 1 Eur.“

Grupės įmonių, kuriose apskaitoma nekontroliuojama dalis, apibendrinta finansinės būklės ataskaita 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d.

ĮMONĖS PAVADINIMAS METAİ	Trumpalaikis turtas ir įsipareigojimai			Ilgalaikis turtas ir įsipareigojimai			Grynasis turtas
	Turtas	Įsipareigojimai	Iš viso grynojo trumpalaikio turto	Turtas	Įsipareigojimai	Iš viso grynojo ilgalaikio turto	
LITGRID							
2020 m. gruodžio 31 d.	38 965	66 116	(27 151)	375 388	130 200	245 188	218 037
2019 m. gruodžio 31 d.	25 505	54 971	(29 466)	350 693	125 656	225 037	195 571
Amber Grid							
2020 m. gruodžio 31 d.	49 144	42 987	6 157	255 649	107 396	148 253	154 410
2019 m. gruodžio 31 d.	28 094	45 226	(17 132)	209 426	55 316	154 110	136 978
TETAS							
2020 m. gruodžio 31 d.	7 676	9 645	(1 969)	4 250	912	3 338	1 369
2019 m. gruodžio 31 d.	4 200	5 974	(1 774)	4 197	1 908	2 289	515
Baltpool							
2020 m. gruodžio 31 d.	45 776	45 260	516	177	82	96	612
2019 m. gruodžio 31 d.	67 426	66 912	514	211	131	80	594
GET Baltic							
2020 m. gruodžio 31 d.	11 836	11 414	422	783	110	673	1 095
2019 m. gruodžio 31 d.	19 059	19 378	(319)	805	129	676	357

Grupės įmonių, kuriose apskaitoma nekontroliuojama dalis, apibendrinta pinigų srautų ataskaita už 2020 m. ir 2019 m.

ĮMONĖS PAVADINIMAS METAİ	Grynieji pagrindinės veiklos srautai	Grynieji investicinės veiklos srautai	Grynieji finansinės veiklos srautai	Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)	Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pradžioje	Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pabaigoje
LITGRID						
2020 m. gruodžio 31 d.	27 103	(7 397)	(19 709)	3	30	33
2019 m. gruodžio 31 d.	24 071	6 458	(30 896)	(367)	397	30
Amber Grid						
2020 m. gruodžio 31 d.	23 559	(70 898)	47 145	(194)	197	3
2019 m. gruodžio 31 d.	26 951	(12 542)	(14 246)	163	34	197
Baltpool						
2020 m. gruodžio 31 d.	(18 537)	(14)	18 329	51	675	726
2019 m. gruodžio 31 d.	311	(33)	(150)	128	547	675
GET Baltic						
2020 m. gruodžio 31 d.	1 113	(179)	(206)	728	36	764
2019 m. gruodžio 31 d.	264	(250)	14	28	8	36

9. Finansinis turtas vertinamas tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas

Grupės finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas sudarė investicijos į TSO Holding AS akcijas:

	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
TSO Holding AS (2 proc.) akcijų vertė, tūkst. Eur	1 089	1 984

2020 m. sausio 15 d. Grupė kartu su kitais Nord Pool Holding AS akcininkais - Šiaurės ir Baltijos šalių perdavimo sistemos operatoriais (PSO) per bendrą kontroliuojamą bendrovę TSO HOLDING AS (Grupė turi 2 proc. akcijų) pardavė 66 proc. NordPool Holding AS akcijų Euronext. Remiantis Akcijų pirkimo - pardavimo sutartyje nustatyta kaina, Grupė 2019 m. gruodžio 31 d. atliko Nord Pool Holding AS akcijų vertės koregavimą, kurio rezultatai apskaitė kitose bendrose pajamose ir sumažino perkainojimo rezervą.

2020 metais Grupė, gavusi iš TSO Holding AS 895 tūkst. Eur dividendų, ta pačia suma atliko TSO Holding AS akcijų vertės koregavimą; apskaitė 834 tūkst. Eur finansinės veiklos sąnaudas ir 61 tūkst. Eur kitose bendrose pajamose bei sumažino perkainojimo rezervą.

Vertinimas atitiko antrą tikrosios vertės vertinimo hierarchijos lygį, kai vertė nustatyta įvykusio sandorio pagrindu.

10. Perkrovų valdymo įplaukos

2020 m. ir 2019 m. perkrovų valdymo įplaukų judėjimas:

GRUPĖ	2020	2019
Perkrovų valdymo įplaukos laikotarpio pradžioje	39 135	15 754
Gautos perkrovų valdymo įplaukos per periodą	32 381	27 366
Panaudota ilgalaikiam materialiam turtui finansuoti	(8 005)	(3 787)
Perkrovų valdymo įplaukos panaudotos atsijungimų nuostoliams kompensuoti per periodą	(992)	(198)
Perkrovų valdymo įplaukos laikotarpio pabaigoje	62 519	39 135
Perkrovų valdymo įplaukų dalis laikinai panaudota veiklai finansuoti	37 618	26 487
Nepanaudota perkrovų valdymo įplaukų dalis apskaityta ilgalaikiame turte	18 041	8 185
Nepanaudota perkrovų valdymo įplaukų dalis apskaityta trumpalaikiame turte	6 860	4 463

Perkrovų valdymo įplaukų gavimo ir panaudojimo principai aprašyti 2.19 pastaboje. 2020 m. gruodžio 31 d. nepanaudotas pagal Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentą (EB) Nr.714/2009 nurodytas paskirtis įplaukų likutis sudarė 62 519 tūkst. Eur.

Kaip nurodyta šio aiškinamojo rašto 2.19 pastaboje, skirtumas tarp perkrovų įplaukų likučio ilgalaikiuose įsipareigojimuose ir likučio ilgalaikiame turte susidarė dėl lėšų laikino panaudojimo Bendrovės veiklai finansuoti.

GRUPĖ	2020-12-31	2019-12-31
Įsipareigojimų dalis		
Perkrovų valdymo įplaukų įsipareigojimo ilgalaikė dalis	55 659	34 672
Perkrovų valdymo įplaukų įsipareigojimo trumpalaikė dalis	6 860	4 463
Iš viso:	62 519	39 135

11. Atsargos

GRUPĖ	2020-12-31	2019-12-31
Medžiagos, atsarginės dalys ir kitos atsargos bei turtas, skirtas parduoti	2 873	1 684
Gamtinės dujos	1 443	1 651
Komplektavimo įrenginiai rangos projektams	1 374	-
Turtas, skirtas parduoti	-	13
Atimti: vertės sumažėjimas	(499)	(640)
Apskaitinė vertė	5 191	2 708

Grupės atsargos, apskaitytos grynąja galimo realizavimo verte, įsigijimo vertė 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 2 374 tūkst. Eur (2019 m. gruodžio 31 d. – 1 684 tūkst. Eur), sąnaudose per metus

pripažinta atsargų savikaina sudarė 9 922 tūkst. Eur (2019 m. gruodžio 31 d. – 14 573 tūkst. Eur).

Atsargų vertės sumažėjimo pasikeitimas 2020 ir 2019 metais:

GRUPĖ	2020 m.	2019 m.
Apskaitinė vertė sausio 1 d.	640	603
Vertės sumažėjimo pasikeitimas	(141)	37
Apskaitinė vertė gruodžio 31 d.	499	640

Vertės sumažėjimo sąnaudos buvo įtrauktos į kitas sąnaudas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

12. Prekybos gautinos sumos

Prekybos gautinas sumas sudarė:

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
I. Prekybos gautinos sumos pagal sutartis su klientais				
I.1. PO VIENERIŲ METŲ PREKYBOS GAUTINOS SUMOS	159	-	-	-
Atimti: ilgalaikių gautinų sumų vertės sumažėjimas	(54)	-	-	-
Po vienerių metų gautinų sumų likutinė vertė:	105	-	-	-
I.2. TRUMPALAIKĖS PREKYBOS GAUTINOS SUMOS				
Gautinos sumos už elektros energijos perdavimą	23 099	15 203	-	-
Gautinos sumos už gamtinių dujų perdavimą ir tranzitą	5 799	5 524	-	-
Gautinos sumos už rangos darbus ir kitas paslaugas	1 895	2 547	50	38
Atimti: prekybos gautinų sumų vertės sumažėjimas	(225)	(387)	-	-
Prekybos gautinų sumų pagal sutartis su klientais likutinė vertė	30 568	22 887	50	38

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
II. Prekybos gautinos sumos pagal kitas sutartis:				
Kitos prekybos gautinos sumos	1 892	1 865	-	-
Atimti: prekybos gautinų sumų vertės sumažėjimas	-	-	-	-
Prekybos gautinų sumų pagal kitas sutartis likutinė vertė:	1 892	1 865	-	-
Trumpalaikių prekybos gautinų sumų iš viso:	32 460	24 752	-	-

Po vienerių metų gautinos sumos

2020 m. gruodžio 31 d. po vienerių metų gautiną 105 tūkst. Eur sumą sudarė gautina suma pagal su klientu pasirašytą restruktūrizacijos sutartį.

Trumpalaikės prekybos gautinos sumos / Prekybos gautinų sumų vertės sumažėjimas (tikėtini kredito nuostoliai)

Prekybos gautinas sumas pagal kitas sutartis sudarė gautinos

perkrovų įplaukų lėšos, gautinos sumos iš ITC fondo, turto nuomą.

Tikroji prekybos gautinų sumų pagal sutartis su klientais vertė yra apytikriai lygi jų apskaitinei vertei. Grupė 2020 metais apskaitė 162 tūkst. Eur vertės sumažėjimo atstatymą dėl apmokėtų sumų.

Bendrovė nebuvo pripažinusi abejotinų skolų.

13. Kitos gautinos sumos

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Gautinos administruojamos VIAP lėšos	39 351	47 042	-	-
Gautinos administruojamos SGGT lėšos	12 834	16 020	-	-
Iš biudžeto gautinos PVM	120	3	-	-
Gautinos dotacijos	28 819	2 754	-	-
Pergrupavimas su avansu gautomis dotacijomis	-	1 168	-	-
Paskalos dukterinėms įmonėms	-	-	27 630	7 581
Kitos gautinos sumos	2 214	617	33	4
Atimti: kitų gautinų sumų vertės sumažėjimas	(23)	(23)	-	-
Apskaitinė vertė	83 315	65 992	27 663	7 585

Kitų gautinų sumų tikroji vertė yra apytikriai lygi jų apskaitinei vertei.

Gautinų dotacijų straipsnyje apskaityta ES struktūrinių fondų parama Grupės vykdomiems projektams. Gautina ES struktūrinių fondų parama dujotiekio jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos statybos projektui 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 24,934 tūkst. Eur, 2019 m. gruodžio 31 d. - 1,917 tūkst. Eur.

Grupės pagrindinę kitų gautinų sumų vertės dalį ir gautinų sumų pradelsimus sudarė gautinos VIAP ir SGGT lėšos. 2020 m.

gruodžio 31 d. pradelstos VIAP lėšos sudarė 23 883 tūkst. Eur, pradelstos SGGT lėšos - 5 253 tūkst. Eur. Grupė, veikdama kaip administruojantis asmuo, renkant VIAP ir SGGT lėšas, nepatiria kredito rizikos, todėl šioms pradelstoms sumoms neformuojamas vertės sumažėjimas.

2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovė su Grupės įmonėmis apyvartinių lėšų subalansavimui buvo sudariusi tarpusavio skolinimo ir skolinimosi sutartis. Suteiktoms paskoloms taikomos kintamos palūkanos, palūkanų norma susieta su 3 ir 6 mėn. EURIBOR kintama dalimi.

14. Kitas finansinis turtas

GRUPĖ	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Administruojamos VIAP lėšos	-	14 172
Administruojamos SGGT lėšos	3	4
Deponuotos lėšos garantijoms ir depozitai	1 619	1 619
Perkrovų valdymo įplaukų nepanaudotos lėšos	6 860	4 463
Finansinis turtas, skirtas parduoti	-	752
Biržos dalyvių pinigai	14 253	24 111
Apskaitinė vertė	22 735	45 121

Biržos dalyvių lėšas sudaro iš jų gauti piniginiai užstatai, užtikrinantys galimybę dalyvauti biržos prekyboje. Dėl šių piniginių lėšų trumpalaikio disponavimo galimybių ir naudojimo tik atsiskaitymams už biržos įsigytus produktus, jos nepriskiriamos pinigų ir pinigų ekvivalentų straipsniui.

Pagal teisės aktų reikalavimus pinigai, skirti išmokėti SGGT ir VIAP lėšų gavėjams, laikomi atskirai nuo kitų Grupės pinigų ir pinigų ekvivalentų ir gali būti naudojami tik SGGT ir VIAP lėšų mokėjimams.

Perkrovų valdymo įplaukų lėšų trumpalaikė dalis, kaip nurodyta 10 pastaboje, numatoma panaudoti ES reglamente numatytiems tikslams per 12 mėnesių.

Kito finansinio turto tikroji vertė 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. buvo artima apskaitinei vertei.

15. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Pinigai banke	5 113	13 470	3 362	12 346
Apskaitinė vertė	5 113	13 470	3 362	12 346

Pinigų ir pinigų ekvivalentų tikroji vertė yra lygi jų nominaliai ir apskaitinei vertei.

16. Įstatinis kapitalas

2020 m. gruodžio 31 d. ir 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovės įstatinis kapitalas buvo lygus 22 482 694,57 eurų ir buvo padalintas į 77 526 533 nominaliosios vertės paprastosios vardinės akcijos, kurių kiekvienos vertė 0,29 euro. Visos akcijos yra pilnai apmokėtos.

Kapitalo valdymas

Kapitalą sudaro visas finansinės būklės ataskaitoje apskaitytas nuosavas kapitalas.

Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas reikalauja, kad Bendrovės nuosavas kapitalas sudarytų ne mažiau negu 1/2 jos įstatinio kapitalo. 2020 m. gruodžio 31 d. ir 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovė ir visos Grupės įmonės atitiko šį reikalavimą.

Pagrindinis Bendrovės ir Grupės įmonių kapitalo valdymo tikslas yra palaikyti optimalią kapitalo struktūrą, kad būtų užtikrintas veiklos tęstinumas, kapitalo kaštų ir rizikos minimizavimas. Grupės įmonių kapitalo struktūrą formuojama, įvertinant pagrindinės veiklos, planuojamų investicijų ir plėtros poreikį.

Bendrovės valdyba patvirtino dividendų politiką, kuria visoms Grupės įmonėms nustatomi vienodi dividendų išmokėjimo principai, kuriais siekiama tvaraus Grupės ir jos bendrovių verslo vertės augimo, ilgalaikės naudos akcininkams, ilgalaikių ir trumpalaikių tikslų įvykdymo. Dividendų politika yra vienas iš kapitalo rizikos valdymo įrankių. Pagal ją dividendai skiriami, atsižvelgiant į bendrovių nuosavo kapitalo grąžos lygį, finansines galimybes mokėti dividendus, valstybei svarbių projektų vykdymą bei kitas aplinkybes. Dividendams skiriama nuo 60 iki 85 proc. grynojo pelno, priklausomai nuo nuosavo kapitalo grąžos dydžio bei kitų bendrovės mokumų įtakojančių sąlygų.

Bendrovės dividendų skyrimą už 2016 – 2021 m. laikotarpį reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. lapkričio 9 d. nutarimas Nr. 1116 „Dėl UAB „EPSO-G“ mokamų dividendų už valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijų“. Pagal šio nutarimo nuostatas, Bendrovės akcijų valdytojai dividendams kasmet gali skirti 0,5 procento paskirstytinojo pelno, jeigu išmokėjus dividendus nutarime nurodyti įsipareigojimai viršytų Bendrovės nuosavą kapitalą.

Pasikeitimų kapitalo valdymo tiksluose, lyginant su praėjusiais metais, nebuvo.

17. Perkainojimo rezervas

Perkainojimo rezervas – tai ilgalaikio materialiojo turto vertės padidėjimo suma, gauta perkainojus turtą. Pagal Lietuvos Respublikos įstatymus iš perkainojimo rezervo gali būti didinamas akcinis kapitalas. Tačiau rezervas negali būti naudojamas nuostoliams padengti.

GRUPĖ	Perkainojimo rezervas	Atidėtas pelno mokestis	Atėmus atidėtoji pelno mokestį
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.	254	(38)	216
Perkainojimo rezervo nusidėvėjimas	(87)	13	(74)
Ilgalaikio materialiojo turto nurašymas	(3)	-	(3)
Ilgalaikio materialiojo turto perkainavimas	381	(57)	324
Perkainojimo rezervo mažumas dalies pasikeitimas	12	-	12
Likutis 2019 m. gruodžio 31 d.	557	(82)	475
Perkainojimo rezervo nusidėvėjimas	(62)	9	(53)
Ilgalaikio materialiojo turto nurašymas	(19)	3	(16)
Likutis 2020 m. gruodžio 31 d.	476	(70)	406

18. Privalomasis ir kiti rezervai

Privalomasis rezervas

Privalomasis rezervas yra sudaromas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Į jį privaloma kasmet pervesti ne mažiau kaip 5 proc. grynojo pelno, kol rezervas pasieks 10 proc. įstatinio kapitalo. Jis gali būti naudojamas tik būsimiems nuostoliams dengti. 2020 m. gruodžio 31 d. Bendrovėje šis rezervas buvo pilnai suformuotas.

Finansinio turto perkainojimo rezervas

Finansinio turto perkainojimo rezervas - tai finansinio turto,

kurio tikrosios vertės pasikeitimas apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas, vertės padidėjimo suma, gauta perkainojus finansinį turtą. Pagal Lietuvos Respublikos įstatymus iš šio rezervo gali būti didinamas akcinis kapitalas ir negali būti mažinami nuostoliai.

Grupė 2019 m. perkainojo 2 proc. turimų TSO Holding AS akcijų, kuri kontroliuoja elektros ir rinkos susiejimo biržos operatorius, pagal įvykusio sandorio kainą, sumažindama perkainojimo rezervą iki 51 tūkst. Eur. 2020 m. Grupei iš TSO Holding gavus dividendus, ta pačia suma sumažino akcijų vertę ir anuliuo perkainojimo rezervą (plačiau aprašyta 9 pastaboje).

GRUPĖ	Finansinio turto perkainojimo rezervas be mažumos dalies	Atidėtas pelno mokestis	Atėmus atidėtoji pelno mokestį
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.	752	(113)	639
Finansinio turto perkainavimas	(592)	104	(588)
Likutis 2019 m. gruodžio 31 d.	60	(9)	(51)
Finansinio turto perkainavimas	(60)	9	(51)
Likutis 2020 m. gruodžio 31 d.	0	0	0

Kiti rezervai

Kiti rezervai sudaromi akcininkų sprendimu ir gali būti perskirstomi skirstant kitų metų pelną.

19. Dividendai

2020 m. balandžio 30 d. įvykusio UAB „EPSO-G“ eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo metu buvo nutarta išmokėti 773 tūkst. Eur dividendų.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2016 m. lapkričio 9 d. priėmė nutarimą Nr. 1116, kuriame numatoma, kad už 2016–2021 finansinius metus UAB „EPSO-G“ dividendams skirs 0,5 procento

paskirstytino pelno. Ši nuostata taikoma, jeigu atitinkamais finansiniais metais išmokėjus dividendus UAB „EPSO-G“ paskolos, išperkamosios nuomos įsipareigojimai ir kitos ilgalaikės mokėtinos sumos bei įsipareigojimai, išskyrus ateinančių laikotarpių pajamas, atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimus ir dotacijas, viršytų UAB „EPSO-G“ nuosavo kapitalo dydį.

20. Dotacijos

Dotacijas sudaro dotacijos, skirtos įsigyti ilgalaikį turtą ir kompensuoti sąnaudas. Per 2020 m. ir 2019 m. dotacijų judėjimą sudarė:

	GRUPĖ
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.	0
Gautos dotacijos	15 175
Gautinos dotacijos	(133)
Avansu gautos dotacijos	6 614
Perkrovų įplaukos (10 pastaba)	3 787
Perkelta į ilgalaikį materialųjį turtą (6 pastaba)	(18 665)
Panaudotos dotacijos sąnaudų kompensavimui	(164)
Perkelta į gautų išankstinių apmokėjimų įsipareigojimus	(6 614)
Likutis 2019 m. gruodžio 31 d.	0
Gautos dotacijos	24 773
Gautinos dotacijos	27 224
Perkrovų įplaukos	8 005
Gautos prijungimo įmokos	2 111
Avansu gautos dotacijos	80
Perkelta į ilgalaikį materialųjį ir nematerialųjį turtą (5 ir 6 pastabos)	(61 886)
Panaudota sąnaudų kompensavimui	(227)
Perkelta į gautų išankstinių apmokėjimų įsipareigojimus	(80)
Likutis 2020 m. gruodžio 31 d.	0

21. Paskolos

Grupės ir Bendrovės paskolas sudaro:

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Ilgalaikės paskolos				
Banko paskolos	167 242	134 202	-	2 560
Trumpalaikės paskolos				
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	26 959	30 403	2 560	2 560
Banko sąskaitos perviršis	20 019	-	20 019	-
Trumpalaikė finansinė skola Grupės įmonėms	-	-	634	-
Iš viso paskolų	214 220	164 605	23 213	5 120

Ilgalaikių paskolų grąžinimo terminai:

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Tarp 1 ir 2 metų	24 399	22 959	-	2 560
Nuo 2 iki 5 metų	59 564	70 056	-	-
Po 5 metų	83 279	41 187	-	-
Iš viso	167 242	134 202	-	2 560

Grupė ir Bendrovė 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. įkeitimų neturėjo.

Grupės bendrovė 2020 m. birželio mėn. pasirašė iki 65.000 tūkst. eurų vertės ilgalaikio finansavimo sutartį su Europos investicijų banku dėl dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos finansavimo. 2020 m. gruodžio 31 d. panaudota paskolos dalis sudarė 60.000 tūkst. Eurų.

Paskolų sutartyse numatytos finansinės ir nefinansinės sąlygos, kurių atskiros Grupės įmonės įsipareigojusios laikytis. Grupės įmonės 2020 m. ir 2019 m. šiuos įsipareigojimus vykdė.

Grupės paskolos su fiksuota palūkanų norma 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 46 proc., 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė 35 proc., likusios paskolos susietos su 3 ir 6 mėn. EURIBOR kintama dalimi (Bendrovės – su 12 mėn. EURIBOR kintama dalimi).

Grupės paskolų palūkanų normos svartinis vidurkis 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 0,63 proc. (2019 m. gruodžio 31 d. – 0,75 proc.), Bendrovės – 0,52 proc. (2019 m. gruodžio 31 d. – 0,52 proc.).

2020 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės nepanaudotų paskolų likutis buvo 5000 tūkst. Eur, overdraftų – 20 000 tūkst. Eur, (2019 m. gruodžio 31 d. – 20 000 tūkst. Eur).

„Grupės bendrovė 2020 m. birželio mėn. pasirašė iki 65.000 tūkst. eurų vertės ilgalaikio finansavimo sutartį su Europos investicijų banku dėl dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies“

Grynosios skolos likučių ir finansinės veiklos pinigų srautų 2020 m. ir 2019 m. suderinimas:

GRUPĖ	Pinigai	Paskolos	Nuomos įsipareigojimai	Iš viso
Grynoji skola 2018 m. gruodžio 31 d.	9 913	(196 255)	(820)	(187 162)
Įsigijimas		(10 000)	(9 264)	(19 264)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)	3 557			3 557
Overdraft'o pasikeitimas		6 889		6 889
Grąžinta paskola		34 761		34 611
Nuomos mokėjimai			1 139	1 139
Grynoji skola 2019 m. gruodžio 31 d.	13 470	(164 605)	(8 945)	(160 080)
Įsigijimas		(60 000)	(2 129)	(62 129)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų (sumažėjimas)	(8 357)	-	-	(8 357)
Overdraft'o pasikeitimas	-	(20 019)	-	(20 019)
Grąžinta paskola	-	30 404	-	30 404
Nuomos įsipareigojimų vertės koregavimas			351	351
Nuomos mokėjimai			1559	1 559
Grynoji skola 2020 m. gruodžio 31 d.	5 113	(214 220)	(9 164)	(218 271)

BENDROVĖ	Pinigai	Paskolos	Nuomos įsipareigojimai	Iš viso
Grynoji skola 2018 m. gruodžio 31 d.	8 669	(7 680)	-	989
Pinigų ir pinigų ekvivalentų (sumažėjimas)	3 677			3 677
Įsigijimai			(338)	(338)
Nuomos mokėjimai			62	62
Grąžinta paskola		2 560	-	2 560
Grynoji skola 2019 m. gruodžio 31 d.	12 346	(5 120)	(276)	6 950
Pinigų ir pinigų ekvivalentų (sumažėjimas)	(8 984)	-	-	(8 984)
Overdraft'o pasikeitimas	-	(20 019)	-	(20 019)
Trumpalaikės finansinės skolos (gautos)		(635)		(635)
Įsigijimai	-	-	(114)	(114)
Nuomos mokėjimai	-	-	81	81
Grąžinta paskola	-	2 560	-	2 560
Grynoji skola 2020 m. gruodžio 31 d.	3 362	(23 214)	(309)	(20 161)

22. Finansiniai įsipareigojimai, kuriems skaičiuojamos palūkanos

Grupė ir Bendrovė 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. įkeitimų neturėjo.

Grupės bendrovė 2020 m. birželio mėn. pasirašė iki 65.000 tūkst. eurų vertės ilgalaikio finansavimo sutartį su Europos investicijų banku dėl dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos finansavimo. 2020 m. gruodžio 31 d. panaudota paskolos dalis sudarė 60.000 tūkst. Eurų.

Paskolų sutartyse numatytos finansinės ir nefinansinės sąlygos, kurių atskiros Grupės įmonės įsipareigojusios laikytis. Grupės įmonės 2020 m. ir 2019 m. šiuos įsipareigojimus vykdė.

Grupės paskolos su fiksuota palūkanų norma 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 46 proc., 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė 35 proc., likusios paskolos susietos su 3 ir 6 mėn. EURIBOR kintama dalimi (Bendrovės – su 12 mėn. EURIBOR kintama dalimi).

Grupės paskolų palūkanų normos svartinis vidurkis 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 0,63 proc. (2019 m. gruodžio 31 d. – 0,75 proc.), Bendrovės – 0,52 proc. (2019 m. gruodžio 31 d. – 0,52 proc.).

2020 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės nepanaudotų paskolų likutis buvo 5000 tūkst. Eur, overdraftų – 20 000 tūkst. Eur, (2019 m. gruodžio 31 d. – 20 000 tūkst. Eur).

Šio pobūdžio Grupės ir Bendrovės įsipareigojimai buvo lygūs, jų judėjimas 2020 m. ir 2019 m. pateiktas žemiau:

	GRUPĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
ILGALAIKĖ DALIS		
Mokėtina suma už LITGRID AB akcijas pagal bazinę kainą	152 089	166 570
Mokėtina (gautina) LITGRID akcijų kainos priedo suma	(17 961)	(17 961)
ILGALAIKĖ DALIS IŠ VISO	134 128	148 609
Trumpalaikė dalis		
Mokėtina suma už LITGRID AB akcijas pagal bazinę kainą	14 481	7 965
Iš viso finansinių įsipareigojimų	148 609	156 574
Ilgalaikės įsipareigojimų dalies grąžinimo terminai		
Tarp 1 ir 2 metų	134 128	14 481
Nuo 2 iki 3 metų	-	134 128

Finansiniai įsipareigojimai susieti su 12 mėnesių EURIBOR kintama dalimi. Šių įsipareigojimų palūkanų normos svartinis vidurkis 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 0,44 proc. (2019 m. gruodžio 31 d. – 0,60 proc.).

Sukauptos palūkanos 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 134 tūkst. Eur, 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė 185 tūkst. Eur ir yra apskaičiuotos kitose trumpalaikėse mokėtinose skolose ir įsipareigojimuose.

„Grupė ir Bendrovė 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. įkeitimų neturėjo.“

23. Nuomos įsipareigojimai

Grupės ir Bendrovės nuomos įsipareigojimai ir jų judėjimas:

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Apskaitinė vertė laikotarpio pradžioje*	8 945	820	276	-
Nuomos įsipareigojimų pripažinimas pirmą kartą pagal 16 TFAS 2019-01-01	-	8 453		257
Sudarytos nuomos sutartys	2 129	841	114	81
Nutrauktos nuomos sutartys	(357)	(30)		-
Apskaičiuotos palūkanos	123	123	1	2
Nuomos mokėjimai (pagrindinė suma ir palūkanos)	(1 682)	(1 262)	(82)	(64)
Indeksavimas	6			
Apskaitinė vertė laikotarpio pabaigoje	9 164	8 945	(309)	276
Ilgalaikiai nuomos įsipareigojimai	7 641	7 736	219	210
Apskaitinė vertė laikotarpio pabaigoje	1 523	1 209	90	66

*2019 m. sausio 1 d. nuomos įsipareigojimus sudarė įsipareigojimai pagal išperkamosios nuomos (lizingo) sutartis.

Būsimieji nuomos mokėjimai pagal neatšaukiamas nuomos sutartis:

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Nuomos įsipareigojimai iš viso:	9 164	8 945	309	276
Einamųjų metų dalis	1 523	1 209	90	66
Ilgalaikiai įsipareigojimai, kurių padengimo terminai:	7 641	7 736	219	210
Tarp 1 ir 2 metų	1 244	1 044	83	66
Tarp 2 ir 3 metų	628	623	68	58
Tarp 3 ir 5 metų	198	466	68	86
Virš 5 metų	5 571	5 603	-	-

Grupės palūkanos, apskaičiuotos nuo nuomos įsipareigojimų, atspindėtos finansinės veiklos sąnaudose 2020 m. ir 2019 m. sudarė 123 tūkst. Eur (Bendrovės – 2020 m. 1 tūkst., 2019 – 2 tūkst. tūkst. Eur).

Grupė 2020 m. atliko 1 682 tūkst., 2019 m. - 1 262 tūkst. Eur nuomos mokėjimų (vertės dengimas ir palūkanos), Bendrovė 2020 m. - 82 tūkst. Eur (2019 m. 64 tūkst. Eur).

24. Atidėjiniai

	GRUPĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Atidėjiniai darbuotojų pensijų išmokoms*	841	80
Atidėjiniai servitutų įsipareigojimams**	1 250	1 161
Atidėjiniai apsaugos zonų registravimui***	4 088	-
Atidėjiniai trumpalaikiams įsipareigojimams vykdyti	19	640
Apskaitinė vertė	6 198	2 681
Ilgalaikiai atidėjiniai	5 313	1 368
Trumpalaikiai atidėjiniai	885	1 313

**Kaip aprašyta 3-oje pastaboje 2018 m. gruodžio 31 d. Grupė pripažino 2 300 tūkst. Eur nematerialųjį turtą ir atidėjinius. Atidėjiniai servitutų įsipareigojimams 2019 metais buvo sumažinti 700 tūkst. Eur. 2020 metais atidėjiniai servitutų įsipareigojimams buvo padidinti 165 tūkst. Eur.

***2020 m. gruodžio 31 d. Grupė pripažino 4 088 tūkst. Eur atidėjinį ir su tuo susijusį nematerialųjį turtą specialiųjų žemės naudojimo sąlygų (apsaugos zonų) formavimui (3 pastaba). Atidėjinys suformuotas remiantis 2020 m. turto kadastro nuostatų pakeitimais, kurie yra būtini LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo numatytai prievolei suformuoti apsaugos zonų registrui iki 2023 m., bei atsižvelgiant į LR energetikos ministro 2020 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 1-339 patvirtintą apsaugos zonų rengimo ir tvirtinimo tvarkos aprašą. Atidėjinio diskontavimui pritaikyta 0,62% diskonto norma.

Atidėjinius pensijų išmokoms sudaro apskaičiuotos pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir Grupės bendrovių kolektyvines sutartis mokėtinos sumos (2.15 pastaba).

25. Kitos ilgalaikės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai

	GRUPĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Avansu gautos sumos iš naujų vartotojų prijungimo	-	801
Avansu gautos dotacijos	1 667	4 686
Sutartiniai įsipareigojimai pagal prijungimo sutartis	1 337	
Kita	25	23
Apskaitinė vertė	3 029	5 510

Avansu gautos dotacijos sudarė pinigines lėšas gautos Sinchronizacijos programai įgyvendinti iš CEF (Connecting Europe Facility) fondo. Išlaidas, kurioms finansuoti buvo gauta dotacija, planuojama patirti 2023 m.

Sutartinius įsipareigojimus pagal prijungimo sutartis sudarė naujų vartotojų lėšos, skirtos prijungimui prie dujų perdavimo

sistemos. Šie įsipareigojimai bus pripažinti pajamomis per prijungimo metu sukurto turto eksploatavimo laikotarpį. Sutartinių įsipareigojimų dalis, kuri bus pripažinta pajamomis per vienerius metus, apskaityta trumpalaikių įsipareigojimų pagal sutartis su klientais straipsnyje.

26. Ataskaitinių metų pelno mokesčiai ir atidėtasias pelno mokesčiai

Pelno mokesčio sąnaudas sudarė:

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Ataskaitinio laikotarpio pelno mokesčiai	9 642	6 034	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio (pajamos)	(9 544)	(3 925)	(385)	(362)
Ataskaitinio laikotarpio pelno mokesčio sąnaudas (pajamos)	98	2 109	(385)	(362)

Atidėtojo pelno mokesčio turto ir įsipareigojimų judėjimas prieš sudengiant su ta pačia mokesčių institucija susijusias sumas, yra pateikiamas žemiau:

GRUPĖ	IMT perkainojimas (vertės sumažėjimas)	Kito turto vertės sumažėjimas	Perkrovų valdymo įplaukos	Nusidėvėjimo normatyvų skirtumai	Nepanaudota investicijų lengvata	Kita	Viso
ATIDĖTOJO PELNO MOKESČIO TURTAS							
2018 m. gruodžio 31 d.	1 251	28 956	4 379	-	-	426	35 012
Perklasifikavimas su atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimu	3 121	(3 558)	-	152	-	-	(285)
Pripažinta pelno (nuostalių) straipsnyje	(119)	(410)	4 033	4	-	340	3 848
Atidėtojo pelno mokesčio turtas sudengtas su atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimu	-	(24 901)	-	-	-	-	(24 901)
2019 m. gruodžio 31 d.	4 253	87	8 412	156	-	766	13 674
Pripažinta pelno (nuostalių) straipsnyje	(191)	129	4 667	29	3 923	1 267	9 824
Atidėtojo pelno mokesčio turtas sudengtas su pelno mokesčio įsipareigojimu (panaudotas mokesstinis nuostalis)	-	-	-	-	-	(385)	(385)
2020 m. gruodžio 31 d.	4 062	216	13 079	185	3 923	1 648	23 113

GRUPĖ	IMT perkainojimas (vertės sumažėjimas)	Nusidėvėjimo normų skirtumai	Mokesčių lengvata įsigyjant IMT	Kita	Viso
ATIDĖTOJO PELNO MOKESČIO ĮSIPAREIGOJIMAI					
2018 m. gruodžio 31 d.	(33)	(25 303)	(1 682)	(277)	(27 295)
Perklasifikavimas su atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimu	(117)	402	-	-	285
Pripažinta pelno (nuostalių) straipsnyje	13	-	138	(72)	79
Atidėtojo pelno mokesčio turtas sudengtas su atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimu	-	24 901	-	-	24 901
Pripažinta kitų bendrųjų pajamų straipsnyje	48	-	-	-	48
2019 m. gruodžio 31 d.	(89)	-	(1 544)	(349)	(1 982)
Pripažinta pelno (nuostalių) straipsnyje	16	-	119	(414)	(279)
Pripažinta kitų bendrųjų pajamų straipsnyje	9	-	-	-	9
2020 m. gruodžio 31 d.	(64)	-	(1 425)	(763)	(2 252)

Atidėtojo pelno mokesčio turtas grynąja verte 2019 m. gruodžio 31 d.

11 692

Atidėtojo pelno mokesčio turtas grynąja verte 2020 m. gruodžio 31 d.

20 861

Pagal Pelno mokesčio įstatymo nuostatas, investicijoms į įstatyme nustatytus kriterijus atitinkantį ilgalaikį turtą gali būti taikoma pelno mokesčio lengvata. Grupė apskaičiuodama 2020 m. pelno mokestį, taikydama minėtą lengvatą susimažino pelno mokesčio sąnaudas bendra 5 888 tūkst. eurų suma (įskaitant pripažintą atidėtoji pelno mokesčio turtą).

2020 m. Bendrovė patyrė 2 650 tūkst. Eur. mokestinių nuostalių (2019 m. – 2 600 tūkst. Eur.). Mokestinius nuostalius Bendrovė perleidžia Grupės įmonėms už atlygį (15 proc.). 2020 m. EPSO-G gautas atlygis už LITGRID perleistus 2019 m. mokestinius nuostalius sudarė 385 tūkst. Eur.

Bendrujų pajamų ataskaitoje pateikta pelno mokesčio sąnaudų suma gali būti suderinta su pelno mokesčio sąnaudomis, apskaičiuotomis taikant įstatyme numatytą pelno mokesčio tarifą pelnui prieš pelno mokestį:

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą	40 183	13 512	1 292	4 908
Pelno mokestis taikant 15 proc. tarifą	6 028	2 026	194	736
Investicijų lengvatos įtaka	(1 965)	(218)	-	-
Atidėtas pelno mokestis (nepanaudota investicijų lengvata)	(3 923)	-	-	-
Neleidžiamų atskaitymų ir neapmokestinamųjų pajamų įtaka	(17)	196	(579)	(1 098)
Praėjusių metų koregavimas	42	105	-	-
Mokestinio nuostolio įskaitymas	(67)	-	-	-
Pelno mokesčio sąnaudos (pajamos), apskaitytos per pelną (nuostolį)	98	2 109	(385)	(362)
Pelno mokesčio sąnaudos (pajamos), apskaitytos per kitas bendrąsias pajamas	(9)	(48)	-	-

27. Prekybos skolos

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Skolos už elektros energiją	13 123	11 837	-	-
Skolos už gamtines dujas	1 016	3 830	-	-
Skolos už rangos darbus, paslaugas	6 118	7 236	-	-
Skolos už ilgalaikį materialųjį turtą ir atsargas	15 623	10 729	-	-
Kitos prekybos mokėtinos sumos	238	165	87	49
Apskaitinė vertė	36 118	33 797	87	49

Tikrosios prekybos mokėtinų sumų vertės yra apytikriai lygios jų apskaitinėms vertėms.

28. Gauti išankstiniai apmokėjimai

	GRUPĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Gauti išankstiniai apmokėjimai iš biržos dalyvių	8 246	15 672
Avansu gautos dotacijos	5 023	1 928
Pergrupuota iš kitų gautinų sumų avansu gautos dotacijos	-	1 168
Įsipareigojimų įvykdymo garantija	953	-
Avansu gautos sumos iš naujų vartotojų	611	628
Kitos avansu gautos sumos	58	45
Apskaitinė vertė	14 891	19 441

Kaip nurodyta 14 pastaboje, biržų dalyviai prieš įvykstant prekybai avansu perveda lėšas, kuriomis vėliau įskaitoma įsigytiems produktams įskaityti arba grąžinami.

Avansu gautos sumos iš naujų vartotojų – tai gauti avansai už naujų vartotojų prijungimą prie elektros tinklų. Šie avansai bus

pripažinti pajamomis kuomet bus suteiktos prijungimo paslaugos.

Avansu gautos dotacijos sudaro pinigines lėšas gautas iš CEF (Connecting Europe Facility) fondo, kurios bus panaudotos patirtoms išlaidoms finansuoti 2021 m.

29. Kitos trumpalaikės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Mokėtinos administruojamos VIAP lėšos	20 294	61 213	-	-
Mokėtinos administruojamos SGD lėšos	10 670	13 562	-	-
Sukauptos administruojamos SGD lėšos	2 174	2 461	-	-
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	5 052	1 629	427	305
Sukauptos atostogų rezervo sąnaudos	2 656	2 149	109	99
Mokėtinos PVM	2 227	1 268	-	-
Mokėtinos nekilnojamojo turto mokestis	921	966	-	-
Mokėtini dividendai	519	552	-	-
Mokėtinos palūkanos	213	253	134	185
Sukauptos kitos sąnaudos	880	2 458	22	18
Gauti depozitai	5 599	5 468	-	-
Perkrovų valdymo įplaukos	6 860	4 463	-	-
Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	3 508	3 115	-	-
Apskaitinė vertė	61 573	98 244	692	607

Sukauptos administruojamos SGD terminalo lėšos yra apskaitomos tuomet, kai gamtinių dujų perdavimo sistemos naudotojams išrašoma PVM sąskaita faktūra. SGD terminalo lėšos yra priskiriamos mokėtinų SGD terminalo lėšų sąskaitai tuomet, kai AB „Klaipėdos nafta“ ir UAB „Litgas“ išrašo AB „Amber Grid“ PVM sąskaitą faktūrą gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomai dedamajai prie gamtinių dujų perdavimo kainos.

Grupės pagrindinę gautų depozitų dalį sudarė depozitai už prekybą biržoje.

Trumpalaikių kitų mokėtinų sumų tikroji vertė yra apytikriai lygi jų apskaitinei vertei.

30. Pajamos pagal sutartis su klientais

Grupės pajamos pagal sutartis su klientais sudarė:

	GRUPĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Elektros energijos perdavimo ir susijusių paslaugų pajamos		
Elektros energijos perdavimo paslauga	83 363	69 315
Prekyba balansavimo / disbalanso energija	21 217	26 376
Sisteminės paslaugos	86 702	70 750
Kiti elektros energijos ir susijusių paslaugų pardavimai	4 344	7 195
Elektros energijos perdavimo ir susijusių paslaugų iš viso:	195 626	173 636
Gamtinių dujų perdavimo ir susijusių paslaugų pajamos		
Gamtinių dujų perdavimo paslaugos	45 897	45 845
Balansavimo pajamos perdavimo sistemoje	4 588	8 665
Naujų vartotojų prijungimo pajamos	(1 405)*	(825)
Gamtinių dujų perdavimo ir susijusių paslaugų iš viso:	49 080	53 685
Kitos pajamos pagal sutartis su klientais		
Pajamos iš statybos, remonto ir techninės priežiūros paslaugų	12 411	9 828
Prekybos biržoje ir susijusių paslaugų pajamos	1 454	542
Biokuro biržos, šilumos aukcionų, VIAP lėšų administravimo ir kitos pajamos	963	975
Kitų pajamų iš viso:	14 828	11 345
Grupės pajamų iš viso pagal sutartis su klientais:	259 534	238 666

* 2020 m. buvo atliktas naujų vartotojų prijungimo įmokų pajamų koregavimas dėl nuo 2020 m. taikyto naujo apskaitos principo šios rūšies pajamoms, kaip nurodyta aiškinamojo rašto 2.18 pastaboje

2019 m. naujų vartotojų prijungimo pajamos sumažintos 825 tūkst. Eur dėl perskaičiuotos prijungimo įmokos, klientui nupirkus didesnį perdavimo paslaugų kiekį, nei buvo prognozuota apskaičiuojant prijungimo įmoką.

Bendrovės pajamos pagal sutartis su klientais sudarė pajamos iš valdymo paslaugų teikimo ir 2020 m. buvo lygios 296 tūkst. Eur (2019 m. – 230 tūkst. Eur).

31. Kitos pajamos

Grupės kitos pajamos sudarė:

	GRUPĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos	8 959	9 274
Perkrovų įplaukos	991	198
Turto nuomos pajamos	594	555
Kitos su elektros energija susijusios paslaugos	844	189
Delspinigiai ir netesybos	240	91
Kitos pajamos*	736	635
Gamintojų prijungimo ir elektros įrenginių perkėlimo pajamos**	(1 378)	1 378
Elektros energijos perdavimo ir susijusių paslaugų iš viso:	10 986	12 320

* Grupės kitoms pajamoms priskirtos dotacijos, pripažintos pajamomis, ilgalaikio turto perleidimo pelnas, SGT lėšų administravimo pajamos.

**Grupė nuo 2020 m. sausio 1 d. pakeitė gamintojų prijungimo prie perdavimo tinklo ir elektros įrenginių perkėlimo paslaugų apskaitos politiką, kaip nurodyta aiškinamojo rašto 2.18 pastaboje.

32. Dividendų ir asocijuotos įmonės perleidimo pajamos

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.
Dividendų pajamos	895	174	4 093	7 677
Asocijuotos įmonės perleidimo pajamos	831			
Dividendų ir investicinės veiklos pajamų iš viso	1 726	174	4 093	7 677

Grupės asocijuotos įmonės perleidimo pajamos sudarė pelnas iš 2020 m. įvykdyto UAB „Duomenų logistikos centras“ akcijų pardavimo (1 pastaba) - 831 tūkst. Eur

Grupė 2020 m. dividendus gavo iš bendrai kontroliuojamos bendrovės TSO Holding (9 pastaba), 2019 m. - iš UAB „Duomenų logistikos centras“.

Bendrovė 2020 m. ir 2019 m. dividendus gavo iš dukterinių bendrovių. Grupės bendrovių išmokėti dividendai Grupės nekontroliuojamai daliai 2020 m. sudarė 156 tūkst. Eur, 2019 - 279 tūkst. Eur.

33. Elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo bei susijusių paslaugų sąnaudos

Grupės elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo bei susijusių paslaugų sąnaudas sudarė:

	GRUPĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
ELEKTROS ENERGIJOS PERDAVIMO IR SUSIJUSIŲ PASLAUGŲ SĄNAUDOS		
Technologinių nuostalių kompensavimo elektros sąnaudos	15 190	22 226
Sisteminių paslaugų sąnaudos	81 740	74 396
VIAP sąnaudos (gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių balansavimas)	8 855	9 166
Balansavimo ir reguliavimo energijos sąnaudos	20 833	25 917
Dalyvavimo ENTSO-e ITC mechanizme sąnaudos	781	3 043
Jungčių paskirstytų pajėgumų pasinaudojimo užtikrinimo sąnaudos	992	198
Elektros energijos perdavimo bei susijusių paslaugų sąnaudų iš viso:	128 391	134 946
Gamtinių dujų ir susijusių paslaugų sąnaudos		
Technologinių nuostalių kompensavimo dujų sąnaudos	1 183	1 689
Perdavimo sistemos balansavimo dujų sąnaudos	5 162	9 647
Gamtinių dujų perdavimo bei susijusių paslaugų sąnaudų iš viso	6 345	11 336
ELEKTROS ENERGIJOS IR GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO BEI SUSIJUSIŲ PASLAUGŲ SĄNAUDŲ IŠ VISO:	134 736	146 282

2020 m. elektros energijos ir susijusių paslaugų sąnaudos, lyginant su 2019 m. sumažėjo 5 proc. Sisteminių paslaugų sąnaudos išaugo 9,9 proc. iki 81,7 mln. Eur, o pagrindinė augimo priežastis – išaugusios izoliuoto Lietuvos energetikos sistemos darbo užtikrinimo sąnaudos. Disbalanso ir balansavimo elektros sąnaudos dėl mažesnių pardavimo kiekių ir vidutinės pirkimo kainos sumažėjo 19,1 proc. ir siekė 21 mln. Eur. Elektros energijos

pirkimo technologinių nuostalių perdavimo tinkle kompensavimui sąnaudos sumažėjo 31,7 proc. iki 15,2 mln. Eur dėl 30,5 proc. mažesnės vidutinės elektros pirkimo kainos.

2020 m. Gamtinių dujų perdavimo bei susijusių paslaugų sąnaudos, palyginus su 2019 m., dėl mažesnių dujų kainų sumažėjo 44 proc.

34. Finansinė veikla

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.
Palūkanų pajamos	96	-	189	35
Kitos finansinės veiklos pajamos	29	51	-	-
Palūkanų sąnaudos	(1 997)	(2 429)	(831)	(982)
Kitos finansinės veiklos sąnaudos	(132)	(59)	-	(17)
Finansinės veiklos rezultatas	(2 004)	(2 437)	(642)	(964)

35. Sandoriai tarp susijusių šalių

2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. patrunuojanti Grupės ir Bendrovės šalis buvo Lietuvos Respublika, atstovaujama LR energetikos ministerijos. Susijusių šalių atskleidimo tikslais Lietuvos Respublika neapima centrinių ir vietinių valdžios institucijų. Atskleidimas apima sandorius ir likučius su akcininku, dukterinėmis įmonėmis (Bendrovės sandoriuose), visomis valstybės kontroliuojamomis, ar reikšmingai įtakojamomis įmonėmis (tokių įmonių sąrašas skelbiamas <https://vkc.sipa.lt/apie-imo-nes/vvi-sarasas> ir sandoriai atskleidžiami tik tada, jei sandorių

suma per kalendorinius metus viršija 100 tūkst. Eur) bei vadybe ir jų šeimų nariais.

Sandoriai su susijusiomis šalimis vykdomi pagal rinkos sąlygas, pagal teisės aktais patvirtintus tarifus arba laikantis viešųjų pirkimo įstatymo reikalavimų.

2020 m. Grupės sandoriai ir 2020 m. gruodžio 31 d. likučiai su susijusiomis šalimis sudarė:

Susijusios šalys	Pirkimai (išmokos)*	Pardavimai (įplaukos)*	Mokėtinos sumos*	Gautinos sumos*	Finansinės veiklos pajamos	Finansinės veiklos sąnaudos
Ignitis grupės įmonės:						
UAB „Ignitis grupė“	-	-	148 743	127	-	687
AB Energijos skirstymo operatorius	59 963	249 093	4 302	33 064	-	-
UAB Ignitis	56 594	40 715	4 693	3 818	-	-
AB Ignitis gamyba	144 315	44 886	17 322	2 882	-	-
UAB Ignitis grupės paslaugų centras		261		27	-	-
UAB Vilniaus kogeneracinė jėgainė		32	100		-	-
UAB Kauno kogeneracinė jėgainė	192	282		28	-	-
UAB Transporto valdymas	1 066		110		-	-
UAB Energetikos paslaugų ir rangos organizacija	712				-	6
UAB Duomenų logistikos centras	8	240		25		-
Kitos valstybės valdomos įmonės:						
AB Lietuvos geležinkeliai					-	-
VĮ Ignalinos atominė elektrinė	177	1 792	23	206	-	-
AB Klaipėdos nafta	35 729		7 240		-	-
VĮ Geoterma				110	-	-
AB „LTG Infra“		671		81		
Kitos valstybės valdomos įmonės	170	127	149	4	-	-
Iš viso	298 926	338 099	182 682	40 372	-	693

* Pirkimų ir pardavimų, mokėtinos ir gautinos sumos apima apyvartas ir likučius su VIAP ir SGGT lėšomis.

2019 m. Grupės sandoriai ir 2019 m. gruodžio 31 d. likučiai su susijusiomis šalimis sudarė:

Susijusios šalys	Pirkimai (išmokos)*	Pardavimai (įplaukos)*	Mokėtinos sumos*	Gautinos sumos*	Dividendų pajamos	Finansinės veiklos sąnaudos
Ignitis grupės įmonės:						
UAB „Ignitis grupė“	-	-	156 759	66	-	937
AB Energijos skirstymo operatorius	52 462	218 891	7 478	24 915	-	2
UAB Ignitis	60 706	45 918	4 937	4 205	-	-
AB Ignitis gamyba	112 242	28 628	26 479	2 643	-	-
UAB Ignitis grupės paslaugų centras	-	263	-	26	-	-
UAB Vilniaus kogeneracinė jėgainė	-	264	35	-	-	-
UAB Kauno kogeneracinė jėgainė	-	279	-	281	-	-
UAB Transporto valdymas	589	-	101	-	-	-
UAB Energetikos paslaugų ir rangos organizacija	989	90	240	-	-	6
UAB Duomenų logistikos centras	178	253	34	21	81	-
Kitos valstybės valdomos įmonės:						-
AB Lietuvos geležinkeliai	-	593	2	23	-	-
VĮ Ignalinos atominė elektrinė	178	1 705	41	181	-	-
AB Klaipėdos nafta	67 724	-	10 156	-	-	-
VĮ Geoterma	-	-	-	110	-	-
AB „LTG Infra“	148	93	150	4	-	-
Kitos valstybės valdomos įmonės	295 216	296 977	206 412	32 475	81	945
Iš viso	298 926	338 099	182 682	40 372	-	693

* Pirkimų ir pardavimų, mokėtinos ir gautinos sumos apima apyvartas ir likučius su VIAP ir SGGT lėšomis.

2020 m. Bendrovės sandoriai ir 2020 m. gruodžio 31 d. likučiai su susijusiomis šalimis sudarė:

Susijusios šalys	Finansinės veiklos pajamos	Dividendų pajamos	Finansinės veiklos sąnaudos	Mokėtinos sumos	Gautinos sumos	Suteiktos paskolos	Pirkimai	Pardavimai
UAB „Ignitis grupė“	-	-	687	148 743	127	-	-	-
Litgrid AB	-	3 983	-	-	27	-	-	136
AB Amber Grid	69	-	-	-	18	7 852	-	129
UAB „Tetas“	23	-	-	635	8	1 239	-	13
UAB „Baltpool“	95	110	-	-	22	18 539	-	17
UAB „GET Baltic“	1	-	-	-	-	-	-	-
UAB „Transporto valdymas“	-	-	-	-	-	-	32	-
Iš viso	188	4 093	687	149 378	202	27 630	32	296

2019 m. Bendrovės sandoriai ir 2019 m. gruodžio 31 d. likučiai su susijusiomis šalimis sudarė:

Susijusios šalys	Finansinės veiklos pajamos	Dividendų pajamos	Finansinės veiklos sąnaudos	Mokėtinos sumos	Gautinos sumos	Suteiktos paskolos	Pirkimai	Pardavimai
UAB „Ignitis grupė“	-		937	156 759	67	-	-	-
Litgrid AB	17	2 557	-	-	16	-	-	113
AB Amber Grid	5	5 048	-	-	21	6 272	-	103
UAB „Tetas“	13		-	-	1	1 129	-	8
UAB „Baltpool“	72	72	-	-	-	-	-	6
UAB „GET Baltic“	-		-	-	-	180	-	-
UAB „Transporto valdymas“	-		-	3	-	-	40	-
Iš viso	107	7 677	937	156 762	105	7 581	40	230

Išmokos vadovybei	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020-12-31	2019-12-31	2020-12-31	2019-12-31
Išmokos, susijusios su darbo santykiais	2 353	2 249	525	480
Iš jų: Išeitinės kompensacijos	90	70	6	-
Vadovų skaičius (vidutinis srašinis)	23	23	5	5

Per 2020 m. ir 2019 m. Grupės ir Bendrovės vadovybei paskolų, garantijų nebuvo suteikta, nebuvo jokių kitų išmokėtų ar priskaičiuotų sumų ar turto perleidimo.

Vadovybe yra laikomi administracijos vadovai bei departamentų direktoriai. 2020 m. kolegialių valdymo organų nariams išmokos sudarė 220 tūkst. Eur (2019 m. – 134 tūkst. Eur).

„Sandoriai su susijusiomis šalimis vykdomi pagal rinkos sąlygas, pagal teisės aktais patvirtintus tarifus arba laikantis viešųjų pirkimo įstatymo reikalavimų.“

36. Finansinės rizikos valdymas

Grupė ir Bendrovė, vykdydama veiklą, patiria finansinę riziką. Valdydamos šią riziką, Grupė ir Bendrovė siekia sumažinti veiksnių, galinčių neigiamai paveikti Grupės ir Bendrovės finansinius

rezultatus, įtaką. Grupė ir Bendrovė vadovaujasi UAB „EPSO-G“ valdybos patvirtinta UAB „EPSO-G“ grupės įmonių išdėstyta ir finansinių rizikų valdymo politika (toliau – Rizikų politika).

36.1. Finansinės priemonės pagal grupes (kaip pateikta finansinės būklės ataskaitoje)

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.
Finansinis turtas				
Prekybos gautinos sumos	32 460	24 752	50	38
Kitos gautinos sumos	2 273	632	27 663	7 585
Perkrovų valdymo įplaukų nepanaudotų lėšų likučio dalis	24 901	12 648		
Kitas finansinis turtas	15 874	40 657	-	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	5 113	13 470	3 362	12 346
Finansinis turtas amortizuota savikaina	80 741	92 159	31 075	19 969
Kitas finansinis turtas				
Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	1 089	1 984	-	-
Finansinis turtas iš viso:	81 830	94 143	31 075	19 969

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Finansiniai įsipareigojimai				
Įsipareigojimas už LITGRID AB įsigijimą	148 609	156 574	148 609	156 574
Paskolos	214 220	164 605	23 213	5 120
Nuomos įsipareigojimai	9 164	8 945	309	276
Prekybos skolos	36 118	33 797	87	49
Kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	19 231	26 640	156	167
Iš viso	427 342	390 561	172 374	162 186

36.2. Kredito rizika

2020 m. gruodžio 31 d. ir 2019 m. gruodžio 31 d. kredito rizika buvo susijusi su:

	GRUPĖ		BENDROVĖ	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Finansinis turtas amortizuota savikaina*	80 741	92 159	31 075	19 269

*Maksimali Grupės kredito rizika yra lygi iš pirkėjų gautinų sumų (išskyrus SGD terminalo ir VIAP gautinas lėšas), kitų gautinų sumų, pinigų ir kito trumpalaikio finansinio turto sumai, atėmus pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius. Gautinos administruojamos VIAP ir SGD lėšos nėra įtrauktos skaičiuojant kredito riziką. Grupė, negaudama šių lėšų, nuostolių nepatirtų, nes nėra lėšų gavėja, o tik administratorė.

Grupė turi reikšmingą kredito rizikos koncentraciją, nes kredito rizika pasiskirsčiusi tarp 10 pagrindinių pirkėjų, iš kurių gautinos sumos 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė apie 95 proc. (2019 m. gruodžio 31 d. sudarė apie 81 proc.) visų Grupės prekybos gautinų sumų (finansinio turto). Didžiausio pirkėjo – skirstomųjų tinklų operatoriaus AB „Energijos skirstymo operatorius“ mokėtinos sumos 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 61 proc. (2019 m. gruodžio 31 d. sudarė 50 proc.) visų Grupės prekybos gautinų sumų (finansinio turto).

Kredito rizika yra valdoma reguliariai atliekant priežiūros procedūras (individualią skolininkų priežiūrą, pirkėjų stebėjimą ir analizę, siekiant numatyti galimas jų mokumo problemas ateityje ir kt.). Grupės bendrovės yra patvirtinusios pirkėjų skolų valdymo reglamentą, kuriame nurodyti konkretūs veiksmai, terminai, kuriuos reikalinga vykdyti mažinant pirkėjų įsiskolinimą.

Žemiau pateiktoje lentelėje nurodyti bankų reitingai, kuriuose Grupė ir Bendrovė laiko pinigus ir pinigų ekvivalentus (13 pastaba) ir kitą finansinį turtą (12 pastaba):

Swedbank*	AA-
SEB*	AA-
OP Corporate Bank	AA-

* Reitingai pateikti apie motininčius bankus 2020 m. gruodžio 31 d. būklei.

Prekybos ir kitos gautinos sumos yra daugiausia gautinos iš valstybės valdomų įmonių bei didelių gamintojų be reikšmingų istorinių apmokėjimų sutrikimų.

36.3. Likvidumo rizika

Grupės politika yra veiklos finansavimo užtikrinimas, t. y., kad Grupės įmonės visada turėtų pakankamai lėšų ir/ar pasirašytų kreditavimo sutarčių bei overdraftų (sąskaitų likučių perviršių) sutartinams įsipareigojimams įvykdyti. Likvidumo rizika valdoma sudarant Grupės įmonių grynųjų pinigų srautų prognozes.

Grupės pinigų srautai iš pagrindinės veiklos 2020 metais yra teigiami, dėl to likvidumo rizika yra nedidelė. Grupės likvidumo (trumpalaikis turtas / trumpalaikiai įsipareigojimai) ir skubaus padengimo ((trumpalaikis turtas – atsargos) / trumpalaikiai įsipareigojimai) rodikliai 2020 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,84 ir 0,81 (2019 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,8 ir 0,8). Bendrovės likvidumo ir skubaus padengimo rodikliai 2020 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,81 ir 0,72 (2019 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 1,78 ir 1,78).

Likvidumo rizika valdoma nuolat atliekant trumpalaikes ir ilgalaikes Bendrovės pinigų srautų prognozes. Likvidumas bus užtikrintas Bendrovės mokumą užtikrinančiais sprendimais – planuojamais gauti dividendais. EPSO-G grupės likvidumo rizika valdoma atliekant paskolų restruktūrizavimą.

Žemiau lentelėje yra pateikta informacija apie Grupės ir Bendrovės finansinių įsipareigojimų sutartines padengimo datas. Ši informacija buvo paruošta, remiantis finansinių įsipareigojimų nediskontuotais pinigų srautais atsižvelgiant į anksčiausias datas, kada Grupė ir Bendrovė turės padengti šiuos įsipareigojimus. Įsipareigojimų likučiai, kurių padengimo terminas yra iki 12 mėnesių, atitinka jų apskaitinės vertės, kadangi diskontavimo įtaka yra nereikšminga.

GRUPĖ	iki 3 mėn.	Nuo 4 mėn. iki vienerių metų	Per antrus - penktus metus	Po penkių metų	Įsipareigojimų iš viso
2020 m. gruodžio 31 d.					
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	55 367	2 095	380		57 842
Paskolos	23 169	25 608	86 698	85 125	220 600
Nuomos įsipareigojimai	374	1 225	2 236	9 002	12 837
Kiti finansiniai įsipareigojimai		14 999	134 608		149 607
2019 m. gruodžio 31 d.					
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	68 464	2 860	497	-	71 821
Paskolos	7 738	30 339	95 846	42 304	176 227
Nuomos įsipareigojimai	309	952	2 349	9 145	12 755
Kiti finansiniai įsipareigojimai	-	8 703	151 430		160 133

BENDROVĖ	iki 3 mėn.	Nuo 4 mėn. iki vienerių metų	Per antrus - penktus metus	Po penkių metų	Įsipareigojimų iš viso
2020 m. gruodžio 31 d.					
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	87	692	-	-	779
Paskolos	20 656	2 563	-	-	23 219
Nuomos įsipareigojimai	23	69	220	-	312
Kiti finansiniai įsipareigojimai	-	14 999	134 608	-	149 607
2019 m. gruodžio 31 d.					
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	68	588	-	-	656
Paskolos	7	2 572	2 566	-	5 145
Nuomos įsipareigojimai	17	50	211	-	278
Kiti finansiniai įsipareigojimai	-	8 703	151 430	-	160 133

36.4. Rinkos rizika

Grupės ir Bendrovės pajamos, sąnaudos ir pinigų srautai iš pagrindinės veiklos iš esmės yra nepriklausomi nuo palūkanų normų pasikeitimų rinkoje. Grupė turi ilgalaikių ir trumpalaikių paskolų bei overdraftą, kurių palūkanos susijusios su EURIBOR. Jeigu palūkanų norma padidėtų/sumažėtų 0,1 procentiniu punktu, 2020 m. gruodžio 31 d. Grupės paskolų palūkanų įtaka pelnui prieš mokesčius būtų 249 tūkst. eurų (2019 m. 251 tūkst. Eur).

Dujų pirkimo kainos svyravimo rizika

Grupė patiria riziką, susijusią su gamtinių dujų pirkimo kainos pokyčiais. Pokyčius įtakoja įvairūs svyravimai tarptautinėse rinkose. Grupė 2020 m. nesiėmė jokių veiksmų gamtinių dujų kainos svyravimo rizikai sumažinti.

37. Finansinio turto ir įsipareigojimų tikroji vertė

Pagrindinis Grupės ir Bendrovės finansinis turtas ir įsipareigojimai, neatspindėti tikrąja verte, yra prekybos ir kitos gautinos sumos, terminuoti indėliai, pinigai ir pinigų ekvivalentai, paskolos, prekybos ir kitos skolos. Kiekvienos rūšies finansiniam turtui ir įsipareigojimams įvertinti buvo naudojami tokie metodai ir prielaidos:

- Trumpalaikių prekybos ir kitų gautinų sumų, terminuotų indėlių, kito finansinio turto, pinigų ir pinigų ekvivalentų, trumpalaikių paskolų, trumpalaikių prekybos skolų ir kitų mokėtinų sumų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei (3 lygis).

- Ilgalaikių paskolų tikroji vertė nustatoma remiantis tokios pat ar panašios paskolos rinkos kaina arba palūkanų norma, kuri yra taikoma tuo metu tokio pat termino skoloms. Ilgalaikių paskolų, už kurias mokamos kintamos palūkanos, apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei (3 lygis). 2020 m. gruodžio 31 d. Grupės ilgalaikių paskolų, už kurias mokamos fiksuotos palūkanos, tikroji vertė buvo apytiksliai 384 tūkst. Eur mažesnė nei apskaitinė vertė (2019 m. gruodžio 31 d. - 483 tūkst. Eur).

38. Neapibrėžtieji įsipareigojimai

Teisminiai nagrinėjimai

LITGRID AB grupės teisminiai nagrinėjimai

2020 m. gegužės 7 d. atmetus AB „Achema“ apeliacinį skundą, baigta AB „Achema“ byla dėl nuostalių, atsiradusių dėl elektros energijos pertrūkio AB „Achema“ amoniako ceche ir atstatytas su šia byla susijęs 567 tūkst. Eur atidėjiny.

2020 m. kovo 12 d. ieškovas AB „Šiaulių energija“ pateikė ieškinį AB „Energinės skirstymo operatorius“ dėl nuostalių atlyginimo. Ginčas kilo dėl 2019 m. kovo mėn. ieškovo AB „Šiaulių energija“ valdomoje Šiaulių termofikacinėje elektrinėje įvykusios avarijos, kurios metu, kaip nurodoma ieškovo ieškinyje, sugedo elektrinėje sumontuotas trifazis sinchroninis generatorius.

Remiantis Energetikos įrenginių avarijų ir sutrikimų tyrimo ir apskaitos nuostatais 2019 m. rugsėjo 4 d. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pirmininko įsakymu buvo sudaryta avarijos tyrimo komisija. Komisija, išanalizavusi avarijos priežastis, ieškovo veiklos atitiktį norminių aktų reikalavimams, techninių sprendinių atitiktį elektrinės įrengimo projektui, sudarė avarijos tyrimo aktą, kuriame konstatuota, kad priežastis, dėl kurios įvyko avarija, yra tai, jog ieškovo įrengtos generatoriaus apsaugos neapsaugojo generatoriaus įrenginių nuo išorinio trumpojo jungimo, atsiradusio išoriniame tinkle, taip, kaip nurodyta elektrinės relinės apsaugos ir automatikos dalies projekte ir elektros relinės apsaugos ir automatikos įrengimo taisyklėse. Byloje LITGRID AB dalyvauja kaip trečiasis asmuo, tačiau 2020 gruodžio 28 d. pateiktas ieškovo pareiškimas dėl ieškinio dalyko patikslinimo, dėl LITGRID AB statuso byloje pakeitimo į atsakovo bei prašoma priteisti solidariai iš atsakovų AB „Energinės skirstymo operatorius“ ir AB „Litgrid“ ieškovo AB „Šiaulių energija“ naudai 1 272 075,59 Eur nuostalių atlyginimo. Ieškovo pareiškimas rezoliucija priimtas. Įvertinus ieškinio argumentus ir pateiktus įrodymus, atidėjiny nebuvo suformuotas.

AB „Amber Grid“ teisminiai ginčai

Šiuo metu Bendrovė dėl gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomos dedamosios prie gamtinių dujų perdavimo kainos (toliau – SGD terminalo lėšos) priteisimo iš AB „Achema“ yra pradėjusi dvi civilines bylas. Bendrovė veikia tik kaip SGD terminalo lėšų administratorius ir SGD terminalo lėšas perveda jų gavėjams tik tuomet, kai surenka iš pirkėjų, todėl dėl ginčytinų sumų kredito rizikos nepatiria.

39. Pobalansiniai įvykiai

EPSO-G 2021-01-26 įsteigė 100% valdomą dukterinę bendrovę „Energy cells“, UAB, pasirašydama ir apmokėdama 500 000 vnt. naujai įsteigtos bendrovės akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė 1 Eur. Akcijos buvo apmokėtos pinigine lėšomis. „Energy cells“ veiklos tikslas – Lietuvoje įdiegti energijos kaupimo įrenginius, kurių bendra suminė galia ir talpa sieks mažiausiai 200 megavatų. Energijos kaupimo įrenginiai tarnaus kaip pirminis rezervas užtikrinant patikimą, stabilų ir vartotojų interesus atitinkantį Lietuvos elektros energetikos sistemos darbą iki

Taip pat, teismuose yra nagrinėjama byla dėl Bendrovės pirmųjų komisijos sprendimų dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos (GIPL) projekto rangos darbų pirkimo metu teisėtumo. Lietuvos apeliacinis teismas 2020 m. gegužės 21 d. paskelbė nutartį, kuria Vilniaus apygardos teismo 2020 m. vasario 29 d. sprendimą paliko nepakeistu (liko nepakeisti ir pirkimo rezultatai). Šiuo metu ieškovas byloje yra pateikęs kasacinį skundą, kuris yra priimtas ir 2021 m. sausio 27 d. buvo nagrinėjamas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo. 2021 m. kovo 3 d. nutartimi LAT nusprendė panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2020 m. vasario 28 d. sprendimą ir Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. gegužės 21 d. nutartį ir bylą perduoti nagrinėti iš naujo pirmosios instancijos teismui.

BALTPPOOL UAB teisminiai ginčai

BALTPPOOL pateiktų ieškinių bei pareiškimų dėl teismo įsakymų išdavimo pagrindų teismuose pradėtos civilinės bylos vykdo / tęsiasi aktyvūs teisminiai ginčai dėl VIAP lėšų skolų priteisimo iš VIAP lėšų skolininkų: AB „Lifosa“, AB „ORLEN Lietuva“ ir UAB „Dainavos elektra“. Iš šių VIAP lėšų skolininkų išieškotos sumos buvo / būtų įskaitomos į VIAP lėšų biudžetą, todėl šie teisminiai ginčai tiesioginės įtakos Baltpool finansinei būklei neturėjo/neturės.

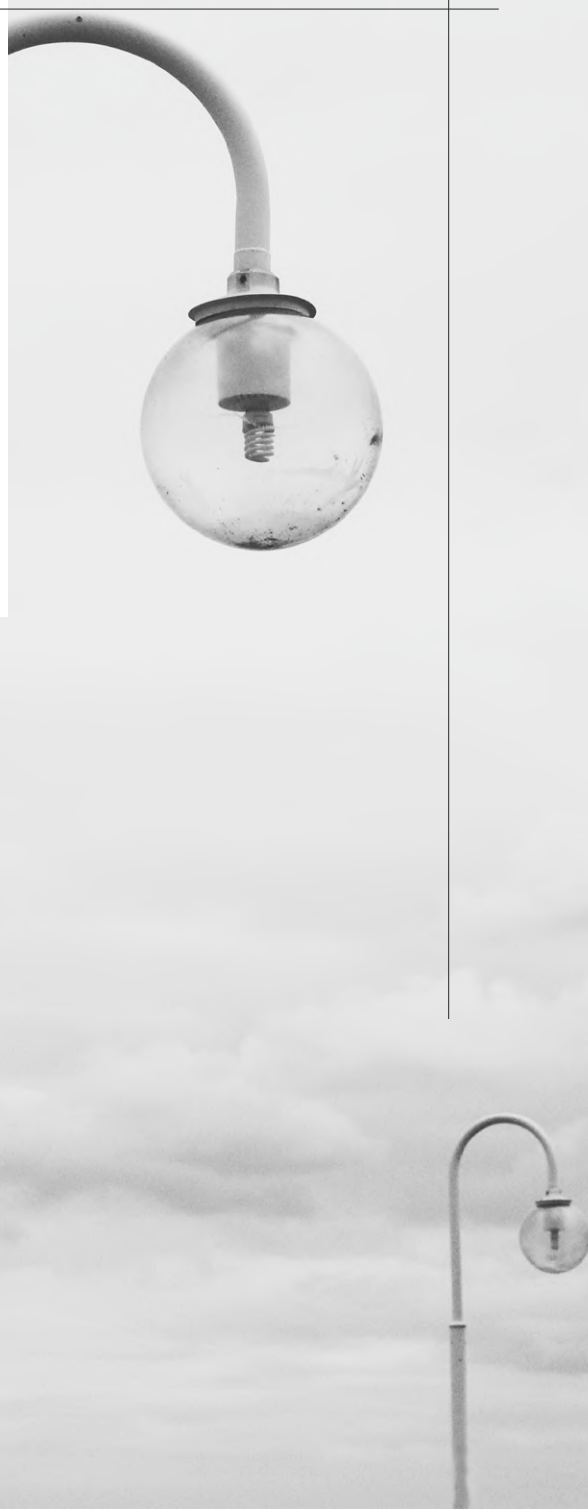
2020 m. išliko / buvo sustabdytos civilinės bylos dėl VIAP lėšų priteisimo iš skolininkų AB „Achema“ ir AB „Lifosa“. Iš šių VIAP lėšų skolininkų išieškotos sumos būtų įskaitomos į VIAP lėšų biudžetą, todėl šie teisminiai ginčai tiesioginės įtakos Baltpool finansinei būklei neturės.

Vilniaus miesto apylinkės teisme UAB „Robmona“ ieškinio pagrindų pradėta civilinė byla, kurioje ieškovas kreipėsi į teismą dėl biržoje su pirkėju AB „Šiaulių energija“ sudarytos sutarties pakeitimo pagal CK 6.204 (iš esmės pasikeitus sutarties šalių pusiausvyrai). BALTPPOOL su pareikštu ieškiniu nesutinka, nes ieškinio pareiškimu UAB „Robmona“ iš esmės siekia ne atkurti sutarties šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą, o išvengti už netinkamą sutarties vykdymą skirtos baudos (kurios taikymo klausimą jau yra išnagrinėję visų instancijų teismai kitoje tarp ieškovo AB „Šiaulių energija“ ir atsakovo UAB „Robmona“ nagrinėtoje civilinėje byloje, kurioje BALTPPOOL nedalyvavo). Jokie materialaus pobūdžio reikalavimai atsakovui BALTPPOOL nepareikšti. Teisminis ginčas įtakos BALTPPOOL teisėms ar pareigoms, taip pat finansinei padėčiai neturės.

sinkronizacijos su kontinentinės Europos tinklais o ateityje – sparčiai augančių atsinaujinančių energijos šaltinių integracijai į esamą perdavimo sistemą.

Gavus Valstybinės reguliavimo tarybos leidimą, 2021 m. vasario 26 d. buvo sudaryta LITGRID AB ir EPSO-G tarpusavio skolinimosi sutartis, kuria numatoma galimybė panaudoti laisvas perkrovų valdymo lėšas grupės tarpusavio skolinimo tikslais.

Priedai

Informacija apie skaidrumo gairių laikymąsi

Priedas Nr. 1

UAB „EPSO-G“ (toliau – **EPSO-G** arba **Bendrovė**) ir jos patirtojas bendrovės laikosi 2010 m. liepos 14 d. Vyriausybės nutarimo Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“ (toliau – Skaidrumo gairės). Skaidrumo gairės privalomai yra taikomos EPSO-G, nes EPSO-G yra valstybės valdoma įmonė (toliau – **VVJ**). Siekiant Skaidrumo gairių laikymosi EPSO-G įmonių grupėje įgyvendinamo, grupės lygiu buvo patvirtinta UAB „EPSO-G“ įmonių grupės veiklos skaidrumo ir komunikacijos politika, kurioje detalai atsižvelgiama į Skaidrumo gairėse keliamus reikalavimus ir nustatomas jų taikymas EPSO-G įmonių grupės bendrovėms.

Skaidrumo gairių įgyvendinimas EPSO-G yra iš esmės užtikrinamas per informaciją, atskleidžiamą metiniame pranešime, bei informacijos atskleidimą EPSO-G valdymo bendrovės ir grupės įmonių interneto svetainėse atskleidžiant ir pateikiant informaciją interesų turėtojams prieinamu bei suprantamu formatu.

Skaidrumo gairių 3 straipsnyje nurodyta, kad VVJ vadovaujasi AB Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdymo kodekso nuostatomis, susijusiomis su viešu informacijos atskleidimu. Informacija apie tai, kaip EPSO-G laikosi šio kodekso nuostatų, yra atskleista EPSO-G metinio pranešimo II-ojoje priede „**UAB „EPSO-G“ pranešime apie AB Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso laikymąsi**“.

Žemiau pateikiama struktūrizuota informacija dėl Skaidrumo gairių vykdymo:

EPSO-G INTERNETO TINKLAPYJE (WWW.EPSOG.LT) TURI BŪTI SKELBIAMA INFORMACIJA / VYKDOMI KITI REIKALAVIMAI:	
Bendrovės pavadinimas, kodas ir registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie Bendrovę, buveinė (adresas)	Vykdoma
Teisinis statusas, jeigu EPSO-G pertvarkoma, reorganizuojama (nurodomas reorganizavimo būdas), likviduojama, yra bankrutuojanti ar bankrutavusi	Neaktualu
Informacija apie valstybei atstovaujančią instituciją, t. y. Energetikos ministeriją ir nuoroda į jos interneto svetainę	Vykdoma
Veiklos tikslai, vizija ir misija	Vykdoma
Struktūra	Vykdoma
Vadovo duomenys*	Vykdoma
Valdybos pirmininko ir narių duomenys*	Vykdoma
Stebėtojų tarybos pirmininko ir narių duomenys*	Neaktualu
Komitetų pavadinimai, jų pirmininkų ir narių duomenys*	Vykdoma
*Skelbiami šie duomenys: vardas, pavardė, einamų pareigų pradžios data, kitos einamos vadovaujamosios pareigos kituose juridiniuose asmenyse, išsilavinimas, kvalifikacija, profesinė patirtis; nurodoma, ar kolegialaus organo narys yra išrinktas ar paskirtas kaip nepriklausomas narys.	
Valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų nominalių verčių suma (eurais euro cento tikslumu) ir dalis (procentais) EPSO-G įstatiniame kapitale	Vykdoma
Vykdomi specialieji įpareigojimai, kurie nustatomi pagal LR ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtintas rekomendacijas: nurodomas specialiųjų įpareigojimų tikslas, einamaisiais kalendariniais metais jiems vykdyti skirti valstybės biudžeto asignavimai ir teisės aktai, kuriais VVJ pavesta vykdyti specialųjį įpareigojimą, nustatomas specialiojo įpareigojimo vykdymo sąlygos ir (arba) reguliuojama kainodara	Vykdoma

EPSO-G INTERNETO TINKLAPYJE (WWW.EPSOG.LT) TURI BŪTI SKELBIAMA INFORMACIJA / VYKDOMI KITI REIKALAVIMAI:

Informacija apie socialinės atsakomybės iniciatyvas ir priemones, svarbius vykdomus ar planuojamus investicinius projektus	Vykdoma
Jei EPSO-G yra kitų juridinių asmenų dalyvė (netaikoma dukterinėms ir paskesnio lygio dukterinėms bendrovėms), tokių juridinių asmenų pavadinimas, kodas ir registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie Bendrovę, buveinė (adresas), interneto tinklalapių adresai	Neaktualu
EPSO-G metinių finansinių ataskaitų rinkinys, EPSO-G metinis pranešimas, taip pat EPSO-G metinių finansinių ataskaitų auditoriaus išvada EPSO-G interneto svetainėje turi būti paskelbti per 10 darbo dienų nuo metinių finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo	Vykdoma
EPSO-G tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniai, EPSO-G tarpiniai pranešimai interneto svetainėje turi būti paskelbti ne vėliau kaip per 2 mėnesius pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui	Vykdoma

ATSIŽVELGIANT Į TAI, KAD EPSO-G YRA PATRONUOJANTI BENDROVĖ, PAPILDOMAI EPSO-G INTERNETO TINKLAPYJE (WWW.EPSOG.LT) TURI BŪTI SKELBIAMA ŠI INFORMACIJA:

EPSO-G įmonių grupės struktūra	Vykdoma
EPSO-G dukterinių ir paskesnio lygio dukterinių bendrovių:	
Bendrovės pavadinimas, kodas ir registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie Bendrovę, buveinė (adresas)	Vykdoma
Interneto tinklalapių adresai	Vykdoma
EPSO-G valdomų akcijų dalis (procentais) bendrovių įstatiniame kapitale	Vykdoma
Metinės konsoliduotosios finansinės ataskaitos ir konsoliduotieji metiniai pranešimai	Vykdoma

EPSO-G INTERNETO TINKLAPYJE (WWW.EPSOG.LT) TURI BŪTI SKELBIAMI ŠIE DOKUMENTAI / VYKDOMI KITI REIKALAVIMAI:

EPSO-G įstatai	Vykdoma
Energetikos ministerijos raštas dėl valstybės tikslų ir lūkesčių EPSO-G nustatymo	Vykdoma
Veiklos strategija arba jos santrauka tais atvejais, jei veiklos strategijoje yra konfidencialios informacijos ar informacijos, kuri laikoma komercine (gamybine) paslaptimi	Vykdoma
Atlyginimų politika, apimanti EPSO-G vadovo darbo užmokesčio ir EPSO-G sudaromų kolegialių organų bei komitetų narių atlygio nustatymą	Vykdoma
EPSO-G metiniai ir tarpiniai pranešimai	Vykdoma
Ne trumpesnio kaip 5 metų laikotarpio metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniai ir metinių finansinių ataskaitų auditoriaus išvados	Vykdoma
Aukščiau nurodyti dokumentai skelbiami PDF formatu ir sudaromos techninės galimybės juos išspausdinti	Vykdoma

FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIuose, PRANEŠIMuose TURI BŪTI SKELBIAMA / VYKDOMI KITI REIKALAVIMAI:

EPSO-G apskaitą tvarko taip, kad užtikrintų finansinių ataskaitų sudarymą pagal tarptautinius apskaitos standartus	Vykdoma
EPSO-G rengia 6 mėnesių tarpinių finansinių ataskaitų rinkinį	Vykdoma
EPSO-G be metinio pranešimo, papildomai rengia 6 mėnesių tarpinį pranešimą	Vykdoma
EPSO-G metiniame pranešime, be LR įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme nustatytų turinio reikalavimų, papildomai turi būti pateikiama²:	
Trumpas EPSO-G verslo modelio aprašymas	Vykdoma
Informacija apie svarbius įvykius, įvykusius per finansinius metus ir po jų (iki metinio pranešimo parengimo) ir turėjusius esminę reikšmę EPSO-G veiklai	Vykdoma
Veiklos strategijoje numatytų tikslų įgyvendinimo rezultatai	Vykdoma
Pelningumo, likvidumo, turto apyvartumo, skolos rodikliai	Vykdoma
Specialiųjų įpareigojimų vykdymas	Vykdoma
Investicijų politikos įgyvendinimas, vykdomi ir planuojami investiciniai projektai bei investicijos per ataskaitinius metus	Vykdoma
EPSO-G taikomos rizikos valdymo politikos įgyvendinimas	Vykdoma
Dividendų politikos įgyvendinimas	Vykdoma
Atlyginimų politikos įgyvendinimas	Vykdoma
Bendras metinis darbo užmokesčio fondas, vidutinis mėnesinis darbo užmokestis pagal einamas pareigas ir (arba) padalinius	Vykdoma
VVJ, kurioms neprivalomas socialinės atsakomybės ataskaitos rengimas, rekomenduojama atitinkamai metiniame pranešime ar metinėje veiklos ataskaitoje pateikti informaciją, susijusią su aplinkosaugos, socialiniais ir personalo, žmogaus teisių užtikrinimo, kovos su korupcija ir kyšininkavimu klausimais	Vykdoma
Konsoliduotajame metiniame pranešime pateikiama įmonių grupės struktūra, taip pat kiekvienos dukterinės bendrovės pavadinimas, kodas ir registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie Bendrovę, buveinė (adresas), valdomų akcijų dalis (procentais) dukterinės bendrovės įstatiniame kapitale, finansinių metų finansinius ir nefinansinius veiklos rezultatus	Vykdoma
EPSO-G tarpiniame pranešime pateikiamas trumpas EPSO-G verslo modelio aprašymas, ataskaitinio laikotarpio finansinių veiklos rezultatų analizė, informacija apie per ataskaitinį laikotarpį įvykusius svarbius įvykius, taip pat pelningumo, likvidumo, turto apyvartumo, skolos rodiklius ir jų pokyčius, palyginti su atitinkamu praėjusių metų laikotarpiu	Vykdoma

UAB „EPSO-G“ pranešimas apie AB Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso laikymąsi

Priedas Nr. 2

Vadovaudamasi Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1052, bei UAB „EPSO-G“ įmonių grupės veiklos skaidrumo ir komunikacijos politika, UAB „EPSO-G“ (toliau – Bendrovė arba EPSO-G) šiame pranešime atskleidžia, kaip laikomasi AB Nasdaq Vilnius patvirtinto listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso nuostatų. Jei šio kodekso ar kai kurių nuostatų nesilaikoma, tai yra nurodoma, kurių konkrečiai nuostatų nesilaikoma ir dėl kokių priežasčių.

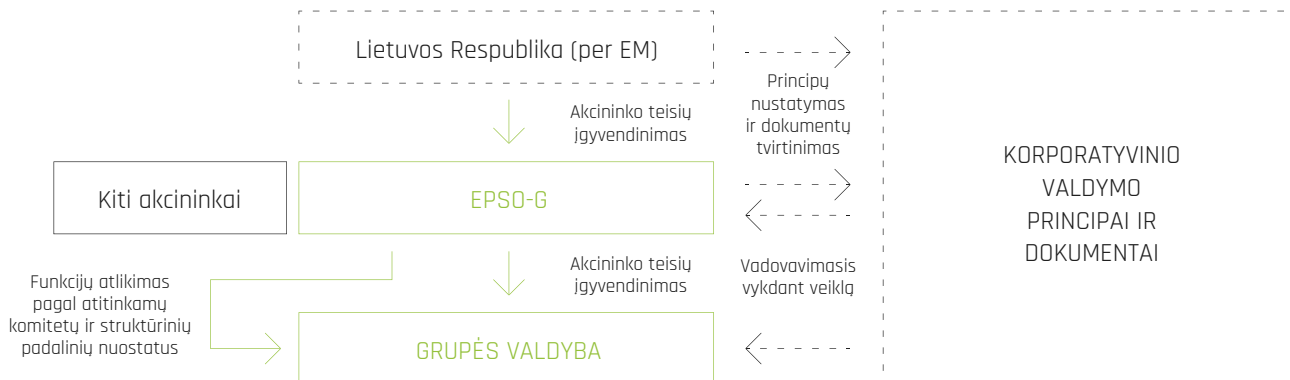
AB Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdymo kodekso rekomendacijų įgyvendinimas UAB „EPSO-G“ yra iš esmės užtikrinamas per informaciją, atskleidžiamą metiniame pranešime, bei plačios apimties informacijos atskleidimą EPSO-G interneto svetainėje, siekiant pateikti informaciją interesų turėtojams prieinamu bei suprantamu formatu.

1. Bendrovės valdysenos ataskaitos laisvos formos santrauka:

Valstybės valdoma UAB „EPSO-G“ yra patrunuojanti EPSO-G įmonių grupės (toliau – Grupė) bendrovė.

Valdymo bendrovės UAB „EPSO-G“ akcininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau tekste – EM). Bendrovės valdymo struktūrą, valdysenos

modelį nustato Bendrovės įstatai, vienintelio akcininko – EM 2018-04-24 patvirtintos UAB „EPSO-G“ įmonių grupės korporatyvinio valdymo gairės bei UAB „EPSO-G“ įmonių grupės korporatyvinio valdymo politika. Visi paminėti dokumentai yra skelbiami viešai Bendrovės interneto puslapyje.

1 paveikslas. Principinė EPSO-G korporatyvinio valdymo įgyvendinimo schema.

Bendrovės valdymo struktūra:

- visuotinis akcininkų susirinkimas;
- valdyba (5 nariai, iš kurių 3 nepriklausomi nariai, kiti 2 nariai nominuoti vienintelio akcininko Energetikos ministerijos);
- Grupės mastu veikiantys komitetai:
 - atlygio ir skyrimo komitetas (daugumą sudaro nepriklausomi nariai);
 - audito komitetas (daugumą sudaro nepriklausomi nariai);
 - inovacijų ir plėtros komitetas (daugumą sudaro nepriklausomi nariai).
- generalinis direktorius.

Grupėje veikia centralizuotas vidaus auditas. Siekiant užtikrinti vidaus audito nepriklausomumą, nustatyta, jog vidaus audito vadovą skiria ir atleidžia valdymo bendrovės EPSO-G valdyba, kurioje daugumą sudaro nepriklausomi nariai. Vidaus auditas taip pat yra atskaitingas EPSO-G audito komitetui, kurio sudėtyje taip pat dauguma nepriklausomų narių. Vidaus audito rekomendacijas analizuoja Bendrovės valdyba bei tvirtina priemonių planą rekomendacijų įgyvendinimui.

EPSO-G įmonių grupės rizikų valdymo politikos pagrindu yra diegiama vieninga Grupėje rizikų valdymo sistema pagal tarptautinėje praktikoje taikomus COSO ERM standartus, apibrė-

žiančius rizikų identifikavimo, vertinimo ir valdymo principus bei atsakomybes. Rizikų valdymo koordinavimas yra vykdomas Grupės mastu.

Gerai valdysenos praktikai užtikrinti EPSO-G grupėje yra patvirtintos veiklos politikos. Jos yra skirtos įdiegti nuoseklią ir veiksmingą organizacijos valdymo sistemą, padedančią darbuotojams sėkmingai įgyvendinti svarbius strateginius projektus ir skaidriai bei efektyviai kurti naudą šalies žmonėms ir verslui. Siekiant užtikrinti veiklos politikų veiksmingumą, Bendrovė kasmet rengia veiklos politikų įgyvendinimo pažangos ataskaitą.

Šiuo metu Bendrovėje galiojančios veiklos politikos:

Atlygis, personalo valdymas	Grupės veiklos priežiūra	Veikla, Grupės vystymas	Finansai, turtas	Skaidrumas, atsakomybė
Atlygio gairės	Grupės integruota planavimo ir stebėsenos politika	Grupės strategija	Dividendų mokėjimo politika	Korupcijos prevencijos politika
Kolegialių organų kasmetinio veiklos įsivertinimo gairės	Centralizuoto vidaus audito įgyvendinimo Grupėje gairės	Korporatyvinio valdymo politika	Apskaitos politika	Paramos teikimo politika
Darbuotojų atlygio politika		Projektų valdymo politika	Išdo ir finansinių rizikų valdymo politika	Ne audito paslaugų iš audito įmonės įsigijimo politika
Darbuotojų veiklos vertinimo politika		Rizikų valdymo politika	Technologinio turo vystymo ir eksploatavimo politika	Veiklos skaidrumo ir komunikacijos politika
Atrankų politika		Socialinės atsakomybės politika	Transporto politika	Neskelbtinos informacijos apsaugos politika
		Etikos kodeksas	ITT valdymo politika	Kolegialių organų narių ir darbuotojų interesų valdymo politika
		Pirkimų politika		Asmens duomenų apsaugos politika
		Sandorių su susijusiomis šalimis politika		
		Atitikties valdymo politika		

PAAIŠKINIMAI:

 2020 m. atlikti politikos pakeitimai bei patvirtinta nauja Grupės politikos redakcija.

 2020 m. patvirtinta nauja Grupės politika.

EPSO-G remiasi gerąja valdysenos patirtimi, išdėstyta Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) paskelbtose gerosios valdysenos rekomendacijose, Jungtinių Tautų bei Nasdaq Vilnius rekomendacijose, kituose tarptautinių mastu pripažintuose standartuose ir gerosios valdysenos rekomendacijose, kurių svarbiausias tikslas – užtikrinti, kad valstybės valdomos bendrovės būtų valdomos skaidriai ir efektyviai.

Kryptingai siekiant pelnyti pasitikėjimą vykdomais strateginiais projektais ir itin daug dėmesio skiriant veiklos skaidrumui bei atskaitingumui, EPSO-G įmonių grupė buvo įvertinta už pažangiausią dukterinių įmonių valdyseną, o bendroji valdysenos kokybė pelnė „A+“ įvertinimą. Tai parodė VŠĮ Valdymo koordinavimo centras (VKC) paskelbtas „VVI gerosios valdysenos indeksas 2019/20 metai“. VKC gerojo valdymo indeksas yra plačiausiai visų VVI valdymo kokybę įvertinantis įrankis. Indeksą sudaro trys pagrindinės vertinimo dimensijos: skaidrumas, kolegialūs organai bei strateginis planavimas ir įgyvendinimas.

Pagal skaidrumo dimensiją EPSO-G pelnė aukščiausią „A+“ įvertinimą, identifikuojant tobulintinas sritis taikant darnumo praktiką ateityje.

Aukščiausias galimas įvertinimas „A+“ taip pat buvo skirtas už kolegialių organų darbą, jų narių atrankos procesą, kompetenciją, įsitraukimą ir tai, jog kolegialių organų funkcijos atitinka gerosios valdysenos principus.

EPSO-G strateginio planavimas ir įgyvendinimas įvertintas A+ balu. Finansinis tvarumas buvo įvertintas „A“ dėl grupės įsiskolinimo lygio, kuris susidarė dėl finansinio įpareigojimo mokėti „Ignitis grupė“ bendrovei už įsigytas „Litgrid“ akcijas.

Rengdama 2021 m. veiklos planą, EPSO-G valdymo bendrovė tobulina valdyseną atsižvelgiant į VKC rekomendacijas.

2. Struktūrizuota lentelė

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
1. principas: Visuotinis akcininkų susirinkimas, nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų traktavimą. Bendrovės valdysenos sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.		
1.1. Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti su teisės aktuose numatyta informacija ir (ar) dokumentais bei dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus.	TAIP	Bendrovė turi vienintelį akcininką.
1.2. Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodos balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.	TAIP	Visos Bendrovės akcijos yra paprastosios vardinės akcijos, vienos akcijos nominali vertė 0,29 Eur.
1.3. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t. y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiama teisėmis.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.
1.4. Dėl itin svarbių išskirtinių sandorių, tokių kaip viso ar beveik viso bendrovės turto perleidimas, kas iš esmės reikštų bendrovės perleidimą, turėtų būti gautas visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas.	TAIP	Bendrovės įstatų 43 str. nurodyti atvejai, kuomet reikalingi vienintelio akcininko pritarimai – šie atvejai nustatyti, atsižvelgiant į tai, kad Bendrovės pagrindinis turtas yra dukterinių bendrovių akcijos.
1.5. Visuotinio akcininkų susirinkimo organizavimo ir dalyvavimo jame procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui visuotiniame akcininkų susirinkime. Pranešime apie šaukiamą visuotinį akcininkų susirinkimą bendrovė turėtų nurodyti paskutinę dieną, kada vėliausiai galima pateikti siūlomus sprendimo projektus.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.
1.6. Siekiant užtikrinti užsienyje gyvenančių akcininkų teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus iš anksto paskelbti viešai ne tik lietuvių kalba, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Rekomenduojama šią informaciją paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje. Viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
1.7. Akcininkams, turintiems teisę balsuoti, turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.	TAIP	Akcininkas gali balsuoti raštu.
1.8. Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę dalyvauti ir balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas perduodamos informacijos saugumas ir galima nustatyti dalyvavusiojo ir balsavusiojo tapatybę.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.
1.9. Pranešime apie šaukiamo visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų projektus rekomenduojama atskleisti naujas kolegialaus organo narių kandidatūras, siūlomą jiems atlygį, siūlomą išrinkti audito įmonę, jei šie klausimai yra įtraukti į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Kai siūloma išrinkti naują kolegialaus organo narį, rekomenduojama informuoti apie jo išsilavinimą, darbo patirtį ir kitas užimamas (ar siūlomas užimti) kitas vadovaujamas pareigas.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.
1.10. Bendrovės kolegialaus organo nariai, administracijos vadovai ⁴ ar kiti su bendrove susiję kompetentingi asmenys, galintys pateikti informaciją, susijusią su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarke, turėtų dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime. Siūlomi kandidatai į kolegialaus organo narius taip pat turėtų dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime, jeigu naujų narių rinkimai įtraukti į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.
2. principas: Stebėtojų taryba		
2.1. Stebėtojų tarybos funkcijos ir atsakomybė		
Bendrovės stebėtojų taryba turėtų užtikrinti bendrovės ir jos akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bei nešališką bendrovės veiklos bei jos valdymo organų priežiūrą, taip pat nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams.		
Stebėtojų taryba turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą.		
2.1.1. Stebėtojų tarybos nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir atstovauti jų interesams, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
2.1.2. Kai stebėtojų tarybos sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkų interesus, stebėtojų taryba su visais akcininkais turėtų elgtis nešališkai. Ji turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės strategiją, rizikos valdymą ir kontrolę, interesų konfliktų sprendimą.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.

⁴ Šio Kodekso prasme administracijos vadovai yra tie bendrovės darbuotojai, kurie užima aukščiausios grandies vadovaujančias pareigas.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
2.1.3. Stebėtojų taryba turėtų būti nešališka priimdama sprendimus, turinčius reikšmę bendrovės veiklai ir strategijai. Stebėtojų tarybos narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
2.1.4. Stebėtojų tarybos nariai turėtų aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad stebėtojų tarybos sprendimas gali pakenkti bendrovei. Nepriklausomi ⁵ stebėtojų tarybos nariai turėtų: a) išlikti nepriklausomi atlikdami analizę, priimdami sprendimus; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kelti abejonių, kad stebėtojų tarybos nariai nėra nepriklausomi.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
2.1.5. Stebėtojų taryba turėtų prižiūrėti, kad bendrovės mokesčių planavimo strategijos būtų sudaromos ir įgyvendinamos vadovaujantis teisės aktais, siekiant išvengti ydingos praktikos, nesusijusios su ilgalaikiais bendrovės ir jos akcininkų interesais, dėl ko gali atsirasti reputacijos, teisinės ar kita rizika.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
2.1.6. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad stebėtojų taryba būtų aprūpinta pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus stebėtojų tarybos ir jos komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
2.2. Stebėtojų tarybos sudarymas		
Stebėtojų tarybos sudarymo tvarka turėtų užtikrinti tinkamą interesų konfliktų sprendimą, efektyvią ir sąžiningą bendrovės valdyseną.		
2.2.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo išrinkti stebėtojų tarybos nariai turėtų kolektyviai užtikrinti kvalifikacijos, profesinės patirties ir kompetencijų įvairovę, taip pat siekti lyčių pusiausvyros. Siekiant išlaikyti tinkamą stebėtojų tarybos narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, turėtų būti užtikrinta, kad stebėtojų tarybos nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
2.2.2. Stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems naujai kadencijai tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
2.2.3. Stebėtojų tarybos pirmininku turėtų būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nešališkai veiklai vykdyti. Buvęs bendrovės vadovas ar valdybos narys tuoj pat neturėtų būti skiriamas į stebėtojų tarybos pirmininko pareigas. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi veiklos nešališkumui užtikrinti.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.

⁵Šio Kodekso prasme stebėtojų tarybos narių nepriklausomumo kriterijai yra suprantami taip, kaip Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 31 straipsnio 7 ir 8 dalyse yra apibrėžti nesusijusių asmenų kriterijai.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
2.2.4. Stebėtojų tarybos nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas stebėtojų tarybos narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač vadovaujančias pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti stebėtojų tarybos nario pareigas. Jeigu stebėtojų tarybos narys dalyvavo mažiau nei pusėje stebėtojų tarybos posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
2.2.5. Kai siūloma paskirti stebėtojų tarybos narį, turėtų būti skelbiama, kurie stebėtojų tarybos nariai laikomi nepriklausomais. Stebėtojų taryba gali nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
2.2.6. Stebėtojų tarybos nariams už jų veiklą ir dalyvavimą stebėtojų tarybos posėdžiuose atlygio dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
2.2.7. Kiekvienais metais stebėtojų taryba turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti stebėtojų tarybos struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupę vertinimą, taip pat kiekvieno stebėtojų tarybos nario kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar stebėtojų taryba pasiekė nustatytą veiklos tikslų. Stebėtojų taryba turėtų bent kartą per metus paskelbti atitinkamą informaciją apie savo vidinę struktūrą ir veiklos procedūras.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
3. principas: Valdyba		
3.1. Valdybos funkcijos ir atsakomybė		
Valdyba turėtų užtikrinti bendrovės strategijos įgyvendinimą, taip pat tinkamą bendrovės valdyseną, atsižvelgiant į akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių interesus.		
3.1.1. Valdyba turėtų užtikrinti bendrovės strategijos, kurią patvirtino stebėtojų taryba, jei ji sudaroma, įgyvendinimą. Tais atvejais, kai stebėtojų taryba nesudaroma, valdyba taip pat yra atsakinga už bendrovės strategijos patvirtinimą.	TAIP	Bendrovės įstatų 39 p. nurodyta, kad Bendrovės valdyba tvirtina Grupės veiklos strategiją, kurioje, be kita ko, suformuluojama bendra Įmonių grupės misija ir vizija. Taip pat valdyba, vykdydama priežiūros funkciją, reguliariai svarsto ataskaitas apie strategijos įgyvendinimą.
3.1.2. Valdyba, kaip kolegialus bendrovės valdymo organas, atlieka jai Įstatyme ir bendrovės įstatuose priskirtas funkcijas, o tais atvejais, kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, be kita ko, atlieka Įstatyme nustatytas priežiūros funkcijas. Valdyba, vykdydama jai priskirtas funkcijas, turėtų atsižvelgti į bendrovės, akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių poreikius, atitinkamai siekiant tvaraus verslo kūrimo.	TAIP	Bendrovės įstatų 44 punkte nurodyta, jog Bendrovės valdyba atlieka priežiūros funkcijas.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
3.1.3. Valdyba turėtų užtikrinti, kad bus laikomasi įstatymų ir bendrovės vidaus politikos nuostatų, taikomų bendrovei ar bendrovių grupei, kuriai priklauso ši bendrovė. Ji taip pat turėtų nustatyti atitinkamas rizikos valdymo ir kontrolės priemones užtikrinant reguliarią ir tiesioginę vadovų atskaitomybę.	TAIP	Bendrovės įstatų 39 ir 41 str. numatyta, kad Bendrovės valdyba tvirtina įmonių grupės dokumentus (gaires, politikas, tvarkas ir pan.), formuoja bendrą Grupės korporatyvinio valdymo politiką ir nustato įmonių grupės bendrovėms taikomus tokio korporatyvinio valdymo pagrindinius principus, gaires, elgesio kodeksus, kitas rekomendacinio pobūdžio taisykles. Taip pat atskirais sprendimais valdyba paveda generaliniam direktoriui teikti reguliarias ataskaitas apie valdybos sektinus rodiklius (pvz., Bendrovės strategiją, veiklos planą, biudžetą ir pan.).
3.1.4. Valdyba taip pat turėtų užtikrinti, kad bendrovėje būtų įdiegtos priemonės, kurios įtrauktos į <u>EBPO geros praktikos rekomendacijas</u> ⁶ dėl vidaus kontrolės, etikos ir atitikties, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi galiojančių įstatymų, taisyklių ir standartų.	TAIP	Bendrovėje galioja įvairūs dokumentai, užtikrinantys aukščiausio lygio vidaus kontrolę, etikos bei atitikties valdymo priemones, pavyzdžiui: • vidaus auditas atskaitingas Bendrovės valdybai, kuri formuojama iš išorinių narių (3 nariai nepriklausomi); • audito komitetas formuojamas iš daugumos nepriklausomų narių, kam taip pat atskaitingas vidaus auditas; • Bendrovėje galioja Etikos ir elgesio kodeksas, UAB „EPSO-G“ įmonių grupės Korupcijos prevencijos politika, UAB „EPSO-G“ įmonių grupės paramos politika, UAB „EPSO-G“ įmonių grupės kolegialių organų narių, vadovų ir darbuotojų interesų valdymo politika, UAB „EPSO-G“ įmonių grupės rizikų valdymo politika, UAB „EPSO-G“ įmonių grupės skaidrumo ir komunikacijos politika ir kt.
3.1.5. Valdyba, skirdama bendrovės vadovą, turėtų atsižvelgti į tinkamą kandidato kvalifikacijos, patirties ir kompetencijos pusiausvyrą.	TAIP	Bendrovės įstatuose numatyta, kad Bendrovės generalinį direktorių skiria valdyba, atsižvelgdama į Atlygio ir skyrimo komiteto rekomendacijas. Bendrovės įstatų 81 p. numatyta, kad valdyba, vertindama kandidato į Generalinius direktorius tinkamumą eiti šias pareigas, įvertina jo atitiktį šiuose įstatuose ir teisės aktuose nustatytiems reikalavimams ir tuo tikslu gali pareiklauti iš kandidato pateikti šią atitiktį pagrindžiančius dokumentus ir (ar) kreiptis į kompetentingas institucijas dėl reikalingos informacijos apie kandidatą suteikimo

⁶Nuoroda į EBPO geros praktikos rekomendacijas dėl vidaus kontrolės, etikos ir atitikties: <https://www.oecd.org/daf/anti-bribery/44884389.pdf>

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
3.2. Valdybos sudarymas		
3.2.1. Stebėtojų tarybos arba visuotinio akcininkų susirinkimo, jei stebėtojų taryba nesudaroma, išrinkti valdybos nariai turėtų kolektyviai užtikrinti kvalifikacijos, profesinės patirties ir kompetencijų įvairovę, taip pat siekti lyčių pusiausvyros. Siekiant išlaikyti tinkamą valdybos narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, turėtų būti užtikrinta, kad valdybos nariai, kaip visuma, turėtų įvairių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.	TAIP	Bendrovės valdybos narių atranka vykdoma pagal LR Vyriausybės nustatytą tvarką. Renkant Valdybos narius užtikrinama, kad valdybos sudėtyje būtų ne mažiau kaip 3 (trys) nepriklausomi nariai, jų nepriklausomumą nustatant atsižvelgiant į LR Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 631 patvirtintame Kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės įmonės valdybą ir kandidatų į valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamą kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos apraše ir UAB „EPSO-G“ įmonių grupės kolegialių organų narių, vadovų ir darbuotojų interesų valdymo politikoje įtvirtintus kriterijus bei kitų taikytinų teisės aktų reikalavimus, taip pat siekiama, jog valdybos nariai turėtų kompetencijas, atsižvelgiant į valdybos atsakomybės sritis ir funkcijas; esant galimybei, siekiama, jog į valdybą nebūtų skiriami Bendrovės darbuotojai. Kasmet valdybos nariai atlieka savo veiklos įsivertinimą. Taip pat kasmet valdybos veiklą įvertina Atlygio ir skyrimo komitetas, kuris pateikia rekomendacijas dėl veiklos tobulinimo.
3.2.2. Kandidatų į valdybos narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleisti nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų stebėtojų tarybos posėdyje, kuriame bus renkama valdyba ar atskiri jos nariai. Jeigu stebėtojų taryba nesudaroma, šiame punkte nustatyta informacija turėtų būti pateikiama visuotiniam akcininkų susirinkimui. Valdyba kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.	TAIP	Bendrovės įstatų 33 str. numatyta, jog susirinkimas, vertindamas kandidato į valdybos narius tinkamumą eiti šias pareigas, įvertina jo atitiktį įstatuose ir taikytinuose teisės aktuose nustatytiems reikalavimams. Pagal Bendrovės įstatų 34 str. kiekvienas kandidatas į valdybos narius privalo pateikti visuotiniam akcininkų susirinkimui kandidato interesus deklaraciją. Informacija apie paskirtus valdybos narius skelbiama ir atnaujinama Bendrovės internetiniame tinklalapyje. Metiniame pranešime papildomai ši informacija nėra kartojama, tačiau metiniame pranešime yra pateikiama informacija apie valdybos pirmininką, generalinį direktorių ir vyriausiąjį finansininką ir Vidaus audito padalinio vadovą.
3.2.5. Valdybos pirmininku turėtų būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nešališkai veiklai vykdyti. Kai stebėtojų taryba nėra sudaroma, buvęs bendrovės vadovas tuoj pat neturėtų būti skiriamas į valdybos pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi veiklos nešališkumui užtikrinti.	TAIP	Bendrovės įstatuose numatyti kriterijai, kuriems esant asmuo apskritai negali būti renkamas valdybos nariu. Pagal Bendrovės įstatų 52 p., valdybos pirmininkas turi būti nepriklausomas valdybos narys.
3.2.6. Valdybos nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Jeigu valdybos narys dalyvavo mažiau nei pusėje valdybos posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojama bendrovės stebėtojų taryba, jeigu stebėtojų taryba bendrovėje nėra sudaroma – visuotinis akcininkų susirinkimas.	TAIP	Bendrovės protokoluose yra fiksuojamas valdybos narių dalyvavimas bei balsavimas priimant sprendimus. Valdybos dalyvavimas posėdžiuose nurodomas metiniame pranešime. Kiekvienais metais Bendrovės valdybos nariai atlieka savo veiklos vertinimą, kurio rezultatus pateikia akcininkams bei Atlygio ir skyrimo komitetui.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
3.2.7. Jeigu Įstatyme nustatytais atvejais renkant valdybą, kai nesudaroma stebėtojų taryba, dalis jos narių bus nepriklausomi ⁷ , turėtų būti skelbiama, kurie valdybos nariai laikomi nepriklausomais. Valdyba gali nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka visus Įstatyme nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.	TAIP	Tiek Bendrovės interneto tinklalapyje, tiek metiniame pranešime yra pateikiama informacija apie Bendrovės valdybos narius, specifiškai nurodant nepriklausomus narius.
3.2.8. Valdybos nariams už jų veiklą ir dalyvavimą valdybos posėdžiuose atlygio dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.	TAIP	Bendrovės įstatuose numatyta, kad visuotinis akcininkų susirinkimas priima sprendimus dėl atlygio gairių, taikomų nustatant atlygį už veiklą Bendrovės ir Įmonių grupės valdyboje.
3.2.9. Valdybos nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir atstovauti jų interesams, atsižvelgdami ir į kitus interesus turėtojus. Priimdami sprendimus jie neturėtų siekti asmeninių interesų, jiems turėtų būti taikomi susitarimai dėl nekonkuravimo, taip pat jie neturėtų pažeidžiant bendrovės interesus pasinaudoti verslo informacija ir galimybėmis, kurios yra susijusios su bendrovės veikla.	TAIP	Atsižvelgiant į siekį stebėti Bendrovės valdybos narių interesų konfliktų nebuvimą, kiekvienais metais valdybos nariai atnaujiną savo interesų deklaracijas. Bendrovėje yra patvirtinta UAB „EPSO-G“ įmonių grupės Kolegialių organų narių, vadovų ir darbuotojų interesų valdymo politika. Taip pat, Bendrovės įstatuose numatyta, kad valdybos nariai gali dirbti kitą darbą ar užimti kitas pareigas, kurios būtų suderinamos su jų veikla Valdyboje, įskaitant, bet neapsiribojant vadovaujančių pareigų kituose juridiniuose asmenyse ėjimą, darbą valstybės ar statutinėje tarnyboje, pareigas Bendrovėje bei kituose juridiniuose asmenyse (laikantis įstatuose nustatytų ribojimų) tik iš anksto apie tai informavę valdybą. Valdybų nariai yra pasirašę įsipareigojimus saugoti konfidencialią informaciją. Su valdybos nariais nėra sudaryti susitarimai dėl nekonkuravimo – tokių sutarčių poreikis nenustatytas.
3.2.10. Kiekvienais metais valdyba turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti valdybos struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupę vertinimą, taip pat kiekvieno valdybos nario kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar valdyba pasiekė nustatytų veiklos tikslų. Valdyba turėtų bent kartą per metus nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų viešai paskelbti atitinkamą informaciją apie savo vidinę struktūrą ir veiklos procedūras.	TAIP	Valdyba kasmet atlieka savo veiklos įsivertinimą, jos pagrindu rengia veiklos tobulinimo planą. Valdybos veiklos vertinimo rezultatai pateikiami Bendrovės metiniame pranešime.

⁷Šio Kodekso prasme valdybos narių nepriklausomumo kriterijai yra suprantami taip, kaip Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 33 straipsnio 7 dalyje yra apibrėžti nesusijusių asmenų kriterijai.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
4. principas: Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos darbo tvarka		
Bendrovėje nustatyta stebėtojų tarybos, jeigu ji sudaroma, ir valdybos darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.		
4.1. Valdyba ir stebėtojų taryba, jei ji sudaroma, turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdama naudos tiek bendrovei, tiek ir jos akcininkams. Gera bendrovių valdysena reikalauja atviros diskusijos tarp valdybos ir stebėtojų tarybos. Valdyba turėtų reguliariai, o esant reikalui – nedelsiant informuoti stebėtojų tarybą apie visus svarbius bendrovei klausimus, susijusius su planavimu, verslo plėtra, rizikų valdymu ir kontrole, įsipareigojimų laikymusi bendrovėje. Valdyba turėtų informuoti stebėtojų tarybą apie faktinius verslo plėtros nukrypimus nuo anksčiau suformuluotų planų ir tikslų, nurodant to priežastis.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
4.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, kokių periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdysenos klausimų sprendimas. Bendrovės kolegialių organų posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį.	TAIP	Bendrovės įstatuose numatyta, kad valdyba savo sprendimus priima Valdybos posėdžiuose, kurių rengiama tiek, kiek reikalinga, kad Valdyba galėtų tinkamai vykdyti savo funkcijas ir priimti jos kompetencijai priskirtus sprendimus. Bendrovės valdyba kiekvienų metų pradžioje patvirtina einamųjų metų eilinių posėdžių grafiką bei veiklos planą (preliminarius klausimus atitinkamam valdybos posėdžiui).
4.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti diskusija, po kurios būtų priimami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga su posėdžio darbotvarka susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai ir jie sutinka su tokiu darbotvarkės pakeitimu ar papildymu arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.	TAIP	Pagal Valdybos darbo reglamentą medžiaga valdybai turi būti pateikiama 5 d. d. iki eilinio posėdžio.
4.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti sprendami kitus su bendrovės valdysena susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlygio nustatymu.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
5. principas: Skyrimo, atlygio ir audito komitetai		
5.1. Komitetų paskirtis ir sudarymas		
Bendrovėje sudaryti komitetai turėtų didinti stebėtojų tarybos, o jei stebėtojų taryba nesudaroma, valdybos, kuri atlieka priežiūros funkcijas, darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvačius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai.		
Komitetai turėtų veikti nepriklausomai bei principingai ir teikti rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas.		
5.1.1. Atsižvelgiant į konkrečias su bendrove susijusias aplinkybes, pasirinktą bendrovės valdysenos struktūrą, bendrovės stebėtojų tarybą, o tais atvejais, kai ji nesudaroma - valdybą, kuri atlieka priežiūros funkcijas, sudaro komitetai. Kolegialiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlygio ir audito komitetais ⁹ .	TAIP	
5.1.2. Bendrovės gali nuspręsti suformuoti mažiau nei tris komitetai. Tokiu atveju bendrovės turėtų pateikti paaiškinimą, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus.	TAIP	Bendrovėje veikia UAB „EPSO-G“ valdybos sudaryti įmonių grupės atlygio ir skyrimo bei Inovacijų ir plėtros komitetai (į pirmąjį posėdį rinkosi 2020-01-06, detalesnė informacija pateikiama metiniame pranešime), kurie veikia pagal jų formuojančio organo patvirtintus veiklos nuostatus, bei „EPSO-G“ vienintelio akcininko sudarytas grupės mastu veikiantis audito komitetas, kuris veikia pagal jų formuojančio organo patvirtintus veiklos nuostatus. Atsižvelgiant į tai, jog atlygio ir skyrimo klausimai yra glaudžiai susiję, šio klausimų sprendimui reikalingi tos pačios kvalifikacijos ekspertai, nuspręsta formuoti vieną atlygio ir skyrimo komitetą.
5.1.3. Bendrovėse formuojamiems komitetams nustatytas funkcijas teisės aktų numatytais atvejais gali atlikti pats kolegialus organas. Tokiu atveju šio Kodekso nuostatos, susijusios su komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), kai tinka, turėtų būti taikomos visam kolegialiam organui.	NEAKTUALU	Žr. 5.1.1. p.
5.1.4. Kolegialaus organo sukurti komitetai paprastai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus, komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto nariai turėtų būti parenkami pirmiausia atsižvelgiant į jų kompetenciją, pirmenybę teikiant nepriklausomiems kolegialaus organo nariams. Valdybos pirmininkas neturėtų būti komitetų pirmininku.	TAIP	Bendrovės įstatų 7.8 bei 7.9 skyriai reglamentuoja komitetų Grupėje sudarymą bei kompetenciją. Minėtuose įstatuose nurodyta, kad Atlygio ir skyrimo bei Audito komitetai susideda iš ne mažiau kaip 3 narių. Atlygio ir skyrimo komitete užtikrinama, kad iš 3 narių sudėtyje būtų bent 1 nepriklausomas narys, o Audito komitete – bent 2 nepriklausomi nariai. Atlygio ir skyrimo bei Audito komitetų pirmininkai yra nepriklausomi komitetų nariai, nei vienas iš jų nėra valdybos pirmininko pareigy. Atlygio ir skyrimo komitete bei audito komitete ne visi nariai yra paskirti iš EPSO-G valdybos. Po vieno narį į kiekvieną iš komitetų yra paskirta, atsižvelgiant į kompetenciją, vykdančią išorinę atranką į nepriklausomo komiteto nario vietą.

⁹Teisės aktai gali numatyti pareigą sudaryti atitinkamą komitetą. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas nustato, kad viešojo intereso įmonės (įskaitant, bet neapsiribojant, akcinėse bendrovėse, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje), privalo sudaryti audito komitetą (teisės aktai numato išimčių, kada audito komiteto funkcijas gali atlikti priežiūros funkcijas atliekantis kolegialus organas).

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
5.1.5. Kiekvieno suformuoto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdysenos struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime, nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis ir veiklos rezultatus.	TAIP/NE	Komitetams įgaliojimai suformuoti EPSO-G įstatuose bei komitetą formuojančio organo sprendimu – atlygio ir skyrimo komiteto veiklos nuostatai patvirtinti EPSO-G valdybos sprendimu, o audito komiteto veiklos nuostatai patvirtinti EPSO-G vienintelio akcininko sprendimu, kaip tai leidžia Lietuvos banko patvirtinti Reikalavimai audito komiteto nariams (5 str.). Komitetų veiklos nuostatai skelbiami viešai EPSO-G interneto svetainėje. Komitetų sudėtis, veikla ir kt. informacija pateikiama Grupės metiniame pranešime.
5.1.6. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri bendrovės darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.	TAIP	Komitetų veiklos nuostatuose numatyta teisė komitetų nariams savo nuožiūra kviešti į savo posėdžius EPSO-G įmonių grupės bendrovių organų narius, darbuotojus, įgaliotinius, kandidatus į tam tikras pozicijas ar kitus asmenis bei gauti iš jų reikiamus paaiškinimus savo kompetencijos ribose, taip pat tuo tikslu reikalauti, kad būtų atlikti būtini veiksmai, reikalingi komitetų funkcijoms atlikti.
5.2. Skyrimo komitetas		
5.2.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios: 1. parinkti kandidatus į laisvas priežiūros, valdymo organų narių ir administracijos vadovų vietas bei rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir gebėjimų, kurių reikia konkrečiai pozicijai, aprašą ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką; 2. reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį, narių įgūdžius, žinias ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių; 3. reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui.	TAIP	EPSO-G Atlygio ir skyrimo komitetas veikia kaip Bendrovės valdybos patariamasis organas komiteto veiklos sričių klausimais, veikiantis Grupės mastu, kurio pagrindinės funkcijos yra: • padeda atlikti kandidatų į organų narius atrankas visose įmonių grupės bendrovėse; • teikia rekomendacijas įmonių grupės bendrovėms dėl valdymo organų narių skyrimo, sutarčių su jais sudarymo ir atlygio jiems nustatymo; • teikia rekomendacijas dėl įmonių grupės politikų, reglamentuojančių atlygio politiką bei darbuotojų veiklos vertinimą; • teikia rekomendacijas dėl kritinių pareigybų paminimo planavimo sistemos.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
5.2.2. Sprendžiant klausimus, susijusius su kolegialaus organo nariais, kurie su bendrove yra susiję darbo santykiais, ir administracijos vadovais, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.	TAIP	Veiklos nuostatuose numatyta, kad Atlygio ir skyrimo komitetų šaukimo iniciatyvas teisę turi įmonių grupės valdybos arba vadovai, tuo pačiu pasiūlydami posėdžio darbotvarkę, pateikdami su klausimais susijusių medžiagą bei sprendimo projektus. Nuostata nėra praktiškai aktuali šiuo metu, nes valdyboje nėra Bendrovės darbuotojų.
5.3. Atlygio komitetas		
5.3.1. Pagrindinės atlygio komiteto funkcijos turėtų būti šios:	TAIP	Žr. 5.2.1. punktą.
1. teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl atlygio politikos, taikomos priežiūros ir valdymo organų nariams ir administracijos vadovams. Tokia politika turėtų apimti visas atlygio formas, įskaitant fiksuotą atlygį, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, skatinimo finansinėmis priemonėmis sistemas, pensijų modelius, išaitines išmokas, taip pat sąlygas, kurias leistų bendrovei susigrąžinti sumas arba sustabdyti mokėjimus, nurodant aplinkybes, dėl kurių būtų tikslinga tai padaryti; 2. teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualaus atlygio kolegialių organų nariams ir administracijos vadovams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlygio politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą; 3. reguliariai peržiūrėti atlygio politiką bei jos įgyvendinimą.		
5.4. Audito komitetas		
5.4.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos yra apibrėžtos teisės aktuose, reglamentuojančiuose audito komiteto veiklą ⁹ .	TAIP	EPSO-G Audito komitetas veikia kaip Bendrovės valdybos patariamasis organas komiteto veiklos sričių klausimais, veikiantis Grupės mastu, kurio pagrindinės funkcijos yra: • vykdo Grupės bendrovių finansinių ataskaitų rengimo bei audito atlikimo proceso priežiūrą; • atsakingas už Grupės bendrovių auditorių ir audito įmonių nepriklausomumo bei objektyvumo principų laikymosi užtikrinimą;
5.4.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracijos vadovai turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais.		• atsakingas už Grupės bendrovių vidaus kontrolės, rizikos valdymo ir vidaus audito sistemų, veiklos procesų veiksmingumo priežiūrą; • atsakingas už Grupės bendrovių auditoriaus ir (ar) audito įmonės ne audito paslaugų teikimo kontrolę; • užtikrina sistemos dėl skundų teikimo veikimą, skundų nagrinėjimą; • vertina sandorius su susijusiomis šalimis.

⁹Audito komitetų veiklos klausimus reglamentuoja 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas, taip pat Lietuvos banko patvirtintos taisyklės, reglamentuojančios audito komitetų veiklą.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
5.4.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) valdybos pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant valdymo organų nariams.	TAIP	Audito komiteto veiklos nuostatuose numatyta, kad komiteto nariai savo nuožiūra gali kviešti į savo posėdžius įmonių grupės bendrovių organų narius, darbuotojus, įgaliotinius, kandidatus į tam tikras pozicijas ar kitus asmenis bei gauti iš jų reikiamus paaiškinimus savo kompetencijos ribose, taip pat tuo tikslu reikalausti, kad būtų atliekami būtini veiksmai, reikalingi komiteto funkcijoms atlikti.
5.4.4. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės.	TAIP	Audito komitetas periodiškai, ne rečiau kaip kartą per ketvirtį yra supažindinamas su vidaus audito ataskaitomis bei ne rečiau kaip kartą per pusmetį - vidaus auditų planu ir dėl jų gali teikti rekomendacijas Grupės bendrovių valdyboms. Audito komitetas organizuoja susitikimus su išorės auditoriais, aptariant auditorių darbo programą bei audito metu kilusius neaiškumus, o atlikus išorės auditą, su išorės auditoriais aptariamos jų išvados ir rekomendacijos. Audito įmonė kiekvienais metais pradėdama metinius auditus Audito komitetui ir bendrovėms pateikia savo nepriklausomumo deklaraciją.
5.4.5. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi pažeidimai, ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.	TAIP	Audito komiteto veiklos nuostatuose numatyta, kad Audito komitetas užtikrina efektyvų sistemos dėl skundų teikimo veikimą bei proporcingą ir nepriklausomą pateiktų skundų tyrimą. Įgyvendinant šią funkciją, Audito komiteto pirmininkas nedelsiant informuojamas apie reikšmingus gautus skundus, taip pat Audito komitetui periodiškai teikiama ataskaita apie Grupės bendrovėse gautus visus skundus, jų tyrimą bei atliktų tyrimų išvadų pagrindu priimtus sprendimus.
5.1.1. Audito komitetas turėtų teikti stebėtojų tarybai, jei ji nesudaroama – valdybai, savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.	TAIP	Audito komiteto veiklos nuostatuose numatyta, kad Audito komitetas kas ketvirtį teikia veiklos ataskaitą Valdybai. Taip pat teikia metinę veiklos ataskaitą EPSO-G eiliniam visuotiniam akcininkų susirinkimui bei Valdybai.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
6. principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas		
Bendrovės valdysenos sistema turėtų skatinti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą. Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka interesų turėtojai apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietas bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.		
Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.	TAIP	Tokia pareiga nustatyta valdybos darbo reglamente, pasirašomoje sutartyje su valdybos nariu bei UAB „EPSO-G“ įmonių grupės kolegialių organų narių, vadovų ir darbuotojų interesų valdymo politikoje. Bendrovės įstatų 34 p. numato, kad kiekvienas kandidatas į valdybos narius privalo nedelsiant informuoti valdybą apie bet kokias naujas aplinkybes dėl ko gali kilti interesų konfliktas.
7. principas: Bendrovės atlygio politika		
Bendrovėje nustatyta atlygio politika, jos peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant kolegialių organų narių ir administracijos vadovų atlygį, taip pat užtikrinti bendrovės atlygio politikos viešumą, skaidrumą, taip pat ir ilgalaikę bendrovės strategiją.		
7.1. Bendrovė turėtų patvirtinti ir paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje atlygio politiką, kuri turėtų būti reguliariai peržiūrima ir atitiktų ilgalaikę bendrovės strategiją.	TAIP	Bendrovėje yra taikoma UAB „EPSO-G“ vienintelio akcininko patvirtintos atlygio už veiklą UAB „EPSO-G“ ir UAB „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių organuose nustatymo gairės, kurios yra skelbiamos viešai. Bendrovėje yra taikoma UAB „EPSO-G“ įmonių grupės Atlygio politika bei UAB „EPSO-G“ įmonių grupės darbuotojų veiklos vertinimo politika visa apimtimi. Abu dokumentai yra skelbiami viešai.
7.2. Atlygio politika turėtų apimti visas atlygio formas, įskaitant fiksuotą atlygį, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, skatinimo finansinėmis priemonėmis sistemas, pensijų modelius, išeitinės išmokas, taip pat sąlygas, kurios numatyty atvejus, kada bendrovė gali susigrąžinti išmokėtas sumas arba sustabdyti mokėjimus.	TAIP	Visos galimos kolegialių organų bei darbuotojų atlygio formos yra nustatytos Atlygio už veiklą UAB „EPSO-G“ ir UAB „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių organuose nustatymo gairėse bei UAB „EPSO-G“ įmonių grupės Atlygio politikoje. Abu dokumentai yra skelbiami viešai.
7.3. Siekiant vengti galimų interesų konfliktų, atlygio politika turėtų numatyti, kad kolegialių organų, kurie vykdo priežiūros funkcijas, nariai neturėtų gauti atlygio, kuris priklausytų nuo bendrovės veiklos rezultatų.	TAIP	Bendrovėje taikomos Atlygio už veiklą UAB „EPSO-G“ ir UAB „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių organuose nustatymo gairės, kurios reglamentuoja fiksuotą mėnesinį atlygį kolegialių organų nariams. Valdybos nariams nėra mokamas atlygis, kuris priklausytų nuo Bendrovės rezultatų.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
7.4. Atlygio politika turėtų pateikti pakankamai išsamią informaciją apie išeitinių išmokų politiką. Išeitinės išmokos neturėtų viršyti nustatytos sumos arba nustatyto metinių atlyginimų skaičiaus ir apskritai neturėtų būti didesnės negu dvejų metų fiksuoto atlygio dalis arba jos ekvivalento suma. Išeitinės išmokos neturėtų būti mokamos, jei sutartis nutraukiama dėl blogų veiklos rezultatų.	TAIP / NE	UAB „EPSO-G“ įmonių grupės Atlygio politikoje nustatyta, jog grupės bendrovėse nesudaromi išankstiniai susitarimai dėl išeitinių išmokų dydžių (išskyrus bendrovių vadovus, kurių darbo sąlygas nustato valdyba). Išmokų, susijusių su darbo santykių pasibaigimu, dydžiai nustatomi atsižvelgiant į darbo teisės normose įtvirtintus privalomai mokėtinus minimalius tokių išmokų dydžius, išskyrus išimtinis atvejus, kuriais dėl objektyvių priežasčių susitariama dėl didesnių išmokų. Apie tokių išmokų išmokėjimus ir jų išmokėjimo pagrindus turi būti informuojama atitinkama Grupės bendrovės valdyba jos artimiausiame posėdyje.
7.5. Jei bendrovėje taikoma skatinimo finansinėmis priemonėmis sistema, atlygio politikoje turėtų būti pateikta pakankamai išsami informacija apie akcijų išlaikymą po teisių suteikimo. Tuo atveju, kai atlygis yra pagrįstas akcijų skyrimu, teisė į akcijas neturėtų būti suteikiama mažiausiai trejus metus po jų skyrimo. Po teisių suteikimo kolegialių organų nariai ir administracijos vadovai turėtų išlaikyti tam tikrą skaičių akcijų iki jų kadencijos pabaigos, priklausomai nuo poreikio padengti kokias nors išlaidas, susijusias su akcijų įsigijimu.	NEAKTUALU	Įmonėje nėra taikoma skatinimo finansinėmis priemonėmis sistema.
7.6. Bendrovė turėtų paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje informaciją apie atlygio politikos įgyvendinimą, kurioje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama kolegialių organų ir vadovų atlygio politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais finansiniais metais. Ją taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlygio politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Tokio pobūdžio informacijoje neturėtų būti komercinė vertė turinčios informacijos. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiems bendrovės atlygio politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.	TAIP	Informacija apie Bendrovės atlygio politikos įgyvendinimą ir vidutiniai atskirų darbuotojų grupių atlyginimų dydžiai viešai skelbiami Bendrovės metiniame pranešime, kurs skelbiamas Bendrovės interneto tinklalapyje. Viešai skelbiama informacija apie darbuotojų atlygį kas ketvirtį Bendrovės interneto svetainėje.
7.7. Rekomenduojama, kad atlygio politika arba bet kuris esminis atlygio politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Schemoms, pagal kurias kolegialaus organo nariai ir darbuotojams yra atlyginama akcijomis arba akcijų opcionais, turėtų pritarti visuotinis akcininkų susirinkimas.	TAIP	Bendrovės valdybos nariams atlygį nustato Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas. Nustatant atlygį taikoma Atlygio už veiklą UAB „EPSO-G“ ir UAB „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių organuose nustatymo gairės, kurios yra patvirtintos UAB „EPSO-G“ vienintelio akcininko. Įmonėje nėra taikomos minimos schemas.
8. principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdysenoje		
Bendrovės valdysenos sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose ar abipusiuose susitarimuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą, kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka interesų turėtojai apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietas bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.		
8.1. Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos interesų turėtojų teisės ir teisėti interesai.	TAIP	Bendrovėje veikia UAB „EPSO-G“ įmonių grupės skaidrumo ir komunikacijos politika, kurioje įtvirtinti tikslai didinti interesų turėtojų informuotumą ir supratimą apie UAB „EPSO-G“ įmonių grupės bei atskirų grupės bendrovių veiklas; užtikrinti darbuotojų įsitraukimą; kurti ir palaikyti tvarius ir patikimą grįstus santykius su interesų turėtojais.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
8.2. Bendrovės valdysenos sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdysenoje įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdysenoje pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų ar jų atstovų dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojais ar jų atstovais bendrovės valdysenos ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdyseną bendrovės nemokumo atvejais ir kita.	TAIP	Bendrovė su Bendrovės darbuotojų atstovais vykdo konsultacijas, derybas, pasitarimus dėl Bendrovėje vykdomų veiklos procesų. Interesų turėtojai gali dalyvauti Bendrovės valdyme tiek, kiek tai numato įstatymai.
8.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdysenos procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.	TAIP	Žr. 8.1. ir 8.2. punktus.
8.4. Interesų turėtojams turėtų būti sudarytos sąlygos konfidencialiai pranešti apie neteisėtą ar neetišką praktiką priežiūros funkciją vykdančiam kolegialiam organui.	NE	Bendrovės internetiniame tinklalapyje Korupcijos prevencija skiltyje yra skelbiami pasitikėjimo linijos kontaktai. Parengtoje pranešimo pateikimo formoje kviečiama pranešti apie UAB „EPSO-G“ ir tiesiogiai ar netiesiogiai valdomų bendrovių (LIT-GRID AB, „Amber Grid“ AB, BALTPool UAB, „TETAS“ UAB, „GET Baltic“ UAB) vadovų ir darbuotojų daromus teisės aktų nuostatų ir elgesio normų pažeidimus; vykdomų ūkinių operacijų ir apskaitos pažeidimus; kyšininkavimą, papirkinėjimą, prekybą poveikiu, piktnaudžiavimą; interesų konfliktus, nepotizmą ir kronizmą; vykdomų pirkimų skaidrumo, lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo ir nešališkumo reikalavimų pažeidimus. Šiuo adresu informacija siunčiama tik EPSO-G korupcijos prevencijos pareigūnui, kuris užtikrina jos siuntėjo konfidencialumą. UAB „EPSO-G“ įmonių grupės mastu veikiantis audito komitetas užtikrina, sistemos dėl skundų teikimo veikimą, skundų nagrinėjimą. Numatoma artimiausiu metu sukurti sistemą, leidžiančią informaciją teikti grupės mastu veikiančiam audito komitetui.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
9. principas: Informacijos atskleidimas		
Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdyseną, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.		
9.1. Nepažeidžiant bendrovės konfidencialios informacijos ir komercinių paslapčių tvarkos, taip pat asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, bendrovės viešai atskleidžiama informacija turėtų apimti, įskaitant, bet neapsiribojant:	TAIP	Bendrovėje veikia UAB „EPSO-G“ įmonių grupės skaidrumo ir komunikacijos politika, kurioje nurodyta informacija atskleidžiama Bendrovės metiniame pranešime ir interneto svetainėje.
bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus;	TAIP	-
bendrovės veiklos tikslus ir nefinansinę informaciją;	TAIP	-
asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai, ir (ar) kartu su susijusiais asmenimis valdančius, taip pat įmonių grupės struktūrą bei jų tarpusavio ryšius, nurodant galutinį naudos gavėją;	TAIP	-
bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, kurie iš jų yra laikomi nepriklausomais, bendrovės vadovą, jų turimas akcijas ar balsus bendrovėje bei dalyvavimą kitų bendrovių valdysenoje, jų kompetenciją, atlygį;	TAIP	-
esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis ir veiklos rezultatus;	TAIP	-
galimus numatyti esminius rizikos veiksnius, bendrovės rizikos valdymo ir priežiūros politiką;	TAIP	-
bendrovės sandorius su susijusiomis šalimis;	TAIP	-
pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais (pavyzdžiui, žmogiškųjų išteklių politika, darbuotojų dalyvavimas bendrovės valdysenoje, skatinimas bendrovės akcijomis ar akcijų opcionais, santykiai su kreditoriais, tiekėjais, vietos bendruomene ir kt.);	TAIP	-
bendrovės valdysenos struktūrą ir strategiją;	TAIP	-
socialinės atsakomybės politikos, kovos su korupcija iniciatyvas ir priemones, svarbius vykdomus ar planuojamus investicinius projektus.	TAIP	-
Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąraše, atskleidimu. Šis Kodekso principas neatleidžia bendrovės nuo pareigos atskleisti informaciją, numatytą teisės aktuose.		

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
9.2. Atskleidžiant 9.1 rekomendacijos 9.1.1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama bendrovei, kuri yra patronuojanti kitų bendrovių atžvilgiu, atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės konsoliduotus rezultatus.	TAIP	UAB „EPSO-G“ kaip patronuojanti bendrovė atskleidžia informaciją apie Grupės finansinius rezultatus bei Grupės bendrovių veiklą.
9.3. Atskleidžiant 9.1 rekomendacijos 9.1.4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlygį ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama 7 principu.	TAIP	Bendrovės metiniame pranešime ir interneto svetainėje atskleidžiama ši informacija.
9.4. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką, nėra listinguojama.
10. principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas		
Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.		
10.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės finansinės padėties ir finansinių veiklos rezultatų, bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metiniame pranešime pateikiamos finansinės informacijos patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.	TAIP	Nepriklausomą auditorių skiria visuotinis akcininkų susirinkimas.
10.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma – bendrovės valdyba.	TAIP	Auditoriaus atrankos procese aktyviai dalyvauja Grupės mastu veikiantis audito komitetas. Audito komitetas teikia rekomendaciją Bendrovės valdybai dėl auditoriaus kandidatūros. Galutinį sprendimą priima visuotinis akcininkų susirinkimas, kurį šaukia bei sprendimų projektus teikia valdyba.
10.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti viešai. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma – bendrovės valdyba, svarstydama, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.	TAIP	Audito įmonė ne audito paslaugas teikia vadovaujantis UAB „EPSO-G“ Audito komiteto patvirtinta UAB „EPSO-G“ įmonių grupės ne audito paslaugų pirkimo iš audito įmonės ar iš bet kurios tinklui, kuriam priklauso auditą atliekanti įmonė, politika. Per ataskaitinį laikotarpį audito įmonės gautas užmokestis už Grupės bendrovėms suteiktas ne audito paslaugas, skelbiamas metiniame pranešime. Ne audito paslaugų teikimą prižiūri grupės mastu veikiantis audito komitetas, kuris, kaip minėta 10.2 p., aktyviai dalyvauja auditoriaus atrankos procedūroje. Taigi audito komitetas teikdamas valdybai rekomendaciją dėl auditoriaus, turi visą reikalingą informaciją apie auditorius.